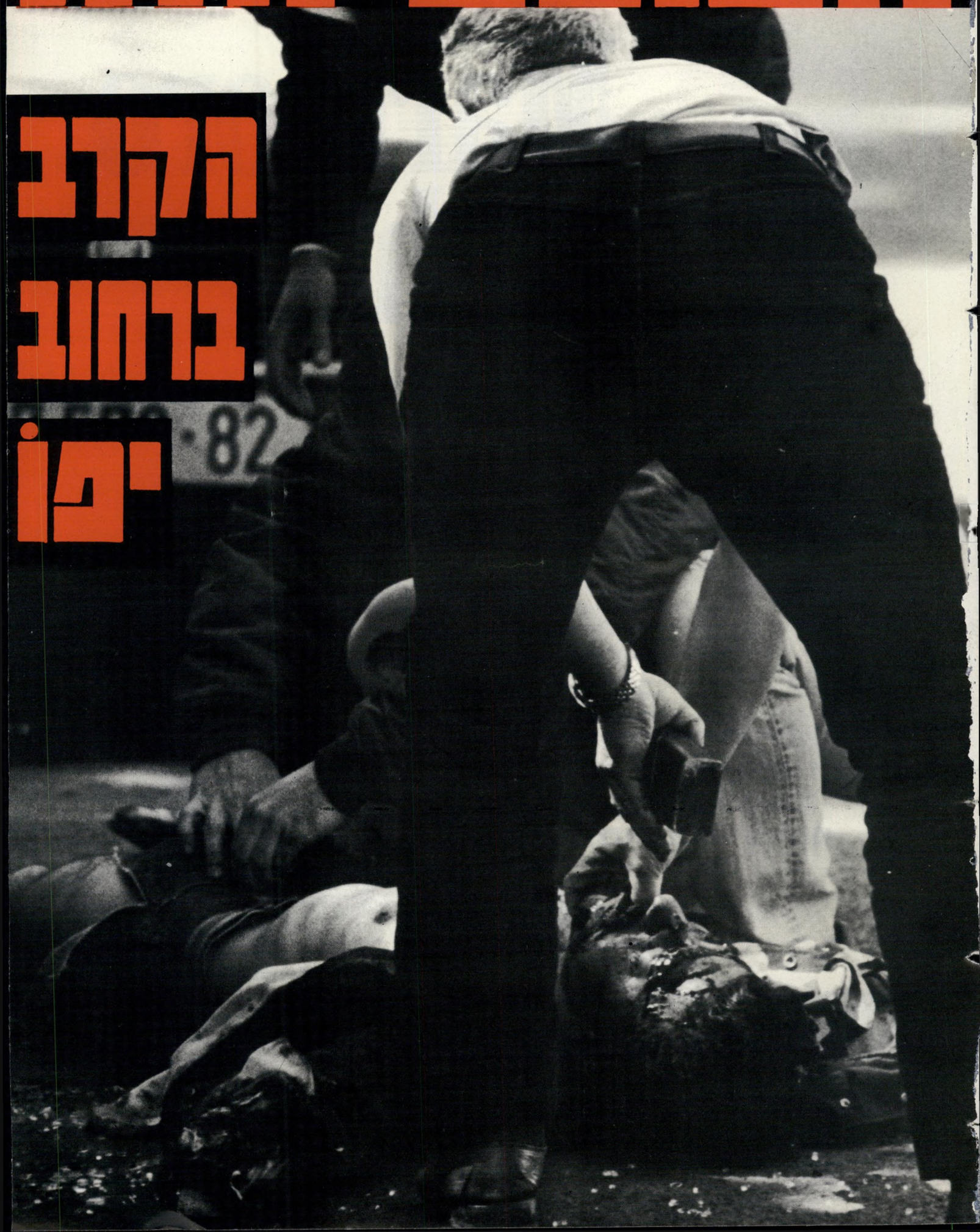
ב' ניסן תשמ"ד, 4.4.84 מיספר 2431 שנה 48 המחיר 250 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

הקרב ברחוב יפן

Marlboro Lights

האיכות המפורסמת של
מרלבורו-בסיגריה
דלת ניקוטין
מרלבורו לַיְיטס.

אזהרה: משרד הבריאות קובע
כי — העישון מזיק לבריאות

מכתבים

באין מלך אחד, כל ממזר הוא מלך

הצעה מהפכנית, לתשומת־ליבם של המומחים למדע־המדינה:

אני מציעה להמליך מלך בישראל — מין מלך כזה ייצוגי, טיקסי, נחמד, משהו כמו המלכה של אנגליה. לשם ינוקזו הצרכים העתיקים של ההמונים במוסד רומנטי זה, ויפסיקו לערבב מלוכה עם פוליטיקה.

וכך, במקום לשמוע „אריק מלך ישראל", „בגין מלך ישראל" או כל תורן אחר מלך ישראל, יהיה מלך אחד רישמי, שיעקבו אחרי כל תנועה שלו. יתארו איך הוא לבוש, מה הוא אוכל, מה הוא עושה ולאן הוא הולך.

ההמונים יריעו, יסגדו ויעריצו, והפוליטיקה תשתחרר קצת מן הציפיות הפרמיטיביות למלך.

שלומית אזולאי, חיפה

● ● ●

אשליה בשילטון

גם אם המערך יגיע לשילטון – הגאולה לא תבוא.

לפעמים קורה שמשתוקקים למשהו, מדמיינים כמה יהיה טוב כשזה יקרה ובונים בערכת של ציפיות מן האירוע המיוחל, ולבסוף כשהוא מתרחש — אכזבה.

במשך השנה האחרונה יחלו רבים לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות, מתוך תחושה שבחירות מוקדמות יביאו לחילופי השילטון.

והנה, אי־טרטו בחירות. ומה יקרה? ראשית, הליכוד עלול להישאר בשילטון, למרות הכל. הרי במדינה הזאת הכל צפוי והרשות כאילו נתונה.

אבל מה שיותר מפחיד אותי — שהמערך אכן יזכה בשילטון ושגם אז הגאולה לא תבוא.

ולמה נייחל אחר כך?

כך שאולי בכלל כדאי לדחות את הבחירות וליהנות לפחות מן האשליה שאילו המערך היה בשילטון...

נאווה חורש, הרצליה

● ● ●

משטרת הפחד

ממה הם פוחדים?

מדוע קציני המישטרה הבכירים נראים (בטלוויזיה) ונשמעים (ברדיו) נפחדים כל־כך? מה הם מסתירים ועל מה הם מחפים?

רחל צדי, חיפה

● ● ●

צער תרנגולי־הודו

פסח גרופר הוא האשם – אז מדוע נצלבו התרנגולים?

אגודת צער־בעלי־חיים בישראל – תל־אביב מבקשת להגיב על מעשים של התאכזרות בעופות, שנראו בטלוויזיה, בתאריך 21.3.84. המדובר בהפגנת מגדלי־תרנגולי־הודו לפני הכנסת.

תליית התרנגולים, חלקם מתים וחלקם חיים, והשלכתם לעבר השוטרים, מתעלמת מהעובדה שיצורים אלה שאינם אשמים במצב הכלכלי שנגדו הפגינו המגדלים הם־הם הסובלים.

אפשר היה להפגין בצורה תרבותית, לרשום את התלונות בפלקטים וכו', כמו בכל הפגנה אחרת.

התנהגות כזאת עם בעלי־חיים מביישת אותנו כעם, וחבל שהאנשים בעלי־המצפון שהיו בין המפגינים לא מנעו את התופעה הזאת.

מאחר שתרנגולי־ההודו אינם מסוגלים להעביר את ריגשותיהם, הרי אגודתנו חייבת לעשות זאת במקומם.

הילדה סרירשטיין, תל־אביב

● *הקוראה היא ירך אגודת צער בעלי חיים בישראל.*

● ● ●

מושחתים על לא עוול בכפם

קשה לומר שיצחק בן־אהרון מתגייס למערכת הבחירות של המערך.

השבוע הסביר בן־אהרון את השקפותיו בענייני התנועה בגילוי לב מפתיע. בין השאר הוא הטיל אור מיוחד על תעלומה שכולנו מנסים

(המשך בעמוד 4)

כתבת השער האחורי:

קאנצלר על הכוונת

סקופ

המזימה עלולה היתה להרוס סופית את מעמדה של ישראל בעולם: על הכוונת היה **הלמוט קול**, ראש־ממשלת גרמניה, שעמד להירצח בזמן ביקורו בארץ. אחרי שפרש **מנחם בגין**, שבצל יחסו האבהי התארגנה המחתרת. ציווה **יצחק שמיר** לבלום אותה ולחשוף את הסליקים. כשהוא מאוכזב משמיר יצא **אנדרי קלצ'ינסקי**(בתמונה), שונא הגרמנים, לטייל בגרמניה... על חשבון הגרמנים.

16

כתבת השער הקידמי:

מוות בירושלים

המידע המודיעיני המוקדם שהיה בידי השילטונות התייחס לפיגוע בתל־אביב. אך המכה ניתתה על עוברים ושבים במרכז ירושלים — שנקלעו לקרב ירוזת ונפצעו מכדורי התוקפים והאזרחים גם יחד.

8

מדוע הם עושים זאת?

בשיחה עם עורך „העולם הזה" ניסה אחד מאנשי אש"ף להסביר את הפיגועים בטענה: „אם לא נבצע אותם ישראל תמשיך להתעלם מקיומנו!"

9

כתבת השער האחורי:

מה הריץ את מוריץ?

יעל מוריץ, מי שנחשבה עד לפני שבועיים כברוקרית מצליחה וסולידית, חשודה במירמה של לקוחותיה. בינתיים מסתעפת החקירה, שהתחילה ברצח יעקב אלטרוביץ, לעבר מותו המיסתורי של עוד משקיע, לעבר פעילות מוזרה בסניף הברוקרים „בטוחה רמת־השרון" ולעבר מעורבותם של אחדים מראשי „רשימת ה־11".

10

התאבדות ברומא

ליוויה רוקה, בתו של מנהיג מיפלגת הציונים הכלליים ושר־הפנים בשנות החמישים, התאבדה השבוע ברומא. כפי שחייה היו תעלומה, כך גם מותה אפוף מיסתורין.

12

מעשיית אונן

שתי הסטודנטיות הזרות טענו בתקיפות כי הצייר המסורסם אונן לידן בחנות־הצבעים. הצייר, שהבחיש זאת מכל וכל, אמר: „הן לא יצליחו להדביק לי סיפור כמו לדן בן־אמוץ."

57

פטישי רצה למות

הזמר **מיכאל מחפוד פטישי** ניסה להתאבד. בפעם השניה בחיין. בתחנת־המישטרה בכפר־סבא. בפעם הראשונה עשה זאת בגלל געגועים לאשתו – והפעם עשה זאת בגלל געגועים לאשה אחרת.

43

זיכוי מאונס

הילדה בת ה־7 הצליחה ליצור קלסתרון מדוייק להפליא של הגבר שעשה בה מעשה מגונה. היא הצליחה להביא לאיתורו וללכידתו על־ידי המישטרה, אך בשל מילכוד מישפטי – זוכה הנאשם.

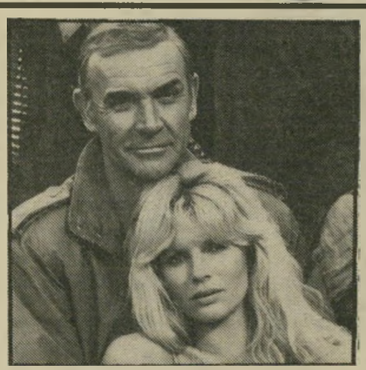
53

בעיקבות ינטל

השכם־השכם בבוקר נשלח המרגל הפרטי של **רחל המרחלת** לעקוב מקרוב אחרי מעשיה של **ברברה סטריי־סנד**, כוכבת ויוצרת הסרט „ינטל", בביקורה בארץ. ה־מרגל יצא, עקב ודיווח.

60

דסם לא מזדקן

ג'יימס בונד נשאר תמיד באופנה – על גירסה חדשה של כדור הרעם, עם שון קונרי הוותיק ויפהפיות חדשות, מספרת עדנה סיינרו.

48

רקדנים משגעים את הרחוב

מוניק, השחורה האמריקאית היסהסיה, שבאה להוסעה בישראל, השתתפה עם חבריה ב־ תעלולי־ריקוד ברחובותיה ומירכותיה של תל־אביב.

34

המדורים הקבועים:

מיכתבים 3
קריאה יקרה 5
תשקיף 6
במדינה 7
הנדון – נבון או לא? 9
אנשים 19
בלונים 21
יומן אישי – רצח בעיניים 27
מה הם אומרים – מרים תמיר
מאשה לובלסקי נעמה נבון
משה ענבר חניתה עשתאי
מיכה לימור 28
שידור 30
תמליון – שידורי הרדיו והטלוויזיה
בישראל ובירדן 31
אנשים בעולם – הכלה של
מרגרט תאצר 32
לילות ישראל 34
רחל המרחלת על כל העולם –
על רפי נלסון ועל פיה אדורה 36
חלון ראווה 38
נמר של נייר – נורית גרץ נתן יונתן
זיו במטרו 40
קולנוע – המועמדים לאוסקר 46
זה נגם זה 54
הווי 58
תמרורים 58
הוריוסקופ – מזל טלה 63
ספיינט 64
אתה והשקל 65
זה היה העולם הזה שהיה 66

ועוד בגיליון זה:

פרס גבר על נבון 7
יום האדמה 15
התשיעי
ניאו־פאשיזם 22
בישראל
אלמנתו של שימעון בר 44
מספרת
המיניונים של 51
עמירם נייר
אמו של 59
חיים שיף
ג'וקים 62
במיזנון הכנסת

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

לפתור מזה שנים: מדוע הושחתה תנועת העבודה, מדוע שליחיה נתפסים בגניבות, במעילות, נאסרים או מתאבדים?

"ישבתי איתם." אומר בן־אהרון בראיון לחותם (30.3.84). "עם יוסף, עם מנשה. עם לאה, כשהיו עסקנים קטנים, שליחי־ציבור בלתי־אמצעים, תוססים ורעננים. ראיתי את המטמורפוזה שלהם. בתוקף שליטתם על נכסים, על כספים ועל אנשים.

"האנשים האלה מושחתים על לא עוול בכפם. הם קורבנות של המערכת."

בן־אהרון

כל מילה — במקומה. אף מילה מיותרת. בן־אהרון, למרות שהיה עסקן במשך שנים רבות, אינו מוכן לטייח, לשקר, לייפות. הוא מסביר בכירות אכזרית — בהירות שמסוגל לה רק איש המכיר את העניינים מבפנים — כיצד הסתאבה תנועת העבודה.

לתשומת־ליבם של עסקני הליכוד: אם בכוונתכם להשתמש בציטטה זו במערכת הבחירות, דעו לכם שקודם עליכם להציע על מנהיג במחנה שלכם. המוכן לדבר בגילוי לב דומה על שחיתותכם אתם.

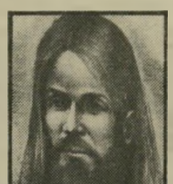
דפנה גיבעתי, בת־ים

● ● ●

מי הסופרסטאר שנולד השנה?

השנה עומד להיוולד (ואולי כבר נולד!) אדם בשיעור קומתם של אברהם וישוע. – כך קובע הקורא החוזה בכוכבים.

מאז חודש דצמבר 1983 ניתן להבחין בשינויים במפת השמיים — שישה כוכבי־לכת התקבצו במיזרח. ליד השמש. אחרי זמן־מה הם נעו לכיוון דרום, ועכשיו הם מתקבצים אט־אט במערב.

ישוע

אלה הם ארבעה כוכבים שהסתדרו בצורת מעויין. שכוכב חמישי נוהג הם.

תופעה כזאת נרשמה בהיסטוריה של הכוכבים פעמיים: פעם אחת בזמן הולדת אברהם ופעם אחת בזמן הולדת ישוע.

בפעם הראשונה הבחינו בתופעה האסטרולוגים של המלך נמרוד, אשר קבעו מייד: הנה נולד התינוק, אשר בבוא היום יחריב את מלכתו של מלכנו הגדול.

בפעם השניה היה הדבר כאשר ילדה מרים מנצרת את בנה, ישוע, בבית־לחם. האסטרולוגים של המלך הורדוס (אשר לא נפל באכזריותו מנמרוד) ראו בשמים כוכב אחד הבולע ארבעה כוכבים אחרים.

לתופעה שאנו רואים כבר כמה חודשים פשוט אין כל הסבר אחר: זה עתה נולד אדם אשר יגרום למיפנה היסטורי של האנושות.

שימעון אפרתי, עכו

● *חבל שהקורא לא ציין מה היה מערך הכוכבים בעת לידתו של מוחמד.*

● ● ●

"ניצב בר מסוכן למישטרה"

קצינים גימלאים באוזני שר־הפנים והמישטרה:

בפגישה שהתקיימה במישרדך בתאריך 1.11.83 שטחנו לפניך את טענותינו על אופיו והתנהגותו החריגה של ניצב בר, ועל הסכנה הכרוכה בהשארותו במישטרה.

בר

לאחרונה, בעת שהותך בחו"ל, הכפישו את שמה של המישטרה ומפקדיה בכלי־התיקשורת, כאשר ברור לנו שאין כל פרופורציה בין האמת לבין הנעשה.

נראה לנו שיש לניצב בר "יד ורגל" ביצירת המהומה על לא מאומה, ועל כך מדברים שוטרים.

מעניינת העובדה שאותם העיתונאים הנוהגים לשבת ולפאר את ניצב בר, הם "המרווחים" על הנעשה במישטרה. לדעתנו, אין מישטרת־ישראל ומפקדיה ראויים לתגמול כזה על כל הפעלים וההצלחות האחרונות.

מיום פגישתנו עמך ועד היום לא נענינו ולא הבחנו בכל שינוי, למרות שהסכמת איתנו. ניצב בר עדיין נמצא במישטרה, ולדעתנו גורם נזק לשוטרים ולמישטרה.

מצפים וממתינים לתשובתך, להצלת מישטרת־ישראל וכבודם של בני־אדם העושים מלאכתם נאמנה ואינם יכולים להעלות בריש גלי טענותיהם וריגשותיהם.

יואל חממי (סנ"צ גימלאי),
שלמה לוי (סנ"צ גימלאי)
ומשה עמר (פקד גימלאי), תל־אביב

הבולדוזרים וחומות האקדמיה

"והועד בבעליו"! (שמות כ"א 29).

עורך נכבד,

בהעולם הזה מ־28 בדצמבר 1983 טענת, שחידושיכם הלשוניים הקולעים לא תמיד יוחסו לכם. וגאוותכם על אלה שנשתגרו בציבור מבלי שנקרא שמכם עליהם. "אל יפול לב אדם עליו" (שמ"א/י"ז 32). במחקרי על "פעלים מרובי עיצורים בלשון העברית" (פורסם בלשוננו, רבעון האקדמיה ללשון העברית — כרך ל"ח, תשל"ד־1974) אף הגיזרון (אטימולוגיה) שהעדת עליו, הַלְחֶמֶת "אַרְגָּז" ו"אֶמְן" (בסדר הפוך), כבר הובא שם (בעמ' 191), למרות שעורך כתב־העת אז הסכים בקושי לכלול דוגמה זו, בטענה ש"אין קיומה של דוגמה זו מאדשש די צורכו" (עמ' 124).

אף יצירה אחרת משלכם הוזכרה במאמרי האמור, דוגמה מוצלחת במקוריותה וב־חידודה:

בנקודת סרטים שפרסמתם בהעולם הזה 1646 (עמ' 21) על הסרט תעלת בלאומילך כתב המבקר: "כל הזמן יודעים מה יקרה, וכל הזמן הבולדוזרים מבלדזרים." אכן, כבר ירש הרחפוד את הבולדוזר, והפועל הוא "לרחפר." אך גמישות לשונכם בגזירת פעלים מחומשי־שורש מודגמת בו להפליא.

ד"ר יגאל ינאי, ירושלים

● *המכתב הוא המזכיר המדעי של האקדמיה ללשון עברית.*

דיכאון אינו פוטר מאחריות

"העולם הזה" (28.3.84) גילה כי מנחם בגין לוקה בדיכאון פסיכוטי. הקורא. ששיכל את אחיו במילחמה. אינו מרחם עליו. ופונה אליו בלשון קשה:

מפירסומים שהופיעו בעיתון העולם הזה מסתבר, שהינך לוקה בדיכאון פסיכוטי, מכאן הסתגרותך בביתך, האירישות וחוסר־המעש שאחת מגלה.

אני, אחיו של יואב ז"ל, שנפל בלבנון ביום השנה לפרוץ מה שמכונה עדיין "מיבצע של"ג" (ומה שאני מכנה: "מילחמת־הלבנון"), אעשה כל שביכולתי כדי להוציאך מאירישותך. מפני שיש לי איתך חשבון גדול מאד — חשבון שלעולם לא ייפרע, שכן המדובר בחיי אדם.

גם בביתי שוררים עתה העצבות והקדרות. בחור חסון ויפה־נפש, בלי מרכאות, גם לנצח בבית־עלמין צה"לי, בטרם מלאו לו עשרים ושניים אביבים. הוא המצב לגבי עוד מאות (נכון לעכשיו) מחיילי צה"ל, שנפלו במילחמת־הלבנון.

מדוע הם שוכבים שם, מר בגין? היש לך תשובה לכך? לא ולא. וכי איזו תשובה יש בפיך? שאתי ז"ל נפל בעין־זחלתא שבלבנון על הגבת קריית־שמונה ומעלות — אני וגם אתה יודעים שטענה זו, בדבר צידוק נפילתם של אחי וחיילי צה"ל האחרים משוללת כל בסיס.

מכאן עולה, איפוא, שאחי וחללי מילחמת־הלבנון האחרים נרצחו בפקודתך ובאשמתך, אדוני ראש־הממשלה לשעבר.

על־כן יש בקירבי רגשות רבים מאוד של שמחה לאידך, כשאני קורא ושומע על מצבך הקשה, מר בגין.

אומנם, אחי ז"ל לא ישוב לעולם החיים בשל כך, אבל זאת עליך לדעת, מר בגין: התמקמותך והסתגרותך בביתך, מפני הבעיות שאני שופח במיכתב זה, לא יעמדו לך כנגד הצדק והמוסר וכנגד מישפט העמים — הישראלי והפלסטיני — שבסופו תידרש לתת לפניהם את הדין.

אהוד שפיגל, רמת־גן

נאשמים שלא באו להתנחל

ב־1 במארס 1984, בבית־מישפט השלום בירושלים, נידונו 29 חברי הוועדה לסולידריות עם אוניבר־סיטת ביר־זית ל־10.000 שקל קנס כל אחד.

הקנס הוטל בגלל השתתפות בהפגנה נגד סגירת האוניברסיטה, שהתקיימה ברמאללה ב־23.11.81.

אנשי הימין, שביצעו פוגרומים, תקפו, פגעו ברכוש והרגו — זוכים לגיבוי ותמיכה מגורמים ממשלתיים, לחנינות, להקלות בעונש ולהתחשבות במצבם. זכורים הרב מאיר כהנא, שברח ממעצר חוקי, בניהו אהרוני, שתקף והתפרע בהפגנת שלום עכשיו (וקיבל חנינה מהנשיא הרצוג), ישראל לדרמן ודניאל פינטו, שרצח ערבים, אביגדור אסקין, שביצע פוגרום ופגע ברכוש בחברון, ניסים דהן, תקף וגרם חבלה גופנית קשה לסטודנטים ערבים בחיפה — ועוד רשימה ארוכה של מקרים דומים.

לוי

פישעם של חברי הוועד לסולידריות עם אוניברסיטת ביר־זית הוא, שלא באו לשטחים להפקיע אדמות, להתנחל, לבצע פוגרום ולהרוג סטודנטים ב"יריות באויר," אלא להביע סולידריות עם תושבי השטחים הכבושים, כשהם נושאים ענף עץ־זית, ולמחות על סגירת האוניברסיטה.

לפושעים מסוכנים כאלה לא מגיעה הקלה בעונש "חנינות מהנשיא ומהרמטכ"ל.

שבתאי לוי, רמת גן

לידיעת הקוראים

מיכתבי קוראים מתפרסמים בקיצורים המתחייבים מתוכנם ומשיקולי מקום. עדיפות תינתן למיכתבים קצרים, מודפסים במכונת־כתיבה. שצורפה אליהם תמונת הכותב. מיכתבים בעילום־שם לא יפורסמו. אין המערכת מחזירה את המיכתבים שנתקבלו בה.

רס"ר רווח (במרכז) במקום הרצח
למרות הדימיון המפתיע...

דווקא בצד השני של המיתרס מיעקב קטרי. הוא שומר עלינו מפני הפשע.

אסף גורן, רחובות

● *תמונת המכשלה – ראה בעמוד זה.*

● ● ●

השיבה הביתה

"כל יום שעובר גרוע יותר מיום האתמול" – זוהי סיסמתם של חיילי צה"ל בלבנון: כולל הפיקוד הגבוה ביותר הנמצא שם.

"שיר הלל לזרוע עם
מקל"
כמו כלב ממושמע
אני חוצה את הגבול
גדר מסריחה
ארץ חמדת
ירוקים העצים
האדמה אדומה
"לבנון החופשית"
אני אסיר (לך) תודה.
מילואים

יסקין

מילת גנאי לחיים
ארוכים
עוד שרוך נעל
רגל קרועה
נפש כלואה
בנעל גבוהה
וקר (אפילו בביצים).

זכיתי להכנס ללבנון במילואים האחרונים ולצאת משם בטיסה בתוך מסוק כשבפניי נושא אני הרבה רסיסים ממיטען־צד שהתפוצץ. ואני עוד חי, בידי האחת אינפוזיה, וביד השניה גירוי נגד כל רגע וכל שניה בארץ נוכריה זו.

אומרים
שיהיה טוב ליהודים
בשבוע הראשון שלא יהיה בו יום שישי
ואז ממשלת ישראל תחליט
שהגיע הזמן להתאבד
זה חלק מהדמוקרטיה הישראלית
שהעם כולו טובע בליכוד.

אחז יסקין, פתח־תיקווה

● ● ●

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136, ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורכי ביתוב: ענת ישראלי וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורכת דסום: אהובה קורן ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המו"ל: „העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: „הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: „גד" בע"מ

קול קורא,

באשר ראיתי בתוכנית שעה טובה בטלוויזיה, בליל־שבת, את האשה המספרת על חוויותיה באוטובוס־הדמים בכביש מעלה־עקרבים, לפני 30 שנה בדיוק, זה עורר בי זיכרונות עמומים. נטלתי לידי את כרך העולם הזה של אותה שנה. ואכן, בגיליון העולם הזה (857).

גופות הנהג אפרים פירסטנברג (באוטובוס) ואשתו חנה (בחוץ)
„האם כדאי לגמול בדם ואש..."

של המילחמה אשר לא תמה, המילחמה הנטושה במלוא היקפה, רק באמצעים אחרים.

„היתה דרושה תקרית כזאת כדי להזכיר לאזרח הישראלי, השקוע בטירדותיו ובשאיפותיו האפורות, מציאות גדולה זו. היא הכריזה בקול כי מצב זה אינו יכול להימשך לעולם ועד, וכי יש צורך ליטול ליד את היוזמה לחיסולה.

„השאלה הגדולה שניקרה בכל לב היתה: כיצד? האם כדאי לגמול תגמול בדם ואש, כדי לזרוע בלב המתקיפים אימה ופחד? האם יש ערך כל שהוא בפעולות דיפלומטיות? האם יש צורך לחדש את המילחמה ממש, כבימי תש"ח? או שמא ישנה אפשרות לכבוש שלום על־ידי מדיניות נועזת?"

סתיחת הכתבה ב„העולם הזה" (25.3.54)
...קיביה – מעלה־עקרבים – נחלין...

מרים פירסטנברג, יחד עם תצלומי הוריה ההרוגים.

אילו היו מאיר שלו ותחקיריו מחפשים את הגיליון, תחת לעשות לעצמם עבודה קלה, היו מוצאים אותו. חבל שתחת לערוך תחקיר רציני, הסתפקו בתשדיר רדוד ומסית (ראה יומן אישי). שהיתה בו מידה גדושה של יחסי־ציבור לספר.

הנה דיברי העולם הזה לפני שלושים שנה. על אותו מעשה־זוועה, תחת הכותרת „הנה מוטלות גופותינו":

„שירו הישן של חיים גורי על 35 חיילי ההגנה שנפלו בדרכם הנואשת לכפר־עציון הנצור שוב התמלא השבוע תוכן. הגופות שהיו מוטלות בשורה ארוכה־ארוכה לא היו, ברובן, גופות של חיילים. לא קרב פנים־אל־פנים הטיל אותן ארצה, אלא כדורי רוצחים מן המארב. אולם קו ישר מוביל מנתיב הל"ה אל מעלה העקרבים — הקו הישר כדאי לגמול תגמול בדם ואש, כדי לזרוע בלב המתקיפים אימה ופחד? האם יש ערך כל שהוא בפעולות דיפלומטיות? האם יש צורך לחדש את המילחמה ממש, כבימי תש"ח? או שמא ישנה אפשרות לכבוש שלום על־ידי מדיניות נועזת?"

מרהים להיווכח עד כמה נשארו הדברים כפי שהיו. מאז ועד היום, למרות כל המילחמות שהיו מאז. שורות אלה נכתבו חמש שנים אחרי תום מילחמת־העצמאות. שנתיים וחצי לפני מילחמת־סיני. אך הם יכלו להיכתב גם השבוע, בשינויים קלים. לא פעולות־תגמול יפתרו את הבעיה ולא מילחמה. אלא מדיניות־שלום.

כתבת העולם הזה הופיעה למחרת הלוויות הנרגשות, כאשר ההיסטריה ותאוות־הנקם שטפו את המדינה מדן ועד אילת. לא קל היה לעיתון להזהיר באותו הרגע מפני הנקמה. לא קל היה להצביע על הקשר בין טבח־קיביה, שנערך ב־14 באוקטובר 1953, ושבו הרגו אריאל שרון ואנשיו 66 ילדים, גברים ונשים, ובין הטבח במעלה העקרבים, ב־17 במארס 1954, שבו נהרגו 12 נוסעים, ילדים, גברים ונשים. ככל זאת העזנו לעשות זאת בצורה מרומזת:

„מה יכולה להיות התשובה הישראלית למעשה־הרצח?

„השאיפה הראשונה, האינסטינקטיבית, שביצבצה באופן ספונטאני ברבבות לבבות, היתה השאיפה לתגמול דם תחת דם, מוות תחת מוות. היתה זאת שאיפה טבעית מבחינת הרגש האנושי. אך הגינונה הפוליטי היה, עתה, מוטל בספק חמור.

„כי העובדה הראשונה שהזדקרה במקום הרצח היא: הוא קרה א ח ר י קיביה, ל מ ר ו ת קיביה. עד אותו רגע שררה ההרגשה כי קיביה, עם כל נזקיה הפוליטיים והמוסריים, הכיאה בכל זאת ברכה אחת. התוקפנות על הגבול כמעט פסקה. גל ההסתננות ירד.

„מעלה־העקרבים מוכיח כי היה זה חשבון מוקדם מדי... מישחק־הדמים של רצח־תגמול־רצח מסתובב במעגל־קסמים שאינו מוביל לשום מקום. אין בו פיתרון של ממש."

העולם הזה הציע לפתוח במיבצע־שלום גדול, שיביא לשינוי־ערכים בעולם הערבי כולו: „הפיתרון המרחבי, בניגוד לדרך התגמול ומילחמת־העמים."

במציאות קרה ההיפך. למרות אזהרתנו, פשט צה"ל על כפר ערבי אחר — נחלין.

חלוקת פרס סרטאווי

המועצה הישראלית למען שלום ישראלי–פלסטיני והנהלת הקרן ע"ש עיסאם סרטאווי מזמינים את הציבור לערב עיון לזכר הד"ר סרטאווי, במלאת שנה להרצחו. במסגרת הערב יתקיים מעמד חלוקת הפרסים ע"ש סרטאווי, על מחקר ויצירה בסוגיות יסוד של העם הפלסטיני ובנושא הדיאלוג הישראלי–פלסטיני.
האירוע יתקיים ביום שלישי, 10.4.84, בשעה 7.30 בערב, באולם ליווינ, רח' דב הוז 30 (ליד פינת גורדון), תל־אביב.

בתכנית:

- ★ מעמד חלוקת הפרסים ע"ש סרטאווי; נימוקי חבר השופטים.
- ★ דבר מקבלי הפרסים.
- ★ רב שיח עיוני:
- ★ אישיות מן השטחים הכבושים:
  שאלת פלסטין בשלב הנוכחי.
- ★ ד"ר מתי פלד:
  משנתו המדינית של סרטאווי במבחן הזמן.
- ★ אורי אבנרי:
  האם קיים „מחנה שלום פלסטיני"?
- ★ ד"ר סאמי מרעי:
  חינוך לשלום בעיתות מילחמה.
- ★ המנחה: יוסי אמיתי.

להתראות!

מזל טוב — נולד לכם בן
מסיבות ברית וחתונות
המוצלחות ביותר
בבית הרופא
עם הגן היפה
תל־אביב, רחוב הפטמן 1
המשרד פתוח: בשעות 10-13; 17-19
טלפונים: 722314, 298772, 9223244

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-622828, 623311
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

תשקיף

וייצמן לא ירוץ?

לא מן הנמנע שרשימתו החדשה של עזר וייצמן כלל לא תשתתף בבחירות הקרובות, ותתפרק עוד בטרם תצא לדרך.
וייצמן ניצב עתה מול שלוש בעיות, שהוא מתקשה להתמודד איתן. ראשית: מסע גיוסי־הכספים לרשימה עלה על שירטון, והוא אינו מוכן להקריב את הונו הפרטי. שנית: רשימת האישים המיועדים להרכיב את הרשימה מצטמצמת מיום ליום. תחת לגדיל. שלישית: סקר סודי שנערך אינו מבטיח לו הצלחה רבה בקלפי.
משבר חמור איים בשבוע שעבר על היחסים בין וייצמן ומקורביו, כאשר נפוצה השמועה שהוא חתם על הסכם עם שמואל תמיר על מקום שני ברשימה. רק אחרי שהוברר שלא נחתם עדיין הסכם כזה, נמנע קרע חמור.
אם אכן יוחלט שהרשימה לא תרוץ, ינמק וייצמן את פרישתו בכך שסיקרי דעת־הקהל אינם מבטיחים שהוא יהיה בוח שלישי, אשר בלעדיו לא תקום קואליציה.

578

מיספר הרוגי צה"ל בלבנון, מאז תחילת המילחמה. הגיע ביום השני השבוע ל־578.

בני בגין לחו"ל

בנימין („בני") זאב בגין ייצא לחו"ל בתחילת חודש יולי, לסיור־לימודים בן ארבעה חודשים. צמרת חרות לוחצת עליו שיישאר בארץ, כדי לקחת חלק במסע־הבחירות לכנסת. בני בגין הסביר שהמסע תוכנן כבר לפני זמן רב, והוא לא יוכל לבטלו.
יתכן שמסיבה זו יבקש בנו של מנחם בגין שלא להיכלל ברשימת מועמדי התנועה לכנסת. בני בגין נוהג לבקר את אביו מדי יום. לא ברור אם מצבו של אביו יהיה בסיפו של דבר הגורם להחיית הנסיעה.

שני ראשים במפד"ל

מתמעטים הסיכויים שהמפד"ל תרוץ כמיפלגה מאוחדת לבחירות הקרובות.
אין כמעט ספק שסיעת למיפנה, בראשות הד"ר יוסף בורג, וסיעת הצעירים של זבולון המר ויהודה בן־מאיר ייאבקו על אותם הבוחרים בשתי רשימות נפרדות.
תוכנית „מפד"ל הגדולה", שבה היו אמורים להשתתף מצ"ד של הרב חיים דרוקמן ואנשי גוש־אמונים, פשטה את הרגל.

הרוגים וטיולים בתעמולת הבחירות

אחד האסיקים המרכזיים במסע־התעמולה של הליכוד בבחירות הקרובות יהיה העמדת מיספר הרוגי צה"ל במילחמות קודמות, בעיקר במילחמת־ההתשה, מול הרוגי מילחמת־לבנון, כהוכחה שבזמן שילטון המערך נהרגו הרבה יותר חיילים.
הליכוד מתכוון להוציא רבבות ישראלים לסיורים בהתנחלויות בגדה, תמורת רמי־נסיעה סימליים, כפי שנעשה ערב הבחירות לכנסת העשירית.
הסיורים מתוכננים לחופשת־הפסח, חופשת חג־העצמאות, והחופשה הגדולה, שתתחיל בראשית חודש יולי.

סקרים בכל יום

„מילחמת הסקרים" נכנסת עתה להילוך גבוה. למטות הבחירות של הליכוד והמערך יוגשו בכל יום, עד הבחירות, סיקרי דעת־קהל מקיפים.
שתי המיפלגות מייחסות חשיבות רבה מאוד לתוצאות סקרים אלה.

מבוקש פרקליט לאברושמי

„האגודה לזכויות האזרח" מחפשת פרקליטים נוספים שיסכימו להגן על יונה אברושמי, הנאשם ברצח מפגין „שלום עכשיו", אמיל גרינצוויג.
בני־משפחתו של אברושמי מתקשים לעמוד בדרישות הכספיות הגבוהות של פרקליטים שונים, שהם פנו אליהם, ואילו עורכי־דינו הנוכחיים מעוניינים בתיגבורת.

חפץ נשאר

המפקד המושעה של היחידה המרכזית בתל־אביב, אסף חפץ, לא יצא לפיליפינים.
חפץ התכוון לעבוד בשנת־החופש שלו בחברת־אבטחה בינלאומית, המגינה על מישטרו של הרודן פרדיננד מרקוס.
עתה עסוק חפץ בטיהור שמו ובניסיון לשוב לשירות במישטרה.

שופט עליון לשנת שבתון

הפרופסור מנחם אילון, שופט בית־המישפט העליון, ייצא בקרוב לשנת־שבתון בארצות־הברית.
אילון, שהיה לפני שנה מועמדו של מנחם בגין לתפקיד נשיא־המדינה, ירצה באוניברסיטה בניו־יורק בתחום התמחותו — מישפט עברי.
הוא יהיה השופט העליון הראשון שייצא לשנת שבתון והרצאות בחו"ל, כפי שנהוג לגבי הסגל האקדמאי הבכיר.

החשוד ברח לאמריקה הלאטינית

החשוד החמישי בהשתייכות ל„מח"ת תרת הר־הבית" נמלט מהארץ זמן קצר אחרי תפיסת חבריו. כשיעדו הסופי הוא אמריקה הלאטינית.
המישטרה סבורה שהחשוד הרביעי, שימעון ברדה, שעדיין לא נתפס, נמצא בארץ.

נאמן יבנה בגדה

שר־המדע יובל נאמן ואשתו דבורה, רכשו באחרונה חלקת אדמה בישוב שעריה־תיקווה, המוקם מעבר לקו־הירוק.

תיק „איסת"א" לבלטמן

תיק הפרקליטות בפרשת „איסת"א", שבו ממליצים המישטרה ופרקליט־מיסוי־זכלכלה במחוז־המרכז להעמיד לדין 12 איש, הועבר להחלטה סופית לידי פרקליט־המדינה, יונה בלטמן.
תוך ימים ספורים הוא אמור להודיע על החלטתו.

גריפל משתולל בעירייה

ממה לאוזן נלחש במיסדרונות של עיריית תל־אביב סיפור השתוללותו חסרת־התקדים של ממלא־מקום ראש העיר, יגאל גריפל, בישיבת חטיבת חרות במועצת־העירייה, שהתקיימה ביום הרביעי שעבר, בשעות אחר־הצהריים.
הישיבה כונסה בחדרו של אריה קרמר, כדי לבחור את נציגי חרות לוועדת ההקצבות העירוניות. אחד המועמדים, איתן סולמי, הציע בחירות חשאיות. גריפל, שחשש מפני הפסד, התחיל לצרוח, קולל וגידף, אחר־כך זרק ביסאות, השליך מאפרות ובשלב מסויים ביקש להסיר את מיכנסיו בדי להוביח למה הוא מתכוון באומרו ש„דופקים אותו".
הנוכחים בחדר הרגיעו אותו והסכימו שלא להוציא לעיתונות את מה שהתרחש שם. הם קיוו שאיש לא יידע על כך, מביוון שבניין העיריה היה ריק באותה שעה. אך הסיפור דלף והפך שיחת־היום בבניין כולו.

ארידור: עסקים בסיסקאי

שר־האוצר לשעבר, יורם ארידור, מגלה עניין בהשקעות תעשייתיות בסיסקאי — אחת ממדינות־החסות של דרום־אפריקה הגזענית.
ארידור, המקדיש עתה את מירצו לעסקים פרטיים, הגיע עד למדינת־הבובות, בעזרת הנציגות המיסחרית של סיסקאי בארץ.
בנציגות יושבים שני מעילי־חרות — יוסף שנוידר, לשעבר מראשי הליגה להגנה יהודית, ונאט רוזנוואסר, המייצג משקיעים מקנדה.

החשוד: אחי אשת־החברה

עורך־הדין אמנון רוזנשטיין עקב מקרוב אחרי הדיונים באולמות המעצרים בבית־המישפט בתל־אביב בעניין שני עובדי תדיראן, שהוחשדו בהברחת סכומי־עתק לחו"ל.
למרות שרוזנשטיין לא ייצג אף אחד מהם, הוא גילה מעורבות רבה בעניין. הסיבה: אחד החשודים, מנחם רביד, הוא אחי אשתו, אשת־החברה מלכה רוזנשטיין.

אנג'ל ניסה להתאבד

העציר שמעיה אנג'ל, הממתין לפסק־דינו על חלקו ברצח הכפול, ניסה להתאבד בתאו. סוהר הציל את חייו.

איגוד־העיתונאים בחוץ!

בפעם הראשונה מאז חוקק חוק רשות־השידור אין שום נציג של האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל במוסדות השונים ברשות־השידור, שאושרו השבוע על־ידי הממשלה.
צפוי מאבק חריף בין האיגוד ובין שר־החינוך והתרבות, זבולון המר.

טנק המרכבה ביפן

המוקד של תערוכת־צעצועים עולמית בנירנברג הוא קיט של טנק־המרכבה הישראלי.
מיספל־צעצועים יפאני תיכנן וייצר טנק־מרכבה להרכבה עצמית. ההגם הוא מדוייק להפליא בנאמנותו למקור, וניתן להשלים את ההרכבה בתוך כמה שעות.

צפת — עיר השוקולד

מנכ"ל „בור", ישעיהו גביש, החליט להקים בצפת את בית־החרושת לשוקולד של הקונצרן, שבו ישותפו משקיעים בעלי־ידע מגרמניה.

מועדון לשיזוף בעירום

מכון־בריאות, שיופעל במועדון־חברים סגור, מציע לגרשמים שיזוף ורחצה בעירום. המכון יפעל במלון במרכז הארץ.

העם שני יוצאי־פולין

לשימעון פרס וליצחק שמיר יש אינטרס משותף — ולמעשה קיים ביניהם שיתוף־פעולה מלא

אם הכל יתנהל כשורה, יופיעו בראש שני הגושים הגדולים בבחירות לכנסת ה־11 שני משולשים, הדומים זה לזה בצורה מדהימה.

בראש כל אחד משני המשולשים יעמוד ישראלי ותיק ממוצא פולני. גם שימשון פרס־פרסקי וגם יצחק שמיר־יזרניצקי עלו לארץ באמצע שנות ה־30'.

מתחת למנהיג יוצא־פולין עומדים בשני המשולשים צבר, חניך ארץ־ישראל העובדת (יצחק רבין מכאן ואריאל שרון מכאן), שניסה לשווא להגיע אל הכבורה; ומתלבט מיקצועי יוצא־מארוקו, שלא ידע אם להתמודד או לא (דויד לוי, יליד מארוקו, מכאן, ויצחק נבון, יליד־הארץ, בן למישפחה יוצאת־מארוקו, מכאן).

האם המיון זה הוא מיקרי — או שהוא מבטא מגמות עמוקות יותר בחברה הישראלית?

בדיחה שבזאת. הומוריסט ישראלי (מייק קירשן בג'רוסלם פוסט) הציע השבוע סידור אחר: ששמיר ופרס יעמדו בראש מיפלגה אחת, שתהיה בשילטון, ושישרון־רבין־לוי־נבון יעמדו בראש מיפלגה יריבה, שתהיה באופוזיציה. אחרי תקופת־כהונה אחת, טען, אפשר יהיה להחליף את היוצרות, וחוזר חלילה.

זה נשמע כבדיחה — אך אין זה כך. כי שיתוף־הפעולה שמיר־פרס הוא עובדה קיימת, ויש לו השלכה חשובה לגבי העתיד.

לפרס־שמיר היה אינטרס משותף להקדים את הבחירות ככל האפשר, כדי למנוע התמודדויות במיפלגותיהם. הם הצליחו. פרס חיסל במכה אחת את כל יריביו (ראה מיסגרת), ואילו שמיר חיסל את סיכוייהם של אריאל שרון, ולמעשה גם של דויד לוי.

במערכת־הבחירות הצפוייה ישתפו שמיר ופרס פעולה כדי לחסל את הסיכויים של כל המיפלגות האחרות — מהימין, מהשמאל ומהאמצע וקריאותיהם תהיינה זהות: להצביע בעד אחד משני הגושים הגדולים, ולשים קץ ל„סחטנות".

בזה אין העניין מסתיים. אין זה סוד שבשני הגושים יש נטייה חזקה להקים אחרי הבחירות קואליציה של המערך והליכוד. יהיה מי שיהיה המנצח בבחירות, לפי מיספר המנדאטים — יהיה לו אינטרס להקים קואליציה רחבה כזאת, כדי להתמודד עם בעיות המשק ולבנון.

השאלה היחידה תהיה: מי מהשניים יעמוד בראש הממשלה, ומי יהיה סגנו.

פיגועים קרב־היריות בירושלים

הגברים שלפו את האקדחים וירו לכל עבר

„הייתי במישרד ושמעתי צרור יריות. הסתכלתי החוצה וראיתי אדם רץ עם רימון. הוא היה במרכז הכביש ורץ במעלה רחוב המלך ג'ורג'. מייד לקחתי את האקדח וירדתי לרחוב. ואז ראיתי עוד כמה אנשים עם אקדחים. כל אחד הסתכל על השני בחשד ולא ידעו במי לירות..." אלי כהן, שירה לדבריו בתוקף, אך נפצע כאשר התפוצץ אחד הרימונים ונפגע מרסיס במותנו, אמר את מה שלא העזו לומר בגלוי מפקדי המישטרה וכוחות־הביטחון.

ברגע שהתחילה ההתקפה בירושלים, יצאו רוב בעלי החנויות והמישרדים בפינת הרחובות יפו והמלך

(המשך בעמוד 8)

נבון, שרון וכל השאר

פרס עם נבון: ניצחון

שמיר עם שרון: מי יפעיל את בגין?

בתחילת השבוע נקט השר אריאל שרון צעד טאקטי מבריק למדי, שהתקבל על־ידי אנשי יצחק שמיר בחריקת־שיניים גלויה.

שרון נאבק, מזה זמן רב, על נפשם של אנשי בגין־בגין בתנועה. כל היסוסיו של סגן־ראש־הממשלה, דויד לוי, נובעים מהצלחתו המרשימה של שרון במרתון הארוך שלו בסניפי־חרות.

מי שעקב אחרי הופעותיו של שרון יודע, שהוא לא פסח אף על תרגיל פופוליסטי אחד, כדי לשכנע את קהל־שומעיו שהוא אינו אלא יורשו הטיבעי של מנהיגם החולה. שרון הופיע ככל אירועי־הזיכרון הקשורים במחתרות הלאומניות, כאילו לא היה איש־ההגנה, שחרף שקריו לא מחה מעולם נגד הסיוון. שרון נהג לבזות את בגין בגלוי, בעיקר בתקופה שהאיש כיהן גם כשר־הביטחון. עתה גיבש שרון את הנוסחה הבדוקה להצלחה בהופעותיו בתנועה: רימום שמו של בגין במינוח כמעט דתי, השמצת יריביו בסיגנון אלים, הצגת האופוזיציה כמסייע־האוייב, הבטחות למערכת־בחירות סוערת.

בשבוע הבא הוא יתייצב להתמודדות במרכז חרות, כשהוא מחזיק בנכסים בלתי־מבוטלים. אין בהם די כדי לנצח, בשלב זה, אבל אי־אפשר יהיה שלא להתחשב בו, ולהרחיק אותו כל־כך בקלות מתפקידי־ביצוע.

שרון מהווה איום רציני, ואנשי שמיר יודעים זאת היטב.

הצהרה נגד שרון

הצהרתו של שרון השבוע, שבגין הוא מנהיג־התנועה, ושיש לשריין עבורו את המקום הראשון ברשימה, את כוונתם להפעיל את בגין רווקא נגד מועמדותו.

ל„העולם הזה" נודע שכמה מאנשי שמיר, וביניהם ח"כ רוני מילוא, מנסים להוציא מבגין הצהרה מפורשת נגד אריאל שרון.

הם אינם מקווים לתמיכה מפורשת בשמיר. מסיבה לא־ירועה נוטר בגין טינה קשה ליורשו, ומסרב באורח עיקבי להיפגש עמו, ובעיקר להעניק לו מעמד של יורש מוכר גם כמנהיג־התנועה.

אין לדעת עם מדובר בתיקווה טמירה של בגין להתאושש, או אולי ב„תיסמונת בן־גוריון־אשכול". יש המ־שערים שבגין נשבר ממסקנות ועדת־כהן נגדו, ורואה עתה בחומרה את העובדה שאישים אחרים, שגונו על־ידי הוועדה, כמו שמיר ושרון, ממשיכים בפעילותם הציבורית.

אמנם, הוא עצמו אינו מתבטא בנושאים אלה, גם ברגעי הצלילות שלו ליד הטלפון, אבל יחסו הקר לשמיר הוא בבחינת עוברה. אחד ממקורביו טען בשיחה עם העולם הזה, שבגין כועס על יחסו הקר, כמעט העויין, של שמיר לעוזרו הנאמן, יחיאל קדישאי. ההתבטאויות בעיתונות על הדה־בגיניזציה של מישרד ראש־הממשלה עשו אף הם את שלהן.

מיגוון הסיבות האלה גרמו לכך שאנשי שמיר אינם חולמים על הצהרה פומבית של בגין לטובת מנהיגם.

מאמציו של מזכיר הממשלה, דן מרידור, לגשר בין השניים נכשלו, ומקור המקורב לראש־הממשלה־לשעבר אף מסר שחל שינוי לרעה, התקררות, ביחסו של בגין למרידור, בשל „נאמנותו הכפולה".

כל זה אינו משנה את העובדה שעיקר טינתו של

גופת אחד התוקפים ברח' המלך ג'ורג'
היה מידע מודיעיני מוקדם –

קניות אחרון לפני נסיעתם, נקלעו גם הם לתוך המהומה.

פטי רוהוטי, המדריך שלהם, שזו לו הפעם ה־13 בישראל, הרגיע מייד את אנשיו והכניס אותם לתנות סמוכה. הוא, בעצמו נפצע מרסיסים, יחד עם ילדה נוספת מן הקבוצה, שנותחה עור באותו היום: נסיעתם נדחתה בכמה ימים, עד שישוחררו מבית־החולים.

גיוני מכפר יאסיף. קצינים בכירים במישטרה קיבלו מידע כבר לפני זמן רב על פיגוע המוני מתוכנן.

קבוצת צעירים מכפר יאסיף שבגליל המערבי הזדרזה ביום השני השבוע, מייד כשנודע דבר הפיגוע, לגנות אותו. „דברים כאלה הם לרעת העניין הערבי והפלסטיני," אמר להעולם הזה עוואד זיאד, דובר הקבוצה, „הם לרעת השלום. אלה פרובוקציות שאנחנו מייחסים אותם לקבוצת אבו־ניידאל הידועה לשימצה, שרק הוא מסוגל לעשות דברים הפוגעים בעניין השלום ובעניין היחסים בין ערבים ליהודים."

מיפלגות
האריה לא שאג

היילכו שולמית אלוני ורן כהן יחדיו בלתי אם נועדו?

היילכו שניים יחדיו, בלתי אם נועדו?

שאלתו העתיקה של עמוס הנביא מצאה את תשובתה בדמותם של שולמית אלוני ורן כהן. הם מתכוננים ללכת יחדיו, והם נועדו לכך מזמן.

למעשה החלה התוועדות זו לפני יותר משנה. אז היו מגעים בין השניים, ובהם מסרה השולמית לאיש־הקיבוץ מגן־שמואל מסר ברור: אם ייפטר מן „הרדיקלים" במיפלגתו, המקיימים את הרו־שיח עם אש"ף, הוא יתקבל בזרועות פתוחות במיפלגה החדשה שאלוני היתה אמורה להקים יחד עם יוסי שריד ומפ"ם. במיוחד שונאת אלוני את האלוף (מיל') מתי פלד, שעימו הסתכסכה כשהיו יחד בתנועת „יעד", ואת אורי אבנרי.

הכשרה עצמית. כאדם בעל נטייה צבאית מובהקת, ניגש רן כהן לביצוע מיידי. תוך שימוש באמתלה הראשונה שהזדמנה לו, הוא פילג את של"ו ו„נפטר" מן „הרדיקלים". אמנם נותרה עימו רק קבוצה זעירה של חסידים אישיים, אך הוא היה כשר למיפלגה החדשה.

אולם המיפלגה לא קמה. ליוסי שריד לא היה שום חשק לנטוש את סיר־הבשר של מיפלגת־העבודה, וגם מפ"ם החליטה שלא לעזוב. אך של"י לא פולגה בחינם.

נותרה שולמית אלוני. מסיבות השמורות עימה היא החליטה שלא להופיע ברשימת המערך. למרות שהיא חלק בלתי־נפרד מן המערך, ואין בפיה אף בשורה אחת שאין לה שותפים במערך.

לפי הסקרים, קיים ספק רב לגבי יכולתה לעבור את אחוז־החסימה. למרות שהיא קרובה אליו. אם יוכל רן כהן לספק לה אלף־אלפיים קולות משרידי־של"י, הדבר יכול להיות לה לעזר רב.

לכן היתה אלוני מוכנה לקבל את רן כהן כמועמד מס' 2 ברשימתה — מה גם שכהן הכשיר את עצמו לתזוזה זו ימינה על־ידי חזרה לצבא־הקבע וקבלת התואר אלוף־מישנה. כקצין שהשתתף במילחמת־הלבנון, הוא כשר גם לאנשי הימין.

דגל אדום. השאלה הגדולה לגבי אלוני היא אם רן כהן רק יביא קולות, או שמא גם ידחה קולות.

קהל־המצביעים של ר"ץ אינו סוג־יאליסטי, אלא בורגני־ליברלי. הופעתו של הקיבוצניק, המניף בכל הזדמנות את הדגל האדום, עלולה להרתיע חלק ממנו.

מדוע העניין כראי לרן כהן? יתכן שהוא משלה את עצמו. יתכן שהוא רואה בכך צעד ראשון אל מחנה רחב יותר. העשוי לקום באחד הימים. במילא אין לו מה להפסיד. מאחר ששריד־של"י הוא אבר מדולדל, הדומה יותר לתנועת־נוער מזדקנת מאשר לגוף פוליטי חי.

בוודאי אין קבוצה זו מתאימה לרימוי שהופיע בפסוק הבא של הנביא עמוס: „היישאג אריה ביער, וטרף אין לו? הייתן כפיר קולו ממעונתו. בלתי־אם לכד?"

(המשך מעמוד 7)

ג'ורג' אל הרחוב. רובם, כמו הרבה גברים יהודיים בישראל, מחזיקים נשק ברשיון. הם שלפו את האקדחים והתחילו לירות לכל עבר.

ממקורות בבתי־החולים נודע כי לפחות חלק מן הפציעות נגרמו מן היריות האלו ולאו דווקא מיריות התוקפים.

תת־ניצב רחמים קומפורט, מפקד מישטרת ירושלים, שיבח באמצעי־התיקשורת את התערבותם הפעילה של אזרחי הבירה, והמליץ לעשות כך גם בעתיד, מה שעלול להפוך את החיים בארץ לחיי מערב פרוע.

גם תיירים פיניים. התוקפים, לדיברי עדי־ראייה, היו בחורים צעירים. הם לבשו בגדים אזרחיים רגילים וקשה היה לזהות בתוך הבלאגאן הכללי, מי תוקף את מי. וכך, לדיברי מקורות מישטרתיים, תקפו, קרוב לוודאי, יהודים איש את רעהו.

אזרחי ירושלים המורגלים בפיגועים מתנהגים במיקרים כאלה כאילו היו בחזית. הם מתארגנים במהירות רבה. צוותות מגן־דוד־אדום הגיעו למקום האירוע אחרי דקות ספורות וכך גם כוחות־המישטרה ומישמר־הגבול. האזרחים עצמם, אותם שלא היו עסוקים בירי לכל עבר, עזרו במהירות לפצועים ולעוברי־האורח ברחוב והכניסו אותם לחנויות, כדי לנסות ולמנוע פגיעות בנפש. ואכן, לא היו במיקרה זה פגיעות בנפש, פרט לאחד התוקפים, שנפצע קשה הן ביריות שנורו עליו והן מרימון שהתפוצץ בידו, ומת אחר־כך מפציעיו. קבוצת תיירים פיניים, שהיו בסיבוב

עוברת־אורח פצועה ברח' יפו
– אך הוא התייחס לפיגוע בתל־אביב:

בשיחה עם עורך "העולם הזה" ניסה אחד מאנשי אש"ף להסביר את

הפיגועים בטענה: "אם לא נבצע אותם, ישראל תתעלם מקיומנו!"

מדוע הם עושים זאת?

"כיצד תנועת־השלום הישראלית? מדוע היא שותקת?"

האיש שישב מולי, איש־שם באירופה, הוא איש־אש"ף בכיר, אם כי לא מן השורה הראשונה. הוא לא היה מעורב בעבר במגעים עם ישראלים, ומספקני אם דיבר אי־פעם ברצינות עם ישראלי. היתה זאת חוויה חדשה.

בשבילי היתה זאת חוויה מעניינת, דווקא מפני שזהו איש "חרש" במעגל המגעים, שאין לו דיעה מוקדמת על נושא זה. התרשמתי שהוא מבטא את דעתם של אנשים רבים בזרם המרכזי של התנועה הפלסטינית — אותם אנשים אשר יכריעו, בעוד חודש־חודשיים, את הכף כאשר תתכנס המועצה הלאומית הפלסטינית לשם קבלת החלטות חדשות.

"באשר שמעתי על הסגנת 400 אלף הישראלים אחרי צברה וישאתילא, התרשמתי עמוקות. כל הפלסטינים דעתם של רבים כלפי העם הישראלי. אבל מה קורה מאז? האם תנועת־השלום הישראלית מתה?"

● "הפיגועים "משכנו"

ניסיתי להסביר לבן־שיחי את המתרחש בישראל, ואת הסיבות לעייפות ולחוסר־המעש של תנועת שלום עכשיו בשנה האחרונה. הזכרתי בהקשר זה את הפיגוע באוטובוס בירושלים, שהזיק לתנועת־השלום ברעת־הקהל הישראלית.

"אני חושב שהמצב הפוך," אמר האיש, "המאבק המזויין מגביר את הלחץ ועוזר לכוחות־השלום בישראל. אם לא יהיה לחץ, תתרגל דעת־הקהל בישראל למצב הקיים, ולא יהיה שום מניע לעשות שלום. לא הייתם חולמים לצאת מלבנון אלמלא היתה שם מילחמת־גרילה, המפילה קורבנות בקרב הצבא שלכם!"

התנגדתי, כמובן, לדיעה זו וניסיתי לשכנע את האיש כי כל פיגוע, הפוגע בנשים וילדים, מחזק את התדמית השלילית של אש"ף בקרב הציבור הישראלי.

"מה אתה רוצה, שהפלסטינים ישמרו, על חוקי־המוסר כמו מתאגרפים בזירה?" הוא קרא, "בזירה מתמודדים שני לוחמים שווי־כוח ושווי־מישקל. האם זהו המצב בינינו? אנחנו שוכבים על הארץ, ישראל עומדת להרוג אותנו. האם במצב הזה אתה תדרוש מאיתנו להיאבק לפי כללי האיגרוף המיקצועי? שלא נכה מתחת לחגורה? כשאתה צריך להגן בידיך על פניך, אתה לא תסתכל לאן שאתה מרביץ!

"לפלסטינים בשטחים הכבושים אין נשק אחר להתגונן. מה נשאר להם? האם ישכבו בשקט בשעה שגוזלים את שארית אדמתם?

"ומה ההבדל בין פגיעה בנשים וילדים באוטובוס בירושלים ובין הריגת נשים וילדים במחנה בלבנון, באמצעות מטוסי־פאנטום הכי מודרניים?"

האיש שדיבר כך אינו נמנה עם הקיצוניים. דווקא משום־כך חשוב לעמוד על יחסו לפיגועים. הוא בהחלט מקבל את הצורך בפיתרון מדיני, שיהיה מבוסס על דו־קיום בשלום של ישראל ומדינה פלסטינית בגדה וברצועה. הוא לא גינה את עיצאם סרטאווי, ואף הביע הערצה אישית כלפיו.

אך הוא היה נחוש בדעתו: "אם יחשבו שהפלסטינים חלשים, הם לא יקבלו כלום. הפסקת הפיגועים עכשיו תעודד רק את הפאשיזם הישראלי!"

גם אחרי שעות של דו־שיח, לא הגעתי עימו להסכמה בנקודה זו.

● השעון ושערות האשה

למרות אהדתו לתנועת־השלום הישראלית, הוא היה ספקני מאוד לגבי סיכוייה. על כן גם לא השתכנע בקלות שעל אש"ף לעשות מחוות גדולות נוספות, כדי לחזק את מעמדה של תנועת־השלום בישראל ולהקנות לה אמינות.

"מאז 1974," אמר, "אנחנו קיבלנו מדי שנה החלטות לקידום השלום, ומדי שנה השלום התרחק מאיתנו."

הוא התכוון להחלטת המועצה הלאומית הפלסטינית באותה שנה, שבה דובר על הקמת "רשות לאומית" פלסטינית בחלק של הארץ, דבר שבא לרמוז על הסכמת אש"ף לחלוקה. לאחר מכן קיבלה המועצה החלטה מפורשת למען הקמת מדינה פלסטינית בחלק של הארץ. לאחר מכן קיבלה את "תוכנית ברז'ניב", שריברה בפירוש על קיומה וביטחונה של ישראל, ואת תוכנית־השלום של ועידת פאס, שרגלה במדינה פלסטינית בגדה וברצועה. וכן הלאה — שורה ארוכה של החלטות, הנראות לפלסטינים כוויתורים מרחיקים־לכת על עמדתם ההתחלתית, שמצאה את ביטוייה באמנה הפלסטינית המפורסמת.

"אבל מה קרה?" שאל, "בכל שנעשינו יותר מתונים, ישראל נעשתה יותר קשוחה. אחרי כל ויתור שלנו, גברה תנופת ההתנחלות הישראלית בשטחים הכבושים. אחרי שסרטאווי נפגש איתכם, בשליחותו של יאסר ערפאת, ישראל בחרה במנחם בגין. כשקיבלנו החלטות עוד יותר מתונות, בא שרון."

בשעה שהפלסטינים ויתרו על הקו המסורתי שלהם ואימצו לעצמם קו מתון, בתיקווה להשיג הסדר עם האמריקאים ושלום עם ישראל, הם נשארו קרחים מכאן ומכאן. למה הדבר דומה? "זה דומה לגבר, שיש לו אשה לא כל־כך יפה, אבל טובה ונאמנה. הגבר הזה רודף אחרי נשים אחרות, שהן יפות אבל נשואות. מהי התוצאה? הוא מאבד את אשתו, מבלי להשיג את הנשים האחרות."

בכלל, בן־שיחי היה מומחה בהבאת משלים. על היחסים בינינו סיפר סיפור נוגע־ללב. (הוא לא ידע כי אין זה סיפור ערבי דווקא, אלא סיפור אמריקאי, פרי עטו של הסופר או' הנרי):

מעשה בזוג צעיר ועני מאוד, שלא היה לו דבר מלבד האהבה. לגבר לא היה שום רכוש, מלבד שעון־זהב שקיבל בירושה. האשה היתה יפהפיה, בעלת שערות ארוכות ושופעות. בהתקרב החג אמר הגבר לעצמו: "אין לי במה לקנות לאשתי מתנה. שתוכיח עד כמה אני אוהב אותה. אבל יש לי שעון יקר, שאני לא זקוק לו. אני יכול להסתפק בשעון פשוט." הלך ומכר את השעון, וקנה לאשתו מסרק יקר לשערותיה. עשוי מכסף.

באותה שעה חשבה לה האשה: "אני מוכרחה לקנות מתנה לבעלי, כדי להוכיח לו עד כמה אני אוהבת אותו. אין לי כסף. אבל יש לי שערות." הלכה ומכרה את שערותיה הנהדרות, ובכסף קנתה רצועת־זהב יקרה לשעון של הבעל.

בערב החג באה האשה, כשראשה עטוף במיטפחת, ואילו הבעל הסתיר את המקום שבו נהג לשאת את השעון. בחצות שלפו את מתנותיהם, ואז...

הנמשל: זה מה שקרה לאש"ף ולמחנה־השלום הישראלי.

● בגין בנחב בראייל

אין האיש כופר בדו־שיח בין אש"ף וכוחות־השלום הישראליים. להיפך. הוא תומך בהם. כאשר תעלה נקודה זו במושב הקרוב של המועצה הפלסטינית, בוודאי יצביע בעד הצעת־החלטה שתקרא לדו־שיח עם כל הישראלים המסכימים לזכות ההגדרה העצמית של הפלסטינים, והמכירים באש"ף כבנציגו החוקי הבילעדי של העם הפלסטיני. (אלה הם שני תנאי־המינימום של כל הפלסטינים.)

אבל אין הוא מאמין שיש בבוחה של תנועת־השלום הישראלית לשנות את המציאות במדינה. דווקא ההצלחה של הפגנות "שלום עכשיו", שהסתיימו בכישלון פוליטי טוטאלי ובחוסר כל הישג ממשי לגבי השלום עם הפלסטינים, שיבנעה אותו יותר מכל.

הוא השתכנע סופית שאין הפלסטינים יכולים לסמוך על איש זולתם. אין הוא אופטימי בטווח הקרוב. על מצבם של הפלסטינים בשעה זו סיפר משל על איש, שהתכוון להתחתן עם נערה. אמו הלכה לברוק את הנערה, ובשובה דיווחה לבנה: "יש לה עין מזכוכית, יד תותבת ורגל מעץ, אבל חוץ מזה היא בסדר גמור."

מכאן גם המסקנה לגבי הפלסטינים עצמם: פעם הלך החליף עומר במידבר וראה ערבי זקן מתפלל. לידו עמר גמל פצוע ברגלו, והזקן התפלל לאללה שיביא רפואה לגמל. הרים עומר את השוט שלו והיכה את הזקן. "קודם כל תשים תרופה על הפצע," אמר, "ואחר־כך תתפלל לאללה. אם אינך שם תרופה, גם אללה לא יוכל לעזור!"

המסקנה: הפלסטינים צריכים לפעול. בעל־שיחי לא ראה כל תחליף לפעולה אלימה.

"כל עוד ישראל תחשוב שהיא חזקה, ושהיא יכולה לעשות ככל העולה על רוחה, היא לא תסכים לשום ויתור," אמר. "זה נכון גם לגבי האמריקאים."

הוא סיפר שפעם, בוויכוח פומבי, הביא ציטטות מדיברי מנחם בגין, כדי להוכיח שישראל שואפת לסיפוח כל השטחים הכבושים ולהקמת אימפריה ישראלית. דובר פרו־ישראלי התריס נגדו: "למה אתה מביא מובאות אלה? יש הרבה מובאות אחרות, המוכיחות שבגין הוא אדם מתון, המוכן לפשרה!"

על כך השיב בן־שיחי בסיפור: חמורו של פלאח אחד חלה, והוא הלך לשכנו כדי לבקש ממנו להשאיל לו את חמורו. השכן טען כי הוא מסר את החמור לאחד מקרוביו בכפר סמוך. פיתאום התחיל החמור לנעור. "מה אתה אומר שהחמור איננו, כשהוא נוער פה!" התרגז האורח. השיב בעל־הבית: "אתה מאמין לחמור יותר מאשר לי?"

"חוץ מזה," הוסיף בן־שיחי באותו ויכוח, "לא צריכים לדעת לקרוא כדי לדעת מה חושב בגין. גם עיוור, הקורא כתב־בראייל, יכול להבין. די למשש באצבעות. אם תמשש, תמצא טנק ישראלי בלבנון. זה לא צעצוע. זה טנק!"

הוא היה פסימי גם לגבי האפשרות שהאמריקאים יתערבו לטובת השלום הישראלי־פלסטיני. מעשה בשתי חיות, שרבו על חתיכת גבינה. לבסוף הסכימו להתפשר: כל אחד יקבל חצי. כדי שהחלוקה תהיה צודקת, קראו לקוף כצד ניטרלי, שיבצע את החלוקה. חתך הקוף את הגבינה לשני חלקים והניח אותם על כפות המאזניים. חתיכה אחת שקלה יותר, ולכן חתך

(המשך בעמוד 12)

מקום הפיגוע ברח' המלך ג'ורג' בירושלים
"אחרי כל ויתור שלנו, גוברת תנופת ההתנחלות!"

יעל מוריץ — האשה שעל פירסום שמה נערך מאבק מישפטי — אינה החשודה היחידה בגניבת מאות המיליונים מלקוחותיה. עוד חישעה איש מחברתה עלולים לעמוד למישפט פלילי

הרצח פתח תיבת־פאנדורה

מבעלי המניות של חברת אמפא.

בירושלים היא הכירה את יצחק מוריץ, שלמד מישפטים. הוא מבוגר ממנה בשבע שנים. אחרי רומן קצר הם נישאו והיא השתלבה בעסק המישפחתי.

מוריץ הוא בנו של עורך־דין אחר. מקס מוריץ, שהקים בשנת 1934 חברה להשקעות בתל־אביב. בחברה היה שותף שופט בשם קורט טוכלר. והחברה נקראה על־שם שניהם: מוריץ את טוכלר. אחרי שטוכלר נפטר, רכשה חברת אמפא חלק ממניותיו בחברת הברוקרים הסולידית. אחר כך ירש מוריץ־הבן את חלקו של מוריץ־האב.

מייסדי החברה עלו לארץ מגרמניה. הם נהגו בחברה כייקים לכל דבר. החברה היתה שם נרדף לאמינות, סודיות בנקאית, ולמיקצוענות בכל הנוגע להשקעות.

יעל מוריץ לא היתה בעלת השכלה אקדמית כלכלית. בעלה הכניס אותה לעסק המישפחתי כדי שתנהל אותו, ואילו הוא העדיף להמשיך בעיסוקו כמישפטן בעל פרקטיקה פרטית.

חוג לקוחותיה של החברה מנה אנשים מכובדים ביותר מהצמרת הפוליטית, משופטים ועד למנהלים בכירים במשק. מוריץ הבעל הוא פעיל במיפלגה הליברלית ומקורב לחוגים הכלכליים המהימנים ביותר.

האשה דקת הגיזרה ובעלת השיער הקצר הצליחה היטב בתפקיד. היא הפכה הדמות הדומיננטית בחברה. שמישרדיה שוכנים ברחוב לילינבלום בתל־אביב. החברה ניהלה גם שתי קרנות נאמנות.

לא כל לקוח שביקש את שירותי מוריץ את טוכלר התקבל. הוא היה זקוק לא אחת, להמלצה של עובד בחברה, או של לקוח אחר, שהיה ערב לרצינותו ולהיקף השקעותיו של הלקוח החדש.

הרווחים המרובים שהיו מנת חלקם של בעלי החברה לא סינוורו את מוריץ ובעלה. הם המשיכו להתגורר במרכז תל־אביב, ולנהל אורח חיים צנוע. אך הם לא חסכו בגיחות נופש לאירופה, בעיקר לשווייץ.

יעל מוריץ מקדישה את רוב שעות היום לעבודה במישרד. היא מבלה שם החל משעת בוקר מוקדמת. עוקבת אחרי הנעשה במישרד לפני פתיחת המיסחר, יוצאת להפסקת־צהריים ושבה לעבודה בתום יום־המיסחר בבורסה.

מוריץ את טוכלר אינה חברת הברוקרים הפרטית היחידה הפועלת בשוק הפיננסי הישראלי. אך ללא ספק, עד לפני שנה היא היתה המכובדת ביותר.

מה קרה לחברה שהביא למעצרה של המנהלת?

הסודיות לא מקודשת

ת חילת הפרשה קשורה ברצח של עובד החברה. ביום ראשון, ה־20 בפברואר 1983, בשעת ערב מוקדמת, נורה הברוקר יעקב אלטרוביץ, בפתח ביתו ברחוב אוסישקין 98 בתל־אביב.

איש לא העלה אז על דעתו שרצח זה יפתח תיבת פאנדורה שכמותה לא זכורות בארץ.

אלטרוביץ היה מפעיל באולם הבורסה מטעם חברת מוריץ את טוכלר. תפקיד בכיר ורגיש ביותר בחברה.

בימים אלה מתנהל בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב מישפטם של גיל בן־גל ורונן שני־שגיא. המואשמים בתיכנון ובביצוע רצח הברוקר. לטענת התביעה, המניע היה ניסיון של בן־גל להשתלט על כספים שלו ושל אלטרוביץ, שהוברחו לשווייץ.

חקירה נמרצת של המישטרה והפרקליטות בפרשה הצליחו להביא לחשיפת החשבון בשווייץ. השילטונות השווייצים ניאותו להסיר את הסודיות הבנקאית המקודשת שלהם מעל חשבון זה, אחרי שהובהר להם שה־מדובר בתיק־רצח.

עם חשיפת סודות החשבון נתגלה, שלכל אחד מהשותפים בו, בן־גל ואלטרוביץ, היה סכום הקרוב לחצי מיליון דולר. סכום ענק לכל הדיעות.

כאשר נעצר בן־גל, שלושה ימים אחרי הרצח, היה לו אליבי לגבי שעת הרצח. ובעזרת החוקרים מנסים לשבור את האליבי. ערכה המישטרה חיפוש יסודי בביתו. בהזדמנות זו נתגלה לפני החוקרים עולם ומלואו.

בן־גל התגלה כאשף פינאנסי, קשור לעסקים חובקי־עולם. הוא דיבר עם

אשה העושה חיל כמנהלת חברה כלכלית מצליחה, אינה דבר שכיח בעולם העסקים הישראלי. כאשר אשה כזו נעצרת בחשד לביצוע עבירות פליליות במיסגרת עבודתה — אין זה מסוג האירועים המתרחשים חדשות לבקרים. וכאשר שמה נאסר לפירסום, בנסיבות מתמיהות, זהו אירוע יוצא־דופן לכל הדיעות.

במשך עשרה ימים, מאז שנעצרה ועד שפורסם שמה, היתה יעל מוריץ, מנהלת חברת הברוקרים מוריץ את טוכלר נושא שיחה בוער. גם לאנשי־עסקים, שזיהו מייד במי המדובר, וגם להדיוטות, שאינם מבינים ברזי הכלכלה הישראלית. כולם דשו שוב ושוב בנושא. והרכילות פשטה בארץ, למרות איסור הפירסום, כשריפה בשדה קוצים.

ייקים עם המלצות

ד שאה שהבל שאלו היתה: מיהי יעל מוריץ ואיך היא הפכה מנהלת חברת ברוקרים פרטית, מהגדולות בארץ?

מוריץ היא דוגמה לשילוב שבין מישפחה טובה, קשרים מתאימים וכישרון לא קטן. היא נולדה לפני 48 שנה בתל־אביב, למדה בעיר, ואחר־כך עלתה לירושלים, ללמוד באוני־ברסיטה. אביה הוא שימעון אלמן, אחד

נאשם ברצח גיל בן־גל, המואשם בתיכנון וברצח הברוקר יעקב אלטרוביץ ביחד עם רונן שני־שגיא, יושב לצד ידידה, עדינה בוצקין, שעבדה כברוקרית בבטוחה שברמת־השרון. השניים צולמו במועדון בתל־אביב, זמן רב לפני שבן־גל נעצר ונחקר כחשוד ברצח.

הברוקר יעקב אלטרוביץ נרצח. החקירה חרגה מן התחום הפלילי הצר. היא חשפה חשדות לפרשיות כלכליות מדהימות

חוקריו על עיסקי־נפט ומתכות. על השקעות בסחורות עתירות בבורסות בחו"ל ועל מיגוון פעולות נרחב בתוך ישראל.

הצוות שהוקם אחרי הרצח, בראשותו של פקד צבי וולף, חיפש את הרוצח והתמקד בנקודה זו. אך מכיוון שהנושאים הכלכליים שעליהם דיבר בן־גל היו מעניינים לא פחות, וחלקם אף תועדו במיסמכים, צורפו לחקירה חוקרים מיחידתו של תת־ניצב בנימין זיגל, ראש היחידה לחקירות־הונאה במטה־הארצי.

בצוות הכלכלי בלט החוקר חנוך וסרצוג. וולף חשד שבן־גל מפטם את חוקריו בפרשיות כלכליות מסובכות, כדי למנוע מהם להגיע לעיקר, לרוצח. אך חוקרי זיגל גילו עניין רב במה שהוא סיפר.

עובדה היא, שגם אחרי שהוגשו כיתבי־אישום נגד בן־גל ושותפו, שני־שגיא, נמשכה החקירה הכלכלית, אומנם בעצלתיים, אבל בהתמדה.

בונוסים תמורת מידע

ך סרצוג פרש מהיחידה, כמו חוקרים בכירים טובים אחרים. את הטיפול השוטף קיבל על עצמו בצלאל ליבנה, ועליו פיקח יעקב גרוסמן. גם ליבנה, אגב, פורש מהיחידה בעוד חודש ופונה לעבודה בתפקיד רגיש באחד הבנקים הגדולים.

לא רק בן־גל נחקר על טיב היחסים המיוחדים שהיו בינו ובין אלטרוביץ, האיש שהביא אותו לחברה והמליץ עליו לפני יעל מוריץ. גם עובדים אחרים נחקרו. חקירתם היתה שיטחית - אומנם. אך הניחה בסיס להמשך (העולם הזה 28.3.83).

בן־גל סיפר סיפורים מסרי־שיער על מה שהתחולל בחברה. הוא נהג לתת בונוסים לאלטרוביץ ולפקיד בכיר אחר מהפקידים. בתמורה הוא זכה ליחס של לקוח מועדף, קיבל תנאי אשראי חריגים, ביצע קניות ומכירות שוטר, קיבל מידע פנימי מוגבל, והעיקר: ניהל חשבון במוספר ולא שמי, בסכומים שמנים מאוד.

חוקרי זיגל לא חדלו מעבודתם, גם אחרי שנפתח מישפט־הרצח. שמונה מעובדי החברה נעצרו, והחקירה עסקה בעשרה. חלקם שוחררו מייד וחלקם היו עצורים לתקופות קצרות. ממה שהם סיפרו הצטיירה החברה הסולידית כמאוד־מאוד בלתי־סולידית.

יעל מוריץ נעצרה לחקירה רק סמוך להשלמת תיק מוריץ את טוכלר למרות שהיא נחשדה כבר בתחילת החקירה. החוקרים העדיפו להכשיר היטב את הקרקע. כאשר ראו שבידיהם ראיות מוצקות להגשת תיק לפרקליטות ולהמלצה להעמיד לדין עשרה מעובדי מוריץ את טוכלר. הם פנו ליעל מוריץ וביקשו ממנה הסברים לכל מיני פרשיות תמוהות ששמה נקשר בהם.

ביום שני ה־19 במרס היא נחקרה ונעצרה. היא הובאה לבית־המישפט לשיחרור בערבות. לפני שופט.

החשדות נגדה, כפי שהוצגו בבית־המישפט, הדיפו ריח רע מאוד:

● היא חשודה שהעבירה לחשבו־נה האישי באמצעות רישומים רטרואקטיבים, מניות ריווחיות.

● היא חשודה שניפחה חשבון של לקוח, כדי להביאו להגדלת תיק־ההשקעות שלו. משלא הצליחה, היא העבירה את הכספים לחשבון החברה.

● חשד אחר הוא שהחברה קנתה מניות אך רשמה אותם בתיקי ההשקעות רק אחרי שהתברר אם השערים עלו או ירדו. מניות טובות נרשמו בתיקי המקורבים.

● היא חשודה שבפעולות חשבו־ניות סיבוביות ורישום רטרואקטיבי מנעה העברת רווחים שיועדו לחלוקה בין קרנות־הנאמנות שבניהול מוריץ את טוכלר.

● מוריץ חשודה שהעבירה כספים מחשבון של לקוחה שנפטרה לחשבון ממוספר חסוי, שנפתח אחרי מות הלקוחה, מבלי שהאפוטרופוס של הלקוחה ידע על כך.

● חשד אחר הוא שמוריץ ניהלה חשבונות ממוספרים חסויים וביצעה בהם פעולות בזמן המיסחר ולא כמקובל, באמצעות פקודות מראש.

● מוריץ גם חשודה בכך שהעבירה כספים מחשבון של לקוח לחשבון החברה, שוב על־ידי רישום רטרואקטיבי, כדי לסייע לו להימנע מתשלום מס על רווחי־הון בבורסה. בפעולות אלה מדובר בסכומים של מאות אלפי שקלים.

כאשר מנהל חברת ברוקרים מהגדולות בארץ חשוד בסידרה מרשימה כל־כך של עבירות: רישום כוזב במיסמכי תאגיד, מירמה והפרת אימונים, עבירות של עובדים ומנהלים בתאגיד ובעבירה על חוק ניירות ערך — יש ללקוחות הרבים והמכובדים של החברה סיבה לדאוג.

מרד העיתונאים

כ אשר הובאה מוריץ לבית־המישפט, היא הסתתרה ליד המיזנון הקטן שמול אולם המעצרים. עיתונאי שעבר במיקרה במקום זיהה אותה, והבין שהיא לא נמצאת שם במיקרה. בעודו מביט ימינה ושמאלה, הבחין העיתונאי בעורך־הדין דב ("דובל'ה") וייסגלס, כשהוא מסתובב מתוח וחסר־מנוחה. וייסגלס הוא שותפו למישרד של מוריץ. העיתונאי הבין כי משהו אינו כשורה.

שופט המעצרים באותו היום היה יורם גלין. שרבים מנבאים לו עתיד מזהיר בהיכל המישפט. וייסגלס המתין עד שגלין יצא לביתו, ואז הוא פנה לנשיא בית־מישפט השלום, יהושע בן־שלמה, וביקש ממנו שידון בבקשת השיחרור בערבות של מוריץ. בן־שלמה התרעם מאוד על כך שפנו אליו תחת לפנות לשופט־המעצרים התורן. וייסגלס הסביר שגלין כבר יצא. ושמן הראוי שבן־שלמה יטפל בתיק, משום שהוא כבר טיפל בעבר במעצרים של עובדים אחרים של החברה.

וייסגלס טען לפני השופט שבכל המיקרים הקודמים לא פורסמו שמות החשודים ומקום עבודתם. כדי שלא לגרום נזק עצום לחברה הסולידית. השופט השתכנע, ואסר על פירסום שמה של מוריץ ושם החברה שהיא מבעליה והמנהלת שלה.

אך מהשופט הועלם פרט חיוני: שלפחות בשני מיקרים קודמים לא הוצא צו־איסור־פירסום מקיף כל־כך.

אי־הבנה: חמישה מיליון

א רבעה עיתונאים, צבי הראל מהארץ, משה רונן מידיעות אחרונות, איה אורנשטיין ממעריב ואילנה אלון מהעולם הזה, המסקרים את המתרחש בבתי־המישפט, לא מצאו בהחלטתו של בן־שלמה ולוא סיבה אחת מוצדקת לאי־פירסום שם חשוד.

הם עידכנו על ההחלטה לפני השופט המחוזי אריה אבן־ארי. ביום השלישי שעבר הוא התיר את פירסום שמה, בקובעו: „אין בית־המישפט יודע מניין שאב שופט־השלום את הסמכות לאסור את פירסום שמה של המשיבה."

העיתונאים הודיעו מציידם, שאין להם שום דבר אישי כנגד מוריץ, ושהם מוכנים שלא לפרסם את שמה בעיתוניהם, אלא אחרי 48 שעות. הם רצו לאפשר לעורך־דינה של מוריץ לערער על החלטה זו לפני בית־המישפט העליון. וייסגלס נמנע, כי־צפוי, ממהלך כזה. ביום השישי שעבר פורסם השם, שרבים כבר ידעו אותו או ניחשו אותו עשרה ימים קודם לכן.

מוריץ טענה שהיא חפה מפשע ושצידקתה תצא לאור. המישטרה מצידה ממליצה להעמיד אותה לדין על סמך ראיות מוצקות. עורך־הדין שמואל תמיר, שר־המישפטים לשעבר, כבר נרתם לטיפול בהכנת כתב־ההגנה של מוריץ.

אך תיבת הפאנדורה לא נסגרת. להיפך, הפרשה מסתעפת.

סניף חברת הברוקרים בטוחה ברמת־השרון היה כבר לשם דבר. לא אחת נטען שהשקיעים של הע־לם התחתנו הימרו בבורסה לניירות ערך דרך סניף בטוחה, תחת שמות בדויים. לא אחת נרמז שהקבוצות אשר הקפיצו מניה זו או אחרת פעלו מסניף בטוחה רמת־השרון.

מעולם לא ברק שום גוף, כמו הרשות לניירות־ערך או המישטרה, את הטענות האלה. אך מסיבות מאוד לא ברורות, החליטה הנהלת כלל שבטוחה היא חברת־בת שלה, שמנהל המישרד ברמת־השרון יועבר מתפקי־דו.

(המשך בעמוד 52)

הפירמה הסולידית

חזית בניין המישרדים של חברת הברוקרים מוריץ את טוכלר ברחוב לילנבלום בתל־אביב. החברה אמורה לעבור לרחוב אחד־העם.

החקירה שנפסקה

חזית מישרד בטוחה להשקעות וניירות־ערך ברחוב אוסישקין ברמת־השרון. שהחקירה בו החלה בעיקבות פרשת הרצח של אלטרוביץ.

הבעל

עורך־הדין יצחק מוריץ, בעלה של יעל, ניצב ליד שר־האוצר יגאל כהן־אורגד, במסיבת־גן שנערכה ביום־העצמאות שעבר בווילה בהרצליה־פיתוח. שותפו למישרד ייצג את אשתו במישפט.

לוויה רוקח עם אמה בהלוויית אביה (1959)
סטירת־לחי בשער בית־הקברות

מוות ברומא

בתו של מנהיג הציונים הכלליים, שהיה שר־הפנים, התאבדה באיטליה

ד תקרית שהרעישה את הארץ, ושהוציאה אל ליווייה רוקח מאלמוניותה, אירעה לפני 25 שנים.

זה היה בהלווייתו של ישראל רוקח, מי שהיה ראש עיריית תל־אביב ושר־הפנים מטעם מיפלגת הציונים הכלליים (כיום הליברלים בליכוד). ערב מותו היה סגן יושב־ראש הכנסת.

אחרי שהגופה הורדה לקבר, בטקס ממלכתי, התחילו האבלים להתפזר. בין המכובדים הרבים היה גם יוסף ספיר, איש פתח־תיקווה ומס' 3 ברשימת הציונים־הכלליים לכנסת, שבה הופיע לדבריה, ביקשה ליוויה את נשיאות הכנסת להודיע לשניים שלא יבואו להלוויה. סרלין בא והצטנע. אך ספיר הבליט את עצמו, וזה הרגיז את ליוויה.

רבין ואדמיראל פאשיסטי

ל יוויה רוקח היתה תמיד נערת תימהונית במיקצת. היא היתה גבוהה, רזה מאוד ויפה, וגם קצת מופרעת.

מ אז הלבה ליוויה אל הקצה הרדיקלי, מכל הבחינות. אחרי שהתגרשה מבעלה האיטלקי הראשון, הסופר־העיתונאי פייטרו בוסיטה, ואחרי שנישאה בשנית והתגרשה מסנאטור סוציאליסטי, הפכה יותר ויותר תימהונית גם מבחינה פוליטית.

הצבריה, בת המנהיג הציוני־הכללי, התכחשה לציונות, לישראל ולכל קשר עם המדינה. היא הגדירה את עצמה פומבית כ„איטלקיה ממוצא פלסטיני". לא זה בלבד שהפכה אוהדת מושבעת של אש"ף, אלא שבתוך התנועה הפלסטינית רחשה את הקו המתון של יאסר ערפאת והגיעה — כמו ישראלי אחר, החי בבריטניה, אורי דייוויס — אל חזית־הסירוב, המבקשת בפירוש לחסל את ישראל.

היא עוררה שוב תשומת־לב עולמית, כאשר פירסמה ספר שהכיל קטעים מיומנו האישי של משה שרת. במיסמך זה גילה שרת הרבה עובדות, שהוכחשו עד אז על־ידי ישראל, ושתאמו את הטיעון הערבי. כך חשף את האמת על טבח קיביה, ועל הקנוניה של משה דיין ודויד בן־גוריון להשליט בלבנון „רב־סרן מארוני" אשר ישרת את ישראל.

היא שללה את תנועת־השלום הישראלית, כפי ששללה את המדינה כולה, והטיפה לחיסולה.

נראה כי לא קל לחיות תוך ניתוק גמור מכורי־המחצבה. יתכן כי גישתה הפוליטית של ליוויה רוקח הגבירו את הרגשת־הבידוד שלה, ויתכן שגישה זו היתה כשלעצמה תוצאה מבעיותיה הנפשיות העמוקות.

השבוע פרצה המישטרה לדירתה של ליוויה ברומא, ומצאו אותה מתה בחדר־האמבטיה, שבו עלו המים על גדותיהם. נראה כי הרעילה את עצמה, אף שבחדר נמצא גם חבל תלייה מוכן. בדירה הריקה השאירה מיכתב התאברות, שבו הסבירה כי שמה קץ לחייה מפני שהצטוותה על־ידי בית־המישפט לפנות דירה זו, שהיתה אהובה עליה. את רהיטיה העבירה עור לפני כן לדירה חדשה.

מיקרה־ההתאברות היה מוזר. אך כל 50 שנות חייה של ליוויה רוקח היו לוטות־תעלומות.

רוקח במקום ה־2. בצאתו משער בית־הקברות לרחוב, הבחין בכך שמישפחת המנוח הולכת אחריו. הוא עמד בצד כדי להניח לה לעבור. אלמנת המנוח ובתו הבכירה הגיעו אליו — ואז קרתה התקרית.

גירסת ליוויה רוקח, אז בת 25: „ניגשתי אליו וסטרתי את לחיו".

גירסתו של ח"כ, עד־ראייה: „ליוויה ניגשה אל ספיר והתחילה להטיח בפניו דברים נרגשים. לפתע הרימה את ידה כדי לסטור על פניו. ספיר תפס את היד באוויר."

גירסת ח"כ אחר: „לא הבחנתי בכלום. ראיתי לפתע ששני אנשים מובילים את ספיר, שהיה חיוור כסיד." (העולם הזה 23.9.59).

רוקח היה בשנות ה־50' האיש החזק של המיפלגה. יחד עם פרץ ברנשטיין, שהיה מס' 1 ברשימה. אך לפתע בוצעה הפיכת־חצר: שני הבאים אחריהם, יוסף ספיר ויוסף סרלין (בלשון העולם הזה של אז: ס"ס) השתלטו על המיפלגה והדיחו את שני הוותיקים מכל השפעה מעשית. רוקח מת זמן־מה לאחר מכן, בגיל 63, וליוויה האשימה את ספיר וסרלין במותו. מהפכות־חצר כאלה, שהפכו בינתיים רגילות במדינה, היו בימים ההם עדיין בלתי־רגילות.

יתכן כי הדבר נבע מקשיחות האב, שהיה תמיד עסוק בענייני־ציבור. יתכן שהיו נסיבות אחרות בבית. רוקח עצמו התפרץ פעם, בעת שיחה עם אישי־מיפלגה: „עזוב אותי, יש לי מספיק צרות בביתי."

ליוויה (פירוש השם: תכשיט) לא מצאה מנוח אחרי התקרית בבית־הקברות, שהיכתה הדים שליליים מאוד. אחרי זמן־מה עברה לרומא, ככתבת של קול ישראל, דבר וסוכנות־הידיעות היהודית.

היא התאקלמה היטב בבירה האיטלקית. הופעתה המרשימה, בעלת החזות האיטלקית, בוודאי עזרה לה. כמו רוב האינטלקטואלים האיטלקיים, היא פנתה שמאלה.

מדי פעם שמעו המאזינים ידיעות מאת „ליוויה רוקח, כתבת קול ישראל ברומא", וקראו את כתבותיה. אבל היא כמעט נשכחה.

שמה חזר לחדשות לרגל תקרית אחרת, כעבור 13 שנים (העולם הזה 18.4.72). ליוויה פוטרה מתפקידה ככתבת דבר ברומא. על המיכתב לא חתמה העורכת, חנה זמר, אלא מזכיר המערכת, אליהו אגרס. הוא תירץ את הצעד בשיקולים כלכליים: „הקשיים הכספיים, שבהם נתון דבר..."

12

מדוע הם עושים זאת?

(המשך מעמוד 9)

הקוף חלק ממנה ואכל אותו. עכשיו היתה החתיכה השניה כבדה יותר. הקוף חתך גם ממנה חלק, ואכל אותו. וכך המשיך הקוף לשקול ולאכול, עד שלא נותר אלא שארית עלובה.

„זהו שכר־טירחתי עבור חלוקת הגבינה," אמר, ובלע גם אותה.

● „אין עם מי לדבר"

ב ן־שיחי תומך ביאסר ערפאת ללא כל הסתייגות, ואם ערפאת יציע הצעות־החלטה מרחיקות־לכת למען מדיניות־שלום, הוא בוודאי יציע בערן. אבל הוא ספקני מאוד. אם ספקנות זו אופיינית כיום לרבים בתנועה הפלסטינית, לא יהיה המצב במושב הבא של המועצה הלאומית הפלסטינית מכטיח טובות.

לא ארחיב כאן את הדיבור על הנימוקים שהבאתי נגד טיעונים אלה. הם ידועים. איני סבור כי עמדתי עליהם בלי הצלחה. נדמה לי כי שיכנעתי את בן־שיחי בכמה נקודות. אבל לא שינוי דעתו של יחיד זה או אחר קובע, אלא שינוי דעת־הקהל בקרב התנועה הפלסטינית, שבה שולטים במידה רבה תהליכים דמוקרטיים, ושבה גם ערפאת אינו יכול לכפות את דעתו מבלי לשכנע את הרוב.

בחודש שעבר דיבר ערפאת על המגעים עם כוחות־השלום הישראליים, והעלה על נס את עיצאם סרטאווי המנוח. הוא תבע להרחיב מגעים אלה. זה היה בישיבת המועצה הצבאית העליונה של אש"ף, שבה הוחלט גם על הגברת המאבק המזויין.

אם להסיק לקחים משיחה זו, הייתי מצביע על הנקודות הבאות:

● **פלסטינים רבים, אנשי הזרם המרכזי, דוגלים בפיתרון־שלום ובדו־קיום בשתי מדינות, אך אינם מאמינים כיום כי הדבר ניתן להשגה מבלי להמשיך במאבק המזויין. קרי: פיגועים בישראל ובשטחים הכבושים.**

● תנועת־השלום הישראלית נושאת במידה רבה של אחריות למצב־רוח קודר זה בצד השני, מכיוון שלא הוכיחה שיש בכוחה לשנות את המדיניות של ישראל, ובעיקר לעצור את תנופת ההתנחלות, שבה רואים הפלסטינים את הסכנה העיקרית לעצם קיומם הלאומי. בעיקר אשמות בכך שתי תופעות: החלשת המתח של שלום עכשיו, ומיעוט כוחם של הכוחות העיקביים יותר, הדוגלים בפה מלא בשתי הנקודות המכריעות לגבי הפלסטינים: מדינה פלסטינית והכרה באש"ף.

● **יתכן שאנו עומדים לפני סיבוב חדש של מעגל־הקסמים הישן: הייאוש הפלסטיני יביא לגל חדש של פיגועים, ואלה מצידם יחזקו את הקנאות הלאומנית בישראל ויחלישו עוד יותר את יכולת־ההשפעה של כוחות־השלום.**

● הופעתם העלובה של כוחות־השלום במערכת־הבחירות הצפוייה תגביר את הייאוש בצד השני, ועל כן גם תביא להגברת הפיגועים.

ניתן היה למנוע זאת, אילו יכלו ערפאת וחבריו להצביע על הישג גדול כלשהו, אחרי פגישת ערפאת עם חוסני מובארכ, שיחותיו עם המלך חוסיין ואיתותיו הברורים לעבר ארצות־הברית. אולם אין הישג כזה. ארצות־הברית שוקעת בשנת־בחירות, ואינה מסוגלת לעשות דבר מלבר שיגור דיברי־חנופה לממשלת־הניצים בישראל ושליחת כסף למימון ההתנחלויות. המלך חוסיין התייאש מארצות־הברית, וקבע כי אינה מסוגלת לשמש כמתווכת. מובארכ מתוסכל, ומנסה לעשות צעדי־פיוס לעבר סוריה וברית־המועצות.

סוריה, הדוגלת בקו קיצוני של סירוב, שולטת בכיפה, נוחלת ניצחונות לאורך כל הקו, מבצרת את שילטונה המוחלט בלבנון ונהנית, בעקיפין, גם מתמיכת ישראל.

תנועת־השלום הישראלית משותקת למעשה, וחלק גדול ממנה השתעבד לאינטרסים המיפלגתיים של המערך.

במצב זה יתכנס בקרוב המושב של המועצה הלאומית הפלסטינית. יהיה בו רוב עצום למען פיתרון של שלום. מעמדו של יאסר ערפאת מוטבח לגמרי. אבל אין ספק שבמושב זה ישרור מצב־רוח ספקני מאוד לגבי הסיכויים המעשיים להשגת פיתרון בדרכי־שלום.

חלק מאנשי אש"ף ידגלו ברעיה שלמרות הכל יש לנקוט יוזמות נועזות כדי לשבור את מעגל־הקסמים ולהחזיר את תהליך־השלום קדימה. אולם מולם יעמדו אחרים, שלא ישללו את השלום, אך שיפקפקו בערכן של יוזמות חדשות בשעה זו, כש„אין עם מי לדבר". תוצאת הוויכוח תהיה תלוייה במצב־רוחם של האנשים באמצע, הנקרעים בין התיקווה להסדר ובין הייאוש מן הסיכוי להשיגו.

כוחות־השלום בישראל יכלו להשפיע על ויכוח זה. אבל איפה הם?

הנדון:

„לילה טוב, נסיך מתוק, ותלווה אותך זימרת המלאכים..."

מיטבח הגיהינום

ל היות או לא להיות? שאל האמלט, נסיך דנמארק.

להתמודד או לא להתמודד? שאל נבון, נסיך ישראל.

משהו היה רקוב מאוד בממלכת ישראל.

האמלט החליט שלא להיות.

נבון החליט שלא להתמודד.

„לילה טוב, נסיך מתוק, ותלווה אותך זימרת המלאכים אל מנוחתך!"

■ ■ ■

ד כל אוהבים את יצחק נבון. גם אני.

וזהי הצרה בולה על רגל אחת.

אין זה מתפקידו של פוליטיקאי להיות אהוב. ואסור לו להיות אהוב על הכל.

בוודאי. אהבת־הבריות יכולה לעזור לו. הוא יכול להסתייע בה כדי למלא את תפקידו. היא יכולה להיות מכשיר להגשמת המטרה.

אך אוי לו לפוליטיקאי, שאהבה זו היא מ ט ר ת ו.

תפקידו של הפוליטיקאי הוא לנהל את הפוליס — העיר (העיר והמדינה ביוון העתיקה היו פעם היינו הך). מטרת הפוליטיקאי היא לשלוט, להחזיק בשילטון או להגיע לשילטון.

אצל הגרועים שבפוליטיקאים (והם תמיד הרוב הגדול), השילטון והנאותיו הם מטרה לעצמה.

אצל הטובים שבפוליטיקאים, המעטים שהם מדינאים דגולים, השילטון משמש להגשמת מטרה גדולה יותר: להצעיד את החברה קדימה, לעבר עתיד יותר טוב.

כדי להצעיד את החברה קדימה, יש להשמיע רעיונות חדשים, להאבק למען אידיאלים. להילחם במי שמפריע להגשמת האידיאלים האלה.

וכל פעולה כזאת יוצרת אויבים.

■ ■ ■

מי שמשמיע רעיון חדש, חזקה עליו כי יושמץ, יוכפש, יוקע, ינודה. שום ציבור אינו אוהב רעיון חדש, המטריד את מנוחתו ומכריח אותו לחשוב מחדש. בעל רעיון חדש ייחשב תמיד כבוגד, כעוכר־המדינה, כאוייב־העם. עליו להסתכן בכך. עד אשר יתקבל הרעיון בהדרגה, על דעת הרבים. זה יכול לארוך שנים, או דורות — אם יתקבל בכלל.

מי שנאבק למען אידיאלים, מוברח להרגיז ולקומם נגדו את מי שדוגלים באידיאלים הפוכים וישנים. וכגודל האידיאל אשר בליבו, כן גודל ההת־נגדות שהוא מעורר נגדו.

מי שרוצה להגשים משהו, מוכרח להילחם במי שמפריע לכך. כאשר קיים דבר בחיים הציבוריים, מתקשרים בו אינטרסים ארירים, כלכליים וא־חרים. מי שרוצה להקים משהו חדש ושונה מוכרח להילחם בבעלי האינטרסים האלה. מילחמה כזאת לא תוכל לעולם להצטמצם בדברי־נועם, במילים יפות ואדיבות. שום אדם ושום מעמד אינו מתפתה על־ידי מלים יפות לוותר על האינטרסים שלו.

ככל שהעניין חשוב יותר, כן תחריף המילחמה, וכן תהיינה שיטותיה פחות עדינות.

■ ■ ■

כ אשר מופיע על הבימה פוליטיקאי שהכל אוהבים אותו, שאין לו אויבים — משהו חשוד בו.

סביר להניח כי איש כזה לא לחם מעולם בתוקף על דיעות כלשהן, לא השמיע מעולם דברים השנויים־במחלוקת, לא פגע מעולם בבעלי־אינטרסים מכאן או מכאן.

איש כזה הוא מועמד אידיאלי לכ־הונת נשיא־המדינה, כפי שהיא קיימת במדינת־ישראל, שבה אין לנשיא שום סמכות של ממש.

נשיא אינו יכול להיכבר אם אינו מקובל על חלק חשוב של הציבור.

המועמד לתפקיד הנשיא אינו צריך לעורר התלהבות רבה בלב איש. אין לו צורך בחסידים קנאיים, אבל אסור לו לעורר התנגדות חריפה. אם חלק חשוב אחד של הציבור — דתיים או חילוניים, ימניים או שמאליים, ניצים או יונים, אשכנזים או מיזרחיים, גברים או נשים — יתנגד לאיש בחריפות, נעלמים סיכוייו לשבת על כס הנשיא.

המועמד האידיאלי לתפקיד הנשיא הוא מי שהוא קצת מזה וקצת מזה — קצת חילוני וקצת דתי, קצת ימני וקצת שמאלי, קצת ניץ וקצת יונה, קצת אשכנזי וקצת מיזרחי, קצת גבר וקצת אשה (ורצוי להוסיף: קצת יהודי וקצת ערבי).

מובן שאין יצור מושלם כזה עלי־אדמות. אך אפשר להתקרב לשלמות זו, ויצחק נבון היה הקרוב ביותר.

■ ■ ■

ך כאן הדילמה. אולי נכון לומר: כאן הפארא־דוכס.

כדי להיות נשיא טוב, א ס ו ר לאדם להיות פוליטיקאי טוב.

בקיצור: מפני שהיה נשיא טוב.

והרי אותן התכונות עצמן מ ו נ ע ו ת מנבון להתמודד. להילחם עד חורמה, לנעוץ סכינים בגוף יריב (ובגב יריב), להכפיש ולהיות מוכפש. „לדרוך על גוויות".

בקיצור: להיות פוליטיקאי.

נשיא טוב, הנכנס לזירה הפוליטית, יכול לנצח בבחירות. אך באין פלא מן השמיים, לא יגיע כלל לראש מיפלגתו. ואילו התרחש נס זה, היו דרושים ניסים רבים, כדי שיוכל לשלוט במדינה ולנצח על החיים הפוליטיים היומיומיים.

אפשר לקרוא לבעייה זו „תיסמונת האמלט". שקספיר לא היה מתנגד.

■ ■ ■

ך נשיא הארי טרומן, שהיה פוליטיקאי אמיתי (כי בארצות־הברית הנשיא הוא איש פוליטי, ולא מוצג סימלי), היה משמיץ מיקצועי ומושמץ מיקצועי. הוא נהנה מזה. הוא אמר: „מי שאינו יכול לסבול את החום, אל לו להיכנס למיטבח."

יצחק נבון לא גדל במיטבח הזה. אין לשבוח עובדה זו.

יצחק נבון ב„מוסיאון השעווה": נחמד מדי, חביב מדי

ככל שיהיה פוליטיקאי פ ח ו ת טוב, כן יהיה נשיא טוב י ו ת ר.

אותן התכונות, שהיו עשויות לעזור לו להצליח כפוליטיקאי, יעמדו לו לרועץ בבואו להגיע אל כס הנשיאות ולשבת עליו.

ואותן התכונות העוזרות לו להיות נשיא מוצלח יעמדו לו לרועץ בבואו לעשות קאריירה פוליטית.

יורשו של נבון במישכן־נשיאי־ישראל הוא פוליטיקאי קצת יותר טוב, ועל כן נשיא קצת פחות טוב (ויש אומרים: יותר מקצת). נבון היה נשיא כמעט־מושלם, ומכאן הצרות המושלמות שלו בקאריירה הפוליטית.

זוהי הדילמה. והיכן הפאראדוכס?

הפאראדוכס הוא זה:

רבים וטובים רצו שנבון יקבל לידיו את הנהגת מיפלגת־העבודה בשעה זו, מפני שהוא האיש המסוגל לנצח בבחירות. היו שהאמינו — וגם הם טובים ורבים — שאילו הועמד נבון בראש הרשימה, היה ניצחונו של המערך מובטח לחלוטין.

מדוע?

מ פ נ י שנבון הוא איש כזה — אדם שאין לו אויבים, שאינו מעורר שום התנגדות, שהכל מחבבים אותו; המוצא תמיד את המילה הנכונה והטובה והמרגיעה; המייצג איכשהו את כל העמדות והדיעות וההשקפות; העומד תמיד כ ש נ י הצדדים של כל מיתרס.

הוא לא התחיל בדרכו כפוליטיקאי נבחר, אלא כפקיד ממונה. דויד בן־גוריון חיפש לו עוזר היודע ספרדית, מפני שרצה ללמוד שפה זו בשעות־הפנאי. לבן־גוריון היו הרבה חובבי־שות ילדותיות. שעזרו לו להינפש מן העיסוק הפוליטי האכזרי שבו הצטיין — נעיצת סכין בגב פלוני, הנחת מוקש מתחת לרגלי אלמוני. באותה תקופה התאהב בן־גוריון בדון קיחוט של מיגואל סרוואנטס, דמות הפוכה משלו, ונבון עזר לו לקרוא את הספר בשפתו המקורית.

בן־גוריון אהב את נבון מפני שהיה נאמן מאוד. כאשר הקים בן־גוריון את מיפלגת רפ"י, היה זה אך מובן מאליו שנבון יצטרף למאמין, מתוך נאמנות ל„זקן". רק כך נבנס לפוליטיקה.

בתקופת כהונתו כח"כ — תחילה מטעם רפ"י, ואחרי המיזוג, מטעם מיפלגת־העבודה, הוא התמודד כמה פעמים על תפקידים. תמיד באי־רצון, וכימעט תמיד באי־הצלחה.

הדברים הגיעו לידי שיא כאשר הוצע נבון כמועמד לתפקיד יו"ר הכנסת — וכל חברי־הכנסת היו משוכנעים שהוא המועמד הטוב ביותר. גולדה מנעה זאת, נבון לא נאבק, והתפקיד נמסר לישראל ישעיהו.

אחרי שורה של התנכלויות מביישות כאלה, אי־אפשר היה למנוע ממנו את מישרת יו"ר ועדת־החוץ־והביטחון. בניגוד לדיעה המקובלת בציבור, זוהי ועדה חסרת־חשיבות, העוסקת בבירבורים בלבד (וכיום גם בהדלפות). תפקידו של יו"ר הוועדה הוא יצוגי בעיקרו.

נבון לא התמודד על תפקיד הנשיא. לא היה צורך בהתמודדות. התפקיד נפל לחיקו בפרי בשל, למרות שהוא היה מועמד האופוזיציה.

גרם לכך מנחם בגין, אדם שגם „במיטבו" הצטיין בכישרון נדיר לבחור באיש הלא־נכון לתפקיד הלא־נכון. הוא בחר בפרופסור בלתי־ידוע כבמועמד מטעם הליכוד לתפקיד הנשיא. הבחירה עוררה התנגדות כללית. גרוע מזה: גיחוך כללי. כך נבחר נבון.

ברי־עבר, גם בחירה זו אומרת דרשני. יורשו של נבון, חיים הרצוג, גם הוא מועמד האופוזיציה, נבחר מפני שהיו מאניפולציות מאחורי הקלעים, מחותנו, המיליונר ניסים גאון, ציווה על מיפלגתו הפרטית, תמ"י, להצביע בעד הרצוג, כדי שיהיה לו נשיא במישפחה. זה טוב לעסקים. אחרים הצביעו בעדו מפני שרצו לתת סטירת־לחי קטנה לחרות. אבל כל זה לא היה דרוש כאשר נבחר נבון לנשיא. גם אנשי־חרות היו משוכנעים שהוא יהיה נשיא טוב, ואיש מהם לא סבר שיש לנבון דיעות כה חזקות ועמדות כה נחרצות. עד כי לא יוכל לייצג מדינה שבה שולט הליכוד.

לא נמצא לו אף אוייב אחד.

■ ■ ■

ך ש הסבורים כי נבון השתמט מן ההתמודדות דווקא מתוך ראייה טכסיסית מפוכחת.

לפי גירסה זו, אמר נבון לעצמו: אם יש מישהו המסוגל לגרום לכך שהמערך יפסיד בבחירות הקרובות, הרי זה שימעון פרס. שימעון פרס כבר הוכיח כמה פעמים שהוא מצליח, כאימרת הבריטים, „למלט את התבוסה מבין מלתעות הניצחון".

(לא מזמן אמר פרס בטלוויזיה: „אני לא קבלן לניצחונות. אבל אני גם לא קבלן לכישלונות." זה היה נכון ב־50% — ממוצע לא רע לפוליטיקאי מיקצועי.)

אם ייכשל פרס גם הפעם בבחירות, זה יהיה סופו בפוליטיקאי. יחד עימו ייעלם מן הבימה גם יצחק רבין, תאומו הסיאמי. הדרך תהיה פנוייה לפני נבון, והוא יזכה במנהיגות המיפלגה בלי מאבק ובלי התמודדות.

זה נכון — אבל אין לייחס לנבון מחשבה מאקיאוולית מעין זו. הוא בוודאי לא היה רוצה לזכות בניצחון־בלי־קרב, במחיר ארבע שנים נוספות של שילטון הליכוד.

רק מטורף יכול היה לרצות בכך!

■ ■ ■

א חרים אומרים שנבון השתמט מן ההתמודדות, מפני שידע כי החום במיטבח יהיה גבוה מאוד, משהו ברמה של ג׳הינום־זוטא.

שימעון פרס ו„מקורביו" אינם נשי־אים־לשעבר, וגם לא מלאכי־ישרת.

הם היו משתמשים בכל תחמושת שהיא, כדי לחסל אדם העומד בדרכם — בייחוד בשעה שנראה להם (שוב) שהשילטון עומד ליפול או־טו־טו לידיהם. הם היו מוכנים לטפל בכל נושא שהיה בא בחשבון — בחייו הפרטיים של נבון, במישפחתו, באופירה אשתו, ועוד ועוד.

לפי גירסה זו, הביט נבון אל תוך הסירים הרותחים האלה ונרתע. הוא שעה לאזהרתו של טרומן, ולא נכנס למיטבח.

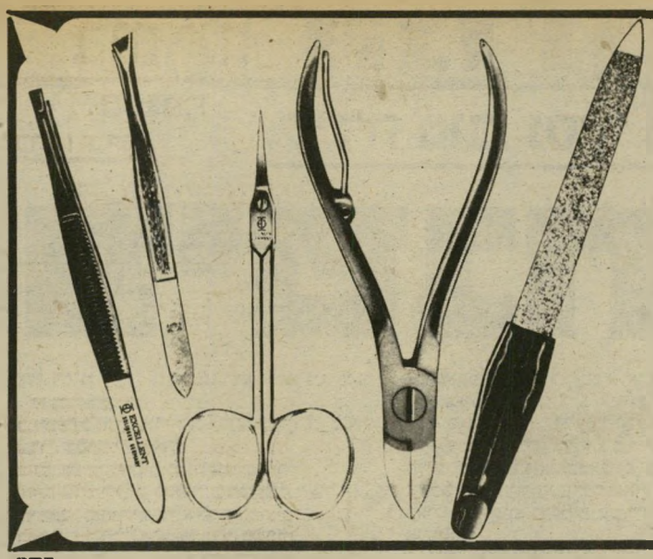
■ ■ ■

ד קוביה נפלה — אמר יוליוס קיסר, כאשר עבר את הנהר רוביקון והושיט את ידו אל השילטון ברומא.

יצחק נבון לא עבר את הרוביקון, אך גם כך נפלה הקוביה.

ביום השישי, ה־30 במארס (שהוא במיקרה „יום־האדמה" של הערבים בישראל), הכריז נבון שלא יתמודד.

יתכן כי ביום הזה הפסיד המערך בבחירות.

Solingen K ORIGINAL KAISER

ייצרני כלי מניקור ופדיקור הטובים בעולם-עבשיו בישראל!

מספריים וצבטיות לעור ולצרפניים, פינצטות, פצירות ואביזרים אחרים. מיוצרים **בעבודת־יד**, בדיוק רב ובגימור מושלם. עשויים פלדה מעולה מצופים ניקל־כרום או זהב 14 קרט. סטים למניקור באריזות מתנה.

להשיג בחנויות המובחרות.

בעולם מכירים ומוקירים את קייזר!

הייבואנים: ד.מ.מ בע"מ טלפון 03-719740

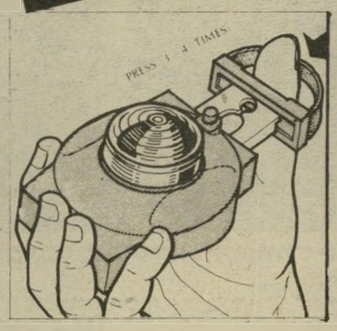
דחף

אתה והשקל

מאת מאיר תדמור

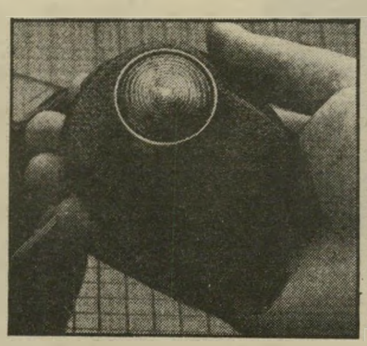
הלהיט החדש בארץ ובעולם.

ג'ירוסקופ ללחיים

משהו **באמת לא נורמלי.** בעיקר לגברים מגלח (על מישקל מגהץ) או מכונת־גילוח ג'ירוסקופית (שישית־פיסיקה). מיובא לאמריקה, לכלבו המפורסם, הישר מצרפת. שם מצוי גם ממציאו והיצרן. הוא היחיד במינו בכל העולם כולו (כך בפרוספקט).

הוא אינו זקוק לסוללות או חשמל. הוא פועל בכל מקום, בטיול, בסירה, במחנה ואפילו במשרד.

הג'ירוסקופ שבמגלח, מצוייד בגלגל תנופה, המחובר לגלגלת הנטענת על־ידי קפיץ. כאשר מושכים בכבל, הגלגלת מסובבת את הסכינים המסתובבים במהירות, לא תאמינו, של 15,000 סיבובים בדקה, מהירות גדולה פי שניים מאשר במגלחים אחרים. כמה משיכות טוענות את המכשיר ל־75 שניות של פעולה. תמיד תוכל (כך כתוב) לחזור ולמשוך בכבל לשניות נוספות של תיגלחת ג'ירוסקופית.

בלמי לחץ עוצרים את הלהבים במקום. הלהבים העשויים מפלדת אל־חלד מתחדדים מעצמם (לא כתוב איך). רשת מגן רקה במיוחד עשויה מרדיד ניקל מצופה כרום. (מה אפשר לעשות, זה חשוב). גוף המגלח עשוי מפלסטיק נעים למגע ואחיזה. נמכר עם נרתיק מותאם. הגודל: 6x6x10 סנטימטר. המישקל 325 גרם. וכל המכשיר המתוחכם הזה במחיר הכמעט מצחיק של 35 דולר, כולל אפילו את המישלוח ברחבי ארצות־הברית.

ועדיין כדאי לרכישה במיסגרת 100 הדולר המותרים, שאולי לקראת הבחי־רות יהסכו ל־150 דולר חופשיים ממס.

מכונת הגילוח הראשונה בעולם, המגלחת בלי חשמל ובלי בטריות (מצברים)

1600 ש

במשרד, בשדה, בטיול, ברכבת ובמכונית

לכבוד טליא בע"מ,
רח' מלצ'ט 64 תל-אביב 64287 ת.ד. 16194 טל: 284257

הנני מזמין בזאת את מכונת הגילוח כמפורט במודעתכם
נא לשלוח לי ___ מכונות גילוח במחיר 1,600 ש היהידה

רצ"ב המחאה מס. _____ משוכה על בנק _____ על סך _____

שם _____ ת.ז. _____

רחוב _____ מס. ____ עיר _____ מיקוד _____

במדינה

הפגנות

ברוח ובדם

לפני שמונה שנים נהרגו בכבדורי צה"ל ומישמרי הגבול שישה אזרחי ישראל. השבוע, ביום־האדמה התשיעי, הפגינו בעיקביותיהם ילדים שטרם נולדו אז

אשה מבוגרת, בשימלה ארוכה ובמיטפחת לבנה לראשה, נשענה על הגדר והסתכלה קדימה במבט בוהה. מפעם לפעם מחתה דמעות שזלגו על לחייה המקומטות. היא עמדה לבד. בסימטה קטנה, מול שדה קוצים ירוקים. השמש היתה באמצע השמים הכחולים והיה חם. היה שקט בסימטה הקטנה, עד שהתחילו להגיע הדי התהלוכה.

ילדות קטנות בג'ינס וחולצות לבנות צעדו בראש, כשהן מחזיקות בידיהן זרים ירוקים. אחריהן צעדה תיזמורת גדולה שניגנה מארשים לאורך כל הדרך. קבוצת תלמידי בית־ספר קראו סיסמות בקצב, כשהם מניפים אל־על את יד ימין ומסמנים אות וי, סימן לניצחון. בסוף התהלוכה צעדו רכבים מתושבי הכפר.

האשה במיטפחת הלבנה עמדה ליד הגדר ולא העיפה מבט לעבר התהלוכה המתקרבת. היא רק הביטה קדימה והמשיכה למחות בשקט את הדמעות.

הילדות בתהלוכה היו קטנות. קטנות מכדי לזכור את אירועי ה־30 במרס 1976. אירועי הדמים של יום־האדמה, שבהם נהרגו שישה אזרחי מדינת־ישראל, מיריות של חיילי צה"ל ושוטרים. הן לא זכרו את שלושת בני־כפר עראבה, שסיימו את חייהם באותו היום. אבל הן הלכו בתהלוכה. ביום השישי, כשמבטן שלוח קדימה בגאווה והן קוראות בקצב סיסמות על "שיחרור אדמות הגליל."

"לא לצלם!" ילדים וילדות קטנים, ערבים, אזרחי מדינת־ישראל, הגדלים על סיפורי זוועה של גזילת קרקעות המישפחה, ושפיכות־דמים.

הם התקדמו אל הסימטה הצרה. התהלוכה נעצרה בפינת הרחוב. "ברוח ובדם נפדה את הגליל!" הם צעקו בקול דק, כשהיד שלוחה קדימה. הילדות הקטנות נושאות הזרים התקדמו אל הגדר. הן נכנסו אל שדה הקוצים, והניחו את הזרים שבידיהן על הקבר היחידי בשדה. קיברם של קורבנות יום־האדמה 1976. הן העיפו מבט על הקבר וחזרו חזרה אל התהלוכה שחיכתה בקצה הסימטה, כשהן עוקפות בשקט את הזקנה שעמדה ליד הגדר והמשיכה להסתכל קדימה אל הקבר.

התהלוכה המשיכה הלאה אל בין סימטות עראבה. הסיסמה "ברוח ובדם נפדה את הגליל" הידהדה בין הסימטות. סיסמה הגורמת לישראלים רבים צמרמורת, אך אינה אלא קריאה דתית עתיקה הנאמרת במיקרים של צער ומסירות.

בצהריים התחילה בכפר העצרת המרכזית בגליל. המונים כבר החלו נאספים בוואדי הקטן. מירפסות הבתים שצפו על מקום הכינוס החלו מתמלאות. הנואמים ליד השולחן תפסו גם הם את מקומם על בימה מאולתרת. ערבים ויהודים.

מארגני העצרת הבטיחו שיום־האדמה יהיה שקט השנה. תהלוכות מכל כפרי האיזור החלו מגיעות, תוך כדי קריאת סיסמות, אל מקום הכינוס.

במרחק כמה מאות מטרים מן הכניסה לכפר עראבה, בשביל צדדי, בין מטעי זיתים, עמדו במצב הכן כוחות גדולים של מישטרה ומישמר־הגבול. היו שם כמה ג'יפים, כמה משאיות עמוסות שוטרים ומכונית גדולה כחולה לפיזור הפגנות.

לא רחוק משם, בכביש הראשי המקשר בין הכפרים, צעדה תהלוכה מלוכדת. הם התקדמו לאט, כשם מניפים שלטים בערבית. קוראים סיסמות ומניפים ידיים למעלה. אלה היו תושבי סח'נין, שבאו להצטרף להפגנה המרכזית. הם צעדו את שלושת הקילומטרים מכפרם, בגוש אחד מלוכד. כשבמרכזו נשאו על כיתפיהם בחור (או בחורה) שראשו מכוסה בכופיה אדומה ובידו מתנופף אל־על דגל פלסטיני מאולתר. הדגל האסור.

צלמים, שעמדו במרחק כמה עשרות מטרים משם וצילמו את הגוש המתקרב, חטפו מטח של חצץ. "שלא תעזו לצלם אותם!" אמרו להם בכעס. "אנחנו לא רוצים לתקוף אתכם."

הצלמים התרגזו, אך הם לא ידעו כי פירסום תמונה כזאת יכול להוות הוכחה בבית־משפט. שבעיקבותיה ייכנסו אנשים אלה לכלא בעוון הזדהות עם אירגון עויין, או עבירה אחרת נגד ביטחון המדינה.

בגדים בציבעי הדגל. צעירי סח'נין התקדמו לאט ונכנסו לתוך הכפר. נשות עראבה עמדו בצידי הסימטות הצרות ותלו בהם עיניים סקרניות. הגוש הגדול שבמרכזו הונף הדגל הפלסטיני האסור, היה דבר יוצא־דופן.

הצעירים התקרבו אל עבר מקום הכינוס שהיה כבר בעיצומו. הנואם, כשראה את הדגל הפלסטיני מתקרב, נבהל. הוא פחד מפני מהומות ומפני היתקלויות עם המישטרה, והחל קורא לצעירים להורידו: "אין צורך בדגל!" הוא צעק אליהם ברמקול.

כעבור זמן קצר הורד הדגל והכינוס חזר להיות עצרת מחאה שקטה. אך איש לא יכול היה להוריד את הצעירים שהתלבשו בציבעי הדגל הפלסטיני, וכאלה היו רבים.

בעצרת נכחו כמה עשרות אלפי אנשים מכפרי הגליל, כשהנואמים, שהשתמשו בבימה גם כבימת בחירות, מלהיבים אותם בקריאת סיסמות לאומיות.

צאצא של מלך הגליל. באותו היום, בפעם הראשונה, לא נערכה אסיפה דומה בנצרת. מה שהפריע לרק"ח, שאירגנה את העצרת בעראבה, לערוך אסיפה דומה בנצרת. היה קיומה של מיפלגה ערבית מתחרה. התנועה הפרוגרסיבית שפרשה מרק"ח לפני הבחירות לעירייה, ובהתמודדות למועצת העיר זכתה ב־25 אחוז מן הקולות.

תנועה זו קיימה באותו היום אסיפה משלה בעיר, בשיתוף עם יהודים ממיפלגת אלטרנטיבה. עורך־הדין כמאל דאהר, ראש הרשימה הפרוגרסיבית, נשא נאום, שהועבר ברמקולים אל אזרחי נצרת. הוא תקף את רק"ח ואמר שמיפלגה זו הזמינה לעצרות שלהם את אנשי המערך, שחבריהם היו אחראיים להרג ביום־האדמה 1976. (יצחק רבין היה אז ראש־הממשלה ושימעון פרס היה שר־הביטחון).

לעומת זאת, לא הזמינה רק"ח שום חבר מן התנועה הפרוגרסיבית, שהיא התנועה השניה בגודלה ברחוב הערבי.

דאהר הוא צאצא של דאהר אל־עומר, מי שהיה לפני 200 שנה שליט הגליל.

זה היה השלב הראשון במערכת הבחירות על הקול הערבי. שבה יתמודדו הפעם שתי מיפלגות גדולות.

הרכבות בעצרת המרכזית בעראבה
להוריד את הדגל

פרוגרסיבי דאהר באסיפה בנצרת (לידו: ד"ר סלים רשיד)
לא הוזמנו

אם שבולה על קבר בנה בעראבה
מבט בוהה אל הקבר

סקופ

ערב ביקורו של הקנצלר הגרמני, הלמוט קול, בסוף חודש ינואר השנה, התקבל מידע מודיעיני, שקבוצת ישראלים זוממת להתנקש בחייו.

המידע גרם להתרגשות רבה, והוא טופל בדרגים הבכירים ביותר.

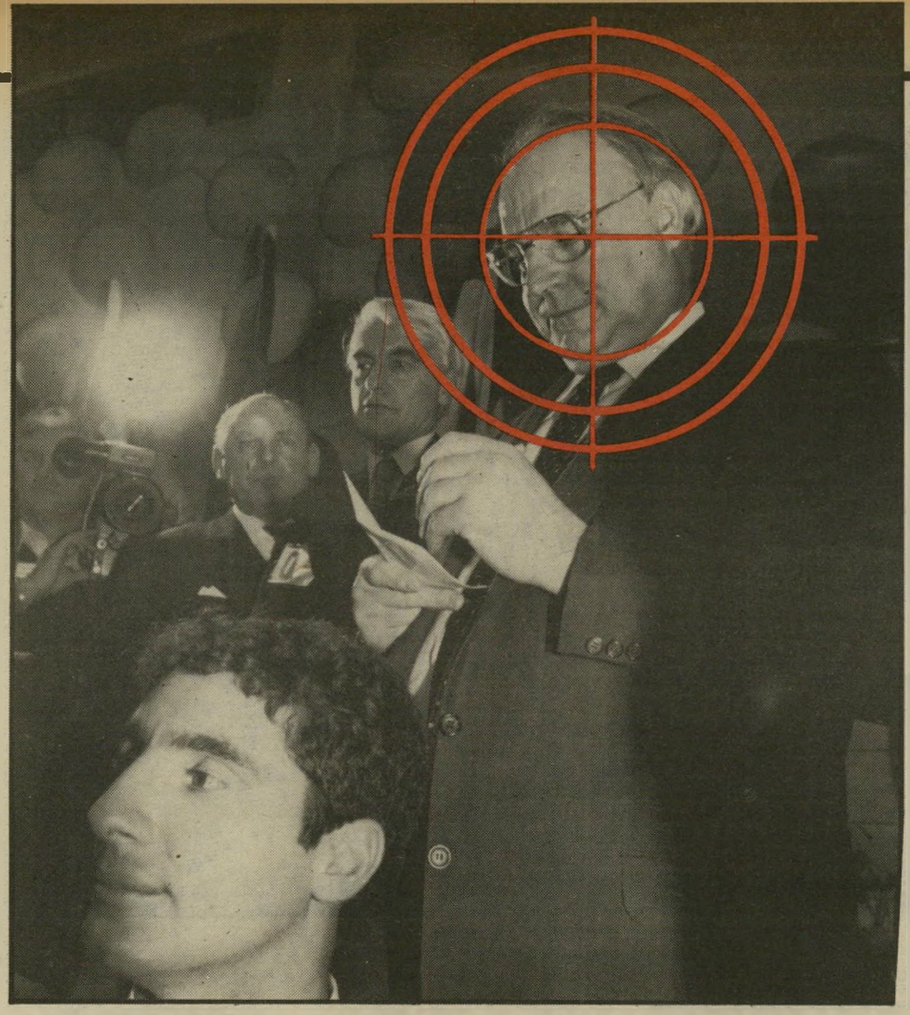
הקבוצה שבה מדובר היא קבוצת בל נשכח. חבריה, שמיספרם המדויק אינו ידוע, הם אלמונים, שמעולם לא הצהירו על חברותם באירגון.

בעבר זכתה קבוצה זו ליחס חם בלישכת ראש־הממשלה. מישרדיו של מנחם בגין אף שימשו לא אחת מטה שבו אורגנו פעולות שונות שלה.

כשהגיע המידע המודיעיני לידיעתו של יצחק שמיר, הוא החליט לפעול. במי שמודע לחומרת הסכנה בקיומן של קבוצות כאלה, הוא הוציא מייד הוראות חד־משמעיות.

התוצאה: האירגון חוסל וחבריו נפוצו לכל עבר. ביקור הקאנצלר הגרמני עבר בשלום, וכך נמנע אסון ככר ומשבר עמוק ביותר ביחסים בין ישראל והעולם המערבי בכלל וגרמניה בפרט.

פרטים אלה אינם לקוחים מתסריט פוליטי־דמיוני. הם אכן התרחשו. עתה הם נחשפים לראשונה במלואם בלעדית, מעל דפי „העולם הזה".

הקאנצלר הלמוט קול עמד באולם „גני התערוכה" בתל־אביב וחתם אוטוגראפים. לפניו עמד איש־ביטחון ישראלי. ברגע הזה עמדו המתנקשים להרים את ה„עוזי"

התנקשות בחיי הקאנצלר

קלצ'ינסקי עם בגין (וידידים)
יחסו הסודי של בגין

מטה מחתרתי בלישכת בגין

נורת אזהרה קטנה

אדם אחד הנוהג לשייך את עצמו לצמרת האירגון הוא הצייר אנדריי קלצ'ינסקי, חבר מרכז חרות וידיד אישי של כמה משרי הימפלגה.

קלצ'ינסקי הוא דמות יוצאת־דופן בפוליטיקה הישראלית. מעטים יודעים שבתחילת שנות ה־70 הוא היה אוהד של אירגונים שמאלניים קיצוניים. אחר־כך שינה אט־אט את עמדותיו, ועתה הוא נמנה עם תומכיו של השר ללא תיק אריאל שרון בהתמודדות הצפויה בחרות.

קלצ'ינסקי בן ה־47 נולד בפולני נוצרי.

מאורעות מילחמת־העולם השניה השאירו עליו את רישומם הכבד. למישפחתו היה יחס מיוחד לעם היהודי, ולכן הגיעו הוריו וילדיהם לארץ, בשנת 1958, זמן קצר אחרי־כן התגייר הצעיר והפך יהודי.

הטראומה של השואה בפולין היא המניעה אותו בכל פעילותו. המאבק בנאצים שעודם חיים ובעוזריהם הפך למאבק־חייו. אחר־כך הרחיב קלצ'ינסקי את המאבק בכל דבר הקשור לגרמניה: מהחרמת אביזרים חשמליים ומכוניות ועד למניעת השמעה של יצירות ריכרד ואגנר בהיכל התרבות בתל־אביב.

האיש מתגורר בדירה שכורה ברחוב הקליר בתל־אביב. הוא חי בנפרד מאשתו השלישית, והוא אב לשתי בנות. הבכורה היא סמדר („סמדי"), דוגמנית־צילום מצליחה ותומכת שלום עכשיו, שלא התביישה לומר לאביה מה היא חושבת עליו בשיאה של מילחמת הלבנון. הבת השנייה היא שרון, הקרויה על שמו של שר־הביטחון המודח. היא עדיין תלמידת־תיכון.

הצייר מעולם לא עבד בעבודה סדירה. זמן רב הוא חי ממכירת ציוריו. עליית הליכוד לשילטון שיפרה את מצבו הכלכלי לתקופת־מה. הוא עבד עם שרון, ואחר־כך סודר לו ג'וב במינהל מקרקעי־ישראל, בעזרתו של סגן שר־החקלאות מיכאל דקל, שהיה ידידו. ידידים אחרים של קלצ'ינסקי בחרות הם ח"כ רוני מילוא, סגן־השר רב שילנסקי ומנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, מתי שמואלביץ.

אך צייר נשאר צייר. הוא מיעט להופיע במקום עבודתו, ובסופו של דבר, אחרי דין ודברים, עזב בטריקת־דלת את מישרדי־המינהל ואת מחנהו של דקל.

קלצ'ינסקי הוא מארח למופת. הוא חובב וודקה ואוכל טוב. הוא איש שיחה נעים ומרתק, מרבה בקריאת ספרים בפולנית ובקשירת קשרים עם הגולה הפולנית האנטי־קומוניסטית באירופה. למרות דיעותיו הימניות הקיצוניות, יש לו חברים בעלי השקפת עולם הפוכה. הוא מכיר היטב את רזי־התיקשורת, ומצליח להשיג סיקור עיתונאי לכל פעולה שלו.

אירגון בל נשכח, שקלצ'ינסקי הודה בעבר בקשריו איתו, עסק במילחמה עד חורמה בגרמנים. אם בצעירותו היה קלצ'ינסקי זאב בודד במאבק, הרי שאישיותו ויכולת ההשפעה שלו על אנשים חלשי־אופי הצליחה לקרב אליו גם מי שמישפחתיהם לא סבלו מאימי הנאצים.

לא ידוע בדיוק מתי נוסד בל נשכח. הוא קרם עור וגידים, וגם פעל פה ושם, באופן מיקרי, במשך שנות ה־70. שעתו הגדולה באה לו בבחירות המהפך בשנת 1977.

עם נצחון הליכוד נכנס למישרד־ראש־הממשלה אדם שחסידיו כינוהו „יהודי בעל לב חם."

תהיה משמעותו של מושג זה אשר תהיה, לישכת ראש־הממשלה הפכה אבסניה נוחה לפעולות שונות, סודיות וקטנות, של האירגון. אנשים שהיו מקורבים לראש־הממשלה נתנו לקלצ'ינסקי יד חופשית, עד רמה מוראלית, ויש האומרים שגם יותר מזה.

יחסו הבסיסי של בגין לגרמנים לא היה סוד. התנגדותו התקיפה להסכם השילומים היא אחד הפרקים החשובים בביוגרפיה הפוליטית שלו.

ראיון חושפני למוסף הארץ

ב־15 ביולי 1983, תיאר קלצ'ינסקי בראיון 14 פעולות שנעשו על־ידי אירגון בל נשכח, שלדבריו חברים בו „כל עם ישראל". על חלקו בפעולות מיעט קלצ'ינסקי לדבר.

הפעולות כללו חדירות לא־חוקיות לשגרירות גרמניה בארץ, שריפת מכוניות שייצרן בגרמניה, הנחת מיטענים חבלה ליד השגרירות הגרמנית ומישרדי „לופטהאנזה" בארץ, הפגנות, השלכת בקבוקי־מולוטוב, השתלטות על מכון גתה — מרכז התרבות הגרמני — ותפיסת בת־ערובה.

על מעשה אחרון זה הועמדו קלצ'ינסקי ושניים אחרים, שלקחו חלק בפעולה, למישפט. היה זה בסוף שנת 1978 וצמרת חרות באה להעיד לטובת קלצ'ינסקי בבית־המישפט.

מלבד כל אלה, הוסיף הצייר עוד מישפט רב־משמעות: „חוץ מזה היו עוד פעולות בא־לה... בארץ ובחו"ל, שאני לא מדבר עליהן, כי לא הואשמתי. נקרא להן בקיצור — כל מיני פעולות מזויינות."

בל נשכח שיתף פעולה עם אירגונים דומים לו בעולם. היו לו, למשל, קשרים הדוקים עם הליגה להגנה־יהודית בארצות־הברית. בעבר עזר קלצ'ינסקי לרב מאיר כהנא, כשזה עשה את צעדיו הראשונים בארץ.

בקיץ 1983 קרה לקלצ'ינסקי דבר שלא־ייאמן: שגרירות גרמניה פנתה אליו והציעה לו נסיעת־חינם לגרמניה, בדי לראות מקרוב שיש גרמניה אחרת. קלצ'ינסקי התפתה, נסע, בילה על חשבון הגרמנים וחזר מלא חוויות.

האם שינה ביקור זה את השקפתו על הגרמנים? האם החליט שאירגון בל נשכח הוא נחלת העבר ויש לעשות לפירוקו?

אין על כך תשובה חד־משמעית. אך מה שקרה עתה לאירגון קשור בשתי התפתחויות אחרות.

ראשית, כל זמן שהאירגון פעל על

גבול החוק נגד גורם חיצוני, לשילטון הליכוד לא היתה כל בעיה איתו. אך בשלב מסויים היה נדמה שיותר ויותר אנשים, וביניהם גם המחזיקים בנשק שלא ברישיון, מזהים עצמם עם האירגון. מישהו החל דואג.

שנית, שנת 1983 היתה שנה קשה מאוד בכל מה שנגע לחקירות סביב קיומם של אירגונים מחתרתיים יהודיים. המידע שזרם העלה חשד, שאנשים ששייכו עצמם לבל נשכח עלולים להיות קשורים גם בפעולות בלתי־חוקיות נגד ערבים בשטחים הכבושים ובישראל, שנעשו באותה שנה.

עניין זה אומנם הדליק נורת אזהרה, אך לא היתה זו נורה חזקה דיה. לבגין היה יחס מיוחד ל„יהודים האלה", ולכן קשה היה לנקוט נגדם בפעולה ממשית.

האם היו חברים באירגון קשורים בפעולות בלתי־חוקיות נגד ערבים בגדה? קלצ'ינסקי דחה הנחה זו בתוקף. אך השאלות הן עד כמה הוא יודע מה נעשה בין חבריו ומהי מידת מחוייבותם כלפיו.

במהלך כהונתו השניה היה מנחם בגין שרוי תקופה ארוכה בריכאון כבד. לכן כשהתפטר, לבסוף, באוגוסט 1983, לא רבים ייחסו חשיבות לעיתוי זה דווקא.

מעצרים ותפיסת נשק

רבים זוכרים שבאותו שבוע רר־מאתי היה אמור בגין לקבל את פניו של הקאנצלר קול, שהוזמן לביקור ממלכתי היסטורי בארץ. בגין היה אמור לעמוד דום בנמל־התעופה בן־גוריון ולהאזין להימנון הגרמני. בשיאו של טקס קבלת־הפנים.

בהודעתו המפתיעה על התפטרותו מנע מעצמו בגין את השתתפותו באירועים לכבוד הנציג הגרמני רם־המעלה, והיו שסברו כי זו היתה סיבת ההתפטרות.

האם רק מסיבה זו הודיע בגין על פרישתו?

על־פי גירסה שעתה יש לה חיזוק ממקור בלתי־צפוי, חשש בגין שביקור הקאנצלר הגרמני יסתיים באסון.

הוא לא יכול היה לעשות מאומה נגד סכנה זו, גם משום יחסו הבסיסי לבל נשכח וגם משום שהיה שרוי באותה עת בריכאון פסיכוטי עמוק, שביטויו הברור היה אדישות מוחלטת.

לכן, על־פי גירסה זו, הצעד היחיד שבגין יכול היה לעשות באותה שעה היה לצאת מהמישחק ולהתפטר.

בצעד זה הוא דחה את בואו של קול וגם מנע התערבות של גורמי־ביטחון נגד אנשי בל נשכח.

כאשר נכנס שמיר ללישכת ראש־הממשלה, היו רבים שחששו מפניו. הם זכרו את תקופת היותו עובד בכיר במוסד לתפקידים מיוחדים. יריביו בתנועה אמרו, מאחורי גבו, שמה שהוא למד שם הוא עוד עלול לעשות גם כראש־ממשלה.

האם שינה שמיר את עורו, מאז שעלה מן המחתרת?

נראה שלא. אך שמיר, בניגוד לבגין, הבין היטב מהי משמעותם של אירגו־נים מחתרתיים המקורבים לשילטון, וידע בדיוק למה הם מסוגלים לגרום. אין ספק, שכבעל ניסיון היתה לו סיבה טובה לחשוש מהם.

והנה, בעוד שבתקופת שילטונו של בגין גילו המישטרה ושירותי־הביטחון אוזלת־יד בחקירת פיגועים שבהם היו מעורבים יהודים. הרי שבאחרונה יש הצלחות רבות בתחום זה. פיענוח רצח אמיל גרינצווייג, תפיסת „כת התימ־הוניים" מליפתא, שאיימה לפוצץ את הר־הבית, ופעולות אחרות. שעריין אין מדברים עליהן, בהתנחלויות בגדה. אין ספק שמישהו מלמעלה הורה שלא להפסיק חקירות אלה.

כך זה סוכל:

יום החמישי, ה־26 בינואר 1984, היה אמור להיות היום הגורלי.

האורח הגרמני רם־המעלה היה אורח העיר תל־אביב. סדר־יומו בשעות אחר־הצהריים: ביקור באוניברסיטת תל־אביב ובבית התפוצות וקבלת תואר דוקטור־כבוד באוניברסיטה ברמת־אביב. משם היו מועדות פניו למרכז הירידים בגני־התערוכה, לקבלת פנים ל־3000 מוזמנים – ישראלים, גרמנים החיים בארץ, מכובדים אחרים.

על־פי חמידע המודיעיני שהצטבר, נראה שאנשים שמזוהים עם המחתרת האנטי־גרמנית, בל נשכח, מתכוונים לבצע את ההת־נקשות בתל־אביב: באוניברסיטה או בגני התערוכה.

במיבצע היו אמורים לקחת חלק שלושה או ארבעה אנשים.

השאלות שנשאלו באירגון העידו על אופיו. החברים חששו שמא ירויות מיותרות עלולות לפגוע במאבטחים הישראליים, או לגרום מרחץ־דמים שאיש אינו רוצה בו.

התנהלו גם ויכוחים אם יש לפגוע כדי להרוג, לפגוע כדי להרתיע, או רק לאיים ולא לירות כלל. לדעת אחד מהם, עצם ההתייצבות מול האורח הגרמני רם־המעלה, כשהנשק בידי, לעיניהם של אמצעי־התיקשורת, המתעדים את האירוע, נראה כפיתרון האידיאלי.

הפגישות, שבהן דנו החברים בפרטי־המיבצע נערכו בדירות שונות בעיר, שלוש במיספר, כולן בסביבות כיכר מלכי־ישראל.

אופן־הביצוע שתוכנן היה ירויות בתת־מיקלע עוזי או באקדח. לא חוצא מכלל אפשרות שאחד מחברי האירגון ייצמד לגרמני כשרימון ללא ניצרה בידו, ויאיים להתאבד, אם הגרמנים לא יימנעו ממכירת טנקים מסוג ליאופולד לערב־הסעודית.

ככל שהתקרב המועד, גדל החשש בקרב פעילי הקבוצה. על־פי המידע המודיעיני, התברר שלא הכל תמימי־דיעים עם רעיון הפעולה הדרסטית – התנקשות במלוא מובן המילה.

יתכן שהחשש נבע מכך שאנשי בל נשכח תבינו, שהם לא יוכלו להימלט מהמקום אחרי ביצוע המשימה, וגם אם יימלטו – הם יתפסו תוך דקות. מסיבה זו ויתרו בשלב מסויים על שימוש ברכב מושכר, כפי ששקלו לעשות לפני־כן.

הפגישה הגורלית לסיכום תוכנית־המיבצע ופרטיה נועדה ליום ראשון ה־21 בינואר. הפעם לתץ אחד החברים שהפגישה תיערך משום־מה בבית־קפה ליד קולנוע גת בתל־אביב.

חברי האירגון נהגו לדבר בטלפון בסימנים מוסכמים, וגם בפגישות הם דיברו בזהירות רבה. לכן נראתה הדרישה, שהפגישה תתקיים במקום ציבורי תמוהה. חינמוק שניתן לקיום המיפגש בבית־קפה, שלא כמקובל, היה כפי שאמר אותו חבר: „הבתים שלנו בטח נמצאים במעקב."

ואכן, מזה זמן היו האנשים נתונים למעקב. לא מן הנמנע שגם מכשירי־הטלפון שלהם צותתו. הבלשים, שהתחקו אחרי הקבוצה, הם מהמובחרים שבמובחרים, תפקידם העדין מחייב אותם לשמור על אלמוניות מוחלטת.

לא כל המוזמנים באו בשעות אחרי־הצהריים לבית־הקפה. אך אותם שבאו לא יכלו לקיים את הפגישה.

עוקביהם מנעו מהם להמשיך במישחק.

במהלך ביקורו של האורח הגרמני בתל־אביב, ביום חמישי באותו השבוע, הוגברה השמירה עליו. אך החששות היו מיותרים. המוכרים שבין חברי בל נשכח נמצאו באותו יום הרחק מאוניברסיטת תל־אביב ומגני־התערוכה.

האם חוסל האירגון?

רק בשבוע שעבר קיבלו אישים שונים בגרמניה מיכתבי־איום, החתומים על־ידי קבוצה המזהה עצמה כטי־אן־טי.

האם יש קשר בין הקבוצות, או שזה מיקרה בלבד שגם בל נשכח וגם טי־אן־טי החליטו לרכז את מאבקם הלא־חוקי בגרמנים דווקא?

מסתבר שכך זכה גם אירגון בל נשכח בטיפול רומה.

ערב ביקור הקאנצלר נכנסו גורמים שונים לפעולה. אנשים נעצרו, נתפס נשק, נחשפו כמעט כל מי שהיו קשורים לאירגון. כשייכתב ספר על מיבצע זה, הוא יהיה בסטי־סלר עולמי.

כל הפעולה היתה אפופה במסך כבד של סודיות. הגורמים שעסקו בה אינם מדליפים בדרך־כלל.

השמירה על הקאנצלר הוגברה, כדי למנוע בכל זאת הפתעות. בסופו של דבר, לא נרשם שום אירוע חריג בעת הסיור.

זמן קצר לפני ביקור הקאנצלר בארץ נערכה ישיבת מרכז־חרות. קלצ'ינסקי הפריע לשמיר בנאומו, כינה אותו „דרדסבא" ודרש להחזיר את בגין לראשות־הממשלה. הכל היו בטוחים שהוא שתה יותר מדי וודקה. עתה, לאור האינפורמציה החדשה, מקבלת התפרצותו אז, באמצע חודש ינואר, משמעות רצינית יותר. לקלצ'ינסקי היו סיבות טובות לבקש את שובו של בגין.

המיקלט: טיול בגרמניה

חלק מהפעולה של גורמי־ביטחון שונים נעצר חייל שנחשד בהעברת רימון לאחד יצחק גניש, שעשה בו שימוש תמוה — הוא זרק אותו בחצר שגרירות גרמניה. החייל, בן למישפחה מכובדת בתל־אביב, הכיר היטב את קלצ'ינסקי. הם נפגשו לראשונה באחת ההפגנות שערך הצייר מול השגרירות.

גניש הכיר את קלצ'ינסקי במסע הבחירות של הליכוד בשנת 1977. הוא חבר תנועת החרות, והפולני־הגר שבה את ליבו כשדיבר על הצורך במיל־חמת־נצח בגרמנים ובנאצים.

גניש היה שותפו של קלצ'ינסקי בהתקפה ובהשתלטות על מכון גתה בשנת 1978.

החייל, המשרת ביחידה מוב־חרת, הועמד לדין ונדון לשנת מאסר.

רמז בוטה ליחס לישכת ראש־הממשלה לאירגון ניתן לראות באי־התערבות איש מצמרת חרות במישפט זה.

הדבר עורר רוגז רב בקרב חברי האירגון וידידיו. הם היו מוכנים להצהיר שחצייר רודף־הפירסומת מכר אותם והציל את עורו. קלצ'ינסקי עצמו ממלא את פיו מים ומסרב להגיב, הן על חברותו באירגון והן על ההאשמות המוטחות בו.

הלמוט קול עם יצחק שמיר
בסטי־סלר עולמי

היה ברור שהבכירים ביותר החליטו להסיר את החסינות והחסות מהאירגון, מאנשיו ומהמעשים שיוחסו להם, ואיש מן הפוליטיקאים מדרגה שניה לא העז לערער.

במהלך מישפטו של החייל התברר כי המניע היה לאומי ולא פלילי. אך הפלא ופלא: שמו של קלצ'ינסקי לא הוזכר בו.

בימים אלה קלצ'ינסקי עסוק מאוד. ביום הראשון השבוע הוא יצא בראש מישלחת של פעילים מתנועת החרות לסיור בן שבוע בגרמניה, על חשבון קרן קונרד אדנאואר. הוא לקח איתו עוד תישעה פעילים וראשי סניפים לחיפוש אחרי גרמניה אחרת. כשיחזור, הוא מתכוון להתמודד על מקום ריאלי ברשימת הליכוד לכנסת ה־11.

בן־ציון ציטרין ■

אנדרי קלצ'ינסקי (עם בתו סמדר)
לא התביישה לומר

סליחה, האם את בהריון?

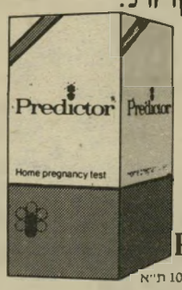

פוינט

חדש

בין אם תשובה חיובית היא משמחת ובין אם היא מדאיגה, את מעוניינת לדעת זאת מהר ובדיסקרטיות. פרדיקטור הוא מתקן קטן, פשוט וחכם שפותח לאחרונה במעבדות שפארו אינטרנשיונל בהולנד והפך למוצר הנמכר ביותר מסוגו בארה"ב, צרפת, אנגליה ויפן. הוא היחידי המשיב לך כבר לאחר 24 שעות מיום אחור הווסת באם את בהריון או לא. השימוש בפרדיקטור קל ופשוט. אמינותו גבוהה מאד (מעל 99%) ועיצובו ייחודי. את בודקת בעצמך, והדיסקרטיות חשובה לך, הלא כן? המחיר? - פרדיקטור עולה רק מעט יותר מכרטיס קולנוע. כדאי לך להחזיק אחד בבית. מי יודע, אולי תזדקקי לו.

להשיג בכל בתי-המרקחת.

Predictor

הפצה: חכמי בע"מ, אלנבי 103 ת"א

פרדיקטור נותן לך תשובה מהירה

מתי יפרוש צ'רלי ביטון מהכנסת ומיהו הזמיר הלאומי

■ שפות זרות אינן הצד החזק של סגן ראש־הממשלה **דויד לוי**. כאשר דנו נציגי המערך עם נציגי הליכוד על המועד המוסכם לבחירות לכנסת ה־11, ייצג לוי את העמדה חסרת־הפשרות. אמר לו **שימעון פרס**: „דויד מדוע אתה כל־כך TOUGH?" (באנגלית: נוקשה) שאל לוי: „מה זה TOUGH?" שר־הביטחון, **מר שה** („מישה") **ארנס**, התנדב להסביר: „קשוח; נוקשה." הגיב לוי: „אני לא יודע אם אני TOUGH. אני טפסן," כשהוא רומז לעבודתו בעבר. העיר לו **יצחק רבין**: „היית."

■ כאשר האווירה היתה קפואה סיפר **חיים ברלב** בדיחה, כדי להפיג את המתיחות. הוא סיפר על ישראלי ששב מספרד וכשנשאל איך היה שם, ענה: „נהגתי שם כדון זואן." בני שיחו העירו את תשומת ליבו שיש לומר: „דון חואן." אחר־כך שאלו אותו מתי ביקר שם. הישראלי היסס וענה: „בחודש חולי."

■ כאשר נכנסו הצלמים לצלם את הנוכחים, העיר צלם רשת סיגמא **משה מילנר**: „אנחנו נמתין בחוץ, עד שיצא עשן לבן." במהלך הדיונים שלף ברלב סיגר ועישן להנאתו. פנה אליו **ויקטור שם־טוב**, שישב לצידו: „כשהעיתונאים אמרו שיצא עשן לבן, הם לא התכוונו לעשן של הסיגר הזה."

■ שם־טוב בא לשבתרבות בסיפריה העירונית ביפו, וביקש את סליחת הנוכחים על כך שהוא מקצר, משום שעליו למהר לחזור לירושלים. קבוצת בולגרים שישבה באולם, המתינה לו ליד הפתח ואחד מהם אמר לו: „אתה לו יוצא מיפו, עד שלא תאכל איתנו בורקאס של שבת בבוקר."

■ המראיין **איתן דנציג** שאל את **אבא אבן**, אם לדעתו לא היתה עושה מיפלגת־העבודה בכל שבוע מתרכזים בנושא אחד. אי־אפשר לדבר על משהו אחר. וכעבור שבוע הנושא מהשבוע הקודם כבר מת כלא־היה."

■ מה אפשר לעשות ב־150 אלף שקל נטו בחודש? ח"כ חר"ש **צ'רלי ביטון** התראיין במלון מפואר בתל־אביב, וסיפר שזוהי משכורתו בכנסת. בין השומעים עבר רחש של השתאות. ביטון התרגז ואמר: „מה אתם מתרגשים? אצלכם קונים בסכום הזה פיצוחים."

■ ביטון מתכוון לפרוש מהחיים הפוליטיים בתום מושב הכנסת ה־11. או הוא ישלים שתי תקופות כהונה, ויהיה זכאי לזכויות סוציאליות נרחבות. לדבריו, הוא ישוב לעבודתו כמסגר מכאני. „במיקצוע הזה יש עסק עם מתכות ולא עם בני־אדם וכאן לא מתאכזבים."

■ היועץ המישפטי לממשלה **יצחק זמיר** היה אמור להופיע בפני ועדת־החוקה של הכנסת, אך הוא איחר. שאל ח"כ הליברלים, **יצחק** („זיגי") **זיגר**: „מדוע לא בא הזמירז" הוסיף אחד הנוכחים: „שיבוא ויזמר." סיכם את הדיון בנושא הפרופסור **שבח וייס**, ח"כ העבודה החיפאי: „זהו הזמיר הלאומי."

■ בישיבה אחרת של הוועדה הופיע לפניה הרב **מאיר כהנא**. לפני שהישיבה התפוצצה, אמר ח"כ חרות **מיכאל קלייזר**, שהדיון בוועדה פירושו להוציא את הג'ין מהבקבוק. העיר את תשומת־ליבו זיגר: „ואם נעביר את זה למבקר־המדינה זה יהיה ג'ין (יצחק) טוניק."

■ שבח וייס השמיע ביקורת־עצמית ברדיון על תקציב המישרד לענייני דתות. ח"כ מפ"ם **אלעזר גרנות** מחה על כך שיהודים מנהלים את המחלקה לענייני מוסלמים במישרד. העיר וייס: „זה ממש כמו אצלנו. לנו יש יושב־ראש המחלקה הערבית במיפלגת העבודה, שהוא יהודי." וייס התכוון ל**רענן כהן**.

■ שר הפנים והדתות **יוסף בורג** העיר לגרנות, משורר בן קיבוץ שובל, שמפ"ם היתה שותפה בממשלה שהחליטה שיהודים ינהלו את המחלקה המוסלמית במישרד. קרא לעברו ח"כ מפ"ם, **מוחמד וותד**: „האם היתה ממשלה שאתה, בורג, לא היית שותף בה?"

■ שר־האוצר **יגאל־כהן אורגד** לא רק שבר את שיאי האינפלציה הישראלית, אלא גם הצליח להיות השר הראשון שקרא הכי־הרבה קריאות־ביניים בדיון אחד, מאז כינון הכנסת. בדיון על חוק התקציב, שנערך בשבוע שעבר הוא קרא לא פחות מ־23 קריאות ביניים.

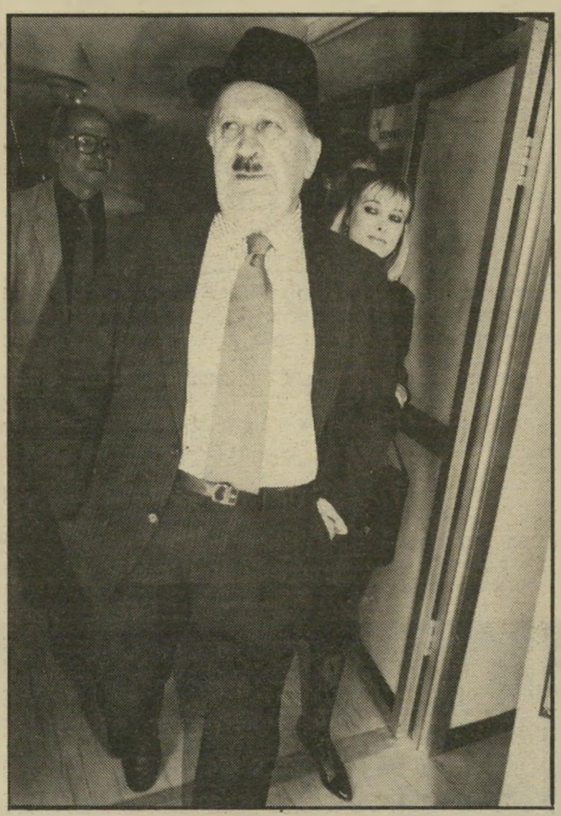
■ ושיאים אחרים בכנסת העשירית: סטאטיסטיקת מוסד השאילתות, שפורסמה השבוע מגלה שבראש מגישי השאילתות עומדות רווקא נשים. במקום הראשון נמצאת **שר שנה ארבלי אלמוזלינו**, ח"כ העבודה, ששאלה 618 פעם. אחריה אורה נמיר, עם 285 שאילתות. ארבעה ח"כים מהאופוזיציה, שלא הגישו שום שאילתא בכנסת הנוכחית, הם **אריה נחמקין**, יצחק רבין, **אהרון נחמיאס** ושימעון פרס. בליכוד לא שאלו הד"ר **אליהו בן־אלישר**, **אהוד** („אודי") **אולמרט** ויושב־ראש ועדת החוקה של הכנסת, **אליעזר קולאס**.

■ השבוע נאלץ ח"כ **יגאל כהן**, סגן יושב־ראש הכנסת הטרי, לחרוג ממינהגו. הוא ענב עניבה כשהחליף את **מנחם סבידור**.

משה ארנס בא לטקס חנוכת היחידה לכירורגיה ניסיונית של הלב על־שם („יוסקה") קרמרמן, שנערך ביום חמישי האחרון במרכז הרפואי איכילוב **בתל־אביב**. בהגיעו למקום גילה שר־הביטחון כי הכיסא שנשמר עבורו הוא בסמוך ליריבו אריאל שרון. ארנס מיהר לחפש מקום אחר, והתיישב ליד ציפורה מרידור, אשתו של שר־העל לכלכלה (למעלה). אך מקום זה לא נשאר פנוי לזמן רב, וארנס נאלץ לשוב למקומו הקודם ליד לילי שרון ובעלה (למטה). את תשומת־לב הרבה ביותר משך בנימין זאב בגין, בנו של מנחם בגין, שבא אף הוא לטקס. הוא נשאל על־ידי רבים מה שלום אביו.

מיקה בשן בתו של יעקב מרידור באה איתו לטקס בבית־החולים איכילוב. קרמרמן היה נשוי לבת אחרת של מרידור והיה בעבר ח"כ מטעם חרות וגיזבר התנועה. מרידור הוא יושב ראש החוג בלב פתוח של מנותחי־לב מכובדים שנותחו באיכילוב, שעמדו מאחורי הטקס. את הזמנת המכובדים יזם עסקן חירות אברהם אפל (מאחור), שצעד מאחורי השר ובתו.

מדוע יוזכר אהרון פאפו במדריך לפיד לאירופה ומה הקשר בין הברוקרית יעל מוריץ ובין תפוחי־אדמה קרים?

■ הישיבה האחרונה של הוועד המנהל של רשות־השידור לוותה בסעודה שקיבלו הנוכחים באולם בבניין כלל ממיזנון הטלוויזיה. מצב רוחו של מנכ"ל הרשות היוצא, **יוסף** („טומי") **לפיד**, היה עגום ביותר. חבר הוועד **אהרון פאפו**, שנפרד אף הוא מתפקידו, אמר לו: „מה אתה עצוב כל־כך? עכשיו כשתפרוש נכתוב ביחד ספר שיהפוך לרב־מכר: מדריך פאפו את לפיד לרשות־השידור. מ־לווה בערכים אישיים של כל 1600 העובדים."

■ לפיד, שלא כהרגלו, לא השיב בשנינות לשונית, אלא אמר לנוכחים: „אתם יודעים, שבמדריך שלי לאירופה יש קטע שמתייחס לזלצבורג, של־קחתי מרישמי מסע של פאפו." העיר לו עורך־הדין: „חבל שאתה מספר את זה בפורום מצומצם כל־כך. מה עם כל הציבור ארמון שגילה בזלצבורג, שאותו בנה ארכיבישוף לאהובתו היהו־דיה. לפיד הכניס מידע זה במדריך שלו במהדורת 1975. לא מזמן פירסם פאפו גילוי נוסף, אף הוא בהארץ. על מקום אחוזתו של סטפאן צווייג, וביקש בקרוב שגריר באחת מארצות סקנדינוויה כתב לפאפו „לאהרון פאפו, החבר המלומד ב־כל עניני חוקי שידור', בהערכה רבה, אף כי לא תמיד בהסכמה."

■ יתר הרפתקותיו של פאפו יירשמו מעתה בספר הפרו־שרוכש את הספר לאירופה. מרוע לא הודעת בספר שציטטת אותי?" התערב ממלא־מקום יושב־ראש הוועד־המנהל **מיכה ינון** שיהיה השבוע ליושב־ראש: „מה, באמת לא ציינת שלקחת את זה מפאפו?"

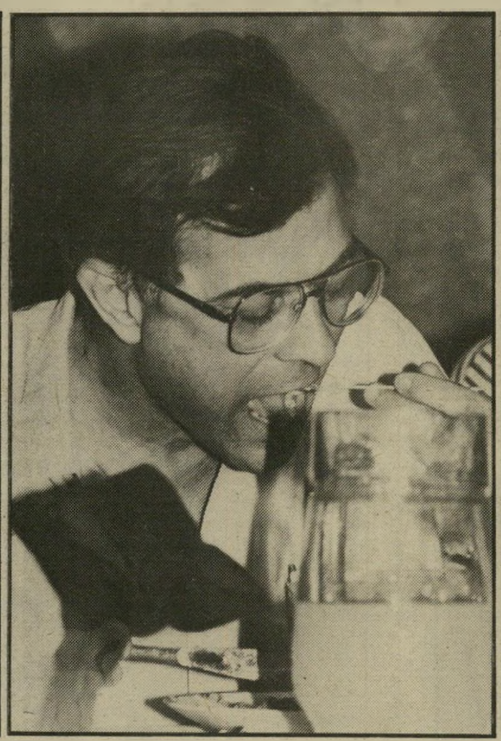
■ הגניבה הסיפרותית מת־ייחסת לכתבה שפירסם פאפו בשנת 1974 במוסף הארץ על מלפיד שהפעם, כשהוא מעתיק מידע זה, שיזכיר את המקור ושישלח לפאפו עותק במתנה. לפיד אישר שכך יעשה.

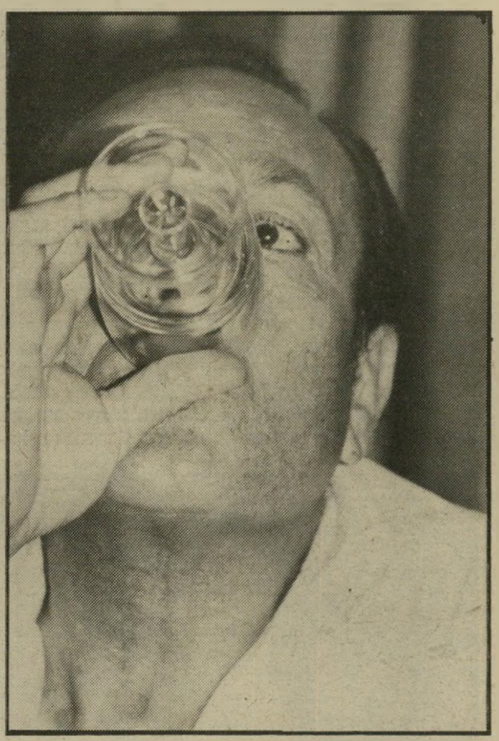
■ בתום הסעודה חולקו לחברים הפורשים מזכרות, כרך עמוד האש. שאל פאפו את יושב־הראש היוצא, **ראובן ירון**: „מה, אין הקדשות?" ירון, פרופסור למישפט רומי, שיתמנה טוקולים של הוועד הפועל של ההסתדרות. השבוע הוא ינאם על ענייני יחסי־עבודה מטעם סיעת לע"מ, השותפה בליכוד.

■ בדיון בבית־המישפט המ־חוזי, על בקשת ארבעה עיתונ־אים לאפשר להם לפרסם את שמה של ברוקרית, שמשום מה נאסר לפירסום, היה עורך־דינה, **דב** („דובל'ה") **ויסגלס** נסער ביותר. הוא ביקש מהשופט **אריה אבן־ארי** שידחה ל־מועד מאוחר יותר את פירסום שמה של **יעל מוריץ**, מבעלי חברת הברוקרים הגדולה מוריץ את טוכלר. השיב לו השופט: „אתה יודע מה זה תפוחי־אדמה קרים? כאשר אתה מאחר הביתה, לצהרים, והאוכל מתקרר ואשתך מחממת אותו שוב, הרי אין לו אותו הטעם. גם עניין פירסום שמה של הגברת, אם יתעכב הרבה, יאבד את טעמו."

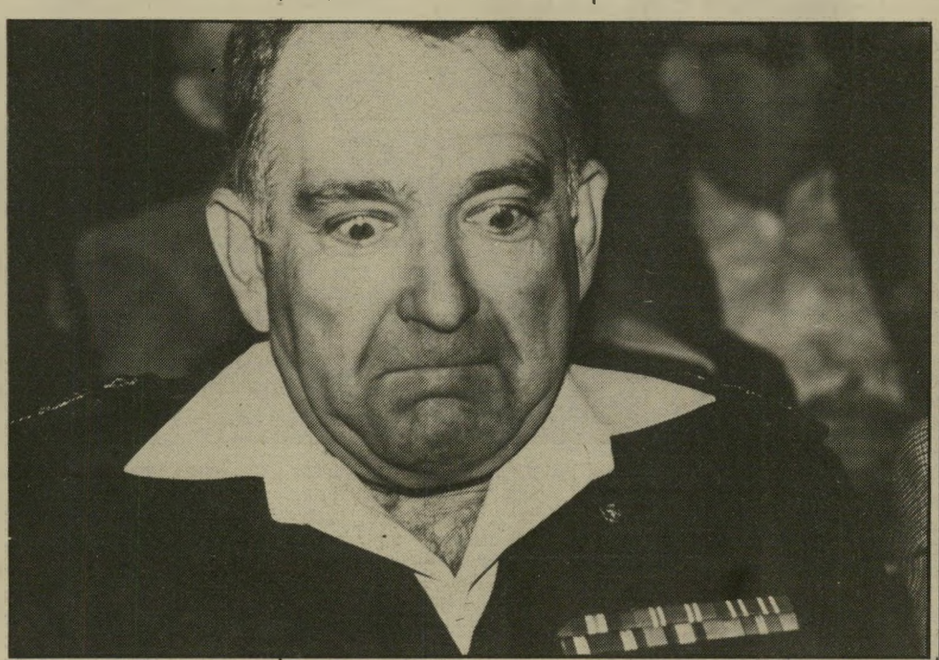
■ התמלילן **שמואל** („שמו־אליק") **ציזיק** מחבר השיר החברה להגנת הטבע, שהפך להיט בפיו של **אריאל זילבר**

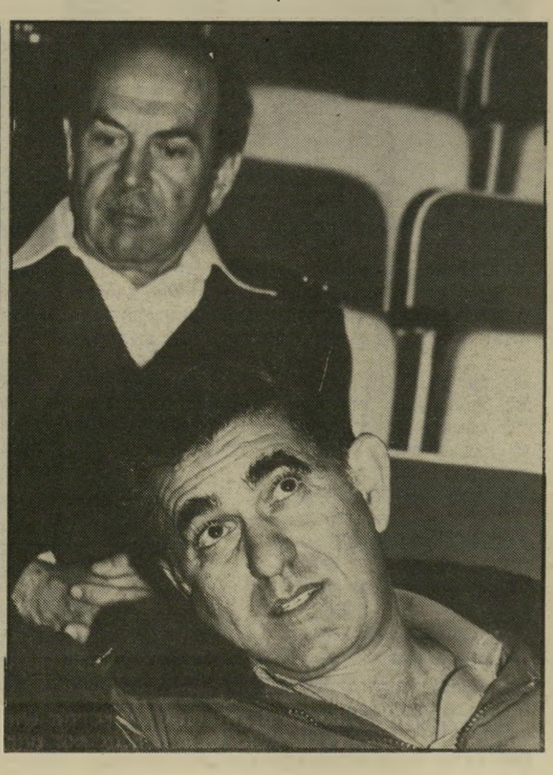

יצחק מודעי שר־האנרגיה לוגם עד תום מכוס המים הקרים שהוגשה לו, ח"כ הליברלים דן תיכון, אוכל בתיאבון־רב מרק־ירקות, ומנכ"ל מישרד־האנרגיה אוריאל לין לועס נתח סטייק אסטראזי. הליברלים התכנסו בשבת האחרונה בכפר המכביה, כדי לדון במקומו של דור ההמשך במיפלגה. מודעי לא נשאר לארוחת־הצהריים והסתפק בשתייה קרה אחרי נאומו. כל המוזמנים האחרים סעדו ארוחת־צהריים לפני שהאזינו לנאומים הנוספים שנישאו שם עד צאת השבת.

אריה איבצן מפכ"ל המישטרה היה שבע־רצון ביותר, כאשר נכח בכינוס השנתי של קציני מישטרת מחוז תל־אביב, שנערך ביום רביעי במוסיאון תל־אביב (למעלה). לפני תחילת הנאומים נח קצין אג"ם של המישטרה צבי בר, יריבו הגדול של איבצן (מימין) בכיסא, שורה אחת מתחת לתת־ניצב בנימין זיגל, ראש היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי, שאף הוא הקדים לבוא לאירוע.

אנשים

פנה לחברה להגנת הטבע וביקש תמורה על פירסומת החינם שהוא נתן להם. שומעיו נענו לו, אך הוא העדיף לרחוץ את התמורה — טיול ברחבי הארץ לחודשים החמים יותר, משום שעתה קר לו.

■ תלמידי בתי־הספר האקסטרני אנקורי בתל־אביב זכו השנה באליפות הכדורגל של בתי־הספר העל־יסודיים, אחרי שבשנה השנייה הם הגיעו למקום השני. אך מה שיוצא־דופן הוא מאמן הקבוצה. זהו הברזן **שלמה** (״ג׳נגי״) **גולד־ברג** שקרוב לכדורגל עוד מהבית. אחיו התאום **אברהם**, היה קשר במכבי תל־אביב ופרש בגיל צעיר לטובת עולם־העסקים.

■ המיסעדן **רפי שאולי** החל באחרונה להתעניין באמנות הצילום. הוא כל־כך התלהב מהרעיון, עד שהפך להיות הצלם של המועדון, שנפתח רק לפני זמן קצר. שאולי אינו מתיר לצלמים להיכנס למקום, כפי שהיה בעבר.

■ בין מסיימי הפאקולטה למישפטים, שקיבלו בשבוע שעבר תעודות־בוגר, נראה גם הכתב הכלכלי של קול־ישראל **אליעזר** (״לייזי״) **סניגיל**. הוא לא בא לסקר את האירוע עבור הרדיו, אלא לקבל תעודה. לפני־גיל יש עוד תעודות. ה־מקשטות את חדר־עבודתו. הוא בוגר אוניברסיטת תל־אביב בחוג למיזרח־התיכון, מוסמך להיסטוריה־צבאית, בעל תעודת־הוראה ואפילו בעל תואר שמאי־רכב מוסמך מטעם הטכניון.

■ כמה ישראלים נמצאים בניו־יורק? לכל־אחד דרך אחרת להעריך זאת. הזמר **צביקה פיק**, ששהה שם באחרונה, הגיע קריאת עיתון מכל סוג שהוא, הוא אינו יכול לזרוק אותו לפח בטרם הספיק לעיין בו.

■ אלוף המתחנים **יהודה** (״יהודל׳ה״) **ברקן** לא הצליח להתחסן בפני מתיחות. במסיבת־הפתעה שערכו לו חבריו מהסרט המתיחה הגדולה לכבוד יום הולדתו, הוא נפל קורבן למתיחה של בעלי המיסבאה, שאירחו אותו. על עוגת יום־הולדת הונחו זיתים שחורים במקום דובדבנים שחורים. ברקן נפל בפח וטעם אותם. אחר־כך, כשביקש כוסית ויסקי, נתנו לו תה קר חמוץ ורק אחרי שתי לגימות הוא חש בכך.

■ **רוזה**, אשתו של **יעקב** (״יענקל׳ה״) **טל** מבעלי המקום, חגגה אף היא את יום־הולדתה באותו ערב, אך סירבה לומר בת כמה היא.

פסוקי השבוע

● **השר ללא תיק, אריאל שרון:** „צריך לחזור ולומר שגם עבר־הירדן זה חלק מארץ־ישראל. אני לא בא להציע היום לממשלה לעבור לשם. אני רק מקווה שיום יבוא ויהודים יוכלו להתיישב שם.״

● **ח״כ אגודת ישראל, אברהם שפירא**, על ההקצבות לבחורי ישיבה: „אין לי שום דבר נגד ערבים, אבל שאנחנו, אגודת־ישראל, נקבל פחות מערבים?״

● **הנ״ל**, על תפקידו הנוכחי: „לא חשבתי שפוליטיקה זה כריזק רומה לתעשיה, אך לא האמנתי שהמרחק הוא כל־כך גדול.״

● **העיתונאי שלום רוזנפלד:** „כל אומה יש לה את הפוליטיקאים שהיא ראויה להם. עם ישראל נענש קצת יותר.״

● **הרב מנחם הכהן:** „מהי כלכלת בחירות? הכסף יענה את הקול.״

● **העיתונאי אמנון אברמוביץ** על מגיפת סיקרי רעת־הקהל: „מסקרים באת ואל סקרים תשוב.״

● **יהושע סובול ויעקב לזר**, בחותם: „רק שלא יאשימו את החללים הבאים במילחמת־לבנון, שהם פועלים במיסגרת תעמולת הבחירות של המערך...״

בנימין גיבלי הקצין הבכיר מפרשת „עסק הביש״ במצרים בשנת 1954 היה מרוצה מאוד. כאשר פגש השבוע את תעשיין הגבינה מיכאל („מיקי״) שטראוס (משמאל), בפתיחת תערוכת־המזון במרכז־הירידים בגני־התערוכה בתל־אביב. גיבלי, מנהל חטיבת כור מזון ההסתדרותית, נפגע מאוד כאשר התעשיינים הפרטיים החרימו את התערוכה. שטראוס היה בין המעטים שלא נתן ידו לחרם וזכה ליחס חם במיוחד מצד גיבלי.

למסקנה שהוא היה יכול להופיע במשך חודשיים רצופים ערב־ערב רק לפני קהל דוברי עברית.

■ חברים שראו את הפרקליט **חיים שטנגר** מסתובב בבנית־המישפט ובידו עיתון דבר, תמהו. שטנגר, חובש הכיפה, נמנה עם תומכי חרות דווקא. לכשנשאל אם הפך את עורו בגלל הבחירות המתקרבות הסביר שבאחרונה מנסה הנהלת עיתון פועלי־ישראל לקדם את מכירותיו בין עורכי־הדין. הוא מקבל שלא ברצונו, בוקר־בוקר, את העיתון לביתו, וכמי שחובב

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

פסל של מנחם בגין, ג׳ימי קארטר ואנוור אל־סאדאת

הנערה מבית־אלפא נסעה לגרמניה ואימצה לה שם דיעות לאומניות קיצוניות ★ היא שיבחה את המתנחלים שהכניסו אלכוהול למיסגד ★ חבלי משיח השקר של נעמי שמר ★ איך הגיע בעלה מניטשה למהפכה האשכנזית ובז לנשים ול„לבנטינים"

השתן של השטן

סופרת נעמי פרנקל
קלגסי צה"ל נגד תינוק יהודי

ב בשנים האחרונות יוצרים מנהיגי הימין, ישן כחדש, אשלייה אופטית, הטוענת שהתרבות הישראלית לכודה כולה בזרועותיו של תמנון „המאפיה השמאלית". בדומה לשאר טע־נות הימין, טענה זו חסרת כל יסוד.

לימין הישראלי, הקיצוני והפחות־קיצוני, יש עשרות אנשי־רוח, שעימם נמנים יוצרים כמשה שמיר, נעמי שמר, נעמי פרנקל, נעמי שמר ובעלה מרדכי הורביץ, אהרון אמיר, יצחק שליו, יצחק אורן־נאדל, איתן איתן ויעוד רבים אחרים.

רוב אנשי־הרוח של הימין מכורים להשקפות עולם ניאו־פאשיסטיות ברמות השונות, ומייצגים עמדות פוליטיות קיצוניות, שאת בסיסן הניחו משוררים כאורי צבי גרינברג (אצ"ג), יונתן רטוש ואחרים, הנמנים עם דור מייסדי התרבות הישראלית החדשה.

הפרק העכשווי של הרוח השחורה החל מעט אחרי מילחמת־ששת־הימים, כאשר התארגנה קבוצת אישים ויוצרים למען החתמת העצומה הראשונה למען ארץ־ישראל השלמה.

על העצומה היו חתומים 56 סופרים, פרופסורים ואישים, וביניהם שמות בולטים בחיי־הרוח של ישראל: נתן אלתרמן, אורי צבי גרינברג, שמואל יוסף (ש"י) עגנון, חיים הזז, יהודה בורלא, דוב סדן, חיים גורי, משה טבנקין ואחרים — כולם מתומכי המסורת האקטי־ביסטית („ביטחוניסטית") בקשת המיפלגות, וכמעט כולם חילוניים.

בקטע־הסתיחה של העצומה נאמר: „ארץ־ישראל היא עתה בידי העם היהודי..."

חלק מחותמי אותה עצומה הלכו לעולמם, האחרים ממשיכים להטיף ביצירותיהם ובפעי־לותם הפוליטיות למען ארץ־ישראל השלמה. הצטרפו אליהם עוד יוצרים, הממשיכים לשאת את הדגל השחור.

● הזאת נעמי?

ש ניים מנושאי דגל זה עברו דרך ארוכה ממפ"ם ו„השומר הצעיר" עד להתמקמותם בימין הקיצוני: החל־כ־לשעבר משה שמיר („התחיה") והסופרת נעמי פרנקל.

בכתבת־טלוויזיה סנסציונית של השדר הוו־תיק יעקוב אחימאיר, בנו של מייסד „ברית הביריונים", אבא אחימאיר, לקראת סוף 1983, הוצגה הסופרת נעמי פרנקל, כמי שעברה באחרונה מהפך תרבותי־לאומני, שהביא אותה להתגורר בחברון.

נעמי פרנקל לא עברה רק להתגורר בחברון, כתחליף לשכונת קיראון, אלא שהיא אף עשתה לה פירסום, בכך שנמנתה עם שוכתי שביתת־השבת שאירגן הרב משה לוויינגר ליד בית המימשל הצבאי שם.

בכתבתו של אחימאיר כיכבה פרנקל על רקע סימטאות חברון, כשהיא משוחחת עם רחל, ממתנחלות הרובע היהודי בחברון, ומחליפה עימה דיעה על הרב קוק. פרנקל תיארה לצופים את עולמה, את דאגתה נוכח האקלים הרוחני השורר ב„ישראל הקטנה" (קרי, אותם שאינם מתנחלים בארץ־ישראל הגדולה). לכן, עבורה, הפריצה לארץ־ישראל הגדולה היא פריצה מ„חומות הגיטו". פרנקל, שהזינה עצמה במשך שנות־דור מתרבות־ישראל החילונית והלא־לאומנית, האשימה את התרבות הישראלית החילונית בהיותה במעמד של „מתווכי תרבויות זרות" ואף קבעה: „בשפלה אני נאטמת, כוח־היצירה שלי תש. פה אני פורשת כנפיים וממריאה..."

מיהי נעמי פרנקל, הסורשת בנפיים וממריאה במתנחלת בעיר ערבית?

היא נולדה בברלין. אמה נפטרה עליה בהיותה בת שנתיים, ואביה, שנפגע מגאזים במילחמת־העולם הראשונה, הלך לעולמו בטרם עת. האב מת שנה קודם לעליית היטלר לשילטון. לפני מותו, למדה פרנקל בבית־ספר סוציאליסטי.

בשנת 1933 הועברה, במיסגרת עליית־הנוער, לארץ־ישראל, כאשר תחנתה הראשונה היא „חוות הלימוד", בהנהלת רחל ינאית־בן־צבי.

בירושלים הצטרפה נעמי פרנקל לקן „השומר הצעיר", שממנו הגיעה, כעבור שנים אחדות, לקיבוץ מישמר־העמק, ומשם לבית אלפא, קיבוץ שבו התגוררה עד לפני 13 שנה, ובו חיברה את הטרילוגיה שלה שאול ויוהאנה.

הטרילוגיה מספרת את סיפורה של יהדות גרמניה, כפי שזו נשקפת בעיניה של צעירה, הנוטשת את מכורתה בגיל צעיר, עם עליית הנאצים לשילטון. במהלך כתיבת הטרילוגיה זכתה נעמי פרנקל למענקים ולסיבסודים מטעם שר־המישפטים הראשון, פינחס (פליקס) רוזן (רוזנבליט) ומבקר־המדינה הראשון, זיגפריד מוזס.

עידודם של שני מנהיגים אלה של העליה היהודית מגרמניה, היה קשור בכרך הראשון של הטרילוגיה, שהכעיס את השר רוזן. הוא זימן אליו את נעמי פרנקל, ועד מהרה היא החלה לחוש כלפיו את התחושות של בת לאב, שנחסכו ממנה. דבר שתרם לא מעט לניוון שני החלקים הנוספים של הטרילוגיה.

אחת המילגות שהוענקו אז לנעמי פרנקל היתה למסע ולשהות בגרמניה, כדי להכיר מחדש את נופיה. מילגה נוספת שנמסרה לה היתה מטעם אוטו פראנק, אביה של אנה פראנק, שהקדיש לה חלק מהתמלוגים מעיבוד יומן בתו, יומנה של אנה פראנק, לתיאטרון.

בימי שהותה זו בגרמניה, הפכה פרנקל, חניכת „השומר הצעיר" וחברת בית־אלפא, אנטי־מארכסיסטית.

אחרי הטרילוגיה שאול ויוהאנה פירסמה רומן־משרתות ישראלי, תחת הכותרת דודי ורעי, שהוסרט גם כסרט־טלוויזיה.

ב־1969, התגייסה נעמי פרנקל לחיל־הים, בתפקיד של עורכת ביטאון החיל מערכות ים. שם עברה את מילחמת ההתשה ויום־הכיפורים.

לפני מילחמת־יום־הכיפורים, ערכה, שיכתבה וישיטרה את יומנו של איש „יחידה 101", מאיר הר־ציון, חניכו של אריאל שרון, שמן־הסתם השפיע רבות על אופן חשיבתה.

במילחמת־יום־הכיפורים עברה נעמי פרנקל הלם, שאותו הגדירה כך: „מילחמת יום־הכיפורים היא הטראומה שלי. עברתי את המילחמה הכי קשה שהיתה לעם ישראל. עד היום יש לי סיוטים ממנה. לדעתי, העתיד עוד יוכיח כי המילחמה הזאת הפכה לטראומה היסטורית. במילחמת יום־הכיפורים עברתי מהפכה נפשית ורוחנית גדולה מאוד, והיא שהקימה מחיצה ביני לבין החברה. אין לי הרבה שותפים לחוויות המיסטיות העמוקות שחוויתי במידבר..."

„חוויה מיסטית" זו הצטרפה, מן הסתם, ל„חוויה מיסטית" אחרת, שעב־רה כאשר ערכה את יומני מאיר הר־ציון. נעמי פרנקל מצאה את הדרך ל„המונים".

בחוגים מיקצועיים של הסיפורת הישראלית נחשבת נעמי פרנקל כזיקית ספרותית, הנוהגת להתאים עצמה וכתיבתה לפרובלמטיקות העכשוויות, כדי לקדם את מעמדה הספרותי ואת מעמד ספריה.

כאשר פירסמה את סיפרה הבא, צמח בר (1981), היא סיפרה על־כך בראיון:

„הגעתי למסקנה שאי־אפשר לכתוב רומן ישראלי בלי עדות־המיזרח ובלי ערבים... רומן ישראלי הסובב סביב הרקע האשכנזי בלבד הוא מצומצם. הרבה זמן עסקתי בלימוד ההיסטוריה וההווי של העדות הלא־אשכנזיות, וזה לא הספיק. לבסוף התמקדתי בצפון־אפריקאים, בעיקר מרוקאים..."

בעלה של נעמי פרנקל הוא מאיר בן־גור, מי שהיה מזכיר אגודת־העיתונאים בתל־אביב, שעזר לגייס ביקורות אוהדות לספרי רעייתו.

● אנטישמיות ואנטי־צה"ל ב„מערת המכפלה"

את הרומן הישראלי שאי־אפשר לכותבו „בלי עדות־מיזרח ובלי ערבים" המירה נעמי פרנקל, באחרונה, ברומן שהיא מחברת מהווי של קבוצת־מיעוט, מתנחלי גוש־אמונים, ובעיקר מתנחלי חברון, שנודעו כפורצי כל גדר חוק.

בפרק מתוך ספרה החדש, שפירסמה תחת הכותרת „ככוחי אז וככוחי עתה", היא מביאה את סיפור פריצת החוקים של מתנחלי־חברון דרך סיפורה של המתנחלת, אם התינוק היהודי הראשון שנימול בחברון, ושכעבור זמן מת ואף נקבר בה.

את סיפורה פותחת פרנקל בתיאור טקס ברית־המילה של אותו תינוק, שנעשה, בניגוד לחוק, במערת־המכפלה, תוך פגיעה בקודשי־האיסלאם:

„אברהם־ירדיה הפעוט, בנם של שרה וברוך נחשון, נימול במערת־המכפלה, בשעה שהמילה שם נאסרה על היהודים על פי החוק שבמדינת־היהודים..."

נעמי פרנקל מגייסת את עטה למען המתנחלים, ממש בסיגנון ה„גיום הפוליטי" שלמדה בימי חברותה בהשומר הצעיר. הפעם תוד שהיא

סיזמונאית נעמי שמר
טיפטוף לתוך תת־ההכרה

נוקטת תיאורים הגובלים באנטי־שמיות, והמציגים את צה"ל כצבא־כיבוש אכזר הנלחם במתנחלים.

„הנה כבר כרת המוהל את הערלה, וכבר פתחו באמירת הברכות, ופרץ קצין־צה"ל מטעם המימשל לתוך הברכה שבירך האב על בנו הרך. הרב התחנן לפני הקצין שיניחו לאב לקיים את הטקס ואת התפילה ואחר־כך יעצרו אותו על־פי החוק. אך הקצין סירב ודרש את בקבוק היין שהרב החזיק בו, והיין הוא ההוכחה לעבירה, שהרי הכנסתו למערה אסורה.

„לא הועילה שום בקשה לסיים את התפילה כסידרה, שהרי פקודה היא פקודה. הקצין הגיר את היין על ריצפת המערה ואחר־כך הוריד את הכיפה מראש האב וניגב בה את שלולית היין. חטפה האם את תינוקה ממש ברגע האחרון, ולא, היה הילד נשמט מידיה ונופל על הריצפה ביום השמיני להיוולדו. הקהל ההמום שתק, וכך נפתחה דרך־הייסורים של אברהם הקטן. הגיעה ניידת מישטרה לעצור את האב על חטא המילה במערת־המכפלה..."

תיאור זה של המתנחלים, הפוגעים בעיקרי דת־האיסלאם, בהכנסם יין למערת־המכפלה הקדושה להם, ושהיא מיסגד מוסלמי, כתוב בנוסח תעמולתי מובהק מבית־האולפנה של יוזף גבלס.

מעניין מה היתה כותבת על גרמנים המכניסים חזיר לבית־כנסת.

אברהם, הילד שנימול במערת־המכפלה, לא זכה להאריך ימים, והוא מת בבית־חולים בירושלים. קבורתו בחברון מהווה עוד פרק במסלול שיטת־התקרימים של מתנחלי־חברון.

כך מתארת זאת נעמי פרנקל:

„נותרה האם השכולה דבקה באמת שצמחה בנשמתה. אברהם הקטן נולד בקיריית־ארבע, הוולד היחיד בין תשעת בניה שנולד במירפאת הקריה ולא בבית־חולים בירושלים. הילד שנימול במערת־המכפלה נועד להיות היהודי הראשון שיגור בעיר האבות, ולא יוכלו להוציאו משם, כפי שקובע החוק כלפי שאר היהודים. כמו קדחת עזה טילטלה אותה ההחלטה שילדה ייקבר בבית־העלמין העתיק של חברון. עד אז שתלו הערבים בשטח בית־העלמין ירקות ואבטיחים, והמימשל גדר את השטח וליהודים אין כניסה. שרה נחשון החליטה לפרוץ את הגדר כשילדה המת מפלס לה את דרכה.

„שרק יתנו לי לקבור את בני בחברון' פלחה הצעקה את הפרוזדורים בבית־החולים והתהדהדה וקראה מכל הפינות."

נעמי פרנקל מספרת כיצד הופכת גווייתו של תינוק רך מכשיר התנחלותי:

„וכך יצאו לדרך. טנדר עם מניין בחורים והרב לווינגר ומרים אשתו ושרה האם והגופה הקטנה המכוסה בסדין לבן. לאב ברוך טרם נודע על מות בנו, כי בבוקרו של היום השכים קום ויצא לירושלים לסידורים במקומות שונים, ולא הצליחו לאתר אותו. הגיעו עם הילד המת עד צומת הזכוכית בדרך חברונה, ושם ציפו להם החיילים על נישקם ומפקדם. צבא־ההגנה־לישראל בכוננות גבוהה כנגד האם השכולה. עצרו את הטנדר והודיעו בפקודה:

„עד כאן!'

„הגיע מפקד פיקוד המרכז עם פמלייה של קצינים וחיילים־צנחנים. הפקודה ניתנה מגבוה. מראש־הממשלה דאז, יצחק רבין, ושר־הביטחון, שימעון פרס. הגיחה מכונית פרטית וביקשה לעלות לקיריית־ארבע, אבל החיילים עצרו בעדה וחיפשו בתוכה ארון־מתים. ירדה האם מן הטנדר ופתחה את דלתותיו ואמרה: ‚הנה המת מוטל לפניך!'

„ביקשו שיניחו להם לעבור בכבוד ולקבור את הילד, ולא הניחו. המפקד דיבר על לבה של שרה, שהרי את חברון יחזירו, ומה תעשי אז תרצי לבקר את קבר בנך ולא תוכלי. השיבה שרה שואת הבעיה שלה ואמרה: ‚אני מבינה אותך. קיבלת פקודה ואתה ממלא אותה. אבל גם אני קיבלתי פקודה מגבוה, וגם אני רק ממלאה אותה.'

„הועמד חייל על המישמר מולה וכיוון את הרובה אל פניה ולאן שפנתה הלך הרובה אחריה. והצבא זרם וזרם והתוספו חיילים על חיילים, וכולם עומדים הכן לעצור אשה אחת ויחידה, ששכלה את בנה.

„וכבר החשיך היום. מאות מתושבי קיריית־ארבע התגנבו לתוך בית־העלמין המגודר לחלוק את הכבוד האחרון לאברהם הקטן, ובין כולם האב ברוך. כבר כרו את הקבר בין שתילי העגבניות והמלפפונים ומצפים לבואו של הטנדר, והבור שנפער לתינוק פוער את לוע הכהה אל בית־עלמין יהודי, שאין בו שום מצבות, והכל שדוד והרוס. ואברהם הקטן לא מגיע אל אחוזתו..."

כך, בשיטת הדונם־סה־דונם־שם של הרב לווינגר ואנשיו, גם מחסום זה נשבר ונפרץ לפני המתנחלים, שאין להם יראת־חוק.

ונעמי פרנקל, ממשיכה:

„אז נשבר גם שר־הביטחון, ונתן את ההוראה שיניחו לאם לעבור ולקבור את בנה בחברון כרצונה..."

זהו סוג הכתיבה החדש של נעמי שרנקל, שהסכה סופרת הימין הקיצוני והמטורף, כאשר היא ממירה את כתיבתה על יהודים המגורשים מגרמניה, המחפשים מיקלט בארץ־ישראל, בכתיבה אודות יהודים המנשלים ערבים בחברון, יהודים הרואים בצה"ל אויב ומסיגים כל חוק קיים.

● גאולה כהן של הזמר העברי

אל חניבי ארץ־ישראל־העובדת, שסטו ימינה, הצטרפה גם הפיזמונאית נעמי שמר, שהפכה משוררת־הרגל של הימין הקיצוני בישראל. שמר נושאת בפיזמוניה את דגל ההתנחלות ועצירת־הנסיגה מהשטחים־הכבושים, תוך שהיא יוצרת את הדבק, המאחד את ילידי „הציונות המגשימה" ואת בניהם של שוללי־הציונות.

בעבור עמדתה הימנית והבלתי־מתפשרת זכתה נעמי שמר כבר בשני פרסים. הראשון בהם היה פרס זאב ז'בוטינסקי, שהוענק לה עבור מה ששופטי־הפרס — יוסף נרבה, שמואל תמיר, דויד ניב ומשה רון כינו „תרומתה לנושא התחייה הלאומית (...) יצירתה משקפת את רצף ההיסטוריה היהודית. קרובה היא למכבים, לתנאים, לרבי יהודה הלוי ולרבי נחמן מברסלב. רחשי תפילתם הם רחשי תפילתה... מתוך שירתה בוקעת דבקות בלתי־מסוייגת, הרואה ביישוב ארץ־ישראל תכלית חיים עליונה..."

כעבור זמן לא רב העניק לה שילטון־הליכוד, אשתקד, את פרס ישראל, בעבור אותם דברים ממש.

מהי שירתה של נעמי שמר, מה היא מייצגת, ולמה היא מטיפה?

סיזמוניה של נעמי שמר עמוסים בסמלים ובתת־סמלים לאומניים נחלניים, ברמות שונות. המאזין להם, כשהם מושמעים בפי זמרים, אינו שם ליבו אליהם — אך מדחיקם לתת־הכרתו.

המעבר של נעמי שמר לפיזמון הלאומני הישראלי וסמליו, החל כבר בראשית דרכה כפיזמונאית. בשנות ה־50 בלטה בפיזמוניה נימה של לאומנות מוגזמת, עמוסה בסמלים־צבאיים.

כתבה שמר: „מחר, כשהצבא יפשוט מדיו / ליבנו יעבור לרום...", בשורה מעודדת, הזוכה במוות קליני בשיר אחר, רכב אש. שבו היא סותרת את חזון־השלום של נביאי־ישראל ומספרת „מראשי המכתשים/ ומעבר לחומת החולות / רכב־אש עם פרשים...", והלאה אל החיילים, שיש „מישהו שומר בלילה על החיילים / הוא ודאי ישגיח גם על החייל שלי..."

את החלוציות של דור־ההורים שלה, דור המייסדים של ארץ־ישראל העובדת, האתיאיסטית, המירה שמר עד מהרה ב„יבנה, יבנה, יבנה המיקדש / יבנה, יבנה, יבנה המיקדש...", והרי מיקדש מקימים כיום באמצעות טנקים. כך שבשיר אחרי השקיעה בשדה היא מפזמנת: „אחרי השקיעה בשדה / חזר ברעש אז טור שריונים / אחרי השקיעה בשדה — עלי על הטנק, סעי עימנו / הטנק שלך ואת שלנו..."

בפיזמוניה הלאומיים־מילחמתיים של שמר אין כל מורד־לך או סיכ־

סופר מרדכי הורוביץ (בין לילי שרון ואשתו)
כשלגברים יש רעיונות, רועדים להן השדיים

(המשך מעמוד 23)

ברכיים, והיא כותבת ב„חיילים יצאו לדרך" על „חיילים יצאו לדרך / למסע רגלי גדול / התקדמו בלי פיקרבך..." אין זה סלא, שזיעת־חיילים שוטפת את מרבית פיזמוניה של שמר.

ב־1967 הגיע תור־המילחמות בפיזמוני נעמי שמר. בשירה אנחנו מאותו הכפר, סיפרה על הירואיזם מעבר למידות שפויות, על שניים בני אותו הכפר, שיצאו למילחמה, ממנה שב רק אחד: „אני זוכר בקרב שלא נגמר / פיתאום ראיתי איך אתה נשבר. / ונכשעלה השחר מן ההר / אז אותך הבאתי אל הכפר..." כאדמה למרגלות הלוחמים, פיזמנה נעמי שמר במה אמרו הציפורים, וכתבה: „רק הנעל המסומרת לחייל / לחשה בדומיית המאהל: / חול ומים ואבק / אנוכי כך ארבק / עד יומנו האחרון ועד בכלל..."

את פיזמוניה של נעמי שמר העריך בסארקזם יוצא־דופן הסופר עמוס עוז, שתיאר בסיפרו באור התכלת העזה את זריחת מיתוס הכוח והשתלטנות הישראליים, בעיקבות ששת־הימים, תוך התעלמות מנוכחות הערבים בשטחים הכבושים.

כתב עמוס עוז על ירושלים של זהב:

„מאור־מאוד שאפו רבים מן השבים לציון לראות בערבי הארץ מין תעתוע שיימוג מעצמו, או מין מרכיב ספגוני של התפאורה התנ"כית, או לכל המוטב, ילידים שאנחנו ניטיב עימם והם יתמוגגו מרוב תודה. לימים עתידה היתה נעמי שמר לתת ביטוי פשוט, שקוף ומפחיד לאותה נטיית־לב עצמה, בתארה את ירושלים המיזרחית כך: „...כיכר־השוק ריקה / ואין יורד אל ים־המלח / בדרך יריחו..' כוונתה, כמובן, כיכר־השוק ריקה מיהודים, ואין יהודי יורד אל ים־המלח בדרך יריחו. והמילים מסגירות רובר נפשי אופיניי ונפוץ מאוד..."

ראשית בשורת ארץ־ישראל השלמה הופיעה בפיזמוניה כאשר כתבה: „אל כנפי הכסף רכובים / אבירי הרוח בעבים / העזים והטובים / כבני־רשף יגביהו עוף (...) ואנחנו ממריאים מגולן ועד ים־סוף..." מעין גירסה מולחנת של גוזי־האדונים מ„הטובים לטיס".

הפרק הבא בבשורת פיזמוני נעמי שמר היה המראה אל מעבר לטוב־הטעם המתחסר של פיזמוניה. היא הפכה את הרדיו והטלוויזיה, שבהם מושמעים פיזמוניה, מכשיר־תעמולה למצע הרעיוני של תנועת ארץ־ישראל השלמה. בפיזמון בהיאחזות הנח"ל בסיני, היא טיפחה באמצעות „חיילת יפהפה / וצמתה נופלת על כתפה..." הלחנה לאידיאולוגיה האימפריאליסטית של התנחלות בחצי־האי־סיני, שאותה הדביקה על העבר התמים של בניית היישוב היהודי בארץ:

„כמו לפני שנות אלף בקיבוץ / אני ממש שיפשפתי את עיני / בהיאחזות הנח"ל בסיני..."

וכדי להגן על „היאחזות הנח"ל בסיני", קיים היה הצורך במעוזי „קו בר־לב", שנעמי שמר יצקה בו בטון פיזמונאי בשיבחי מעוז פיזמון שהוא המתוחכם והצבוע שבפיזמוניה. היא ניצלה את הכאב של דור שלם, שישב במילחמת־ההתשה במעוזי תעלת־סואץ, וערד מפחד תחת מטר הפגזים ויריות הצלפים. את פחדו של דור זה באה וזיווגה שמר עם החשמונאים, בעזרת מעוז צור ישועתי, והוסיפה: „אבוא במינהרות ובמצדות ובמערות / ובניקרות־צורים ובמחילות־עפר / אי־שם בלב הלילה, דרוך וחרישי / אורב לי מבקש נפשי..."

השימוש באורב לי מבקש נפשי אינו מסליא כלל.

כאשר נספחה נעמי שמר בפמלייתו של הנשיא לשעבר, יצחק נבון, בביקורו במצריים, היא תיארה את הדימוי שעלה בה, בעת ביקורה במיקדשי אבו־סימבל, כאשר ראתה תבליט־קיר מצריים, כתמונות מתוך ה„הגדה" של פסח: „הנה, איש מצרי מכה איש עיברי, הנה, ויך את המצרי ויטמנהו חול..."

פרק מילחמת־יום־הכיפורים בביוגרפיה ובהיסטוריה המפוזמנת של נעמי שמר הוא פרק לו יהי, שנכתב עוד טרם התמוטטות „האימפריה הישראלית", והנפתח ב„עוד יש מיפרש לבן באופק / מול ענן שחור כבד..." קרי, אנחנו הלבנים והטובים, ומולנו: השחורים והרעים.

סמלים תת־הכרתיים ממשיכים לרציץ את פיזמוניה של נעמי שמר ואת חלכותיה במיבצעי־הפיזמונים. ומחלחלים לתת־הכרה הקולקטיבי של יש־ראל.

בפיזמון על כל אלה פתחה ב„על הדשא ועל העוקץ / על המר והמתוק / על בתנו התינוקת / שמור אלי הטוב..", כאשר הדימוי, הגלוי למדי, של גוש אמונים הוא „התינוקת", שהיא כל הישובים שהוקמו מחוץ לקו־הירוק.

בהמשך פיזמונה זה הביאה שמר את שיא „בשורתה", שהיה ההימנון והסמל של התנועה לעצירת הנסיגה מסיני: „אל־נא תעקור נטוע / אל תשכח את התיקווה / השיבני ואשובה / אל הארץ הטובה / שמור אלי על זה הבית / על הגן — על החומה / מיגון, מפחד־פתע / וממיל־חמה...."

בהדרגה התברר גם לנעמי שמר שקהל שומעיה ומאזיניה עובר הסבה ותחת להישאר פיזמונאית של ארץ־ישראל היפה היא הוספת לפיזמונאית הכיפות הסרוגות.

לכן החלה למצוא פורקן בפיזמוניה בסמלים לאומניים. כפי שהדבר בא לידי ביטוי בפיזמונה שירת העשבים, המבוסס על ר' נחמן מברסלב: „וכשהלב / מן השירה מתמלא / ומשתוקק / אל ארץ־ישראל / אור גדול / אזי נמשך והולך / מקדושתה של הארץ..."

הסרק הבא בדרכה הוא מציאת פורקן מילולי במשיחיות־השקר, שהפילה כבר רבבות, במהלך ההיסטוריה היהודית.

בפיזמונה חבלי משיח, שמוטב היה לו להיקרא „חבלי משיח־שקר", היא פיזמנה על „יש כאלה ששרים / מעבר לדממה/ שפתיהם אולי אינן נעות / אבל קולם / יישמע: / חבלי־משיח / הנה זה בא / היום...".

אחדות אידיאית מדהימה שורת בין הפיזמונאית נעמי שמר ובין בעלה הנוכחי, ספרים העוסקים בגילגולי האידיאה של „האדם־העליון" בתרבות־המערב (ובעיקר בתר־בות הגרמנית). בהשפעתו של הנרי מילר, יוצרים הורוביץ/בן־ארי השקפת־עולם הניזונה מהכלאה בין „נצח־ישראל" ל„מנדבושקס", במהלך תעתוע מטורף של השתלטות כיני־גוף, על גיבוריו של הורוביץ ועל תל־אביב כולה, בנוסח המועתק מהנרי מילר.

האידיאולוגיה המלווה את הורביץ / בן־ארי, היא „גברית" ואנטי־ממי־ניסטית. תפקיד האשה, כמו בכל תורה גזענית פאשיסטית, הוא לסייע.

וכך מציג זאת הורוביץ: „עולם־הרעיונות הוא עולם גברי טהור', המשיך ארזי מעודד. „אבר־המין, האשכים ורעיונות — אלה ההבדלים העיקריים בין גבר לאשה. לנשים אין רעיונות, לא הבנה לרעיונות ולא חפץ בהם. הן פוחדות מרעיונות. השדיים רועדים להן כשאנחנו, הגברים, מתחילים להשתולל עם הרעיונות הגדולים שלנו. הן יודעות שרעיונות עלולים להוליד תקופה שבה יהיה עליהן לזחול אחרינו בחולות, לבושות חאקי, לזרוק רימוני־יד על מי שאנחנו נמצא לנכון. הן משתתפות בשיגעונות שלנו'..."

אלא שהחברה „הגברית" האידיאלית של ישראל נראית עלובה להורוביץ, המצמיד את התרבות הישראלית למדד יוקר הניוון האירופי, בדומה לנושאי־דגל אחרים של הימין, והוא כותב בהתנשאות: „... אך פתאום התמלא רוגז. מה אני עושה אצלכם בכלל? שאג, מה לי ולכם, לעיזאזל? מדינה ומולדת וגנב יהודי וזונה יהודיה וצבא הגנה לישראל וכל מחסן המציאות הזה משוקהפיפשפשים, שצריך לשמח את לבי בגיל חמשת אלפים שנה (...) השומרים, האכרים, המצרים הקדמונים, הבבלים, האשורים, הפרסים, היוונים, הרומאים, הערבים, הטאטארים — כולם נרקבו בינתיים. גם אירופה נרקבת לעיני, מין ריקבון מבוסס וריחני הממלא את העולם שיכרון, ומוסך בו רוח־עיוועים. אירופה נרקבת מתוך זכות מלאה להירקב'..."

עם התבהרות התמונה של „נצח ישראל" במהדורה חילונית, פסבדו־כנענית־ימנית, יוצא בן־ארי, גיבורו של הורוביץ, למיתקפה נגד השמאל בכלל, והשמאל הישראלי בפרט, בהוכירו את ה„סיוון" ואת הטבח „הסיטוני שביצעו אנשי ה„הגנה" באלטלינה..." והלאה אל: „המיפלגות הקומוניסטיות שמחוץ לארצות הדימוקרטיה העממית מלאות אינטלקטואלים מוכי שחפת, אסטמה, אולקוס ושאר חוליים..."

ואחרי שחיסל הורוביץ את השמאל הישראלי והקומוניזם, והביא לשקיעתה של אירופה, הוא מגיע אל האידיאל הגיזעני שלו, אותו הוא שם בפי גיבורו.

„השאיפה לכוח — כוח לאומי ואישי. אינני בטוח מניין זה נובע. אולי מרקע של אלפי שנות חוסר־אונים, שהגיעו לשיאן בשואה רק לפני שנים לא־רבות. נדמה לי שכל אווירת ההתפרקות וההתפוררות אצלכם בישראל נובעת מתחושת האבסורד שבקיום שאיפת־יסוד לכוח בציבור בן שניים וחצי מיליון איש. המנהיג ההגוי הבא של היהודים יהיה איש שיוציא שאיפה לכוח לגבי ציבור קטן כזה בתקופה שבה פועלות יחידות מדיניות בנות מאות מיליונים. הוא יצטרך למצוא דרכים שתאפשרנה ליחידה קטנה כזאת להיות יותר מסין־העממית ומברית־המועצות. במילים אחרות — הוא יצטרך למצוא אמצעים חדשים ודרכים חדשות לאגירת והפעלת כוח. אמצעים ודרכים שאינם ידועים כיום. שיאדירו את כוחו של ציבור קטן בן שניים וחצי מיליון איש מכוחן של מעצמות־העל..."

ולקורא התמה והשואל, מניין יביא הורוביץ את מאגרי כוח־האדם שלו, שיקנו לאותו מנהיג ישראלי, שעליו הוא חולם, את הניצחון, הוא ממשיך ומספר:

„ניתן לכם (לגויים) כמה מבנותינו וכמה מבנינו יקחו לנשים מבנותיכם, וכך, לאט־לאט ובהדרגה תיהפכו גם אתם במשך הזמן ליהודים. כך יהיה לזרעכם חלק ונחלה באבותינו אברהם, יצחק ויעקוב. וימזג קצת דם אנושי בתמצית השתן של השטן הזורמת בעורקיכם..."

תוכנית זו מזכירה לא במעט ניסיונות נאציים להגדיל את פוטנציאל הגזע הגרמני. אלא שמעצור צפוי לתוכניותיו של הורוביץ: שותפיו לימין, מזמרי שיריה של רעייתו נעמי שמר, אנשי גוש אמונים, המקפידים על שמירת טוהר הגזע היהודי בארץ.

להורוביץ יש גם בשורה לכיוון הנאצים. הוא תיאם אותה עם עמדות גוש אמונים כלפי הד"ר הנרי קיסינג'ר, שר־החוץ האמריקאי לשעבר:

„הגרמנים כבר אינם נאצים. הואיל והם השמידו את הנאצי שבהם על־ידי הגשמתו במציאות. אבל יהודים רבים, שילדותם עברה עליהם בגרמניה שבין שתי המילחמות, הם נאצים בעמקי נפשם עד עצם היום הזה. ארצות־הברית שורצת יהודים־נאצים כאלה, ילידי גרמניה. רבים מהם למדו תלמוד בנעוריהם. ולהם אינטלקט מזהיר ושכל חד כתער.

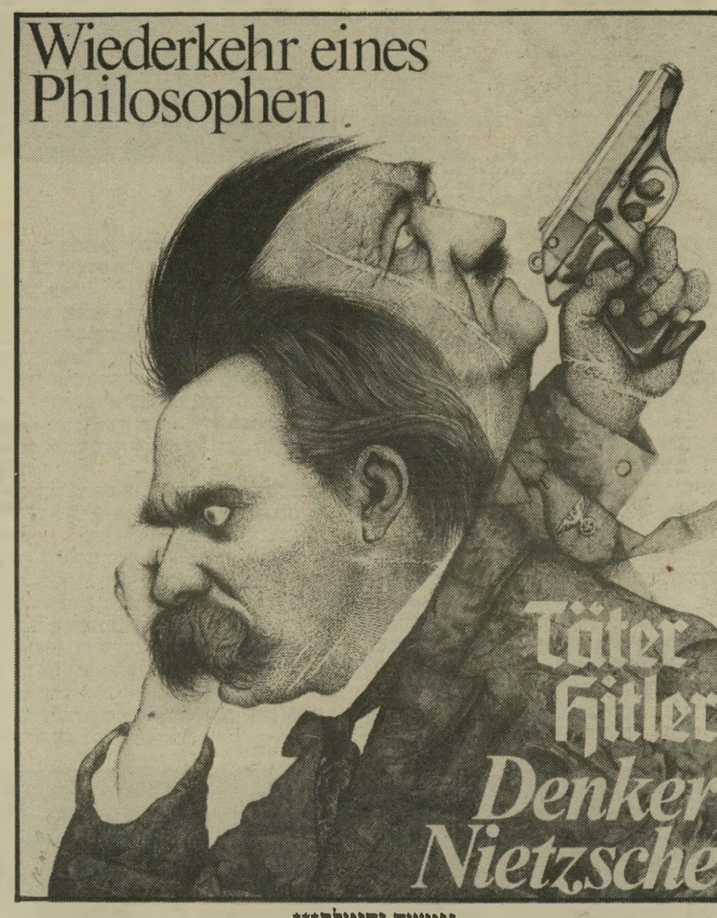
„אם אי־פעם יהודי גרמני כזה, שהוא נאצי בעמקי נפשו, יגיע להשפעה מכרעת בארצות־הברית, יהיה זה השלב המסוכן ביותר בתולדותיו של עם ישראל, מראשיתו ועד היום הזה. הדברים שהוא יעשה ליהודים, מתוך בולמוס של יצר השמדה עצמית, יסכנו את קיומו של עם ישראל יותר משסיכנו אותו המן והיטלר גם יחד. גדול הצוררים שאי־פעם קמו על עם ישראל לכלותו היה יהודי אמריקאי ממוצא גרמני. הטעות הגדולה של היטלר היתה בכך שהוא השמיד את יהודי גרמניה ביחד עם יהודים בני ארצות אחרות, במקום לקרבם ולהשתמש בהם לביצוע תוכנית־ההשמדה של בני גזעים אחרים, כולל יהודי ארצות אחרות...."

הוא בוודאי לא התכוון לנעמי פרנקל, „יהודיה־גרמניה ששינתה את דיעותיה כאשר חזרה לגרמניה, ושהפכה תאומה רעיונית להורוביץ.

ואם לא די בעמדותיו אלה של מרדכי הורוביץ, הוא מציג עמדות נוספות, המקרבות אותו לדיעות הגיזעניות־פאשיסטיות של קלמן כצנלסון, מחבר „המהפיכה האשכנזית".

אין הוא טורח כלל להסתיר עמדות אלה: „אני רואה שגם אתה מוקסם, אמר, איזה גוש בשר לבנטיני. אפילו מכת־ברק לא היתה יכולה לטעון אותו במתח כלשהו,' הוא מדד את דודו במבט גלוי, בלתי־מוסווה, שהתיעוב בו גבל ממש בהתפעלות. „חי נפשי, כשאני רואה אחד כזה שפוך כך בכורסה, כולו רופס, מפגר גרעיני ומשליך הקליפות לאשר תפולנה — מתעוררת בי חרדה: מה אם הוא יחוש פתאום גירוי של פעולת מעיים ממשמשת ובאה. אני חושש שהוא ישלשל את צרכיו תחתיו כאן, בסלון ובפרהסיה'..."

דן עומר ■

ניטשה והיטלר*

אבר־המין, האשכים והרעיונות—אלה ההבדלים בין גבר ואשה!

עורך־הדין מרדכי הורוביץ, שפירסם ב־1977 תערובת אישית וקיקיונית להחיים כמשל של פינחס שדה, בזיווג־משולש עם חוגו של סרטן להנרי מילר וכה אמר זרטוסטרא לפרידריך ניטשה, תחת הכותרת קירקס הפרעושים. ספר זה מרהים בנימות הגיזעניות הרצופות בו, המחברות את אהדת נעמי שמר לגוש־אמונים עם תמיכת בעלה בדיעות שמביע קלמן כצנלסון בהמהפיכה האשכנזית.

● חוגו של פאשיסטן עברי

ס לטי־סירות סיפרותי אידיאולוגי־ימני מאפיין את קירקס הפרעושים של מרדכי הורוביץ. ליצירות שכבר הוזכרו ניתן להוסיף השפעות עמוקות מתוך שקיעת המערב לאוסוואלד שפנגלר ועוד רבים אחרים.

גיבורו של הורוביץ בקירקס הפרעושים, המכונה בן־ארי („סופרמן" סיפרותי, נוסח ארי בן־כנען של ליאון יוריס באכסודוס), פותח את האוריסיאה הפאשיסטית גיזענית שלו בפרידריך ניטשה, מסיים אותה בוונוס בפרווה שחיבר ואבר־מאוזר.

בחיפושיו אחר וונוס בפרווה מגיע בן־ארי עד לסיפריה־הלאומית בירושלים, ומוצא במקומו את חוגו של סרטן להנרי מילר.

גיבור קירקס הפרעושים מתמסר לקריאת

---

* *ליאופולד פון זאכר־מאזוך (1836-1895), סופר אוסטרי, שחיבר בין השאר ספר אנטישמי, המתאר חיי מישפחה יהודית בפולין. בספריו האחרים עבר לעסוק בתיאור סטיות מיניות, ומשמו נגזר המונח „מאזוכיזם". נכדתו היא הזמרת הבריטית מאריאן פאיתפול.*

** *כיניס, שכור מחצבתן בשיער הערווה ושאיפתן היא לעלות מעלה־מעלה עד לגבות העיניים (הגדרת **מילון עולמי לעיברית מדוברת** מאת נתיבה בן־יהודה, בעזרת דן בן־אמוץ).*

*** *בשער של השבועון הגרמני **דר שפיגל**.*

סוכריות

		מחיר לפסח	מחיר רגיל
סוכריות	150 גרם	130.- ש'	153.- ש'
סוכריות כרמל פירות	150 גרם	130.- ש'	153.- ש'
סוכריות חמוצות	150 גרם	130.- ש'	153.- ש'
סוכריות לימון	150 גרם	130.- ש'	153.- ש'
סוכריות מנטה	150 גרם	130.- ש'	153.- ש'
סוכריות	500 גרם	388.- ש'	457.- ש'
סוכריות חמוצות	500 גרם	388.- ש'	457.- ש'
סוכריות לימון	500 גרם	388.- ש'	457.- ש'
סוכריות מנטה	500 גרם	388.- ש'	457.- ש'

קפה טורקי

		מחיר לפסח	מחיר רגיל
קפה נשיא	100 גרם	83.- ש'	92.- ש'
קפה טורקי	100 גרם	97.- ש'	108.- ש'
קפה פינג'אן	100 גרם	102.- ש'	113.- ש'
קפה אלדין	200 גרם	195.- ש'	217.- ש'

שוקולית

		מחיר לפסח	מחיר רגיל
שוקולית	500 גרם	508.- ש'	564.- ש'
שוקולית	250 גרם	264.- ש'	293.- ש'

המבצע בתוקף עד 17.4.84

עלית

וימר יעקבסון טמיר

במדינה

חוק
בית־ספר לשופטים

עכשיו, גם השופטים בין המשתלמים

לפני שלושה שבועות נפתח בישראל בית־ספר לשופטים. השופטים אמנם לא יצטרכו לקחת כל בוקר ילקוט על השכם וסנדוויץ בשקית וללכת לבית־ספר, אך הם יתכנסו אחת לשבועיים וישמעו הרצאה מפיו של אחד מגדולי המיקצוע.

בבית־הספר לא ילמדו כיצד להפוך לשופטים. בשלב ראשון יהיה זה מכון להשתלמות בלבד. ידונו בו בבעיות אקטואליות במישפט, בחידושי הלכות וירענן את ידיעותיהם של השופטים בנושאים חשובים.

בית־הספר לשופטים איננו המצאה ישראלית. שנים רבות משתעשעים ראשי המערכת ברעיון להקים בית־ספר כזה. כולם מודעים לבעיות העומדות בפניו של שופט חדש. שזה עתה התמנה. הוא מעולם לא כתב פסק־דין ולא העריך את מהימנותו של עד. אם היה השופט, לפני מינויו, עורך־דין שהירבה להופיע בבתי־מישפט, הרי שלפחות חלקם של הדברים נהיר ומוכר לו, אבל אם היה מעורכי־הדין הכותבים חוזים במישרדם ואינם רואים את צילו של בית־המישפט, הרי שהוא נתון בבעיה רצינית.

בבית־מישפט השלום בחדרה נהוג כי שופט חדש, הנכנס לתפקידו, עובר מעין התמחות בלתי־פורמלית. הוא יושב לצידם של השופטים הוותיקים, נעזר בעצתם ואפילו יושב באולמות ורואה את ההליכים בעיניים של שופט. אולם לא בכל בתי־המישפט בארץ יש תנאים כאלה.

לשחות או לטבוע. באירופה נהוגה שיטת מישפט אחרת. שם שופט מתמנה לתפקידו בגיל צעיר מאוד, מכיוון שהוא בחר בקאריירה של שופט. לשם כך הוא עובר תקופת התמחות של ממש, וכאשר הוא נכנס לתפקיד יש לו כבר ניסיון בשפיטה. שיטת המישפט הישראלית, הבנויה על האנגלית, איננה נוהגת כך. השופטים החדשים נזרקים למים ואייבים לשחות או לטבוע. והיו כבר כמה מיקרים של שופטים שאחרי תקופה קצרה על כס־המישפט גילו כי עשו מיקח טעות. חלקם התפטרו מייד וחזרו לשמש כעורכי־דין, אחרים התביישו, או חששו, ונשארו לשבת על כס־המישפט, ממורמרים, מתוסכלים וחסרי־ידע.

ארצות־הברית, שגם בה נהוגה שיטת המישפט האנגלית, מצאה לכך פתרון. כבר שנים רבות קיימים שם בתי־ספר לשופטים. בתי־ספר של ממש. כל שופט חדש נשלח לבית־ספר כזה לתקופה ארוכה למדי. הם לומדים את הטכניקה של כתיבת פיסקי־דין.

פסיכולוגים ושופטים מנוסים מרצים להם על הערכת מהימנותם של עדים ובעלי־דין, ועל בעיות הזיכרון אצל עדים, וכמובן, מעבירים אותם קורסי ריענון בפרוצדורה, דיני־ראיות ובפסיקה אחרונה של בתי־המישפט העליונים. בית־הספר המפורסם ביותר לשופטים בארצות־הברית נמצא בנב־רסקה.

קפה ובורקאס. מישפטנים ישראלים קינאו מזמן בארצות־הברית, ורצו להכניס את בתי־הספר הללו גם לכאן. אולם בגלל מצוקת העיתים וחוסר תקציב לא התאפשר הדבר. לפני זמן מה ישבו שוב על המדוכה השופטת חנה אבנור, פרופסור דויד ליבאי, שהוא ראש לישכת עורכי־הדין וגם ראש המכון להשתלמות עורכי־דין ומשה נכט, מנהל בתי־המישפט. הם החליטו להקים בינתיים מכון לשופטים, שיפעל במתכונת המוצלחת של המכון להשתלמות עורכי־דין.

ההרצאה הראשונה נערכה לפני שלושה שבועות בבניין הפקולטה למישפטים בתל־אביב. כ־150 שופטים מאיזור המרכז, מבית־המישפט המחוזי והשלום, שמעו הרצאה מפיו של השופט העליון, שלמה לוין. בהפסקה שתו קפה, אכלו בורקאס ועוגות, וניצלו את ההזדמנות למיפגש חברתי.

ההרצאה השניה, השבוע, ניתנה מפיו של היועץ־המישפטי לממשלה, יצחק זמיר. הוא נשא הרצאה בנושא המעצר בישראל. מאחר שההרצאות לשופטים הן סגורות, לא ידוע מה בדיוק סיפר היועץ־המישפטי לשופטים. אולם אחרי הרצאתו התקיים דיון סוער בבעיית המעצרים, שהיא בעיה אקוטית במדינה.

הפגישות תימשכנה אחת לשבועיים והשופטים ימשיכו להשתלם.

משפט
מי הרויח מהרצח הכפול?

הסכנה לחיי נאשם, שהיה עד במישפט, הצילה אותו ממאסר

יהודה בראי הוא האדם היחידי שהצליח ליהנות מהרצח הכפול מס' 2, רצח מישל נחמיאס ושולמית שלי. בראי היה עד־תביעה בתיק הארוך והמסובך נגד שמעיה אנג'ל ואשתו שרה. הוא עצמו נאשם בהחזקה ובסחר בחשיש, בכמות של כחצי קילוגרם.

מישפטו נערך בפני השופט עמוס זמיר, וסניגורו של בראי, עורך־הדין

שופטת אבנור
דיון סוער בבעיה אקוטית

יהושע סדומי, טען כי אם יידון בראי למאסר, לא יוציא את יומו בבית־הסוהר. בראי הורה באשמה אחרי עיסקת טיעון שנערכה בינו ובין התביעה, והקצין ליבר, אשר היה אחד מחוקרי הרצח הכפול בא להעיד למענו. ליבר העיד כי אם ייאסר בראי קיימת סכנה ממשית לחייו בכלא.

ולכן, למרות עברו, הרצוף עבירות סמים, החליט השופט שלא לשלחו הפעם למאסר בפועל. הוא נידון ל־18 חודשי מאסר על תנאי וקנס של 25 אלף שקל.

לכאורה, לא מספיק
מכונת־האמת אומרת שהוא דובר־שקר אבל, אין ראיות

הסניגור, ארי קדרי, אמר לשופט כי לא יתכן שמיכאל נזרי הוא שודד־דרכים. הוא אדם עובד, נשוי ואב לילדים, אין לו הרשעות קודמות מלבד התפרעות אחת במיגרש כדורגל. על כן ביקש הסניגור מן השופט, דויד ולך, לשחרר את החשוד.

שוד־דרכים הפך באחרונה מעין אופנה חדשה בארץ. פעם אחרי פעם חסמה מכונית מהירה את דרכו של

(המשך בעמוד 62)

פרטים בטיולי הגליל:
ת"א, הירקון 142. טל: 03-221372, 03-220819
ירושלים. טל: 02-246858 ★ טבריה, הירדן 10, טל: 067-20330
ואצל כל סוכני הנסיעות

רצח בעיניים!

באחת הנסיעות שלנו, בראשית מילחמת־הלבנון, נקלענו לתקרית.

היינו בדרך חזרה מביירות לראש־הניקרה. היינו שלושה במכונית — שרית ישי, ענת סרגוסטי ואני.

בצומת, מדרום לצור, היתה עמדת־תצפית של אנשי סעד חדאד. כמה אמבולנסים של יוניפי"ל, שהיו בדרכם לאחד ממחנות־הפליטים, ניסו לעבור על פניהם, אך אלה עצרו אותם. התפתח ויכוח חמור, מלווה באיומים קולניים.

אור

עצרנו כדי לראות מה מתרחש. כעיתונאית אמיתית, מיהרה שרית ישי אל שני הניצים — איש־חדאד בעל שפם שחור גדול וקצין בלונדי של יוניפי"ל, בעל חזות סקנדינבית — כדי להקשיב. תוך כדי שמיעה התערבה, כדי לפשר בין השניים ולסלק את אי־ההבנה.

פיתאום, כהרף־עין, פנה אליה האיש של חדאד וכיוון אליה את רובהו. היה לו רצח בעיניים. אצבעו היתה על ההדק, והוא התחיל לצעוק עליה בערבית דברים נוראים.

נבהלנו. ענת ואני חשנו למקום ומשכנו את שרית משם. לא היה לנו ספק כי האיש עלול היה לירות. שרית היתה חיוורת כסיד. דהרנו מהמקום כל עוד נפשנו בנו, תרתי משמע.

אני נזכר בתקרית זו בכל פעם כאשר אני שומע על התוכניות הגאוניות למסור את דרום־לבנון בידי הכוח הזה, הנקרא עכשיו „צבא־דרום־לבנון". הוא יהווה את „ערובת הביטחון". כבר עתה מוסר לו צה"ל שטחים נרחבים, כדי לחסוך דם חיילינו. מטילים עליו את העבודה המלוכלכת של הכיבוש, כגון עריכת חיפושים ועצירת אנשים, במגמה להפחיד את האוכלוסיה השיעית.

היחידה הזאת של שכירי־חרב קולוניאליים, הנקראת עתה בסלאנג הצה"לי בשם צד"ל (צבא דיכוי לבנון?) היא האחות הקטנה של הפלאנגות, והנורמות המוסריות של אלה משמשות גר גם לרגליה. אלוף־הפיקוד, אורי אור, הודה בכך בעצמו, כאשר אמר ביום השישי בטלוויזיה: „נדאג שלא יקרה מה שקרה בביירות." כלומר: היחידה הזאת מסוגלת לבצע טבח בנוסח צברה ושאתילא, אך צה"ל יפקח עליה.

ייאמר הדבר כיום, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: מי ששם נחש ארסי במיטה של תינוק, לא יוכל להתכחש לאחריותו אחרי שיקרה מה שיקרה. מי שמשחרר כלב שוטה בלב עיר, אחראי להתפשטות הכלבת.

מי שמכניס את הצבא הזה לריכוזים המוסלמיים, מזמין צברה ושאתילא חדשות.

בימים האחרונים כבר היו כמה תקריות, שבהם נהרגו „מקומיים". גברים ונשים. על־ידי אנשי הכוח הזה. קצינ־צה"ל אומרים לכלי־התיקשורת, ספק בהשלמה, ספק בשימחה־לאיד: הם לבנונים, הם יודעים לטפל בעניינים בשיטות לבנוניות. כלומר: באמצעות רצח, התעללות, עינויים, דיכוי וביזה. כמינהג המקום.

אך הכוח הזה פועל מטעם ישראל. אם יקרה מחר אסון גדול, איש בעולם לא יאשים את מפקדי הצבא הדרום־לבנוני, מה גם שאיש אינו יודע מי הם. האחריות תוטל במלואה ובמישרין על ממשלת־ישראל ועל צה"ל, כפי שקרה בצברה ובשאתילא — ובצדק.

גם אם יימנע אסון גדול, יביא כוח זה להקצנת כל התהליכים בקרב האוכלוסיה השיעית הכבושה. זו הופכת, בקצב מהיר ביותר, עויינת לישראל. כך נוצרת קרקע פוריה לתעמולתם של שליחי האיית־אללה חומייני. המנהיגות השיעית המתונה של נביה ברי, האיש היחידי המסוגל להבטיח לאורך ימים את שלום הגליל, תיחלש בהכרח. מול כנופייה של רוצחים תקום כנופייה של רוצחים. זהו דרכו של עולם.

אם זהו הפיתרון המהולל של המערך לפיתרון בעיית דרום־לבנון, אני מעדיף את המחלה על פני התרופה.

מעלה־שוטים ומעלה־עקרבים

הטלוויזיה היא מכשיר שיטחי. היא גם מכשיר „קר". הצופים יושבים בכורסותיהם, חוזים, מתרגשים לרגע ושוכחים.

כך קרה גם לראיון עם האשה, ששרדה מאוטובוס־המוות במעלה־עקרבים. במיסגרת התוכנית שעה טובה סיפרה כיצד עברה חווייה נוראה זו, בהיותה בת 5. גם היא היתה נרצחת על־ידי הפידאיון שעלו לאוטובוס, אלמלא שכבה מתחת לגווייתו של חייל.

מובן שלא עלה על רעתו של המראיין, מאיר שלו, לשבץ מעשה־זוועה זה בהקשר ההיסטורי שלו — שרשרת מעשי־הזוועה של אותה תקופה. אולם יש להזכירה, כדי להבין את הטראגדיה כולה. בלי הסברת ההקשר, הופכת כתבה כזאת להסתה גזענית פרועה, כרוח מאיר כהנא ורפאל איתן.

באוקטובר 1953 הושלח רימון־יד לבית בכפר יהוד. אם ושני ילדיה נהרגו.

שר־הביטחון הזמני, פינחס לבון, שרצה להוכיח לקציני צה"ל המפקפקים שהוא גבר לעניין ואדם קשוח, נתן ליחידה 101 של אריאל שרון את הפקודה לבצע פעולת־תגמול — למרות שהנציגים הירדניים בוועדת שביתת־הנשק גינו את הרצח בפה מלא, הבטיחו לתפוס את מבצעיו, וביקשו שישראל תשאיל להם כלבים לגילוי עקבות.

בלילה של ה־14 באוקטובר 1953 ביצעה יחידתו של אריאל שרון את מעשה־הזוועה הגדול ביותר בתולדות ישראל, בין דיר־יאסין ובפר־קאסם. בפעולת־רצח מתוכננת נהרגו בכפר קיביה 66 נשים, ילדים וגברים, על־ידי פיצוץ בתיהם על ראשיהם.

המעשה זיעזע את העולם. בהודעת־שקר מבישה, הכריז דויד בן־גוריון כי שום יחידה של צה"ל לא היתה מעורבת, וכי זו היתה פעולה פרטיזנית של „שרידי השואה", ממתנחלי־הגבול.

כאשר בוצע הטבח במעלה־עקרבים, כמה חודשים לאחר מכן, הוא תואר בעיתונות העולמית כתגמול ערבי על הטבח בקיביה

אורי אבנרי

יומן איש

ומעשי־טבח דומים, קטנים יותר, שבוצעו על־ידי אריאל שרון.

מובן שעל התגמול בא תגמול, ועל התגמול הזה בא תגמול נוסף. עבירה גוררת עבירה, ואלימות גוררת אלימות. כל צד מציג קורבנות מעשיו של הצד השני, ומשכיח את זוועותיו שלו.

איני יודע איך מתייחסים הערבים כיום למבצעי הטבח של מעלה־עקרבים. אך מבצעי הזוועה של קיביה עדיין נחשבים כיום בישראל כגיבורים ונישאים על כתפיים.

ומי בוחן את הבוחנים?

תלמידי כיתות ו' בתשעה בתי־ספר ירושלמיים עברו מיבחן, כדי לבדוק אם הם מבינים את אשר הם קוראים.

באחד העיתונים מצאתי גילוי מחריד: התלמידים אינם מבינים. למשל: הם נשאלו למשמעות המישפט „מלכי בית־תלמי לא חסכו כסף, כדי לקנות ספרים."

איך הבינו זאת הילדים?

אחד הסביר: „המלכים לא הוציאו כסף על ספרים, כי הם לא חסכו."

שני הסביר: „הם הוציאו כסף, אבל לא על ספרים."

שלישי הסביר: „הם לא הוציאו, כי הם היו קמצנים."

והמסקנה של הבוחנים: התלמידים לא הבינו את המישפט.

יתכן שעלי לחזור לכיתה ו' למרות שסיימתי את חוק־לימודי בתום כיתה ז'. כי לדעתי כל שלושת התלמידים צדקו. הם הבינו את המישפט בדיוק כפי שהוא כתוב.

לתלמידים יש חוש לשפה העברית. למנסחי השאלון חסר, למרבה־הצער, חוש כזה.

ברור לגמרי כי מישפט־המיבחן תורגם מאנגלית, על־ידי מי שרגיל לחשוב באנגלית. כאשר מתרגמים אותו בחזרה לאנגלית, זהו מישפט הגיוני. במהדורתו העברית, הוא אומר את ההיפך הגמור ממה שרצו בעליו להגיד.

אני מניח שכוונת המישפט היתה: „מלכי בית־תלמי לא חסכו בכסף בבואם לקנות ספרים," או „כאשר קנו ספרים, לא חסכו מלכי בית־תלמי בכסף."

אולי כדאי להפוך את הסדר, ולהניח לתלמידי כיתה ו' לערוך לראשי מישרד־החינוך בחינה בהבנת הנקרא.

אין כניסה לכושים

המיקרה תואר בירי־עות קצרות. ועד כמה שידוע לי, לא עורר שום תגובה.

מעשה בקבוצה של אנשי־כמורה וכתבים דתיים, שהוזמנו ארצה במיסגרת מיבצע לעידוד התיירות הצליינית. זהו רעיון טוב. הארץ הזאת מקוללת בעודף גדול של מקומות קדושים, הגורמים לנו צרות צרורות. מוטב להפיק מהם, לפחות, את מירב התועלת הכלכלית.

הקבוצה הגיע במטוס. כאשר ירדו חבריה בכבש וניגשו לאוטובוס שיובילם לבית־התנ־יבות, המתינו להם שם אנשי־ביטחון ונשות־ביטחון, שהוציאו שלושה מהם מן השורה והכניסו אותם למכונית מיוחדת. הם נלקחו לחקירה ולחיפוש מדוקדק.

לפי מה נבחרו שלושה אלה דווקא?

האם היו להם אפים ארוכים מדי? האם התסרוקות לא מצאו חן? האם הניפו „דיגלי אש"? האם היו שיכורים או מסוממים?

לא. היתה להם רק תכונה אחת ויחידה, שהבדילה בינם ובין עמיתיהם: הם היו שחורי־עור.

היו אלה שני בישופים שחורים וכתב־דת שחור, כולם מארצות־הברית.

ההסבר המגומגם שניתן לאחר מכן היה כי חשדו בהם שהם „כושים עבריים". והללו, כידוע, אסורה כניסתם לארץ, מפני שהם מתעקשים לחיות כאן.

אך ההסבר כלל אינו חשוב. חשובה רק עובדה אחת, שיש לציין אותה בפה מלא:

ישראל היא כיום המדינה היחידה בעולם שבה קיימת הפליה גלוייה של כושים — אולי מחוץ לדרום־אפריקה.

זוהי הארץ היחידה שבה אדם יכול להיות מופרד מחבריו ומושפל בפומבי בשל צבע־עורו.

זוהי תופעה גזענית מובהקת, ששום הסבר לא יחפה עליה. אפשר היה לתלות מעל לבית־התנ־יבות, מתחת לשלט „ברוכים הבאים לישראל", שלט מאיר־עיניים: „לכושים הכניסה אסורה" (על מישקל השלט „אין כניסה לכלבים וליהודים", שהיה תלוי במקומות רבים בגרמניה בתקופה מסויימת).

מחיתי לא פעם על הנוהג הנפסד הזה לעצור אנשים בדרך מכבש המטוס לאוטובוס, אך ורק בגלל חזותם החיצונית (הערבית, בדרך־כלל), גם כשיש בעיה ביטחונית, ניתן לבצע את הדברים במינימום של טאקט וכבוד לאדם, ולמנוע מדי שנה מאלפי בני־אדם חפים מכל פשע עלבון, השפלה ומבוכה. אני משוכנע כי הגאוניות של שרות־ה־ביטחון — שאנו קוראים כה רבות עליה בסיפרי־מתח מוזמנים ובלתי־מוזמנים — יכולה להמציא שיטה אנושית וסבירה יותר.

או שמא רואים השרותים את חובתם העליונה באספקת תחמושת לאויבי המדינה, המכריזים עליה השכם והערב כעל מדינה גזענית?

אודי לא חמודי

צר לי שעלי לחזור לפרשת אודי אדיב.

נשיא־המדינה החליט שלא לחון אותו, אחרי שריצה שני שלישים של עונש־המאסר העצום שהוטל עליו.

מקורבי הנשיא הקפידו להסביר כי אין זה תלוי בנשיא. חנינה נשיאותית זקוקה, על פי החוק, לחתימת־קיום של שר־המיש־פטים. ומכיוון ששר־המישפטים מסרב לחתום, ידיו של הנשיא כבולות.

חוץ מזה מתנגד גם ראש השב"כ בחריפות רבה לחנינה. הוא הודיע שהתנגדותו זו נובעת מכך שאודי אדיב לא שינה את דיעותיו, וממשיך להטיף להן גם בבית־הסוהר.

על כך יש לי להעיר כמה הערות.

אמנם, על פי החוק זקוק הנשיא לחתימת־קיום של שר־המישפטים. נתקלתי בעובדה זו כאשר פעלתי למען מתן חנינה למיכאל צור, שנדון לתקופת־מאסר ארוכה מאוד בעיקבות הגילויים של העולכן הזה. שמעתי אז שהתנהגותו בכלא היא לדוגמה, ושהוא עושה שם רבות כדי לעזור לזולת. היה נדמה לי שהמשך מאסרו לא ישרת שום מטרה לגיטימית.

שר־המישפטים דאז, שמואל תמיר, התנגד. (אילו פיקפקתי בנכונות עמדתי, היתה התנגדות זו לבדה מבטלת כל ספק. דבר ששמואל תמיר מתנגד לו פשוט אינו י כ ו ל להיות רע.)

העליתי או שאלה פשוטה. זכות־החנינה היא הסמכות המעשית ה י ח י ד ה שיש לנשיא־המדינה. אם גם סמכות זו כפופה להסכמתו של שר, מה הטעם במסירת סמכות זו בידי הנשיא? כמעט והוספתי: ואם אין ש ו ם סמכות לנשיא, מה הטעם בקיום מישרה יקרה זו ביכלל?

אדיב

אם אין נשיא־המדינה מוסמך לחון את אדיב, אין טעם בישי־בתו במישכנו. אפשר להושיב שם את ראש־הממשלה, שייישא גם בתואר הנשיא, כמו בארצות־הברית. ואשר לשיקולו של שר־המישפטים, משה נסים — עם כל הכבוד, לא הייתי מוסר בידיו גם את גורלו של צנון.

(אגב, לא הצטערתי מעולם על פעולתי לשיחרור צור. בניגוד לפושע כלכלי אחר, יהושע בן־ציון, מתנהג צור מאז שיחרורו בצניעות נאותה.)

אשר לעמדתו של ראש השב"כ — היא הנותנת. הוא מתנגד לחנינה מפני שאדיב לא שינה את ד י ע ו ת י ו. אבל הענוש לא הוטל על האיש בגלל דיעותיו, אלא בגלל מעשים שעשה. לא חשוב אם אודי אדיב הוא אדם חמור או לאו (איני יודע), ואם דיעותיו טובות או רעות. במדינת־ישראל הדמוקרטית מותר לדגול בכל דיעה שהיא, ותהיה מתועבת ככל שתהיה — למשל, להטיף לרצח־עם ולגירוש המוני, בנוסח הנאצים. עד כה, אין ענוש על דיעות. אם סבור ראש השב"כ שיש להעניש אדם על דיעותיו, כדאי מאוד־מאוד לבדוק בציציותיו — לא של בעל־הדיעות, אלא של ראש־השב"כ.

ובהקשר זה, אני חוזר ומעלה דרישה שהשמעתי אותה בשעתו בכנסת: שזהותם של ראש השב"כ וראש המוסד תתפרסם ברבים, כמו בארצות־הברית, כך שניתן יהיה להתווכח עימם. אלה הן מישרות ציבוריות, לא מיבצעיות. מה גם שהאוייב יודע היטב מי האדנים האלה, ולא פעם מפרסמים את שמותיהם בחו"ל בכלי־התיקשורת. מדוע תישאר זהותם בבחינת סוד כמוס רק לאזרחי ישראל, אשר בשמם הם ממלאים את תפקידיהם החשובים?

מרים תמיר:
„אני בשום אופן לא רואה המשך לליכוד!"

מה לא היינו נותנים כדי לדעת כבר עכשיו את תוצאות הבחירות? כמה מנדטים יקבל זה וכמה זה. ועם המידע הזה להתחיל לעשות את הספקולציות הפרטיות שלנו. לפנינו, בני־התמותה הרגילים, עוד הכל פתוח. לעומת זאת, למרים תמיר האסטרולוגית והגרפולוגית יש כבר תחזיות. מאחר שחזתה בעבר את מותו של סאדאת, את מותו של ג'ומאייל, את חזרתו לפוליטיקה של עזר וייצמן ואת העלמותו של מנחם בגין מהמפה הפוליטית, החלטתי לפנות אליה. מה את רואה כבר היום, לגבי תוצאות הבחירות, שאלתי אותה.

סירובו של יצחק נבון להשתתף בהתמודדות שינתה את המפה הפוליטית. עד אתמול, כשהיה עוד סיכוי שנבון יתמודד, הכל נראה לי ברור מאוד.

● **ולא חזית את סירובו של נבון להתמודד?**

אני מודה שאת זה לא חזיתי.

● **אני יודעת שראית לא פעם את כתב ידו של יצחק נבון. מה את יכולה להגיד עליו?**

כן, הביאו לי את כתב ידו: יש לו פחד חזק מכישלון. הוא לא אוהב להתמודד. הוא מוכן לקבל דברים שקורים לו, מקבל ומשלים. יש לו פחד שהתדמית שלו תיהרס. אני לא רוצה להיכנס לפרטים אישיים, אבל יש הרבה בעיות פרטיות, שכנראה חיזקו את החלטתו שלא להתמודד.

● **מה את רואה בעתיד?**

המפה שלי עוד לא לגמרי מוכנה. יותר קל לי לדבר על מה לא יקרה. שמיר לא יהיה ראש־ממשלה. אפילו אם תיווצר סיטואציה שהוא כן יהיה, זה יימשך זמן קצר מאוד. שרון לא יהיה ראש־ממשלה. לגבי דוד לוי עוד אין לי מספיק נתונים. עזר וייצמן לא יעבור את החמישה מנדטים, אבל קרוב לוודאי שיגיע לחמישה.

● **מי ירכיב את הממשלה הבאה?**

כאן יש בעיה קטנה. המערך חוזר לשילטון. או מייד אחרי הבחירות, או זמן קצר מאוד אחריהן. אני בשום אופן לא רואה המשך לליכוד.

● **אם אנחנו כבר בתחזיות, יש לך עוד בשורות מלבד ענייני בחירות?**

בזמנו חזיתי את המשא־ומתן עם מצריים. עכשיו אני חוזה משא־ומתן עם ירדן. עם סוריה אני לא רואה שום פריצת־דרך. תוך שלוש שנים ימצאו בארץ נפט בכמות רצינית. המצב הכלכלי ישתפר כבר בשנה הקרובה ואחריה תבוא אפילו תקופה של גיאות כלכלית.

מאשה לובלסקי:
„נעשה מהומות שעוד לא נראו בישראל!"

בימים אלה קשה לדעת מה הוא שיגעון פרטי של שר זה או אחר ומה הן החלטות של לפני בחירות. אחד הדברים שהכי הקפיצו אותי השבוע, כאשה וכאדם, היא הצעתו של השר אליעזר שוסטק לאכוף את החוק נגד הפלות. היחידה שהגיבה לפי רוחי היתה מזכירת נעמ"ת, מאשה לובלסקי, אשר אמרה כי אם יוכנס רופא אחד לבית־הסוהר, תיכנסנה כל נשות נעמ"ת יחד איתו. שאלתי את מאשה לובלסקי, אם זו היתה אמירה של כעס או שהן באמת מתכוונות לפעול כך.

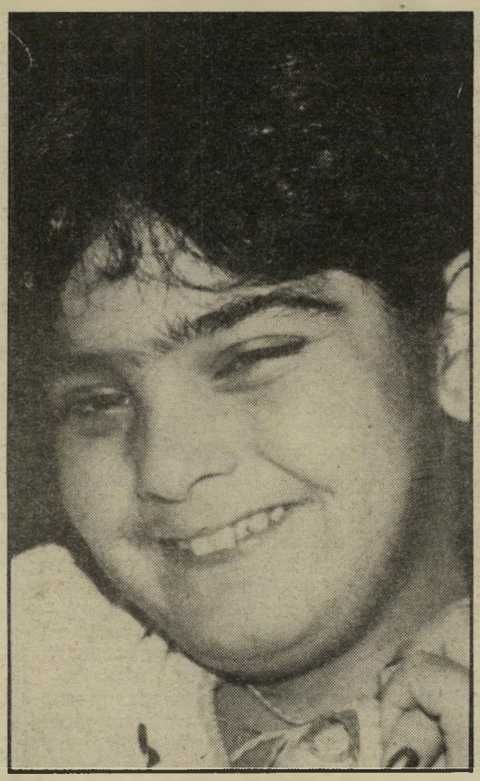
זו היתה אמירה של כעס, אבל אני עומדת מאחרי כל מלה שלה. אם ייאסר רופא אחד בגלל שביצע הפלה מלאכותית באשה לפי בקשתה, נעשה מהומות שעוד לא נראו כמותן במדינת ישראל. נפגין ונשבות ונמלא את בתי־הסוהר, אם יהיה צורך.

● **האמת היא שזו לא הפעם הראשונה שמת־עסקים בנושא. האם הפעם אתן חוששות במיוחד?**

זה נכון שיש אנשים שאומרים שלא צריך להתייחס לשוסטק ברצינות, מצד שני יש פחד, כי אצל אגודת־ישראל יש רשימות של רופאים גינקולוגיים ושל מרדימים שעושים הפלות, ובאופן תיאורטי, הם בעצמם יכולים להגיש תלונה למישטרה. ויש חשש כמובן שחמומי־המוח יתנכלו לרופאים. שוסטק עקף את החלטות ועדת העבודה והרווחה של הכנסת בעניין זה מחודש מרס 83'.

● **מדוע, לפי דעתך, הוא עשה זאת?**

קודם כל מחוסר אחריות. ולזכות בפופולאריות של אגודת־ישראל, זה כלום?

נעמה נבון:
„הכי היית רוצה שאבא יהיה סופר!"

אנשים רבים התאכזבו מהחלטתו של יצחק נבון, לא להתמודד על ראשות מיפלגת העבודה. אחת שלא התאכזבה, אלא שמחה מאוד, היא בתו בת ה־11 של יצחק נבון, נעמה. שאלתי אותה מדוע היא ביקשה מאבא לא להתמודד.

כי אני לא רוצה שאבא ייכנס לפוליטיקה.

● **למה?**

בגלל החברים. שוב הם יקנאו בי ושוב הם יעליבו אותי.

● **כך זה היה כשאביך היה נשיא המדינה?**

הם קינאו בי והעליבו אותי.

● **מה היית רוצה שאבא יהיה, אם לא נשיא ולא ראש־ממשלה?**

הכי הייתי רוצה שאבא יהיה סופר. סופר יושב בבית כל הזמן וכותב. ובגלל שהוא כל הזמן בבית, תמיד יהיה לו זמן לעזור לאחי ארז ולי בלימודים שלנו.

● **אם לא אבא שלך, יש מישהו אחר שהיית רוצה שיהיה ראש־הממשלה?**

אני לא מבינה בזה כלום.

ם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

משה ענבר:
„למדתי לא לתת מאה אחוז אמון בברוקרים!"

סוף סוף הוסר איסור פירסום שמה של יעל מוריץ, מנהלת מישרד הברוקרים „מוריץ את טוכלר". שהואשמה בפלילים. אחד מלקוחות החברה הוא המישפטן, משה ענבר. שאלתי אותו אם ידע במי מדובר כבר לפני פירסום השם, ואיך הוא מרגיש להיות לקוח של גברת הנאשמת בפלילים.

ידעתי במי המדובר. אין הרבה מישרדי ברוקרים גדולים שאותם מנהלת אשה. בקשר להרגשתי, אני מקווה שאת יודעת שעיקרון־יסוד הוא, שכל אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא מוכחת אשמתו, ובהתאם לכך יש לנהוג גם במיקרה המסויים הזה. אבל אם נתייחס לשאלה שלך כאל שאלה היפותטית, עלי לומר שאני אחוז חלחלה. אנשים שנתתי בהם את מיטב אמוני ומיטב כספי, ושהתחייבו לשמור על סודיות ועל האינטרסים שלי כמשקיע, מעלו באמון. כלומר, כל זה במיקרה שתוכח אשמתם.

● אם זה המצב ויש סיכוי שאבן תורישע מנהלת המישרד, מדוע לא תוציא את תיק ההשקעות שלך מידי המישרד המסויים הזה?

זה מה שעשיתי כבר.

● ואין לך בעיה למצוא עכשיו ברוקר שתאמין בו?

אין ספק שזו בעיה. העברתי את תיק־ההשקעות לברוקר שיש לי עליו מידה רבה של פיקוח. מהניסיון הזה למדתי שיש לשמור על צעדיהם ולא לתת להם מאה אחוז אמון ויד חופשית.

● הוצאת את התיק שלך כבר לפני פירסום השם של המישרד. מה עשו הלקוחות שלא ידעו?

אני מניח שהיתה להם בעיה, למרות שאני מאמין שהרבה מאוד לקוחות הבינו במי מדובר. עכשיו נפתרה הבעיה עבור כולם, וכל אחד יעשה לפי הבנתו.

חניתה עשתאי:
„זו ארץ של שלושה מיליון יועצים פוליטיים!"

נקבע תאריך הבחירות. גם הם (הפוליטיקאים) וגם אנחנו (העם) מיטלטלים בין תיקווה ויאוש. יש שתופרים חליפות ויש שקוראים בדאגה את הסקרים. ויש גם כאלה שמשפשפים ידיים בהנאה. בחירות פירושן הרבה כסף למישרדי פירסום, לכותבי נאומים, לבימאי סירטי בחירות וליועצים למיניהם. פגשתי את חניתה עשתאי, שהיא יועצת פוליטית ושאלתי אותה מה זה בדיוק המיקצוע שלה.

יועץ פוליטי הוא אדם שיכול לעסוק בקשת רחבה מאוד של נושאים הבונים מערכת בחירות. זה מיקצוע שהתפתח בארצות־הברית, שם גילו שמערכת בחירות מודרנית זקוקה לאנשים שיכולים לקרוא ולנתח סיקרי דעת־קהל, אנשים שידעו לעצב סטראטגיה שאותה אפשר יהיה להעביר במסרים פשוטים וברורים, בלי האינטרפרטציות של כל מועמד ומועמד. יש עוד מאה דברים שיועץ פוליטי עושה, וכולם חותרים לתוצאה שהמועמד או המיפלגה אשר עבורה אנחנו עובדים, ייבחרו.

● איפה לומדים להיות יועץ פוליטי?

אין בעולם בית־ספר שיכול ללמד את זה. מרבית האנשים באים מרקע של תיקשורת והם בעלי אוריינטציה פוליטית חזקה מאוד.

● ואם המיפלגה שאת תומכת בה באזרחית לא תציע לך עבודה ולעומתה תבוא מיפלגה אחרת ותבקש ממך לעבוד בשבילה, וגם תציע הרבה כסף?

אין שום מחיר שיוכל להעביר אותי מהמקום שבו אני עומדת, כלומר המרכז ושמאלה, לכיוון המרכז וימינה. אני כבר עובדת בשביל המיפלגה שאני מאמינה בה ואין סיכוי שמיפלגה שאינה לפי השקפותי, בכלל תיפנה אלי.

● מה עושה יועץ פוליטי אחרי הבחירות?

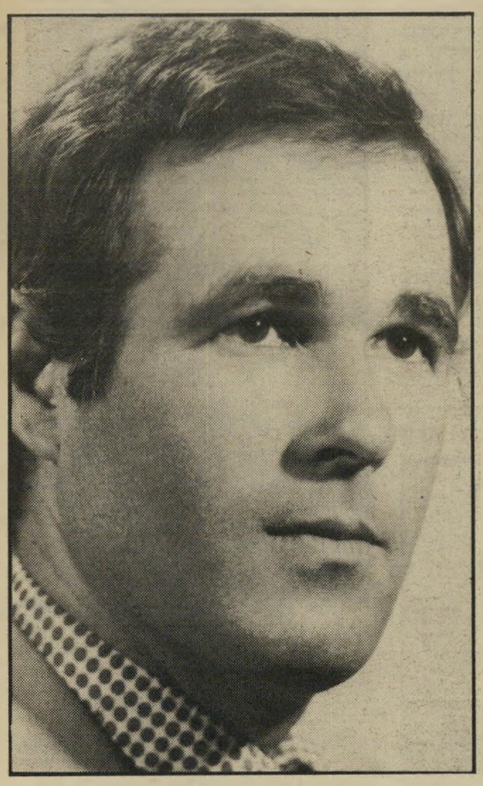
אנחנו יועצים לחברות גדולות, ציבוריות ומיסחריות, אנחנו מייעצים במאבקים ציבוריים. פרנסה לא חסרה.

● מה כתוב על כרטיס הביקור שלך?

אני אמנם מכהנת היום כיו"ר האירגון העולמי של היועצים הפוליטיים, אבל בארץ שיש בה 3 מיליון יועצים פוליטיים, אין לי מספיק אומץ לציין את מיקצועי על כרטיס הביקור, ולכן כתוב עליו רק השם שלי ומיספר הטלפון.

● את ריצה לנסות להתנבא על תוצאות הבחירות?

אני לא רוצה להתנבא. אני מקווה, כבעלת מיקצוע וכאזרחית, שהמיפלגה שלי תזכה.

מיכה לימור:
„אנחנו חייבים להיזהר בכבודם של אנשים!"

משיחת הטלפון המפורסמת שבה בירך עזר וייצמן את יצחק שמיר לרגל פתיחת מירוץ הבחירות, קוצצו, בשידור, ההתחלה והסוף. בהתחלה ביקש עזר וייצמן ממזכירתו, לעיני מצלמות הטלוויזיה, להשיג לו את דרדסבא ואחרי שבירך את שמיר ואיחל לו מערכת בחירות תרבותית והוגנת, עשה וייצמן תנועה מיזרחית לעבר פומית הטלפון. צופי הטלוויזיה לא שמעו את וייצמן מבקש את דרדסבא ולא ראו את התנועה המיזרחית. שאלתי את עורך החדשות, מיכה לימור, מדוע קיצץ את שני הדברים.

אני לא נוהג לדבר על שיקולי העריכה שלי באופן פומבי.

● ובכל זאת, במיקרה הזה יש הרגשה שזו התערבות פוליטית. האם לא מגיע לבוחר המוטנציאלי לדעת מה דעתו של וייצמן על שמיר.

אני חושב שאנחנו חייבים מאוד מאוד להיזהר בכבודם של אנשים. נכון שאנחנו חייבים לחשוף בפני הצופים את דעותיהם של אנשי הציבור, את האמת שלהם, את מעשיהם. אבל כל זה מבלי לפגוע בכבודם. כאשר נופלת המצלמה שלנו על אדם שמגרדות לו הביצים, ובהיסח הדעת הוא מגרד שם, והאיש הוא איש ציבור שדעותיו ומעשיו והחלטותיו יכולים להשפיע על גורלו של בני הנמצא בצבא, אינני חושב שאנחנו צריכים להראות את התנועה האנושית והבלתי אסתטית, שהוא עשה במיקרה.

● ואתה חושב שעזר וייצמן עשה את זה במיקרה?

הרבה מאוד פעמים אני מתייחס לדברים כאלה כאל סיטואציה אנושית, שלא שייכת כלל לדעותיו של איש זה או אחר.

רניאלה שמי

שידור

הצלמים ומנהלי החדשות. בינתיים התברר שבבניין הכנסת מתרחשים אירועים המצריכים את ניידת־השידור, וזו נשלחה לבניין הכנסת. שידוריה מילאו חלק מהמהדורת מבט באותו הערב.

שעה וחצי לפני מבט, ב־7.30, הגיעו הצלמים ומיכאל קרפין לידי הסכם, בהשראתו של מנהל חטיבת־החדשות, **יאיר שטרן**. את הצלמים ייצג **צביקה וולף**, ראש־הצלמים, שנעתר לבקשתו של שטרן להקפיא את הסיכסוך עד לשובו של מנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, ארצה. באותו סיכום נקבע שבינתיים, בהתאם להמלצת ראש־הצלמים וולף, יינתן במהדורה הקרדיט לצלמים נבחרים.

ביום הרביעי בבוקר שוגרו ההזמנות לצוותי־הצילום. אלא שהצלמים לא כיבדו את ההסכם שעליו חתמו ערב קודם לכן. במשך שעה ארוכה עברו שליחים בין אגף־הצלמים ובין חטיבת־החדשות, בניסיון למצוא מוצא מניח את הדעת למשבר־הקרדיטים.

בעלת רשת־טלוויזיה נפרדת לשיכבה המשכילה לא היתה מעוה להעלותו על המירקע.

אחד משיאי השערוריה של פסטיבל־האביב של גויטיין הוא תפיסת שני ערבי־שידור להקרנת האופרה טורנאדוט (יום חמישי ומוצאי־שבת). גויטיין והממונים עליו יהיו אחראים, מן הסתם, לעליית אחוזי־הפשיעה ברחנבות ישראל, בשל הנטישה ההמונית של האזרחים את בתיהם, כדי שלא להתייסר.

על פסטיבל־האביב אמר אחר מקודמיו של גויטיין, במישרת מנהל מחלקת־הדראמה: „שכחו לספר לגויטיין שהטלוויזיה אינה מדיום מחנך, אלא מדיום מבדר. ישראל היא המדינה האחרונה עלי־אדמות שבה מנסים לחנך באמצעות המסך הקטן".

רה־אירגון בשער

שמועה עקשנית, המהלכת במיסדרונות בניין הטלוויזיה, טוענת שעם כניסתו של **אורי פורת** לשלטון, יבוצע רה־אירגון בחטיבת־החדשות.

מנכ"ל פורת
רה־אירגון

בסופו של דבר, הבהיר קרפין לצלמים: „בתנאים האלה, אני לא מכין את המהדורה!"

דווקא כתוצאה מקביעה זו נכנעו הצלמים.

אולם הם איחדו את המוער. הסיבה: כאן נכנס לתמונה ועד־העיתונאים, בראשותו של **אורי גולדשטיין**, שראה בניסיונם זה של הצלמים כוונה להקטין מערכם של הכתבים. ועד־הכתבים הורה לעורך מבט שלא לשדר מהדורה עם צילומים של צלמי־הטלוויזיה.

רק לחציו של המנכ"ל היוצא, **יוסף לפיד**, שביקש מן הכתבים למנוע השבתת־מסך בשבוע האחרון לכהונתו כמנהל הרשות, הביא למהדורת מבט המצומצמת. ברומה למאבקים אחרים בתוככי בניין־הטלוויזיה, היא העידה על אי־השקט התעשייתי בבניין זה.

מרדימים

אדם קם בבוקר. ערב קודם לכן הוא היה בימאי של קונצרטים, ובבוקר הוא מגלה שהוא מנהל מחלקת־הדראמה של הטלוויזיה.

מה עושה אדם, המגלה שהוא מנהל מחלקת־הדראמה? הוא עורך פסטיבל־אביב על המירקע.

איך עושים פסטיבל־אביב על המירקע? לוקחים דראמה ישראלית בינונית, בשם מתבן במנהאטן, מחברים לה סירטי־אמנות, ששום סינמטאק לא היה מוכן לקבלם, ביחד עם אופרה מייגעת (קלאסית וטובה — אך בלתי־מתאימה למירקע) בשם טורנאדוט, סרט בלתי־חשוב של פדריקו פליני, חזרת התזמורת, ועוד כל מיני מרדימוני־טלוויזיה.

עם אוסף היצירות הללו עורכים מסיבת־עיתונאים ומחלקים למסקרי רשות־השידור תיקי־פלסטיק מתוצרת גרמניה, עם תרפיסים כאורך הגלות של יצירות הטלוויזיה המרתקות את מנהל מחלקת־הדראמה, תחת הכותרת „פסטיבל האביב של הטלוויזיה הישראלית".

האחראי לשערוריה זו הוא מנהל מחלקת־הדראמה, הבימאי־לשעבר **אילן גויטיין**, שהחליט לחנך את עם־ישראל, בין המאבק על תוספת־היוקר למערכת הבחירות הממשמשת ובאה, נתרבות, בריכוז חסר־תקדים, שגם מדינה למישרת מנכ"ל רשות־השידור הוא לא יסתפק בעריפת כמה ראשים.

לפי השמועה יש בכוונת פורת, שנסע ללונדון כדי להיוועץ **באלבם גילעדי** על רשות־השידור והטלוויזיה, לחולל סידרה של מהפכות משמעותיות במיבנה הרשות.

פסקול

הקורבנות הראשונים של פורת יהיו בבניין כלל, שם מרוכזת הביורוקרטיה של הרשות. יש סברה שבכוונת פורת היא לאמץ את המלצת הממשלה, ולהעביר את גביית אגרת־הטלוויזיה לידי חברת־החשמל, תמורת עמלה, תוך העברת כל עובדי מנגנון־הגבייה של רשות־השידור לידי נציבות שירות המדינה.

כתוצאה מכך ישתחררו למטרות תיפעוליות־יצירתיות של רשות־השידור מיליארדי שקלים, המשולמים כיום כמשכורות למנגנון הגבייה והתיפעול של רשות־השידור.

צעד מהפכני נוסף, המוזכר בחלל רשות־השידור, הוא איחוד חטיבות החדשות של הטלוויזיה וקול ישראל. המטרה היא בניית חדר־חדשות מרכזי של רשות־השידור, שהוא ילהק את הכתבים בשטח, ימנע כפילויות ותחרות בין שתי זרועות הרשות (רדיו וטלוויזיה). מרכז־החדשות עשוי להיות בבניין חוטי־ירושלים, בו מוקם, בימים אלה, מרכז חדשות משוכלל לקול ישראל.

איחוד מחלקות־החדשות של הרדיו והטלוויזיה עשוי להפוך את מישרת מנהל־החדשות למישרה השניה בחשיבותה ברשות־השידור, לפני מנהלי הטלוויזיה והרדיו.

איחוד מחלקות־החדשות עשוי לחסוך לרשות סכום לא מבוטל — ותהיינה לו גם השלכות פוליטיות מרחיקות־לכת מבחינת הפיקוח הממשלתי על המידע.

דאלאס מאוחרת

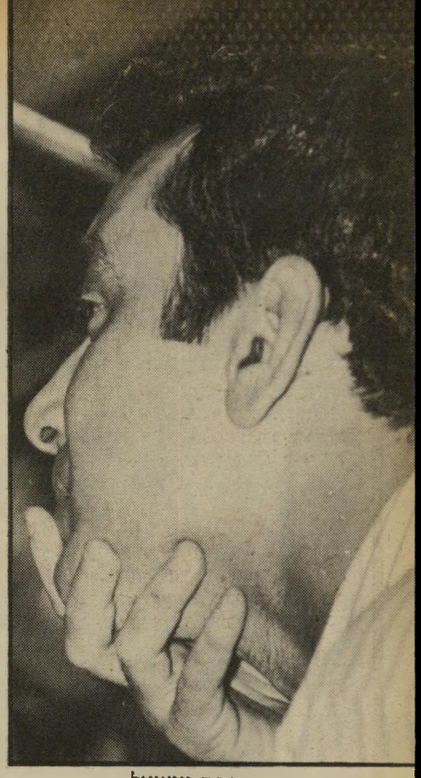
הסידרה דאלס. שחזרה למירקע הטלוויזיה, באה באיחור של יותר משלוש שנות־שידור של הסידרה. הסיבות לאיחור נובעות ממדיניות הנהלת הטלוויזיה, בעידן **טוביה סער**, שלא לרכוש להקרנה סדרות יקרות וחדישות לשידור

●● אחת מבריחות חטיבת־החדשות של הטלוויזיה הישראלית נפתחת במילים: „ראית? אתמול הטלוויזיה היירדנית שידרה שוב כתבה של **מרדי גרובר**" הרקע לבריחה זו: דרישתם המגוחכת של כתבי־הדוכנה לענייני־חוץ של הטלוויזיה לציין את שמותיהם כעורכי הכתבות המגיעות מוכנות באמצעות הלווין, והמוקרנות בדיוק כמו בערוץ הירדני. רק מנהל הדסק־לענייני־חוץ, **עימנואל הלפרין**, נמנע מלהביא את שמו ככתב של כתבות־הלווין הללו.

יש עניין באף חדש

תוכניתו המרתקת של גבי גזית שבה לגלי־צאתר מחופשה, שבמסגרתה זכה המנחה־המגיש באף חדש.

כתב מישעל
התערבות של לפיד

מאחרי המירקע

מנוחת ה„סקופר"

מאז הפגיז כתב הטלוויזיה לענייני־מפלגות, **ניסים מישעל** את המירקע בסידרה של סקופים, בשבוע שעבר, חל קרע בינו ובין מנהליו וחבריו הכתבים.

בישיבת־הבוקר של היום השני, מתח עורך מבט, **מיכאל קרפין**, ביקורת חריפה על מישעל ועל **ישראל סגל**, על שאיננותם הדיווחית.

עורך־המישנה של מבט, **רפיק חלבי**, המשיך בהתקפתו של קרפין. הוא התייחס לטכניקת־העבודה של מישעל, המעדיף לפעול כ„כתב שפופרת", תחת להיות בשטח עם צוות־הצילום של הטלוויזיה. חלבי הביא כדוגמה את ביקורו של שימעון פרס ברמלה, לשם עריכת סולחה עם מי שתקפו אותו במהלך מערכת־הבחירות הקודמת.

לעימות שבין מישעל ועורכי מבט קדמה תקרית ביום החמישי, בישיבת־הכנסת הארוכה שבה הוחלט על הקדמת הבחירות.

בעוד שהכתב המדיני, **יורם רונן**, והכתב הפרלמנטרי, **חיים יבין**, עשו שעות נוספות במיזנון הח"כים, כדי לעבות את הדיווח שמאחורי הקלעים של הדראמה באולם המליאה, טיפח ניסים מישעל, את קשריו האישיים עם הח"כים השונים.

בשלב מסויים התבקש מישעל על־ידי עורכיו להצטרף לצוות המדווחים מאולם־המליאה. רק אחרי התערבותו של המנכ"ל היוצא, **יוסף לפיד**, הממלא גם את מקומו של מנהל הטלוויזיה **טוביה סער** — ניאות מישעל לסייע בריאיון ראשי הסיעות בתום הדיון המרתוני.

הקרב על הקרדיטים

אחת ממהדורות מבט הקצרות ביותר בתולדות חטיבת־החדשות שודרה ביום הרביעי האחרון, בשל עימות בין העיתונאים לצלמים, כמאמר מגישי המהדורה במירקע.

המאבק בין הצלמים לכתבים בטלוויזיה הגיע לשיאו ביום השני לפגרי־הצהריים, כאשר צלם בשם **אסי רוסק**, איש נעץ, החליט שהוא תובע קרדיט־מראש על כתבה שהוא עמד לצלם באולם הכנסת.

בעיקבות תביעתו נערכו מגעים בין הצלמים ובין עורך מבט, **מיכאל קרפין**, שמאס עד מהרה בטענות הצלמים ובתביעותיהם, ויתר על הכתבה שרוסק היה אמור לצלם מהכנסת.

פרק שני בקרב על הקרדיטים של הצלמים החל ביום השלישי לפגי הצהריים, כאשר היו צריכים לצאת מבניין־הטלוויזיה שני צוותים, לפני ישיבת־הבוקר של מבט.

שני הצוותים עמדו לסקר את מישפט הנאשם ברצח אמיל גרינצווייג ויציאת נשיא־המדינה לבריטניה.

בשני המיקרים נמסר לכתבים הנלווים שהצלמים תובעים התחייבות־בכתב לגבי הקרדיט המיקצועי במהדורת מבט של הערב.

בשלב זה הוחל שוב במשא־ומתן מתארך בין

צנזורה בכרם־שלום

כלפי חוץ טוענים מנהלי חטיבת־החדשות של הטלוויזיה הישראלית שאינם מושפעים משיקולים פוליטיים ומתמבים צנזורליים.

מנהלי הטלוויזיה מעדיפים לפעול בשיטה של השמטת כתבות בדרך טכנית.

זה מה שקרה בשבוע שעבר לכתבה שנועדה לדווח על הפגנת יהודים וערבים בכרם־שלום, נגד גירושו של אחד ממנהיגי הפלסטינים באיזור, אבו־עלי שאהין (העולם הזה 28.3.84).

בשבת נשלח הכתב מוקי חדד לסקר את ההפגנה. כתבתו לא הוקרנה במוצאי־שבת.

על הקיבות לאי־הקרנתה סיפר, בישיבת־הבוקר של היום הראשון לעורך מהדורת מוצאי־שבת, שלמה ארד. שטען כי הכתבה הושלמה רק לקראת השעה 9, ונכנסי ממנו לבדוק אותה, מה עוד שנושאה הרגיש הצריך בדיקה אחראית.

בישיבת־הבוקר למחרת, יום השני, אמר עורך מבט, מיכאל קרפין, על אי־הקרנת הכתבה, שהיא ירדה מהרשימה בגלל קוצר־זמן.

בישיבת־הבוקר של היום השלישי הסביר קרפין, שכתבתו של חדד נפלה בגלל מישחק הכדורסל, ששודר בשידור־חי מיד עם תום מהדורת מבט.

ואילו ביום השלישי והרביעי לא שודרה כתבת כרם־שלום בגלל הסנקציות של הצלמים.

תוכניות מועדפות

יום רביעי
4.4

● **טלוויזיה: בידור — הדרדסים (5.30 — דיבוב בעברית).** בוגדן, המכשף של מלך ארגון, לוכד את הדרדסים, ובכישוף שהפעיל על דרדסבא הוא רותם אותו לשירותו. אולם הדרדסים מצליחים ליצור כישוף נגדי ולהשתחרר.

● **טלוויזיה: סידרת טבע — איזו ציפור פיקחית!** (8.02 — מדבר אנגלית). סרט הבוחן את כושר החשיבה של הציפורים, עד כמה הן יכולות לפתור בעיות טכניות: כיצד אולפו יונים להוליך רקטות בכיוון המטרות. כל אלה בהנחת דייויד אטנבורו.

● **טלוויזיה: סרט קול־נוע — חזרת התיזמורת (10.05 — מדבר איטל־קית).** סירטו של בימאי הקול־נוע האיטלקי הנודע פדריקו פליני.

יום חמישי
5.4

● **רדיו: קול המוסיקה**

● **טלוויזיה: מותחן — רב־מרגלים ריילי (9.30 — מדבר אנגלית).** פרק עשירי בסידרה, תחת הכותרת הטראסט. ריילי מגיע לניו־יורק ועוסק במגבית למען ארגון אנטי־בולשביקי, שבראשו עומד הנרי פורד, מלך המכוניות, לתמוך בתוכנית נגד הסובייטים. אלא שלפתע מגלה ריילי כי מזכירתו חותרת נגדו. בינתיים סאבניקוב שב לרוסיה ונעצר שם. הממשלה הבריטית נופלת, ובברלין פוגש ריילי את פפיטה, ההופכת לעוד אשה בחייו.

● **טלוויזיה: אופרה — טוראנדוט (10.30 — מזמר איטלקית).** דראמה אופראית שמקום עלילתה הוא בפקין, נזמנים קדומים. טוראנ־דוט היפה, נסיכת פקין, נודרת נדר לנקום את רצח אחד מאבות־אבותיה, ונשבעת שה־נסיך שלו תינשא יצטרך לפתור שלוש חידות — ונסיכים רבים שילמו בחייהם על אי יכולתם לפתור את חידותיה. הנסיך הגולה קאלאף פותר נכונה את חידותיה, והיא מסרבת להינשא לו, עד שתגלה את שמו.

יום ששי
6.4

● **טלוויזיה: סרט קול־נוע — מי מפחד מווירג'יניה וולף (9.15 — מדבר אנגלית).** עיבוד קולנועי למחזהו של אדוארד אלבי. על פי תסריטו של ארנסט להמן, בגירסה המביאה ביקורת חריפה על הבורגנות האינטלק־טואלית, על כל מעצוריה, תיסכוליה והזעם העצור הנצבר בה, בשל אורח־החיים שהיא מנהלת. המחזה מפגיש שני זוגות נשואים — זוג מבוגר וזוג צעיר. שני הגברים הם מרצים באוני־ברסיטה, ושתי הנשים עקרות־בית משועממות. הזוג המבוגר חי נישואין שחוקים, של מריבות והרס עצמי. ערב אחד מוזמן הזוג הצעיר לדירת הזוג המבוגר, והלילה הופך ללילי סיוטים לארבעתם.

הגמן: דאלאס
יום ראשון שעה 9.40

טיילור, ברטון וסיגל: מי מפחד מווירג'יניה וולף?
יום שישי, שעה 9.15

שבת
7.4

● **טלוויזיה: קומדיה — שלושה בדירה אחת (8.30 — מדבר אנגלית).** בפרק אלינור שבה הביתה מכוכבת שותפה קודמת לדירה, לצד כריסי וז'נט. ג'ק חושב שמקומו נגזל ממנו, ומחליט לנקום בחברותיו לדירה.

● **טלוויזיה: אופרה — טוראנדוט — חלק ב' (10.30 — מזמר איטל־קית).**

● **טלוויזיה: עשירים ומושחתים (11.20 — מדבר אנגלית).** פרק חמישי בסידרה, תחת הכותרת חטיפתו של סטנלי.

יום ראשון
8.4

● **טלוויזיה: סידרה חו־זרת — דאלאס (9.40 — מדבר אנגלית).** הפרק אין דבר העומד בפני הרצון מחזיר למסך הישראלי, באיחור של יותר משנתיים, את ג'יי־אר, הזומם להציץ בצוואתו של ג'וק, בטרם זו נפתחת.

● **טלוויזיה: אני, אנה מניאני (10.30 — מדבר איטלקית).** סרט תיעודי, המ־ספר על שחקנית הקולנוע האי־טלקיה המבוגרת אנה מניאני.

יום שני
9.3

● **טלוויזיה: דראמה — מהדורה מיוחדת (9.30 — מדבר אנגלית).** דראמה טלוויזיונית על תחנת־טלוויזיה הנקלעת ללחצים מצד קבוצה פוליטית ומתמודדת עם איום גרעיני.

מישסט דיבה
יום שלישי, שעה 10.10

● **טלוויזיה: בידור — צ'אפלין שלא הכרנו פרק א' (11.00 — מדבר אנגלית).** פרק ראשון בסידרה המביאה את סיפור חייו המלא של צ'רלי צ'פלין.

יום שלישי
10.3

● **טלוויזיה: בידור מיש־פחתי — קרובים־קרובים (8.02 — מדבר עברית).**

● **טלוויזיה: סידרה — מישפטי־דיבה (10.10 — מדבר אנגלית).** פרק שני בסידרה המבוססת על מיקרה־אמת שאירע לתסריטאי ומחבר רב־המכר ליאון יוריס.

חוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 4.4.84

● **אמנות ואומנות: אמנות הצילום (6.30 — ערוץ 3 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית מאלפת, העוקבת מקרוב אחר עבודתם של בימאים, מפיקי־סרטים ומאפרים, לצורך צילום סירטי־טלוויזיה. התוכנית עוסקת בכל שלבי הכנת סרטים שונים, מהרעיון לעשייתם ועד להופעתם על המסך, וזאת תוך סיפוק סקרנותו של הצופה לגבי כל הפרטים והטריקים של ההכנה, ההפקה והצילום.

● **ריגול: רב־המרגלים ריילי (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת ריגול בריטית, שבמרכזה אחד מגדולי המרגלים, סידני ריילי — שאת האגדה על דמותו ניסו הבריטים להעלות אחרי מותו שנגרם על־ידי הסוכן הנגדי ז'רז'ינסקי. הסיפור נע מחצרותיה הווהרות של אירופה אל המיתרסים של הבולשביקים, עובר דרך מעלליו המדהימים של איש זה — עולם השקרים שאפף אותו, פרשות אהבהביו הרבות ושירותיו החשובים עבור ממשלת בריטניה. את תפקיד ריילי מגלם השחקן סם ניל.

יום חמישי 5.4.84

● **סידרה קומית: בנסון (8.30 — ערוץ 6 — 25 דקות — מדבר אנגלית).** פרק נוסף של הסידרה הקומית, המתארת את היחסים המיוחדים הנרקמים בין צוות העובדים ובין המושל, כאשר הדגש הוא על מנהל הבית השנון בנסון דיבואה (השחקן רוברט גיום).

● **תיאטרון: הצגה חיבת להימשך (9.40 — ערוץ 3 — מדבר ערבית).** הצגת תיאטרון מצרית, קומית לרוב, המצולמת לטלוויזיה, בשעת הופעה חיה לפני קהל. בידור מהנה ליודעי ערבית.

יום ששי 6.4.84

● **כדורגל: (3.20 — שני הערוצים — 50 דקות — מדבר אנגלית).** תחרויות כדורגל ממיטב הכדורגל העולמי, שהתקיימו בשבוע החולף באנגליה ובגרמניה המערבית.

● **סידרת מתח: אביר בדרכים (4.25 — שני הערוצים — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרת־מתח שבמרכזה עומדת מכונית ממוחשבת, בעלת תכונות מיוחדות, שביניהן ניתן למנות מהירות גבוהה במיוחד, כושר לקפוץ מעל מיכשולים והחשוב מכול: יכולת לחשוב ולפעול באופן עצמאי. מכונית זו, בשיתוף פעולה עם אדם אמיץ ומבריק יוצאת בכל פרק למילחמת־חורמה בפושעים ובנוכלים שונים וגוברת עליהם, תוך שימוש במירדפים ופעלולים יוצאי־דופן.

● **קולנוע: סרט קולנוע צרפתי (5.30 — ערוץ 6 — מדבר צרפתית).** מדי יום שישי בשעה זו מקרינה הטלוויזיה הירדנית סרט קולנוע צרפתי

יום שבת 7.4.84

● **סידרה דוקומנטרית: דיוקן של בוח (9.00 — ערוץ 6 — 30 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית, המבוססת על מידע ותחקיר מעמיק של כתבי ניו יורק טיימס. העוקבת בכל פרק מפרקיה אחר מדינאי או מנהיג מפורסם — חייו הפרטיים, מאורעות וגורמים שהשפיעו על מעשיו והחלטותיו, אישיותו, וחלקו בעיצוב ההיסטוריה של ארצו.

● **סרט קולנוע: (10.15 — ערוץ 6/3 — מדבר ערבית/אנגלית).** בכל מוצאי שבת בשעה זו מקרינה הטלוויזיה הירדנית בשני ערוציה שני סירטי קולנוע בעת ובעונה אחת. דוברי השפה הערבית יוכלו לבחור בסרט המצרי בערוץ 3, ואילו מביני האנגלית יבחרו בסרט האמריקאי, בערוץ 6.

יום ראשון 8.4.84

● **בידור: עולם הקירקס (6.30 — ערוץ 3 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** בידור מעולה לכל המישפחה, ללא צורך בידיעת שפה כלשהי. שעה של קירקס עם לוליינים, מאלפי אריות ונמרים, ליצנים וכל השאר.

● **רב־מכר: רומנים מפורסמים (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** עיבוד לטלוויזיה של רומנים מפורסמים וידועים, בכיכובם של טובי השחקנים.

יום שני 9.4.84

● **סידרה בלשית: הארט ואשתו (10.15 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** פרק נוסף בסידרה הדבילית, בכיכובם של הצמד רוברט וגנר וסטפני פאורס. בני־הזוג יפי־התואר, ובעלי הרכוש הרב משמשים כבלשים לעת מצוא, בעלילה המשלבת בתוכה מתח קלוש והומור מדרגה שלישית.

● **בידור: משירי המיזרח (10.30 — ערוץ 3 — 30 דקות — מזמר ערבית).** תוכנית־בידור בהשתתפות זמרים ידועי־שם בעולם הערבי.

יום שלישי 10.4.84

● **סרט דוקומנטרי: צרפת היום (7.15 — ערוץ 6 — 15 דקות — מדבר צרפתית).** מבט על חיי הרוח, הכלכלה, התעשיה והמדע בצרפת של ימינו.

● **סידרה היסטורית: היהלום שבכתר (9.10 — ערוץ 6 — 50 דקות — מדבר אנגלית).** סידרה בהפקת חברת גרנדה. על הודו כאשר היתה אחת המושבות החשובות באימפריה הבריטית הגדולה. הסידרה מגוללת את המאורעות שהתרחשו בהודו בעידודו של מהטמה גנדי, אשר הכריז מילחמת אי־שיתוף־פעולה עם בריטניה. והריכוי נגד העם ההודי שנקטה בו בריטניה כדי להמשיך ולשלוט על מושבה זו.

אנשים בעולם

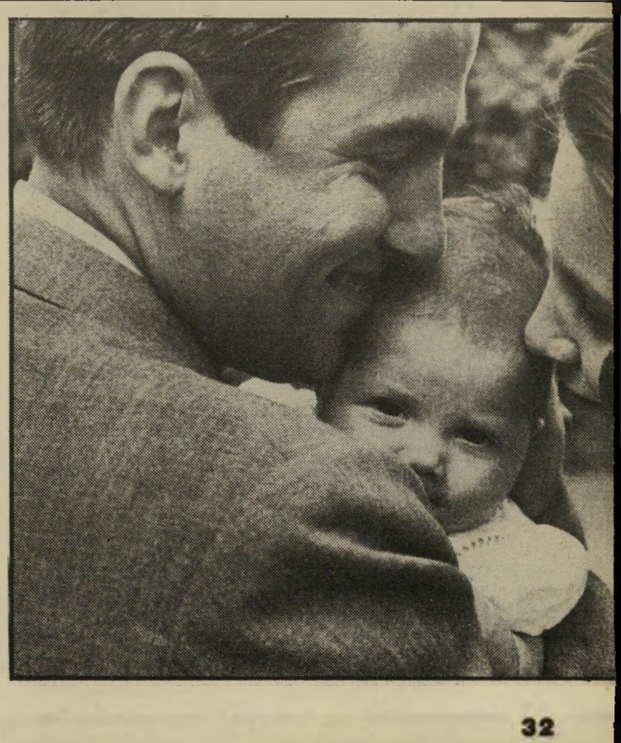
אפסילון מיטראן: עוזר חדש לנשיא בצרות

הנשיא **פרנסואה מיטראן**, שנמצא עתה בעיצומם של מאבקים חריפים, הן בזירה האירופית והן בבית, שם מפגינים פועלי המתכת נגד תוכניות הקיצוץ שלו, יכול עתה להתנחם רק בכלבו החדש, **אפסילון**. הנשיא ידוע כאוהב כלבים ובמשך שנים נהג להצטלם עם **ניל**, כלב לאברדור שחור, אשר הועבר לאחרונה לבית הכפר שלו, שם הוא עוסק בציד. בינתיים קיבל במתנה כלב חדש ממשלשת שווייץ, בשם אפסילון, המתאים כנראה במזגו לרוח הטרקלינים שבהם הוא צריך לבלות את רב שעות היום. אלא שאפסילון עדיין צעיר ושובב, וגרם לאחרונה כמה תקריות משעשעות, כאשר קיפץ על האורחים ונבח בטקס חלוקת אות ליגיון הכבוד ונכנס בין הנשיא ובין המיקרופון, כאשר הנשיא היה צריך לברך את המכובדים החדשים. כי בדמוקרטיה גם לכלבים יש זכויות.

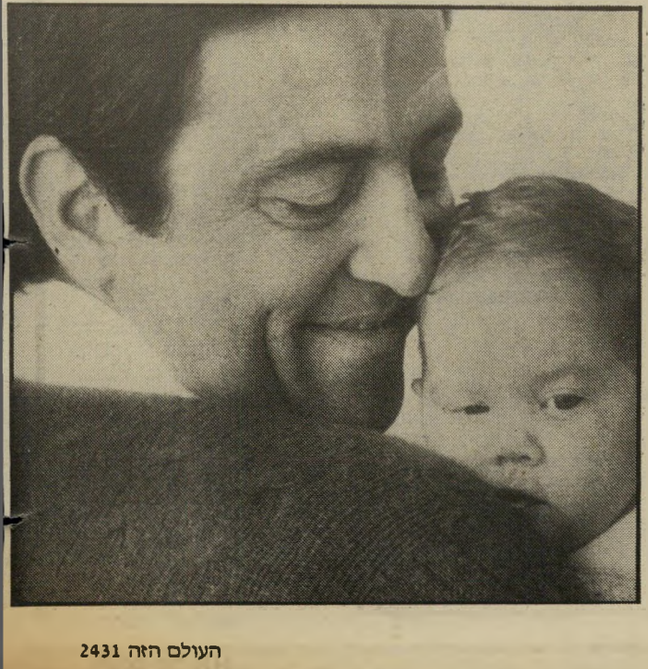
ברית אקלאנד נישאת שוב ★ מדוע נטלה המיפלגה את הפינקס האדום של ליובימוב

★ האם צ'ה גווארה סובל מחסביך אדיפוס?

אנדריו לויד וובר, המלחין שכתב מחזות מוסיקליים שוברי קופות כמו ישו כוכב עליון, יוסף וכתונת הפסים, אווייטה וחתולים חגג את יום הולדתו ה־36 בצורה מקורית. הוא ערך בכורה למחזמר חדש בשם סארלייט אכספרס, הוא נישא לרקדנית לשעבר בשם **שרה ברייטמן** והוא אף זכה באותה ההזדמנות להציג את כלתו בפני המלכה **אליזבת** השניה, שנכחה בהצגת הבכורה ●●● **ברית אקלאנד** נישאת שוב. אחרי שהיתה רעייתו של **פיטר סלרס** במשך כמה שנים (הם נפרדו בשנת 1969) וחיה כמה שנים טובות עם הזמר **רוד סטיוארט**, החליטה שחקנית הקולנוע השוודית, המתגוררת באנגליה, שהגיע הזמן לעשות שוב את הצעד המכריע. בן זוגה הפעם הוא מתופף בן 23 בלהקת קצב, בשם **ג'ים מקדונל**. הגברת עצמה היא כיום בת 41 ●●● זמרת האופרה **ג'סי נורמאן** וכתה השנה, בפעם הראשונה, להופיע על קרשי בית האופרה היוקרתי מטרופוליטן בניו־יורק. אולם עוד לפני שעלה המסך על הופעת הבכורה שלה שם, היא כבר מצאה לעצמה עיסוק נוסף בעיר. כאשר הגישה תביעת גזיקין בסך 15 מיליון דולר נגד חברת תקליטים אשר משווקת הקלטות פיראטיות שלה בסיטונות. היא טוענת שחברה בשם טאון וחנות בשם מר טייפ משווקות אוסף שלם של הקלטות, אשר נעשו בהופעות חיות של הזמרת, וללא רשותה. זוכרים את הסרט דיווה? ●●● **יורי ליובימוב**, לשעבר מנהל תיאטרון טאגאנקה במוסקווה וחבר המיפלגה הקומוניסטית הסובייטית מאז 1946, התבשר ממקום גלותו בלונדון, שהמיפלגה נטלה ממנו את הפינקס האדום, עשרה ימים אחרי שהוא פוטר ממישרתו הרישמית בתיאטרון. תגובת ליובימוב: „אני מבין שלמיפלגה יש צד ימין וצד שמאל. מצדי, יכולים שני הצדדים להתאחד וללכת יחד לעזאזל" ●●● ביוגראפיה חדשה של **צ'ה גווארה** אשר התפרסמה לאחרונה בארצות־הברית, מציגה אותו כ„היסטרי, חולה קצרת וסובל מתסביך אדיפוס." מחבר הביוגראפיה **ג'יי קאנטור** הואשם על־ידי חסידיו של גווארה שבמקום לכתוב את קורות חייו של האיש, בדה מלבו רומן דמיוני ●●● **קלוד ללוש** מתעקש לשמור בסוד מוחלט את תוכן סירטו החדש, שגמר כבר לצלם. לפני שנסע לסין העממית, כדי להציג בפני קהל נבחרים בפקינג את גבר ואשה, הוא השביע את כל המקורבים אל ההפקה שלא ידליפו שום פרט על סרט זה. כל מה שנמסר לעיתונות הוא ששם הסרט זה יחי החיים והשחקנים הראשיים בו הם **מישל פיקולי**, **שארלוט ראמפלינג**, **ז'אן־לואי טרינטיניאן**, **שארל אזנבור** ו**אוליין בואי** ●●● שחקן הקולנוע הצרפתי **קלוד בראסר** הוסיף מיבצע חדש וחריג לאוסף שגעונותיו. כביקורו האחרון בדרום־אפריקה, השתתף במירוץ יענים. מה זה? צריך לרכב על אחת הציפורים הענקיות הללו, ולדהור על גבן מרחק של כמה מאות מטרים, כשהן מגיעות למהירות של 60 קילומטר לשניה. כאשר המאחז היחידי של הרוכב הם הכנפיים של היען. מאחר שחשש שלא יאמינו לו, ביקש בראסר לצלם את המיבצע שאותו הציג אחר כך בטלוויזיה הצרפתית ●●● **רובר חוסיין**, שהפך מומחה להצגות ענק שהן מעין הקבלה בימתית לסרטי הפאר של הוליווד, ואשר העלה בין היתר בעבר, בסגנון זה, את חיי רבלה, את עלובי החיים ואת חיי ישו, מכין לקראת העונה הבאה עוד הפקה אימתנית בגושא צנוע: נפוליאון. ברזמנית הוא כבר חושב על עונת 1985, שלה הוא מייעד את העיבוד הבימתי למצב האדם של **אנדרה מאלרו**, סיפור רחב יריעה על מילחמת האזרחים בסין. כל ההצגות הללו מועלות באולם דמוי איצטדיון יד אליהו, הלא הוא ארמון הספורט בפאריס ●●● האירוע הבימתי המסקרן ביותר את פאריס הוא הסיפור המופלא של לילי פאסיון. איש אינו יודע עדיין בדיוק מה זה. נמסר שמדובר בהצגת ראווה גדולה, אשר תועלה בפני אולם בעל קיבולת של 3000 מושבים, הליברטו והמוסיקה לאופרה נכתבו על־ידי הזמרת **ברברה**, שאף תופיע בתפקיד הראשי, כשלצידה יככב **זראר דפארדיה**.

תיאודורה ואלכסיה: יהלומי הכתר

בתי המלוכה של דנמארק ויוון התברכו לאחרונה בתוספת כוח, בדמות נסיכה צעירה בשם **תיאודורה**. זו בתם של מלך יוון הגולה, **קונסטאנטין**, ורעייתו **אנה־מריה** שנולדה 19 שנים אחרי בתם הבכירה, **אלכסיה**. הרבה דברים השתנו מאז בתולדות המישפחה. הבכירה נולדה בקורפו, כשהמישפחה שהתה עדיין על קרקע יוונית, ואילו הצעירה נולדה בלונדון, בין השתיים מפרידים עוד שני אחים ולמען האמת, היו רבים בחברה הגבוהה שראו בהעזרתה של אנה־מאריה להביא ילד לעולם דווקא עכשיו, עניין מוזר למדי. **הרי ניקולאס**, הבן הצעיר שלהם, הוא כבר בן 13 כיום. אבל המלכה לא נרתעה כלל, וכיום היא מכריזה שתיאודורה היא קרן האור המעירה ביותר שבה התברכו היא ובעלה, מאז נישואיהם בשנת 1964.

קארן פורסטון: נישואין עם בנה של גברת הברזל

שעה שגברת הברזל של בריטניה הגדולה **מארגרט תאצ'ר** היתה עסוקה בטירפוד שלום הבית של הקהיליה האירופית, העריף בנה **מארק** עניינים פוריים יותר. הוא חיזר ובסופו של דבר עומד להתחתן עם צעירה יפהפיה שבאה מארץ כל האפשרויות, ארצות־הברית, ועוד מאותו החלק שהוא מפורסם כיום בזכות המיליונרים שלו — דאלאס. למען האמת, העלמה **קארן פורסטון** הצעירה אינה בת דאלאס, אלא בת עיר שכנה, פורט וורת, שבה מיספר המיליונרים גדול עוד יותר. אביה, **בן פורסטון**, התעשר כמובן ממסחר בנפט, בריוק כמו מישפחת יואינג, והיום מעריכים את הממון של המישפחה בחצי מיליארד דולר. זו אחת מאותן מישפחות המתגוררת בבית דמוי מיקדש יווני ובגודל של תחנת־רכבת, שאותו צריך היה לבנות במיוחד עבורה, משום שלא נמצא שום דבר אחר שמצא חן בעיניה, ואשר שולפת מן הכיס את פינקס הצ'קים בכל פעם שמוסיאון מקומי רוצה להוסיף עוד רמבראנדט או סזאן לאוסף שלו. קארן בת ה־24 נחשבה, כמובן, למציאה שכל רווקי העיר חיזרו אחריה. מה עוד שהיה ידוע כי האב אינו מסוגל לסרב לשום בקשה של בתו היקרה. אבל נראה שמן הרגע שהכירה את מארק תאצ'ר בנשף־צדקה, היא לא היתה מוכנה להשלים עם שום מחזר אמריקני, רק החינוך הבריטי יאה לה. ראש־הממשלה הבריטי קיבלה את בת הקולוניות לשעבר בברכה, אבל הלשונות הרעות טוענות, כי הסיבה האמיתית לשביעות־הרצון של הגברת תאצ'ר היא העושר של מישפחת פורסטון — אולי בעזרתו תיושע בריטניה.

ססיליה ויאניק נואה: שחור ולבן בצבעים

כוכב הטניס הצרפתי **יאניק נואה** עבר להתגורר בניו־יורק, כדי להוריד מעליו את הלחץ החברתי, והוא השתחרר עד כדי כך מן הלחץ, שמיספר הנצחונות שלו ירד, אבל לעומת זאת, חייו הפרטיים פורחים. אחרי רומן קצר וסוער עם הרוגמנית השוודית היפהפיה **ססיליה**, הוא נשא אותה לאשה והשניים יצאו לחגוג את האירוע בארץ מולדתו של נואה, הלא היא קאמרון. הם נישאו בעיר הבירה של המדינה ואחר־כך הלכו לקבל את בירכת הכנסיה בכפר קטן בתוך הג'ונגל, שם מתגוררת המישפחה. הם טבלו תחילה, יחד עם חברים בתוך הנהר, ואחר־כך נפגשה ססיליה עם קרוביה החדשים. בתמונה למטה היא מחבקת את אחייניתה החדשה, בת אחותו של יאניק.

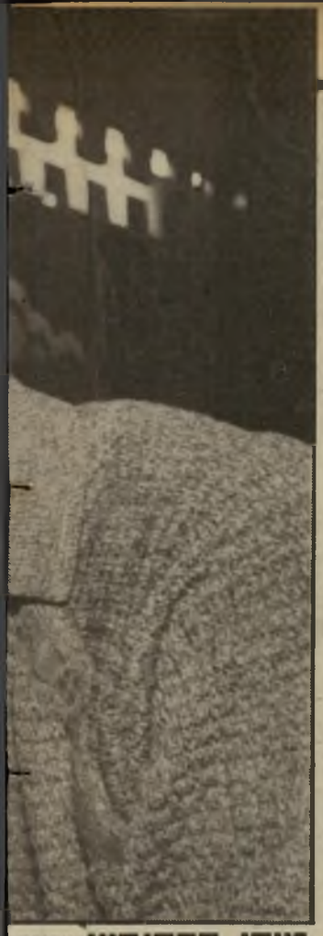

נינה האגן: נערת הבלונים

בגרמניה טוענים שהיא מהווה היום את היצוא המוצלח ביותר של המדינה ושפניה מייצגים בעיני רוב הצעירים בעולם את הרפובליקה הפדראלית, יותר מפניו של ראש־הממשלה הלמוט קול. להיטה „99 בלונים אדומים" הפך מעין סמל של המחאה האנטי־גרעינית, מאז ראו את סרט הווידיאו שלה מוצמד לסוף „היום שאחרי". **נינה האגן** היא הזמרת הגרמניה המצליחה ביותר כיום מחוץ לגבולות ארצה, או כפי שמצביעים כמה מן העיתונים בארצה, „צעירה אחת שאינה צריכה להיות מודאגת ממכת האבטלה שנחתה עלינו." שמה האמיתי הוא סונגה קרנר והיא נולדה לפני 23 שנים בעיר האגן, עיר תעשיה במערב המדינה. היא מתגוררת בברלין, בדירה המקושטת בתמונותיו של **מיק ג'אגר** אליל שהיא מעריצה בכל מאודה. היא ישנה על מיזרונים שמונחים על הריצפה, היא משתדלת לא להחמיץ אף פרק אחד של הסידרה דאלאס וכל מי שהולך לראיין אותה חוזר ותוהה: האם הנערה היא טיפשה או שמא היא מהתלת בהם? לגבי נושא אחר לפחות, היא נחרצת, השליחות הפוליטית שבשיריה.

ארוחות הניצחון של שחקני מכבי ועסקניה ★ צמחים טורפים שחקנים ועגילים ★ הרקדנים שוברים את הרחוב

כאשר הצמחים אוכלים אדם

מיקי ברקוביץ מחובק למוצרי מהנבחרים והבכירים של קבוצת

אריה מוסקונה הוא רופא־שיניים שמכה את חברתו ונטרף על־ידי הצמח. מוסקונה משחק שמונה דמויות בהצגה. זוועות חמודות הוא השלאגר האחרון באמריקה.

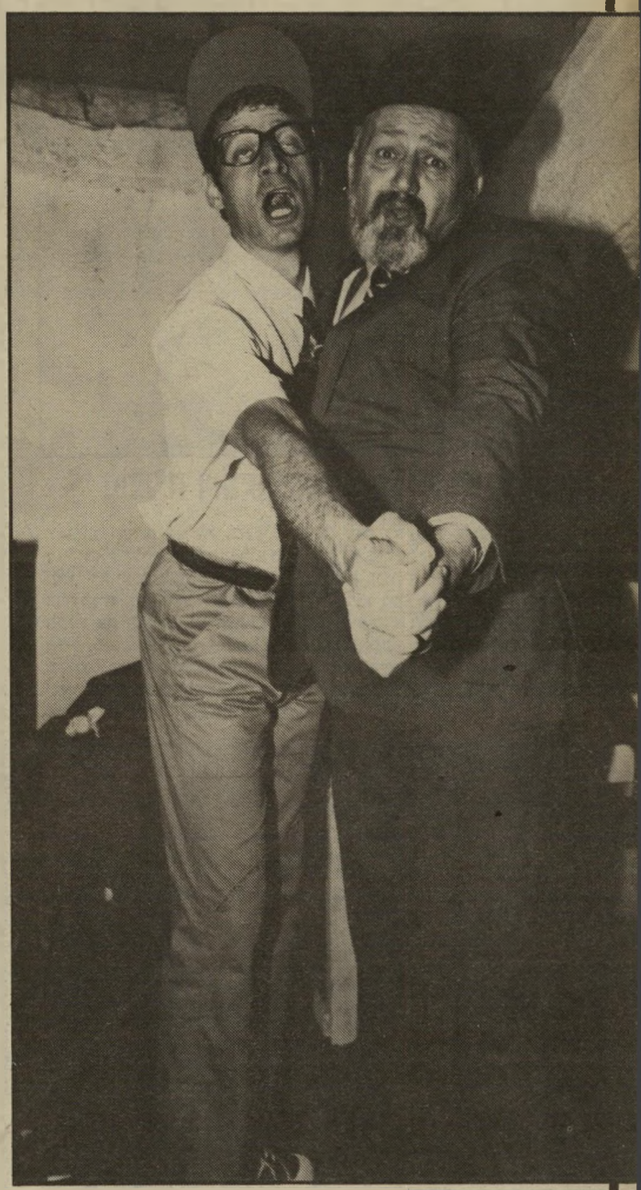

מוניק הרקדנית הראשית של הלהקה רוקדת ריקוד מודרני דווקא ולא ריקוד רחוב.

הרחוב רוקד

אירים שמי באה להופעת הברייקדנס ורקדה יחד עם אחד מרקדני הלהקה נלסון סלאמי. סלאמי עושה להטוטים. החבורה, שמונה־תשעה רקדנים, סיירה בארץ. נהג האוטובוס עצר מדי פעם את האוטו. הרקדנים ירדו והתחילו לרקוד, משכו קהל רב ויצרו פקקי תנועה.

שימעון ישראלי אחרי ההצגה יצאו השחקנים הראשיים במחול טנגו. מימין: שימעון ישראלי וגדי יגיל. הוא מגדל הצמח הגדל במהירות. ישראלי הוא בעל חנות פרחים.

סמדר ברנר ששיחקה בסרט המתופפת הקטנה נבלעת על־ידי הצמח. בחזרות היא איבדה עגיל שקיבלה מבעלה. מאז, בכל פעם שהיא נכנסת לצמח מחפשת סמדר את העגיל.

הגביע שוב שלנו

ם אשתו שלי. מיקי, בעל שתי חנויות פורט לגדולים ולקטנים, הוא אחד בי. הוא שיחק 12 פעמים באליפות

המדינה, ובכל פעם ששיחק, הגביעים היו אצלו. בערב שיחק מיקי בעוגה שהכין לו צוות קלאב A. עוגת המרציפן לא היתה בדיוק הזירה שלו. זה היה מישחק מתוק במרציפן, בלי יריבים, בלי אוהדים, ובלי להזיע.

אולסי פרי מתנשק עם תמי־בן־עמי, ידידתו הדוגמנית. כש־קיבל אולסי את השעון מעסקני הקבוצה, ענד אותו מייד. בן־עמי הכינה ביום שישי ארוחה על טהרת המיטבח המרוקאי.

אלופים שלושה עוגת המרציפן הוז־מנה כמתנה על־ידי המועדון קלאב A. היא עשויה כולה ממרציפן. בקצות העוגה שני סלים וכדור שהתגלגל על העוגה. אולסי ניסה לקלוע סל, זה היה כמובן יותר קל מאשר על המיגרש. סילבר מנסה למנוע את הסל בידיו.

לו סילבר הקפטן של המכבים. הוא הודה לעסקני הקבוצה בנאום קצר: „למרות העונה הקשה שהיתה לנו השנה, תודה לכם שעמדתם לצידנו כל התקופה הקשה הזו ותמכתם בנו, אנו שמחים שהגביע נשאר אצלנו".

ביצחונה של מכבי, בהפרש של שש נקודות לטובתה, היווה סיבה טובה למדי לחגוג בארוחה סינית, במועדון היוקרתי, **קלאב A** שם גם הוענקו לשחקנים שעוני קרטייה.

החגיגה הגדולה של מכבי רק החלה. הם ניסו במשך כל השנה להיות בכותרות, ושוב לנצח, אך זה לא הלך להם. הם פיספסו על ימין ועל שמאל, הם לא זכו באליפות אירופה, חזרו בידים ריקות, ובראש שפוף, מסתירים את העצבנות, ניסו להתחמק משאלות של עיתונאים.

אולם הם הבטיחו שבפעם הבאה הם יביאו את הגביע. עם ישראל היה מאוכזב מכך שמכבי לא ניצחה. הפחד הגדול שלהם היה כשעזב אותם **ארל ויליאמס** שפנה לאירופה, שקסמה לו.

מכבי ניסתה להמשיך בלי הכוכב הענק אך הם החטיאו שוב ושוב.

האוהדים הפגינו את דבקותם בקבוצה. הם הופיעו לכל מישחק של הקבוצה, למרות האכזבות החוזרות ונשנות.

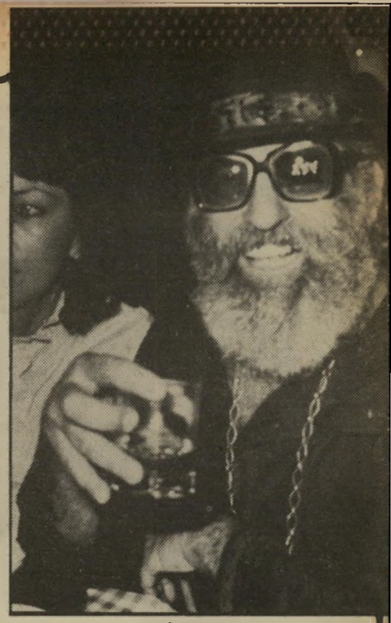
השבוע, ביום שני, שיחקה הקבוצה נגד הפועל רמת־גן, ולקחה את אליפות המדינה בפעם ה־25, ו־15 פעם ברציפות. המכבים הזיעו הרבה במשך כל השנה ולבסוף, כששריקת הסיום נשמעה והתוצאה היתה 87 לטובתם, קפצו עליהם אוהדים ועסקני מכבי בבקבוקי שמפניה. השמפניה המשיכה לזרום לאורך כל ימי השבוע. אחרי הארוחה הסינית, ציפתה להם ארוחה מרוקאית, שהכינה ידידתו של **אולסי פרי**, הדוגמנית **תמי בן־עמי**.

מחנה הפועל רמת־גן, לעומת זאת, הצטנע. השחקנים הלכו להשתכר, ולחשוב איך יקחו בפעם הבאה את הגביע ממכבי.

הפועל השתדלה מאוד, אך כמו שאמר אוהד אחד: „איך הם בכלל יכולים להתמודד מול הענקים של מכבי?"

ובינתיים שוב הרימו ענקי מכבי את הגביע ושרו „הגביע הוא שלנו". הגביע הוא שלהם לעוד שנה תמימה אחת, ולהפועל נשאר להתכונן היטב לאלי־פות הבאה.

השמפניה נשפכת אצל המכבים והדמעות אצל הפועלים. בינתיים אמר אוהד הפועל: „שיתנו מהגביע, כי בשנה הבאה בטוח שהוא יהיה אצל הפועל".

רמי נלסון
שיילך –

טאבה על הקו

דרינג. דרינג.
„האלו, העולם הזה?"
„כן, העולם הזה."
„את רחל המרחלת?"
„רק רגע."

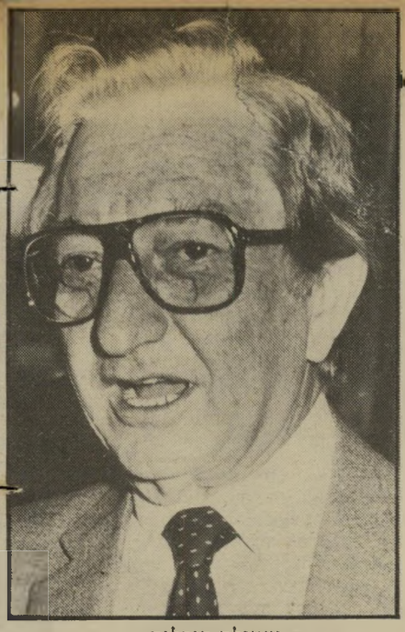
———

„האלו, זאת רחל. מי מדבר?"
„רחל, עד אתמול אהבתי אותך. מהיום אני עם רצח בעין!"
„את מי אתה הורג, **נלסון?** השתגעת. מי מלבדי מתעד את קורותיך?"
„או למה לא הודעת לי שאתם מפרסמים את דבריה של אשתי־לשעבר, **לאה לוין?**"
„מדוע צריך להתקשר אליך? הרי אמרת בעצמך — זה הסיפור שלה."
„בחייך, רחל! אבל כתבתם על הבן שלי, ומתקבל הרושם שנטשתי אותו!"
„בחייך, נלסון! כמה פעמים ראית אותו בעשור האחרון?"
„אוף, מה את מבלבלת את המוח? תשמעי ותביני!"
„כולי אוזן, נלסון. פתח פיך וישתפכו דבריך."
„ראשית, התגוררתי שנתיים בארצות־הברית, אחרי שלאה והילד עברו לשם. וראיתי את **גיא** הרבה פעמים. לאחר מכן, בכל ביקור, ובהזדמנויות אחרות, ראיתי אותו. אך נכון שחלה התרחקות. כשגיא הגיע לכיתות, תבעתי שיבוא ארצה, ושיתגייס לצבא כמו כל צעיר ישראלי בן־גילו."
„תבעת. תבעת וכמעט טבעת?"
„בערך. לא גיא, וכנראה גם לא אמו, הסכימו לתביעתי, והוא סירב לבוא ולשרת בצבא. פניתי בעניין זה לסבו של גיא, האבא של לאה, ולדורו, השופט העליון **דב לוין** ושניהם הצדיקו ב־100% את תביעתי. אך זה לא עזר."
„ווהו?"
„כן, אינני רוצה שום קשר איתו."
„זה כל־כך חשוב לך, שישרת בצה"ל?"
„הביטי, לא איכפת לי שיהיה פאציפיסט־שמציפיסט ועוד כל מיני שטויות כאלה אך בתנאי שישרת קודם בצבא."
„ווהו?"
„מה זה! עוד לא גמרתי! ואינני רוצה שבני ילמד בבית־ספר לקצינים של האמריקאים ב־ווסט־פוינט, כמו בנו של **רענן לוריא**. הבן של רענן הוא צאצא של חמישה דורות בישראל, וכך גם גיא, בני, שנולד באילת."
„אתה רואה מה קרה? הוא אומץ על ידי בעלה של לאה, **דונאלד מקיקויל**."
„יופי! אז מה אם אומץ? חבל שאף אחד לא מאמץ אותי!"
„אתה מכיר את דונאלד?"

גיא מקיקויל
– לצבא

„בוודאי! דווקא אותו אני מעריך מאוד. ושימי לב, דונאלד אפילו יודע עברית. ואילו גיא אינו דובר אף מילה אחת בעברית!"
„אגב, נלסון, היתה לנו תמונה נהדרת של גיא, ורצינו לפרסמה בכתבה, אך התמונה הלכה לאיבוד. הפכנו עולמות, אך לצערי לא נמצאה והכתבה פורסמה בלעדיה. אולי יש לך במיקרה תצלום טוב של גיא, כדי שאוכל להדפיסו?"
„אשלח לך תצלום אחד, של גיא בן 8."
„תודה. וחוץ מזה?"
„בחייך, כל העניין הזה לא מזיז לי יותר. יש בעיות אחרות שמטרידות אותי יותר כעת."
„לך? בעיות? נגמרו הבקבוקים בשטח?"
„איזה בקבוקים! שמעתי **שעזר וייצמן** מקים מיפלגה ורץ לכנסת."
„מדוע זה מראיג אותך?"
„בפעם הקודמת שנתנו לו צ'אנס, ויתר על טאבה תמורת חיבוק. אני יושב וחושב מה יקבל תמורת ויתור על אילת, למשל."
„שמע, נלסון, גם בעלי רוצה לרוץ לכנסת."
„יופי, עוד אחד!"
„כן, אבל הוא ויתר. קשה לו לרוץ בעליה."
„תגלגלי אותו!"

משולם ריקלים
בלעדיה

חבל, פיה לא מגיעה

אל תרוצו לכותל, ואל תתפרצו להילטון בעוד שבועיים. **סיה זאדורה**, כוכבת־המין הח־דשה של הוליווד, אשתו של **משולם ריקלים**, לא תגיע ארצה עם בני־המישפחה והמוזמנים מארצות־הברית.

נראה שהופעל לחץ על משולם, שלא יביך את המישפחה באירוע הרתי־מישפחתי בישראל. שמא תגנוב את ההצגה דווקא הכוכבת. נרמז לי שהלחץ הופעל בעיקר על־ידי אשתו לשעבר של ריקלים, **מונה**.

בהילטון כבר שיריינו את האולם הגדול לשתי המסיבות שייערכו בו, בהפרש של שבוע, לנכדם של **הגוטליבים** מגוטקס ולנכדו של משולם. בשני המיקרים ביקשו שיכינו את האולם

סיה זאדורה
בושות

ל־250 מוזמנים. כששאלו מהנהלת־המלון איזה כיבוד להכין, הושב להם שפרטי האירוח יסוכמו לקראת האירועים עצמם.

טעיתי קצת לצד הגוזמה, כשדיווחתי לכם כי המוזמנים של שתי המישפחות יגיעו ארצה בג'אמבו שכור. מסתבר, מפי אותו המקור שדיבר על הג'אמבו, שמדובר עתה על 100 אורחים בלבד, שיגיעו ארצה מארצות־הברית, וכי אלה יוטסו בטיסה מיסחרית רגילה, ואף זאת בתנאי־טיסה מוזלים — סידור הולם לקבוצה של נוסעים.

עד כאן, עד כה.

שכר לנשמות טובות

ליד בתי־החולים שלנו קיים אירגון של נשים מתנדבות, המסייעות לצוות הרפואי והסיעודי: הארגון נקרא יע"ל, וחברותיו הקשישות מושיטות עזרה, שלא תסולא בפז, לחולים המאושפזים. הן מגישות מזון במחלקות, מטפלות בחולים הזקוקים למטפל צמוד, עוזרות לאחיות בעבודות קשות, בקיצור — אירגון של נשמות טובות, והלוואי שהיו לנו רבים כמותו.

יש אלוהים בשמיים, ויש שכר לנשמות טובות. וכך קורה שכאשר מסייעת אחת מהן לאשה חולה במצב טרמינלי, נתקל מבטה בגבר האומלל היושב לצד אשתו החולה, ונקשר קשר כין הנשמות.

בקיצור, פורחות שם במחלקות אהבות לא מעטות, ואחיות מסויימות מסייעות לנשים המתנדבות במחלקותיהן למצוא גברים שאפשר לעזור להם.

עזרה תמורת עזרה, סיוע תמורת סיוע.

סיבה טובה לגירושין

בשבוע שעבר התפרסמה בעיתונים ידיעה שסיפרה על סיבלה של אשה שאינה מצליחה לקבל גט מבעלה, למרות ההוכחות שהיא הביאה והציגה לפני בית־הדין. היא טענה שהוא סובל מהפרעות נפשיות.

כשקראתי את זה, נדלקה בראשי נורה אדומה. נזכרתי בסיבה שבגללה קיבלה החוזרת־בתשובה, השחקנית **נירה עדי**, את הגט.

נירה סיפרה לרבנים שהבעל פרץ בערב־הכלולות בצריחות וצעק: לילית! לילית! (כת השטן). הרבנים אישרו לה את הגט למחרת הנשואין.

אם רוצים גט מהיר, כדאי לחזור בתשובה.

זאת לא בדיחה

זוכרים שסיפרתי לכם לפני חודשיים, אולי קצת יותר, על **דיילת** אל־על שניהלה רומן חשאי עם **קברניט בכיר** בחברה, ועל ההלשנה של חברתה הדיילת, שגילתה את הסוד לבעל המרומה? סיפרתי לכם שאותו בעל לא מתיר עוד לאשתו לטוס בטיסות ארוכות־טווח הכרוחות בלינה בחו"ל, אלא בטיסות קצרות בלבד, שבהן חוזר הצוות באותו יום.

מסתבר שברברים שכתבתי הבעתי קצת משאלות־לב של חבריה של הדיילת הרומנטית, וכי למעשה היא לא טסה מאז אותו אירוע. חבריה באל־על מודאגים לא־מעט לגבי מה שקורה לה.

לפי דבריהם, אושפזה הדיילת פעמיים בבית־חולים, כשעל גופה סימני־חבלה חמורים, וכשהיא שרוייה בדכאון עמוק.

בעלה של הדיילת ערך — לפי דברי אנשי אל־על — ביקור בבית הקברניט כדי להזהירו, וסתם כדי לעורר שערוריה. אשת־הקברניט שמעה מפיו את כל הפרטים, וכשהזדהתה עם חרון־אפו של הבעל המרומה, והחלה מגלה סימני־זעם בעצמה, קיבלה עצה ידידותית מבעלה, שתתכבר ותשב בשקט. אחרת היא יכולה — אתם יודעים מה...

אך עיקר הדאגה הוא לדיילת המסוגרת בביתה ולגורלה. יש חוסר־סימפטיה בולט כלפי הבעל האלים, לדבריהם, שיכול היה לגלות קצת יותר הבנה לסיטואציה שנוצרה, והעלולה להיווצר כאשר שני אנשים נקלעים לחדרים סמוכים במלון בארץ זרה.

בעיני עובדי אל־על חדלה הפרשה להיראות כעוד בריחה או הלצה. גם בעיני.

רקדן בלי רגל

בימים אלה חזר לארץ מברזיל **אחד האנשים** המעוטרים ביותר בצה"ל. למי שלא זוכר, עדיין עוסקים שם בניקוי הליכלוך מהרחובות ובתיקון הנזקים שנגרמו לעיר ריו בקרנבל המפורסם שלה.

איך הגיע איש הצבא, הנכה ברגלו, לקרנבל — האם זה היה ביקור פרטי, או כמו שמאשימים אותו יריביו, בעזרת כספים של המוסד שהוא עומד בראשו?

רחל מרחלת על כל העולם

הפקה משפחתית חוזרת

אמנון ברנזון מתעסק, כידוע, בהפקות תיאטרוניות או בידוריות, ובתחום שבו הוא עוסק הוא נחשב כאדם זהיר, זהיר מאוד. לפני שיסכן הרבה משלו, יעריף לסכן קצת משל אחרים. על־ידי גיוסם כמשקיעים בהפקותיו.

ההפקה האחרונה שבה עסוק ברנזון היא שיגעון הברייק־דנס. המתחילה להיות מוצת

אמנון ברנזון
ביקור בקיבוץ

עתה ברחבי הארץ, תוך תיקווה להוציא אותה אל מחוץ לגבולותינו, אם תצליח.

כשברנזון שהה לא מכבר בניו־יורק, והשאיר כאן את אשתו **רונית** וילדיו, המתינה לו זו כימעט עד בוש — והדגש על כימעט, שכן בסופו של דבר צמחה ידידות אמיצה מאוד בינה ובין אחד מגבריה הסימפאטיים של ישראל.

כאשר סוף־סוף חזר לכור־מחצבתו, וניסה לחדש את חיי־נשואיו במקום שהפסיק, מצא את מיזוודותיו בחוץ, ונאלץ לחפש מגורים חליפיים.

כדי להעביר את הזמן, ולתנות את מר גורלו, קשר קשר אמיץ וחם עם שחקנית וזמרת מתחילה העונה לשם **רונית אופיר**.

כשהחלו להכין את ההפקה של ברייק־ דנס, גמרו עיסקה עם קיבוץ כפר־בלום על שימוש במיתקני התיאטרון החדש שנבנה שם, ואירוח המשתתפים וכל הצוות על־ידי הקיבוץ בתקופת ההכנה של המופע. שמועות על ההצלחה הצפוייה החלו מתגנבות מבעד לגדרות הקיבוץ, והתגלגלו איכשהו לעיר הגדולה ברחוב.

וכאן מתחילה ההפקה החוזרת. רונית עם הילדים הגיעו לסביבה, והסתובבו שם בעת החזרות, ובחוגי המפיקים מדברים על חידוש ההפקה הישנה אמנון־את־רונית.

קוקו? סרפאן?

על הכל אני מוחלת, על הפרחים שלא שלחתם, על מכתבי־ההערצה שלא קיבלתי, על הפרסים שבהם לא זכיתי, על הזמנות למסיבות שלא הגיעו ליעד הנכון, ועל ראשים שלא סובבו לעברי בכניסותיי הדרמאטיות. על דבר אחד לא אמחל לעולם: על ההזמנה שלא נשלחה, ועל שנמנע ממני לקחת חלק באירוע המרכזי — ערב מלאות 50 שנה לדבר הפועלת.

יקותיאל סדרמן העמיד לרשות הפועלות בהנחה את האולם במלון דן בתל־אביב, והנערות הסירו את בגדי־העבודה, שטפו את הבוץ מידיהן המיובלות, אספו את שערן בגומיה או קלעו אותן בצמה עבה, המשתפלת עד לאחוריהן, והתחילו לנהור מכל קצווי הארץ, מי על עגלה רתומה לפרדה, מי ברגל קלה, ומי במשאית־החלב, ליד הנהג מהמשק. כולן הגיעו והכינוס נפתח, נוהל ונחתם, בצפיה ל־50 שנים נוספות. פוריות וגדושות־הישגים לביטאונן הנושא עתה שם חדש — ירחון נעמת.

צביה כהן, העורכת הנוכחית, הגיעה במרצדס, שנת־ייצור, 1984, של בעלה, מנכל **איי־בי־אם** בישראל ונשיא הסניף הישראלי והאירופי של החברה, שהוא גם נשיא לישכת־המיסחר האמריקאית־ישראלית. כל היתר הגיעו בעגלות דומות, אם כי אולי לא כל־כך יקרות.

לאה רבין הדגימה בגדי־עבודה של **ג'ורי מליץ**, למשל, וחברותיה לא פיגרו אחריה. **ריטה גור** הסימפאטית בבגדי־שדה מוסווים באלגנטיות. וכמוה **תמר אשל**, שהיטיבה להסתיר את הלבוש הצנוע — לא ייאמן!

אותה מידה של הזדהות עם הפרולטריון הפגינו יחד הפועלות, **מאשה לובלסקי** או **רותי שרון**, למשל, הדוברת של נעמת ואשתו לשעבר של **אלדר שרון** הארכיטקט. שתיהן לא יכלו להסתיר — למרות שניסו — את סימני העבודה בגן־הירק או הרפת־מידיהן.

היו, כמובן, פועלות־תעשיה. אירגון עובדי־המחט עם **מתילדה גז** בראשן. **כרמלה פרס**, אשתו של הקבלן **גיגי פרס** וגיסתו של **שימעון**, ייצגה את עובדות־הבניין, ו**שריקה הרמלין**, רעייתו של ראש השב"כ לשעבר ושגריר ישראל באיראן ובדרום־אפריקה, ייצגה את עובדות־המדינה ואולי את פועלות תעשיית־המזון.

מדווחים לי שעסקו באותו ערב בנוסטלגיה, ובין השאר הוזכרו האמהות המייסדות ומעלליהן. קשה להאמין איזה חברות פרימיטיביות היו במערכת של העיתון עם היוסדו. בתחילה ערכה את הירחון **רחל שזר**, וזו ליקטה מבין הפועלות בארץ, באותם הימים, סיפורים על חוויות העבודה שלהן, על רוח החלוציות המפעמת בהן, סיפורי האהבה שלהן וכדומה. את כל אלה ליקטה והדפיסה בספר, שתירגומו האנגלי מהווה מעין תנ"ך לתנועת הפמניסטיות בארצות־הברית.

כשנאספו חברות־המערכת לישיבות שלהן, הגיעו מכל רחבי הארץ,

צביה כהן
במרצדס

בכלי־התחבורה שציינתי לעיל. הן הגיעו מקיבוץ מרוחק או מישוב קטן, אי־שם בפאתי הנגב או הגליל. רחל אירחה את החברות ללינה בביתה, וכדי שלא לגרום לה עודף טירדה, היו מביאות סדין בנרתיקן. כשי היו מביאות מפירות־העונה או צינצנת־דבש.

כמתנות לא נהגו להביא אז אסתי לאודה או נינה ריצ'י, אלא ממלאכת־כפיהן, כגון עבודות־סריגה או חולצה רוסית רקומה לתפארת. אלו מבין החברות שלא הצטיינו במלאכת־יד הצטיינו בכתיבת שירה, ונהגו לכבד זו את זו בשיר שכתבו אחרי יום־עבודה מפרך. גם כן פועלות!

ה"י ברבורה (חרפק)

אותו האף, אותו הפרצוף, אותן השערות. במקום סטרייסנד — **חרפק**, ובמקום ברבורה — **שיפרה**. זה כל ההבדל. אה, חוץ מזה אומרים לה שהיא גם יותר יפה מסטרייסנד, אבל זה באמת לא חשוב.

היא בת 41, צעירה בשנה מההיא, גרושה

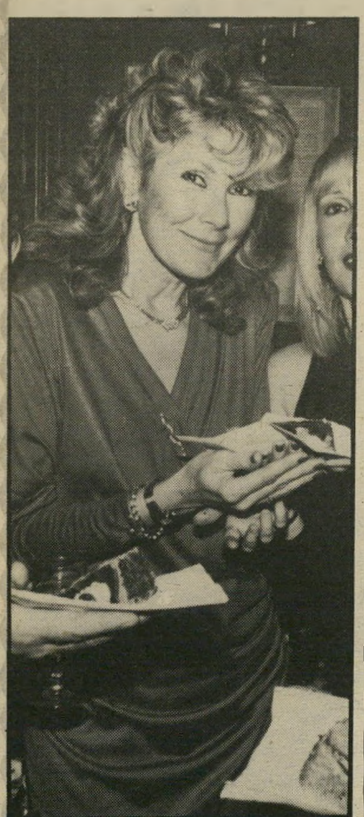

שיפרה חרפק
במקום

כמוה. להההיא יש ילד, לה עוד אין. שתיהן שרות יפה, אך להההיא משלמים עבור קולה. לה עוד לא. אולי יגיע יום...

בהילטון, באחד־באפריל, רצו למתוח את

במסלול הירוק

דסנה נוי
לעבודה

יש הרבה סיבות לקפוץ לחו"ל: אפשר לנסוע לקניות, אפשר לנסוע רחוק כדי להסתיר רומן שצריך להישאר דיסקרטי.

יש עוד סיבה, שעליה בכלל לא חשבתם.

בארץ יש כמה עשרות אנשים, שרבים מאוד ידועים לכולנו, השומרים על הגרין־קארד („הכרטיס הירוק") האמריקאי, המאפשר להם לעבור בארצות־הברית.

לאחרונה חזרה לארץ **דסנה נוי**, שנסעה, בין השאר, לארצות־הברית כדי לחדש את הזכויות שלה.

אני מכירה כמה בחורות שצריכות לעבור. אבל תהרגו אותי, אני לא מבינה מה צריכה גרושתו של הארכיטקט **יורם רסקין**, ובתה של **אנטה** ממישפחת **ליבוביץ** לחשוב על עבורה.

ההיא ולהביא את זו, לבושה כמוה, ועם כל הפיצ'וקס, כולל שני גורילות א"א. אך בסוף התחרטו, אולי לשניה אין חוש־הומור, ותיפגע.

במקור היא חיפאית, אז מה, אבל עכשיו היא גרה בתל־אביב. פעם עבדה במישרד־נסיעות. היום היא מזכירה במישרד־מהנדסים.

את הדמיון להההיא גילה הציבור כשהלכה לראות כוכב נולד. הקהל התקהל סביבה כשנגמר הסרט. מאז היא הולכת לכל סרטיה. מה עוד? אה, להההיא שיבעה בתים, ולה רק דירה אחת.

מה היא רוצה יותר מכל? להיפגש עם ההיא. בעצם, למה לא?

שחור לבן

ז ה יהיה קיץ של כאסח. לא רק בגלל החמסינים, אלא גם בגלל המצב הכללי. יכבו בו הרבה בגדים שחורים, טריקו ועור. החולצה של מרים אלון, למשל (למטה) בגיזרה הפשוטה משופעת בניטים, וגם חגורת־העור מוצפת במסמרי־ברזל כסופים וצמיד־עור הדוק ותואם על היד.

המגפיים שחורים. קצרים ומסר־מרים בניטים. מזכירים גדוד פרשים.

תוספת הכרחית למראה הוא מבט כאסח בעיניים ושיער צבוע בקצוותיו בוורוד, באדום, בטורקיז או בכחול.

מה מחפשים בגבר. הדוגמנית אירנה גרזה חלוז ראווה הצרפתיה מרים אלון אוהבת את מראה הכאסח. היא לא היחידה. גם נילי טופז, הבוטיקאית מדיזנגוף, אם לשני ילדים גדולים, צמודה למראה זה. היא עונדת לראשה, לידיה, למותניה ולרגליה עדיים כאלה. זוהי אופנה לצעירים. אבל מתאימה גם לאלה שרוחן צעירה.

„ובכלל," אומרת נילי, „סיגנון הכאסח והצבע השחור מסמלים כוח, חוזק ועוצמה — ואת זה אני מחפשת בגבר."

אביזרי הכאסח מיובאים מאנגליה או מיוצרים בארץ, ומחירם, למי שמעוניין לדעת — ז'קט עור קצר: 300 דולר; חולצת־עור: 150 דולר; גופיית־עור: 90 דולר; חותלות־עור: 20 דולר, חגורות־כאסח צרות, רחבות וכפולות מ־30 דולר.

חלונות גבוהים

ל חשוף כמה שיותר בחלונות — זהו המוטו של הקיץ. שלומית אמיר, הדוגמנית המתלבשת במלה האחרונה של להיטי פאריס, כבר רכשה לעצמה חולצת־חלונות שכזאת מטריקו בצבעי שחור־לבן.

אבל מי שלא מתכוננת לנסוע חו"לה בקרוב ומעריפה תוצרת כחול־לבן בציבעי שחור־לבן, ונפשה חשקה בשימלת־ערב כזאת — כל אשר עליה לעשות הוא להתייצב באופנת ראש אינדיאני, להיפגש עם המעצב יובל כספין ולהראות לו את התצלום שלמעלה.

כתף פאריסית של הדוגמנית שלומית אמיר. בביקוריה הרבים בפאריס, לרגל עבודתה, רוכשת שם שלומית את מיטב האופנה, כמו חולצת הטריקו המחוררת בכתפיים.

הרי החדשות ועיקרן תחילה

ה עיתונות חדרה גם לאופנה: בכרי כותנה, טריקו, פוטר ופישתן, כשאותיות קטנות וגרולות מקשטות את הבר בשפה לועזית רווקא.

מי שזוכר — פעם, לפני יותר מעשר שנים, היתה אופנה שקי־הקמה. היו לוקחים בדים כאלה עם חותמות אורגינליות כחולות, של טחנות הקמח, והיו תופרים מהם בגדים. עכשיו חזרה אלינו האופנה בשינוי קל — הדפסי עיתונים.

אותיות־ענק זועקות. שוקי לוי עיצב לחברת ניבה חולצת גולף כזאת. הנקראת כותרות עיתונים. אפשר גם למצוא ז'אקט באותו הנוסח ולצרף אותולמיכנסיים לבנים חלקים וללבוש מתחתיו חולצת טריקו.

ההדפסים מתאימים גם לחולצות בסיגנון הזורוק, שכיתמי־צבע הוטלו בהם כאילו שלא בכוונה, ואותיות ענק זועקות מתוכן בשפה האנגלית. זוהי אופנה צעירה לבנות־הנעורים, ולכל אחת שמרגישה ככה.

מי שיחפש ימצא גם שהילדים לא מקופחים ואת אותם הדגמים, או דומים להם — הכל מודפס — אפשר למצוא בחנויות־לילדים.

אמריקה וצרפת הן ההדפסים באופנה. למטה: חולצה וז'קט עם רוכסן של ניבה, בעיצובו של שוקי לוי. למעלה: שני חלקים בשחור־לבן, מוכתם ומודפס, עם כותרות.

שני צבעים מלהיטי הקיץ הקרוב: שחור ולבן בעיצובה של פאני רישמן. חצאית הקלוש, אשר חלקים ממנה עשויים מהדפסים של עיתון, באופנת דונה גיי, מתאימה לכל חולצת טריקו, וגם כמעט בכל צבע, יהיה זה שחור, לבן או אדום. השחור והלבן הם צבעי הקיץ.

נמר של עיר

על הסיפרות שאחרי „חירבת חיזעה" ★ מי זקוק ל„אגודת הסופרים" וליו"ר? ★ משה דור מגרד פצעיו
בחרס־עט ★ האיש מהקולג' הפאטאפיזי ★ הקיבוץ והחברה 33־1923

מקור

הבוקר שלמחרת

מעט מחקרים העוסקים בסיפרות, מצטיינים במימד יצירתי. מחקר נדיר, שאכן קיים בו מימד כזה, הוא סיפרה החדש של חוקרת הסיפרות **נורית גרץ**, שראה אור באחרונה, תחת הכותרת חירבת חיזעה והבוקר שלמחרת*.

גרץ, שהגיעה לחקר הסיפרות מהסוציולוגיה, לא זנחה את הסוציולוגיה, והיא בוחנת חלק מאבחנותיה הסיפרותיות בכלים מובהקים של מדעי־החברה.

חירבת חיזעה והבוקר שלמחרת מעמת שני דורות סיפרותיים — את דור תש"ח, לעומת דור־המדינה — דרך תיאור תהליך התחלפות הדורות בסיפרות הישראלית, השוואות, השוני בעמדות ומבעים בשני הדורות, ובחינת הנורמה הסיפרותית של סופרי שנות ה־60.

מחקרה של גרץ הוא ניסיון רחב ראשון לאמוד את שני הדורות הסיפרותיים הראשונים של מדינת־ישראל, בכלי־ביקורת נכונים. גרץ מתחילה בניתוח דור תש"ח, באמצעות כלי־המינטא הבולטים שלו: משא, המוסף לסיפרות של המישמר ואורלוגין, תוך שהיא מפרטת את השפעתו הכמעט־דיקטטורית של המשורר **אברהם שלונסקי**, על סופרי ומשוררי דור תש"ח.

בניגוד לחוקרי הסיפרות, שהתמקדו עד עכשיו בבחינתו של חלק מדור תש"ח, תחת הכותרת דור הפלמ"ח, חורגת הד"ר גרץ מקביעה זו, ומציגה פריסמה מלאה של דור זה, תוך תיאור היצירות שפורסמו בכתבי־עת שונים, ביניהם: מבואות; עין (בעריכת **ניסים אלוני**); פמליה; אלף (עורך: **יונתן רטוש**) ובמאבק והלאה לפריצה־הסיפרותית הראשונה, של הדור שאחרי, בכתב־העת לקראת והלאה לאוגדן ולעכשיו שבסיוע הריבעון קשת העמידו דור חדש של יוצרים על המפה.

במיסגרת הדיון הסוציולוגי־סיפרותי, בולט התת־פרק סיפרות זרה ומתורגמת. שבו בוחנת גרץ סידרה של עובדות־תרבותיות, המעניקות מימד־עומק לנורמות הסיפרותיות שהשפיעו על שנות ה־40 וה־50 (מאנשי פאנפילוב **לבק**, ועד לפרקי התבוננות של פרנץ קאפקא). גרץ פורשת גם את השפעתה ברובד־השני של הסיפורת הבלשית, שעיצבה חלק מעולמו התרבותי של הצעיר בשנות ה־40.

פרט מרתק שמציגה ד"ר גרץ, הוא חלקה של המו"לות, והתגלית של מו"לות־ימנית, שהתמחתה בתרגום יצירות אמריקאיות, והחלה את מהלך הסטיה של השפעת הסיפורת הרוסית על התרבות הישראלית לעבר השפעה אמריקאית.

גרץ בוחנת את ההומוגניות, כמאפיינת את רובה של יצירת סופרי דור הפלמ"ח, דרך המיבנה ההירואי (**ראשונים תמיד אנחנו**). כאשר יוצא־הדופן בסופרי דור זה, בעיני גרץ, הוא **ב. יזהר**, שבסיפורו חירבת חיזעה רואה גרץ נקודת מיפנה סיפרותית.

בין סופרי דור המדינה בוחנת גרץ, את השוני של **יוצרים כא. ב. יהושע, עמוס עוז** ו**עמליה בהנא־ברמן** לעומת הכתיבה של דור יוצרי תש"ח.

בחינת נושא הסיפרות והפוליטיקה ושדות ההתייחסות לה בסיפורת הישראלית, נעשית בעיקר דרך סיפוריהם של עוז ויהושע.

לקראת סיום הספר, אחרי שהכשירה את הקרקע לכלי־הביקורת המפעילים אותה, בוחנת גרץ סידרה של יצירות מיצירותיהם של סופרי דור המדינה **א. ב. יהושע** (גאות הים; בתחילת קיץ – 1970).

מעלתו העיקרית של סיפרה של נורית גרץ, היא באי־קביעת מסקנות־סיפרותיות ערכיות, אלא ביצירת כלי־ביקורת למירקם ההיסטורי־סוציולוגי וסיפרותי, כמדד להבנת המהלכים שאיפיינו את שני הדורות הראשונים של הסיפורת הישראלית.

ספר זה מומלץ לכל שוחר סיפורת עברית, והוא עשוי להעניק למעיין בו כלים ראשוניים, לבחינת המהלך ההיסטורי של סיפורת זו, על מיכלול האשליות האופטיות, שנוצרו במשך שנות דור בידי סופרי דור הפלמ"ח — שתפסו עמדות תרבותיות, שכל קשר בינן ובין איכותם הסיפרותית מיקרית בהחלט.

חוקרת גרץ
מדד להבנת המהלכים

* *נורית גרץ – **חירבת חיזעה והבוקר שלמחרת**; הוצאת המכון הישראלי לפואטיקה וסמיוטיקה + הוצאת הקיבוץ המאוחד; 226 עמודים (כריכה רכה).*

תרגום

זזי במטרו

לפני כמעט 20 שנה ראה־אור בתרגום לעברית, סיפרו של **ריימון קינו** זזי במטרו*. ועורר בי ריגשה רבה.

באחרונה ראתה־אור מהדורה בתרגום חדש של זזי במטרו**. תרגום שעורר ריגשה לא פחותה מזו שלפני כ־20 שנה.

זזי במטרו אינו רק ספר, אלא חוויה סיפרותית מהנדירות שקיימות בסיפורת־המודרנית. מחבר זזי במטרו, ריימון קינו, מראשוני הסוריאליסטים, הוא תופעה נדירה בסיפורת הצרפתית, המודרנית. בצד ניסיונות בכתב אוטומאטי נוסח הסופרים הסוריא־ליסטיים, פירסם קינו כמה ספרים, שהעיסוק הלשוני בהם, תוך התמקדות בארגו (עגה) הפכו ליצירת־מופת.

קינו, שהיה חבר באקדמיית גונקור, היה חבר בעוד אקדמיה צרפתית אחת, הלא היא האקדמיה של הקולג' הפאטאפיסי. קולג' שהיה בוחר אחת לשנה בקלושאר (קבצן פאריסי) וממנהו לנשיא־האקדמיה. קינו פורש בפני הקורא את זזי במטרו, אודיסיאה של פאריס העממית, האמיתית, הלא־אינטלקטואלית, במסע מהנדי־רים אותם ידעה הסיפורת העולמית.

זזי, ילדה, שאיננה בריוק ילדה שהורים חולמים עליה, בתה של התופרת מהפרובינציה, מסאן־מונטרן, שרוצצה את ראש־הכרוב של בעלה באיבחת גרזן, נשלחת להתגורר אצל דודה ההומוסכסואל, **גבריאל**. קינו מספר את סיפור הרפתקותיה בפאריס.

כבר מישפט־הפתיחה של הספר: **מזמפריאח־כובך (מה זה מסריח כל כך?), שאל את עצמו גבריאל בכעס. לא 'כל ליות'. הם לא מתרחצים אף פעם. בעיתון. הם אומרים שאפילו באחד־עשר אחזו מהדירות בפריז אין חדרי אמבטיה. אני לא מתפלא. אבל אפשר להתרחץ גם בלי...**

כאשר מגיעה זזי לפאריס, וחולמת לנסוע במטרו, שובת שירות תחבורה ציבורי זה, וכאשר גבריאל אומר לזזי, שפאריס היא עיר יפה, זו הקטנה והחצופה משיבה: **אני מצפצפת, אמרה זזי, אני, מה שיש לי בראש זה ללכת למטרו...**

וכאן נפתחת סידרת הרפתקות זזי בפאריס. היא פוגשת בחבריו של גבריאל, **בבוזילה**, בציוויליזציה ששמה בית־שימוש. אך זזי יוצאת החוצה, מטיילת בעיר, במסע אחר המטרו: **בצעדים מיספר היא הקיפה את מעקה הביטחון וגילתה את הכניסה. אך שער הסורגים היה נעול. על לוח תלוי היתה כתובת גיר שזזי זיהתה ללא כל קושי. השביתה נמשכת...**

היא עורכת את האודיסיאה שלה ברחובות פאריס, מביאה מניחוח לשון הארגו וטעם הצדפים, שוק־הפישפשים, ומספרת על האופן בו רוצצה אמה את גולגולת אביה:

...ובכה הוא הגביל גולגולת מרוסקת. מוכרחים להודות שאמא, היא עשתה מה שצריך. זה לא היה נעים לראות, אפילו מגעיל. בשבילמה לישות לי תסביכים, ובכה זיכו אותה. הייתי צריכה לגיד שזה זורד שנתן לה את הגרזן, זה לא השפיע בכלום, הם אמרו שבשיש

* *ריימון קינו – **זזי במטרו**; עברית: עדנה קורנפלד; הוצאת דשא, 201 עמודים (כריכה רכה).*

** *ריימון קינו – **זזי במטרו**; עברית: איילה רהב; הוצאת כנרת 134 עמודים (כריכה קשה).*

החוויה הישראלית

נתן יו"רנתן

בעבר המתרחק היתה לי סימפטיה קונספ־טואלית למשורר־פיזמונאי **נתן יונתן** (אניטה ואוען), בעיקר בשל הנאיביות הכפרית והימתיכונית, שאיפיינה את הפרק המשוררי של עיסוקו. אהבתו את חופי הים־התיכון, שחורזה באי־תיחכום, היה בה טעם מאוזר, לעומת המיסגרות השיריות הקשוחות יותר של יוצרי השירה בארץ.

איני יודע מה הביא את יונתן לעזוב את האספסת, ולעבור לעסקנות סיפרותית בתפקיד של יו"ר אגודת הסופרים.

כאחד מהעיתונים קראתי שהיו"ר החדש של אגודת־הסופרים, יונתן, הגיע ביחד עם עוד חברים של עסקונת אגודת־הסופרים אל נשיא־המדינה, שם ביקשו ממר **הרצוג לעשות לזירוז חוק זכויות היוצרים. המתמהמה בשלבים שונים של חקיקה מזה שנים אחדות... פניה מפליאה למרי, שהרי כל נער ונערה, הולמדים אזרחות בתיכון, יודעים שהכתובת „לעשות לזירוז חוק..." הם ראש־הממשלה, יו"ר הכנסת ורכז הקואליציה — והרי אסור שהמשוררים יהיו תלושים מהחיים ומעוברות־החיים.**

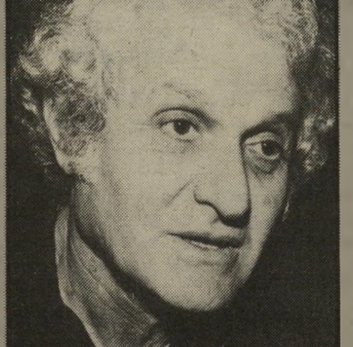
איש מחברי אגודת־הסופרים לא שם לב לפגיעה מסויימת בטעם־הטוב, שהיתה בכלל בבחירת נתן יונתן לתפקיד יו"ר אגודת־הסופרים, והוא ניגוד־האינטרסים המובהק, שכן הוא משמש גם כאחד ממנהלי הוצאת סיפרייה פועלים. ניגוד זה הופך את יונתן למעסיק ונותן־שכר של הסופרים שאותם הוא נבחר לייצג. דומני, שהרקע הסוציאליסטי של „אני ממלא את שליחות התנועה" האפיל לא כמעט על הצד האתי.

בחירתו של המו"ל יונתן כיו"ר אגודת־הסופרים, משולה לא כמעט, לאפשרות של בחירת המו"ל **גרשום שוקן** ליו"ר אגודת העיתונאים. בחירה שאיש לא היה מעלה על הדעת.

אם נתן יונתן רוצה להיות יו"ר אגודת־הסופרים, עליו להשתחרר ממישרתו כמו"ל בהוצאת סיפרייה פועלים. ואם יש בהצעו להמשיך ולהיות מר"ל בסיפרייה פועלים — מן הראוי לו ולאלה שבחרו בו, להחליפו, ולהביא סופר עצמאי במקומו.

אם מותר להעיר הערה אחרונה, יש בעצם בחירתו של יונתן טעם מר וטעם לפגם, מאותם ימים של שמור לי ואשמור לך שאיפיינו את ארץ־ישראל־העובדת ועסקני־התרבות שלה, למעלה משנות־דור. אלא שימים אלה חלפו ואינם עוד, למעט אגודת־הסופרים שהיא שמורת־טבע מאותם ימים, שמורת־טבע, שמן הראוי לשמרה בפנתיאון העבר. מה עוד, שאיש מהסופרים הישראליים, החיים על סיפרותם, אינו חבר ואינו פעיל באגודת־הסופרים המייצגת את אלה, הניזונים ממעמדם של „סופרי אמת" ויצירתם.

לכן, אין זה משנה לאיש, שנתן יו"רנתן, הוא יו"ר אגודת הסופרים, למרות חוסר ההיגיינה־הציבורית שבעצם בחירתו. מצידי, הוא יכול לבקר במישכנו של נשיא־ישראל אחת לשבוע, ולבקש את מר הרצוג „לעשות לזירוז חוק זכויות היוצרים..."

משורר יונתן
ניגוד אינטרסים

בעל שדוא כזה מנוול, יש רק דבר אחד לישות וזה לשחטט אותו. ו׳נ׳מרתיך אפילו בירכו אותה...

וכאשר זזי שואלת את גבריאל, ממה הוא מתפרנס, הוא משיב לה, שהוא רקדנית במועדון לילה. ואז, היא משתחלת לתוך הבלודג׳נמס... ונכנסת לתוך שיחה, שעניינה הורמוספואל... והלאה, ממשיכה ללמוד את עולמם של הבוגרים, ושואלת את הדוד גבריאל: **עוד לא אוספרת לי אם אתה הורמוספואל, או לא, זה אלף, רשניאית.** מאיסה הקרצת את כל הדברים האלה בשפות

עטיפת „זזי במטרו"
מזמסריאחכוכך

היערניות שקשקשת קדם? תענה! והיא מתחילה לצבוט את דודה, במטרה שיענה לה. והלאה מגיע סיפורו של מוערון ההומוסכסואלים, שבו מתפרנס הדוד גבריאל מריקודי סטריפ־טיז:

זזי במטרו מסתיים, כאשר נגמרת שביתת המטרו, זזי עולה עליו, ונשאלת אם נהנתה בפאריס וראתה את המטרו וזזי משיבה „לא" ומוסיפה „**התבגרתי**".

תקצר היריעה מלתאר את החוויה המרתקת של זזי במטרו, חוויה המעוררת קינאה, על לשון בית־המרקחת של הסיפורת העברית, שעדיין לא גילתה את מכמני הסלאנג, וגם כאשר היא מכניסה סלאנג הוא אינו אמין. במהדורה הראשונה של זזי בעברית, היה תרגום מבריק של **עדנה קורנפלד**. אך במהדורה החדשה, התרגום של **איילה רהב** שונה כל דימיון, והוא מלאכת־מחשבת בפני עצמה, מהמעולים שבתרגומים של השנים האחרונות, ומומלץ למו״לים, המתרגמים לעברית מהסיפורת הישראלית, לחפש אחר איילה רהב, שאמנות התרגום שלה היא עשרת מונים מכל מתרגם אחר. הפעיל כיום בשוק התרגום מצרפתית.

ושוב, הקריאה בזזי במטרו הוא חוויה שאין לה תחליף.

מחקר

הקיבוץ ז״ל

לרשימת הפירסומים־המרעיים בתולדות היישוב היהודי בארץ־ישראל של יד יצחק בן־צבי, הצטרף החודש סיפרו של **הנרי ניר** הקיבוץ והחברה - הקיבוץ המאוחד 1923־1933*.

מעבר לחומר האינפורמאטיבי הרב הצפון בספר זה, קיים בין שורותיו רקוויאם עצוב, לרעיון חדשני ומהפכני, רעיון הקיבוץ, שנועד ליצור את היהודי החדש. רעיון שלא התממש.

העיון בסיפרו של ניר הוא בבחינת מסע לעמק הנפילים, מסע שבו אתה מוצא את כל השמות של התיקווה, שרעיון הקיבוץ הביא לארץ הזאת, בשנים רחוקות, שנעם של מצור ומצוק. זה סיפור הדרך, שהחלה **בא״ד גורדון** וחלוצי עין־חרוד, נוסה **שלמה לביא (לבוביץ), אליעזר ליבנה (לבנשטיין), נחום בנארי (ברודסקי)**, שבעצם מעשה ייסוד עין־חרוד, יצאו לדרך חדשה, דרך שלא מוצתה, כמעוררת תפנית בדרך העם היהודי, ליהפך לעם יצרני, עם נורמאלי, עם של איכרים מגוע חדש. בספר זה מצטרפות דמויות נוספות, **כקדיש לוז (לוז׳ינסקי), פינחס לבון (לובאניקר)** — הפורשים מעט מאותה סאגה, שלא היה רומה לה בהיסטוריה.

סיפור־המעשה המתחיל בגדוד העבודה ע״ש יוסף טרומפלדור, מחנותיו, תהליך התיישבותם, דרך קבוצות כחבורת העמק (ראה: תצלום), קבוצה שעברה במקומות שונים בארץ, והגיעה תוך זמן קצר לרמה גבוהה של **עבודה וייעול**, ונודעה כאחת הקבוצות המעטות שידעה להשלים עבודות קבלנות בלי גרעונות... בקבוצה זו, התגבש לו גרעין מנהיגות, שבו בלטו אישים כהלל דן (אחר־כך מנהל סולל־בונה), **אליעזר ליבנה, אהרון ציזלינג**, הסופר **דויד מלץ** (מעגלות), קבוצה שנחשבה לפאר גדוד העבודה.

בהמשך מובא סיפור הפילוג בגדוד־העבודה וירידת **מנחם מנדל אלקינד** וחבריו המהפכנים, בחזרה לברית־המועצות, ומהלכי הנשארים להתיישבות של קבע בעמק יזרעאל. כאן נכנס פרק מנהיגותו של **יצחק טבנקין**, ומהלכי התגבשותו של פאר קיבוצי הקיבוץ המאוחד, קיבוץ עין־חרוד. קיבוץ שהפך לסמל הישגי גדוד־העבודה. ולאחר פרק הלבטים והוויכוחים, כיצד הולך ומתגבש לו בעין־חרוד, הקיבוץ של המיסגרת המיפלגתית, המוליך לפילוג הראשון, לראשית תהליך אובדן־הדרך, תהליך, שהביא בסופו של דבר, לניכור המחריד בינות לתנועה הקיבוצית ולשאר איברי החברה הישראלית, ולהפיכתו למיסגרת מתועשת נצלנית ועילית, המנוכרת מהמציאות־היש־ראלית, למרות שהיא מזינה בבניה את אש־התמיד של צה״ל ומילחמות־ישראל.

קצרה היריעה מלתאר את כמויות החומר, הציטוטים, הטיעונים, העובדות ברמותיהן השונות, שניר קיבץ בסיפרו, שהוא מעין אבן מצבה מחקרית ומעולה לרעיון הראשית של התנועה הקיבוצית, רעיון שהסתאב, ברומה לכל רעיון מהפכני חדש.

הקיבוץ והחברה הוא בבחינת תשתית עומק ורוחב של רעיון הקיבוץ־המאוחד, שבה — בתיאור פילוגיו ומחלוקותיו — מצויים כל גרעיני הפרשנות וההסבר למפלת החברה הישראלית, נכון לעכשיו, ואי־יכולתה לשקם את עצמה.

אין ספק, שכל הניסיונות הפוליטיים רעיוניים של השנים האחרונות, לא יגיעו ליותר מאשר לרמת ניסיונות, אם לקח הקיבוץ־המאוחד ומחלוקותיו הפוליטיות־אידיאולוגיות — כפי שאלה מופיעים בספר זה — לא יילמדו עד תום.

היו שונים מכל כתב־עת אחר, למעט האיכות־הירודה של החומר הירוד שפורסם בהם.

החוברת השלישית של זהות *, אינה מתעלה מעל לשתי קודמותיה. החומר היצירתי שבה, אינו ראוי לסיקור־יתר, שהרי יצירותיהם הסיפרותיות של **רות בלומרט, חיים סבתו, חיה אסתר, אהרון ירושלמי, ג. שופמן ועדה אמיכל** — אלה יצירות ששום כתב־עת אחר בישראל לא היה מפרסמם, בשל לשונם הלקויה וחוסר הכישרון הסיפרותי של החותמים וה־תלישות.

מדור השירה של זהות נראה כרשימה מעורכנת של הליגה השביעית בשירה הישראלית, ועל שמות ה„משוררים" בעלי הזהות נימנים **אליהוא קידר, שלום רצבי, יואב חייק, ציפי שחרור, יהודה יניב, עודד סלה, ישראל בן יוסף, שמעון שלוש, סינחס יסעור, חמדה ר.ש.ת. רוט, יפה זיו־ינסקי, רוני עמנואל** והיורד **יוסי גמזו**. גם־זהותו של המחזה בוזמימה מאת **גבריאל בן־שמחון**, שהועלה בחוסר־הצלחה על קרשי־הבימה, בסיבסוד ציבורי רב, והורד עד מהרה — אינו עומד במיבחן של איכות מי־נימאלית, תהא דתית או חילונית, שמאלית, או ימנית.

מתוך הזהות מגיחה לקראת העמודים האחרונים גם האמת המעידה עד כמה בדויה הזהות שהיא בוחנת כיסוי לערווה האידיאולוגית של גוש־אמונים. המדור הירהור אחרון. שהוא גירסה חבושת כיפה של דג הדיו מחוברות עכשיו חושף את הזהות של זהות ער תום.

הסופר הבולט במדור זה, הוא העיתונאי בדימוס **אליהו עמיקם**, הבורא את המילה **שפד״ל** (שירה פורנו־דתית־לאומית) ברשימתו אביונה של החינוך והתרבות. ברשימה זו מביא עמיקם את תגובת לבלרי התרבות של זבולון המר לקטע השירה הבא של **יונה וולך**, שפורסם בעתון 77 **...אני אניח תפילין / אתפלל / הנח גם את התפילין עבורי / כריך אותם על ידי / חשק אותם בי / העבר אותם מעדנות על גופי / עלף אותי בתחושות (...) המוך אותי על בטני / וישים את התפילין בפי רסן מושכות / רכב עלי אני סוסה // משוך את ראשי לאחור...** ועוד כהנה וכהנה, כאשר עמיקם מכנה את המשוררת וולך, בלשונה של **תעסה־גלזר התבהמותה התהומית של נקבה טרופת יחום...** והלאה, הוא ממשיך ותובע ממישרד החינוך להעניש את העיתון שפירסם שיר זה, תוך התעלמות מהעובדה, שכל יצירות זהות אינן מגיעות לקרסולי שירה של יונה וולך.

יחד עם זאת, נקודת־אור אחת קיימת בזהות והוא ניסיונה של **סנינה ליאונוב** על ישעיהו א׳ / ישעיהו ב׳ (לייבוביץ) ואלדד — רשימה המחפשת אחר מכנה־משותף ויהודי, בין הפרופסור **ישעיהו לייבוביץ** ובין **ישראל אלדד**, פרופסור לייבוביץ מגיב על הרשימה ונושא עור אחת מבואות־החורבן שלו על ישראל האימפריאליסטית המטורפת, בעוד אלדד שולל רעיונה של ליאונוב, תוך שהוא ממשיל את לייבוביץ לארס צולע.

לסיכום, מומלץ למישרד־החינוך־והתרבות ההמרי להגדיל הסיוע התקציבי לזהות ואפילו להפכו לשבועון על־חשבון משלמי המיסים, כדי שישמש הוכחה, שלימין־הדתי אין תרבות ושזהותו בדוייה.

* זהות – כתב־עת ליצירה יהודית; חוברת ג׳; עורך נפתלי טוקר; 300 עמודים (כריכה רכה).

כתב־עת

זהות בדויה

מינויו של **זבולון המר**, לפני כשבע שנים, למישרת שר־החינוך־והתרבות, עוררה מתוך ביצות עסקנות הסיפרות, קבוצה של אישים דהויים ושוליים, להתכנס, ולפרסם כתב־עת ליצירה יהודית, כאילו היצירה הנכתבת בישראל היא יצירה תורכית, יפאנית או אלבנית.

התוצר של התארגנות זו, בסיבסוד עשיר של שר־החינוך חובש הכיפה, ראה־אור תחת הכותרת זהות. שני גיליונותיו הראשונים של זהות לא

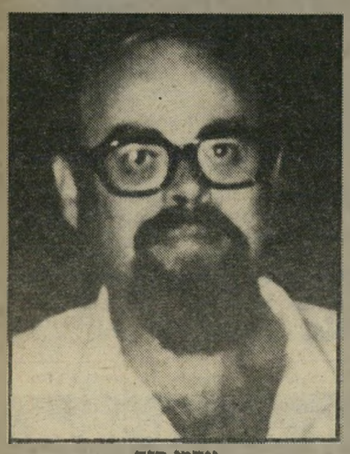
אסיפת „חברית העמק" בלפוריה (1922)
הפרשנות וההסבר למפלת החברה הישראלית

מי מריבה

מישהו חולם על המסך הקטן

רשימת אגרטדיפ, של עסקן הסיפרות **משה דור**, שראתה־אור בעיתון, חשפה לא מעט מבעיותיו של העיתונאי־חרוץ־עסקן משה דור, שעיקר עיסוקו מאז מחצית שנות ה־50, הוא להקים אנדרטות ליצירתו השירית.

ברשימה מתפלמס דור עם רשימה של עסקן אחר, **א. ב. יפה**, שפורסמה בעל המישמר. רשימה שעניינה, השחיקה הרבה של ההתעניינות בדור היוצרים הקורם, תוך האשמת הדור העכשווי, תות הכותרת על הטרור בספרות.

עסקן דור
הבלים מעלי אדים

דור, מי שהמאיס בשנה החולפת את הסיפרות והשירה על צופי המסך־הקטן, במיסגרת התוכנית האנטי־תרבותית ואנטי־סיפרותית שמונה וחצי פולט בהעדת־אגב, על ראיון שהוא ראיין במיסגרת אותה תוכנית את **אהרון מגד**, ומזכיר לקוראיו: **...ואני עצמי ריאיינתי את הסופר על־גבי המירקע. מאז ירדה החשיכה.** הסיפרות גורשה מן הגן הטלוויזיוני ושום יצירה עברית, בסיפרות או בשירה, איננה יכולה לחדור מבעד ללהט החדב המתהפכת...

איזה הבלים מעלי אדים. הרי עדיף לראות את המשוררת **יונה וולך** מרואיינת בידי **מאיר שלוי**, בתוכנית שעה טובה או סופרים אחרים בזה הזמן ובקרוב במה שבא (בהנחייתו של **ירון לונדון**), מאשר אותם דברי הלהג המשעממים והמנופחים, הנאמרים על סופרים, ספרים ועיסקי־סיפרות, שהשמיע דור.

אפשר להבין את חלומו של דור לחזרה אל המסך־הקטן, אלא שהגשמת חלומו, לא תעניק לסיפורת ולשירה הישראליים, מתת טלוויזיוני כלשהו.

מאת בן עומר

מודעות בטלפון

לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים
(ג'וקים), תולעי עץ, חרקי
ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 21 עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

איתן עמיחי הדברת מזיקים

זיוה תלם – אביב 1984

הינך מוזמנת
לתצוגת מכירה לעונת האביב והקיץ

אופנה אביבית, מרעננת ומקורית

- חליפות, חצאיות, מכנסיים, מקטורנים, אוברולים במבחר מרהיב, בגוונים אופנתיים.
- בדי פשתן, כותנה, משי.
- בגדי ערב במחירים מיוחדים.

תצוגת מיטב מעצבי האופנה בישראל:

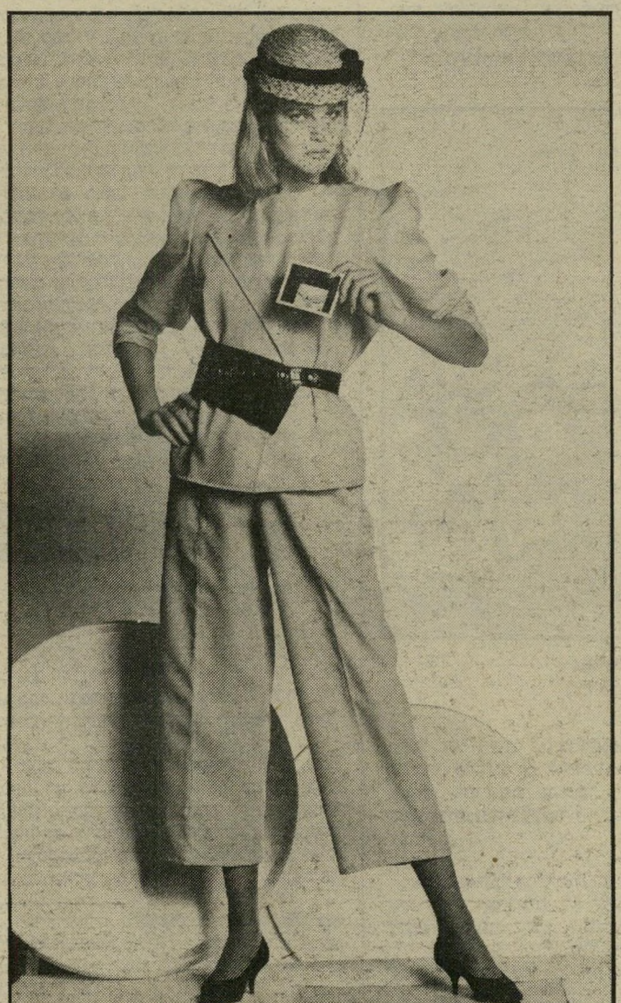
גי פולופ, תמרה יובל, רזיאלה, רפי יעקובסון, אורנה מרבק, M/N, מריק ונילי, בגדי יבוא

אל תחמיצי את מכירת האביב

המכירה תתקיים ביום

שישי 6.4.84	שבת 7.4.84
14–10	14–10
20–16	20–16

בבית זיוה תלם – רח' דוד המלך 10, הרצליה־פיתוח
At the residence of ZIVA TELEM,
10 David Hamelech St.
Herzlia-Pituah, Tel. 052-72976

עיצוב: רזיאלה

מחפוד סטישי ואשתו — אז
אז בגלל אשתו –

מדוע ניסה מחפוד סטישי להתאבד?

מי בתיה מחפוד־סטישי. השם מוכר לך?" שאל אותי קול אשה, היסטרי קימעא, בטלפון. אמרתי כי אני מכירה זמר בשם מיכאל מחפוד־סטישי והאשה אמרה מייד: „אני אשתו. מיכאל ניסה להתאבד כאשכנזיה. „אני מתונים," אמרה בתיה.

היא סיפרה לי כי לא מתירים לה להיכנס לתוך תחנת־המישטרה. „יש הוראה שאשאר בחוץ," אמרה לי. היא הסבירה לי היכן נמצא חדר־המעצר ואני נכנסתי פנימה כדי לברר בעצמי מה קרה. הצצתי לתאי־העצירים מתוך החלון הקטנטן והמסורג, קראתי למיכאל ומישהו מהעצירים שאל אותי: „מי רוצה אותו?" ראיתי תזוזה מתוך התא המרוחק ומישהו הצביע לשם ואמר „הנה מיכאל." אולם בטרם הספקתי להודות או לראות משהו באפילה ששררה בתוך התא, הגיע שוטר. הוא שאל אותי למעשי שם וכאשר הזדהיתי כעיתונאית, אמר לי כי אינו מוסמך לדבר איתי ושלח אותי למפקד־התחנה.

רק שריטה קטנה

ב דרכי לחדרו של המפקד ראיתי כי אמנם אין זה יום רגיל בתחנת־מישטרה. עשרות קצינים־מישטרה בכירים ישבו בחדר הרצאות, רבים המתובבו בחצר ואחרים שוחחו זה עם זה. כאשר שאלתי מי מפקד־התחנה, הודקף אחד הקצינים ואמר: „אני." הוא היה גבר צעיר ונאה שפניו היו מוכרות לי.

אמרתי לו כי הוזעקתי למקום על־ידי אשתו של מחפוד־פטישי, כי היא טוענת שבעלה ניסה להתאבד והיא חוששת שאם לא ישמרו עליו הוא ינסה שנית. רציתי לדעת מה מצבו ומתי אמור להגיע הרופא. הקצין היה אדיב ומוכן לעזור. הוא אמר לי כי ראה את מיכאל וכי הוא יודע כי החבלות שגרם לעצמו, אינן אלא שריטות קלות. „את רואה את השריטה הזאת?" שאל הקצין והראה לי חתך זעיר על גב ידו. „זה בערך מה שיש למיכאל. את חושבת שהוא ימות מזה?" שאל.

הוא אמר לי כי הרופא כבר הוזמן וכי מיכאל נמצא בתא־מעצר יחד עם עוד שמונה אנשים, אשר נצטוו לשים עליו עין. „מה את רוצה שאני אעשה עוד? שאכבול את ידיו?" שאל. אמרתי לו כי אינני יודעת מה צריך לעשות בעצירי המאיים להתאבד, אך ברור לי כי מפקד התחנה הוא האחראי לחייו של העצור.

„רק־אגב, את יודעת למה ניסה להתאבד?" שאל אותי הקצין, שהציג את עצמו כיהודה וילק. „הוא ניסה להתאבד כיוון שלא רצינו להתיר לו להיפגש עם הפילגש שלו. וחוץ מזה הוא תמיד עושה את זה, כבר כמה פעמים ניסה להתאבד בצורה כזאת," אמר וילק וקצין שעמד לידו אישר כי הוא ראה את מחפוד־פטישי מנסה להתאבד בפעם קודמת.

אחרי שהשגתי את הבטחתו של המפקד כי הרופא יגיע, כי הפצע אינו חמור וכי יראגו שהזמר לא ינסה שנית להתאבד, יצאתי החוצה להרגיע את אשתו.

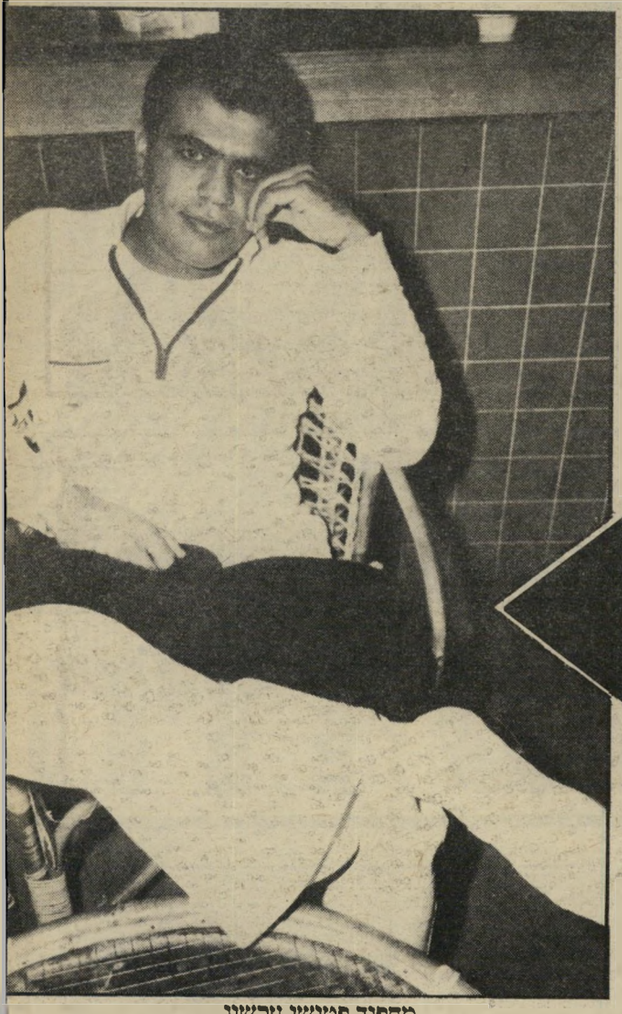
כדי לא לפגוע בה, לא אמרתי לה את הסיבה שהציג מפקד־התחנה לנסיון ההתאבדות של בעלה, אבל חזרתי ושאלתי אותה מדוע ניסה להתאבד. היא אמרה לי כי הוא קיווה שמישפטו יסתיים באותו בוקר ושהוא ישוחרר בערבות עד למתן פסק־הדין. אולם בגלל איחורה של השופטת הספיקו לשמוע רק שני עדים, המשך המישפט נידחה והוא נותר במעצר.

היא אמרה לי כי איננה יודעת לנהוג וכי מכוניתו היקרה של בעלה, וולבו חדישה, עומדת מושבתת מאז נעצר. הצעתי להביא אותה לביתה, מכיוון שהיא נראתה לי תשושה מהיום הארוך והקשה שעבר עליה. היא נרגעה מעט וסיפרה לי כי הכירה את בעלה לפני יותר מ־13 שנים וכי הם עברו הרבה יחד. היא גילתה לי כי הראיון הראשון שנתן מיכאל לפני יותר מעשר שנים, היה להעולם הזה, כאשר ברח מהכלא. (העולם הזה 24.11.71).

הורדתי אותה ליד בית גיסתה, שם חיכו לה ילדיה. היא מסרה לי את מיספר הטלפון בדירת גיסתה, והבטיחה לבוא למחרת, כדי לספר לי את השאירה הודעה כי היתה עם מיכאל כל הבוקר וכי תתקשר שנית.

בינתיים הוצאתי את הגיליון שבו נתפרסמה בשנת 1971 הכתבה על מיכאל ובתיה. כותרת הכתבה היתה „בגללה ברח מיכאל מכלא תל־מונד." החץ הצביע על תמונתה של בתיה, צעירה יותר ומחייכת. בכתבה סיפר כתב העולם הזה מרסל ווהר, כי נפגש עם בתיה ומיכאל בהחבא בבית־קפה; ומיכאל, שהמישטרה חיפשה אחריו, סיפר את סיפורו. „ברחתי מתל־מונד ביום חמישי האחרון. הרגשתי שאם אני לא בורח — אני הולך ומתאבד. לא יכולתי להחזיק מעמד יותר, הכל בגלל שלא הרשו לי לפגוש את אשתי. הייתי מוכרח לראות אותה, לא יכולתי בלי זה."

אז היו מיכאל ובתיה נשואים חודשיים בלבד. היא היתה סטודנטית צעירה ממיכללת שרה־בוקר, והוא עבריין בעל עבר נכבד. מיכאל היה אז תמיר ונאה. כיום, אחרי 13 שנה, נראה מיכאל שונה לגמרי. כיום יש משהו מגושם וכבד בהופעתו. בתיה עדיין נראית פחות או יותר כפי שנראתה אז.

מחפוד סטישי עכשיו
– עכשיו בגלל אחרת

השניים התחתנו כאשר מיכאל היה בכלא. הוא קיבל חופשה של שמונה שעות כדי להתחתן ואחר־כך חזר למעצר. בראיון התלונן מיכאל מאוד על תנאי המעצר, אך עיקר הקושי עליו חזר שוב ושוב היה חסרונה של אשתו: „החלטתי לבסוף לברוח, לא חשוב כמה זה יעלה לי, העיקר לראות את בתיה."

אז היה מיכאל בן 18 בלבד, ואחריו היתה כבר קופת־שרצים ענקית. הוא הורשע בפריצות וגניבות, ולפני נישואיהם נידון על 15 עבירות למאסר של שלוש ורבע שנים. היה תלוי נגדו עוד אישום אחד על אינוס בצוותא של צעירה בת 16, „זה היה לפני שהכרתי את אשתי," אמר אז לכתב העולם הזה.

קשה להאמין כי 13 שנה אחר־כך חוזר התסריט על עצמו. מיכאל סובל מה שלום בעלה ולהסביר את המצב. עקבתי אחריה בעיניי, כשהיא ירדה מהמכונית, אשה קטנה וחלשה נושאת בידיה שקיות פלסטיק עמוסות אוכל שהכינה לבעלה והשוטרים לא התירו לה למסור לו. חשבתי על גורלה המר של אשת עבריין, הרצה לבקרו בבית־מעצר, מביאה לו אוכל ומטפלת בילדיו. בעוד הוא מנסה להתאבד, מכיוון שהמישטרה לא התירה לו לפגוש את אהובתו הצעירה.

העיקר לראות את בתיה

ל מחרת בבוקר חיכיתי לבתיה בשעה היעודה, אך היא לא הגיעה ולא טילפנה. מבית־גיסתה לא היתה כל תשובה ואני התחלתי לדאוג. ב־1 בצהריים, כאשר עזבתי כבר את הבית, התקבלה שיחת טלפון ממנה. היא

(המשך בעמוד 56)

שושנה, אלמנתו של שימעון בר, היא ולבלות, ואומרת: „אני נהנית מההווה!"

„אני לא חיה על זיכרונות!"

לחיות עם גבר מקסים, כשרוני ומעניין, במשך 20 שנה, להתמודד במשך שנתיים עם מחלתו הקשה, ולבסוף לאבד אותו — בואת התנסתה שושנה בר ואין היא רוצה לדבר על כך.

שוש, עורכת סרטים במיקצועה, מוכנה לומר על כך רק: „אני מאוד סגורה ולא נחשפת בכל מה שקרה לשימעון ובכל המחשבות שלי אחרי שנפטר. קשה לי להוציא החוצה. קיבלתי חינוך יקי מובהק, נוקשה. כשזה נוגע לבעיות היקים הם כמעט סגפנים. את הבעיות והצרות הכי גדולות אתה מוכרח לפתור באופן שיכלי. בשביל רגש אתה חייב פרטנר. עם השכל אתה מסתדר לבד."

כמו מארחת. החודש מלאה שנה למותו של השחקן והזמר שימעון בר. שנתיים לפני כן, בגיל 48, חלה שימעון בסכרת, שבעיקבותיה לקה בסיבוכים, שגרמו למותו. מרגע שחלה, קיווה שיתאושש ויוכל לחזור לבימה, אך זה לא קרה. מצבו הלך והחמיר.

באזכרת יום השלושים למותו, שערכו חבריו מתיאטרון הקאמרי, סבבה שוש בין הבאים, רגועה ושקטה, לחצה ידיים, אפילו חייכה מדי פעם, אולי לא מה שמצפים מאלמנה. „את נראית יותר כמו מארחת," אמר לה אחד החברים. שוש נבוכה מעט, לא ידעה איך לקבל את ההערה.

„הייתי אז בדרך לפתור את הבעיות שלי, מה עושים הלאה, איך," היא מסבירה. „אני בנאדם בפני עצמו, עם רצונות ברורים משלי, עם אהבה גדולה למיקצוע ולתחביבים שלי. עבודתי קשורה ביצירה, והיא חשובה לי. את חיי אני חייתי. איש לא חי, ולא יחיה לי את החיים שלי. כבודו של שימעון במקומו. יש זכרונות, הכל קיים. הוא חלק גדול וחשוב מהחיים היפים שלי."

לב חם לישראלים. היא נאה ומטופחת, דקת־גיזרה, אלגנטית, פוני על המצח, איפור עדין. עיניים בהירות, בגוון ירוק־חום. „צבע חקי," היא אומרת, „עיני הן צו־גיוס." דירתה מרווחת, מעוצבת ומרוהטת בטוב־טעם, בבית־דירות נאה בצפון תל־אביב. המון ספרים התופסים קיר שלם בסלון, תמונות על הקירות, הרבה־הרבה צימחיה ירוקה. את חדר־העבודה של שימעון מקשטים צילומים ממוסגרים שלו מהצגות, מסרטים, לבדו וגם בחברת ידועי־שם כפיטר יוסטינוב, מייקל קיין, לי מרווין, ארתור מילר.

שוש נולדה בפראג, צ'כיה. היתה בת יחידה לאביה, שהיה מישפטן אמיד ומצליח, ולאמה, חנה לנדס, צלמת תל־אביבית ותיקה וידועה, שהתמחתה בעיקר בצילום פורטרטים. מול מצלמתה ישבו מנצחים בינלאומיים שהגיעו לארץ, כוכבי־קולנוע כמרלן דיטריך, מלכות־היופי הראשונות ורוגמניות. המישפחה הגיעה לארץ, כאשר שוש היתה בת 3. האב נאלץ, בגלל מיגבלות השפה, להסב את מיקצועו ולעסוק במיסחר.

מהתעניינות במיקצוע של אמה, הגיעה שוש לקולנוע, ולמדה באנגליה עריכת סרטים. כאשר הגיעה להשתלמות בניו־יורק, פגשה את ארתור קרים, נשיא חברת יונייטד ארטיסטס, הנשוי למדענית, ישראלית לשעבר. שוש התיידדה עם

זוג צעיר שוש ושימעון אהבו לטייל בחו"ל. תמונה זו צולמה בפאריס, זמן קצר אחרי נישואיהם. כאשר שימעון ושושנה נפגשו, גילו

לתדהמתם שהם חוגגים את יום־ההולדת באותו יום, בהפרש של שנים אחדות. מימין: שושנה בר בגיל 13, בטיול עם כלבה על שפת־ימה של תל־אביב.

אשת־קאריירה עצמאית, אוהבת להחלבש

אמא צלמת שוש בת ה־20, כי־פי שצולמה על־ידי חנה אמה.

בני הזוג, והוא סידר לה עבודה ברשת־הטלוויזיה החינוכית, צ'אנל 13. היא גם ערכה את קיטעי ה„בקרוב" של כמה סרטים ידועים, כמו ליל האיגואנה.

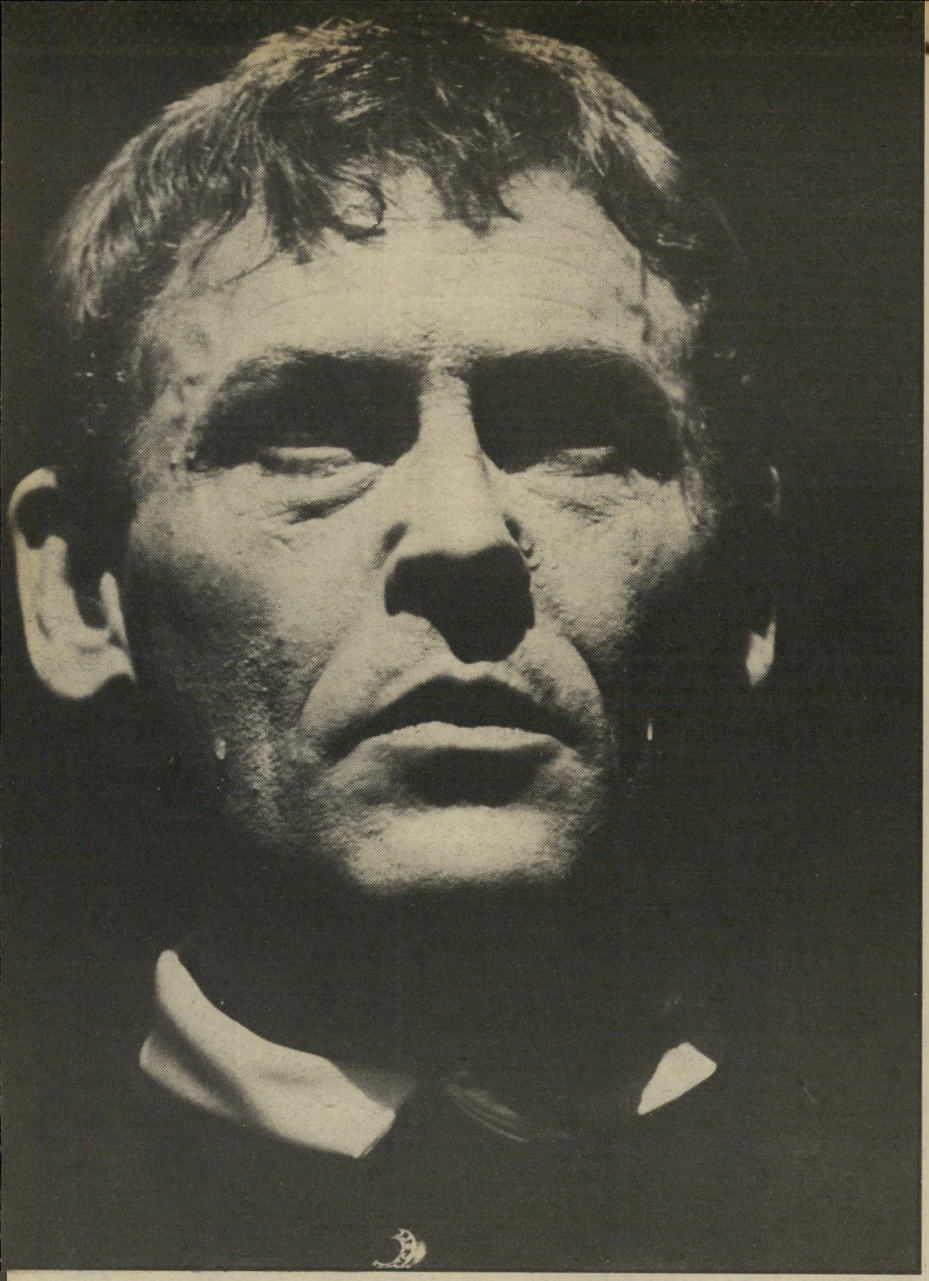
„היה לי מזל," אומרת שוש, „כמעט כולם בתעשיה היו יהודים, עם לב חם לישראלים." כאשר חזרה לארץ, ערכה את יומני החדשות של סירטי גבע, ואחר־כך סרטים דוקומנטריים הסאטירית הראשונה בארץ, שהיתה פופולארית מאוד. הוא אף שלט בשמונה שפות, ועסק בתרגום שירה לעברית.

שוש הכירה את שימעון, כאשר באה עם חברה להופעה של הרביעיה במועדון התיאטרון ברחוב מנדלי. בסוף המופע הלכה לומר שלום ליענקל'ה בן־סירא וגדעון זינגר, שאיתם התיידדה תוך כדי בילוי יומיומי משותף על שפת־הים. מה הרגישה, אם בכלל הרגישה משהו, כאשר ראתה את שימעון על הבימה, היא לא מסוגלת לזכור. היא גם לא זוכרת בבהירות כיצד התפתח הרומן ביניהם.

„המתח שבו הייתי שרויה השכיח ממני עובדות," אומרת שוש, „כל־כך הרבה עברתי מאז. ודווקא יש לי זיכרון מעולה, בעיקר בעבודה. הייתי מסוגלת לומר לידיד מה הוא לבש כאשר נפגשנו לפני עשר שנים. אני רק זוכרת שזה התפתח לאט, כי שנינו לא טיפוסים של קליק מיידי.

„את טבעת הנישואין שימעון שם בתוך שקית גרעינים. לא הבנתי למה הוא מכריח אותי לפצח את כל השקית. הוא היה אימפולסיבי, רומנטי, קיצוני, בולט בחברה, אכסטרווגנטי, מתעניין בהמון דברים, יודע הכל, לא היה אף רגע משעמם איתו. נסחפתי לכל הדברים היפים, שגם אני אהבתי — מוסיקה, תיאטרון, שירה.

„לירח־הדבש באילת נסעתי עם כל הרביעיה. היו לי ארבעה בעלים —

טבעת בשקית גרעינים שוש זכ־תה בהצעת־נישואין מקורית – שימעון החביא את **הטבעת בתוך שקית גרעינים. למטה: רביעיית** מועדון התיאטרון **באחת מהצגותיה הראשונות. מימין: ראו־בן שפר, יענקל'ה בן־סירא, גדעון זינגר ושימעון בר.**

ימי הזוהר בני הזוג בר עם שני ילדיהם, דפנה ואריאל, לפני כשש שנים. שוש, ספורטאית נלהבת, שהיתה בעבר אלופת צה"ל בשחיה, ילדה את בנה אריאל כאשר דפנה היתה בת 12.

ותוכניות־בידור בטלוויזיה, ביניהן זה הסוד שלי. כיום היא עובדת כעורכת עצמאית, עבור הטלוויזיה הבריטית, הגרמנית, ותחנות זרות אחרות.

ארבעה בעלים. שימעון בר היה אמן רב־גוני: הוא היה המלט מוצלח בתיאטרון, ובלט בהצגות כמסיבת יום־הולדת ובשפל. השתתף בסרטים, כמו מיבצע אנטבה, וקול הטנור המלטף שלו נשמע עד היום ברדיו בשירים כמו ערב בא. השיר המנצח של פסטיבל הזמר הראשון, שאותו ביצע יחד עם עליזה קאשי.

לשיא פירסומו הגיע בר במיסגרת רביעיית מועדון התיאטרון. הלהקה הרבר הכי מקורי שיכול להיות. אני זוכרת את שימעון קורא ספר על ספת־הים, ראובן שפר השתוף בשמש, יענקל'ה הפליג איתי על חסקה וגדעון שחה בים, וכאשר רצה לצאת, היה שם דולפין שרקר סביבו וחסם לו את הדרך. הרביעיה היתה כמו מישפחה, והיחסים היו קרובים מאוד, גם בין הנשים. הם היו נהדרים אל שימעון, גם אחרי שחלה."

להיות כמו אבא. כמו רוב האמנים, גם שימעון היה אדם אגוצנטרי. „קשה להיות נשואה לגבר כזה. זה לא משהו שאפשר להתרגל אליו במשך השנים. האמנים הם סופר־סטארים גם בבית. זה מתבטא בכל המאניירות שיש לסטאר. הפרטים כתובים בביוגרפיות של כוכבי הוליוור. העובדה שהם התעשרו או התפרסמו יותר, לא משנה. המרכיבים זהים. הרגישויות, האכזבות."

הבת, דפנה, חיילת בת 19, אומרת: „הוא היה אבא אלוהי ממש. הילדים שלו היו הדבר הכי חשוב לו. היה משתולל איתנו, מספר לנו על הצגות, מצחיק אותנו, עושה פרצופים, תיאטרון שלם. פעם התאפר בשבילי כמו ליצן, ושיחק את התפקיד. הוא נתן לנו המון, מילא אותנו. הוא היה נהנה להסתובב איתי בתיאטרון, ולהציג אותי, בגאווה, בפני החברים שלו.

„נהניתי ללכת איתו ברחוב — כולם הכירו אותו. היה מדבר איתי על כל נושא, בלי פחד. גרם לי להיות פתוחה איתו ועם אמא, אף פעם לא הייתי צריכה לשקר. אנחנו מדברים עליו בבית בצורה חופשית. אני שואלת איך אבא היה מגיב בסיטואציה מסויימת, זה מסקרן אותי, ואמא עונה. לא מסתירים שום דבר. גם עם החברים שלי אני מדברת עליו, בלי מבוכה."

דפנה ארוכת־השיער שואפת להיות עיתונאית. אחיה, אריאל בן ה־8, שר יפה, משחק, רוקד, עושה פנטומימה, ואומר שהוא רוצה להיות „מה שאבא שלי היה" — שחקן וזמר.

שוש אומרת: „אריאל עסוק בגלוריפיקציה של אביו. מדבר עליו עם המון גאווה, בלי כאב. מכיר את שיריו, אומר שהוא השחקן והזמר הכי טוב והכי מפורסם, וחוגג עם זה."

(המשך בעמוד 55)

קולנוע

סרטים

שניים אוחזים בפרשה

אחד החלומות של כל בית־ספר לקולנוע, שאף פעם אינם ניתנים להגשמה בשל המחיר הרב שכרוך בהפקת סרט, הוא להפקיד אותו הסיפור בידי כמה בימאים שונים, ולהשוות אחר־כך בין התוצאות.

הקולנוע הסובייטי חשב פעם על יוזמה כזאת, שלא התממשה, יוזמה שהיא בעצם היחידה שעשויה לתת תמונה נכונה ולהראות מה הם המעלות או החיקויים של יוצרים שונים. משהו בנוסח המוכר יותר — כמה בימאי תיאטרון המביימים את אותו המחזה.

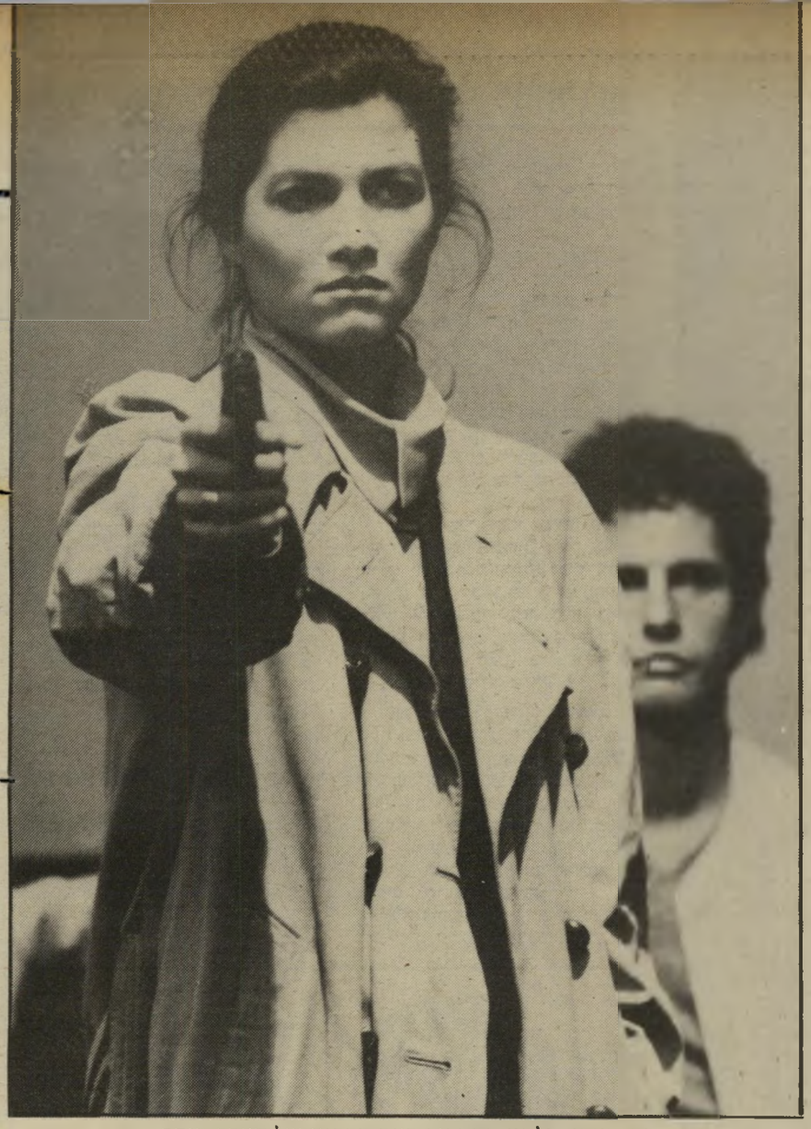
בלי שום כוונות תיאורטיות ובלי שום רצון מיוחד לחדד את חושיהם של חובבי הקולנוע, ניתנת עכשיו בגרמניה הזדמנות לערוך השוואה מסוג זה. שני סרטים, שזכו למסע יחסי־ציבור נרחב, יצאו לאור ושניהם עוסקים בפרשה ידועה ומוכרת, שהגיעה לעמודים הראשונים של כל עיתוני אירופה.

זאת פרשת מריאנה באכמייר, אשה צעירה, אשר שלפה אקדח, בבית־המישפט בליבק, וירתה למוות בקלאוס גראבובסקי, אדם אשר הודה שאנס את בתה הקטנה, בת ה־7, אנה, ואחר־כך חנק אותה והשליך את גופתה לערימת אשפה.

מריאנה עשתה דין לעצמה, אחרי שהתרשמה כי בית־המישפט עשוי למצוא כל מיני נסיבות מקילות לטובת הנאשם, שהיה בעל עבר ארוך ועשיר של פישעי מין. מריאנה עצמה נשפטה מאוחר יותר על המעשה ונידונה לשש שנות מאסר בעוון הרצח.

מריאנה ואנה בכמאייר
האם ובתה בפרשה האמיתית

שחקנית מארי קולבין בתסקיד האם בסרטו של הארק בוהם
האם האמיתית שימשה כיועצת

סימובין בעיתונות. המתח הדראמתי העצור בתוך הפרשה הזאת סיפק לשבועון שטרן חומר לסידרה ארוכה של מאמרים המתעדים את סיפורה של האם, ובתוכם הסתבר כי האשה הצעירה, מהרבה בחינות דמות אופיינית לגרמניות רבות בנות דורה, התמודדה עם בעיות אישיות חריפות. היא חיה בנפרד מאבי ילדתה, ניסתה בכל מאודה לשמור על עצמאותה ועל זכותה לנהל חיים חופשיים כראות עיניה, אולי משום כך חששה שהשופט אשר ישב בדין של גראבובסקי, ואשר שפט אותו כבר בעבר ואיפשר לו לצאת לחופשי, ישתמש בעברה כדי למעט בחומרת הפשע, ובאחריות שחלה על השופט עצמו, כאשר הניח לאדם מסוכן לציבור להסתובב חופשי ברחובות.

מובן שסיפור על אשה שחיה חיים חופשיים ואינה רואה עצמה כבולה על־ידי מוסכמות מוסריות ישנות, המסתעף לעבירת־מין, רצח ונקמה בתוך בית־המשפט, כל אלה הם מרכיבים שהקולנוע לא יכול היה להרשות לעצמו שלא להשתמש בהם. אילו היה תסריטאי ממציא אותם, היו הכל מלגלגים להגזמות הגסות והבלתי־אמינות של האמנות השביעית, אבל כאשר יש סימוכין בכותרות הראשיות של עיתונים שלא הספיקו עדיין להצהיב, זאת הרי מציאה מן השמיים.

עבר עברייני. האחראים לשני העיבודים הם שני טיפוסים שונים לגמרי זה מזה. בורקהארדט דינסט הוא דמות ציורית לא פחות מן הדמויות שבסרט. התגלמות ה־"מאצ'ו" הגרמני, איש גבה קומה ובעל מראה קשוח, פניו מחוטטים והבעתם זועמת. מספרים, שכאשר הופיע פעם בתוכנית ראיונות בטלוויזיה, יחד עם רומי שניידר המנוחה, היא לא יכלה שלא לפעור פיה מול הגבריות הקורנת ממנו.

דינסט הוא לא רק נראה כמו גאנגסטר מן הסרטים, הוא אף היה כזה וישב בכלא על שוד מזויין של בנק. מאז יצא החוצה הופיע בסרט שבו תואר למעשה סיפור חייו, כשהוא משתתף בכתיבת התסריט, ועתה הוא נטל את פרשת באכמייר כחומר לסרט הראשון שהוא מביים.

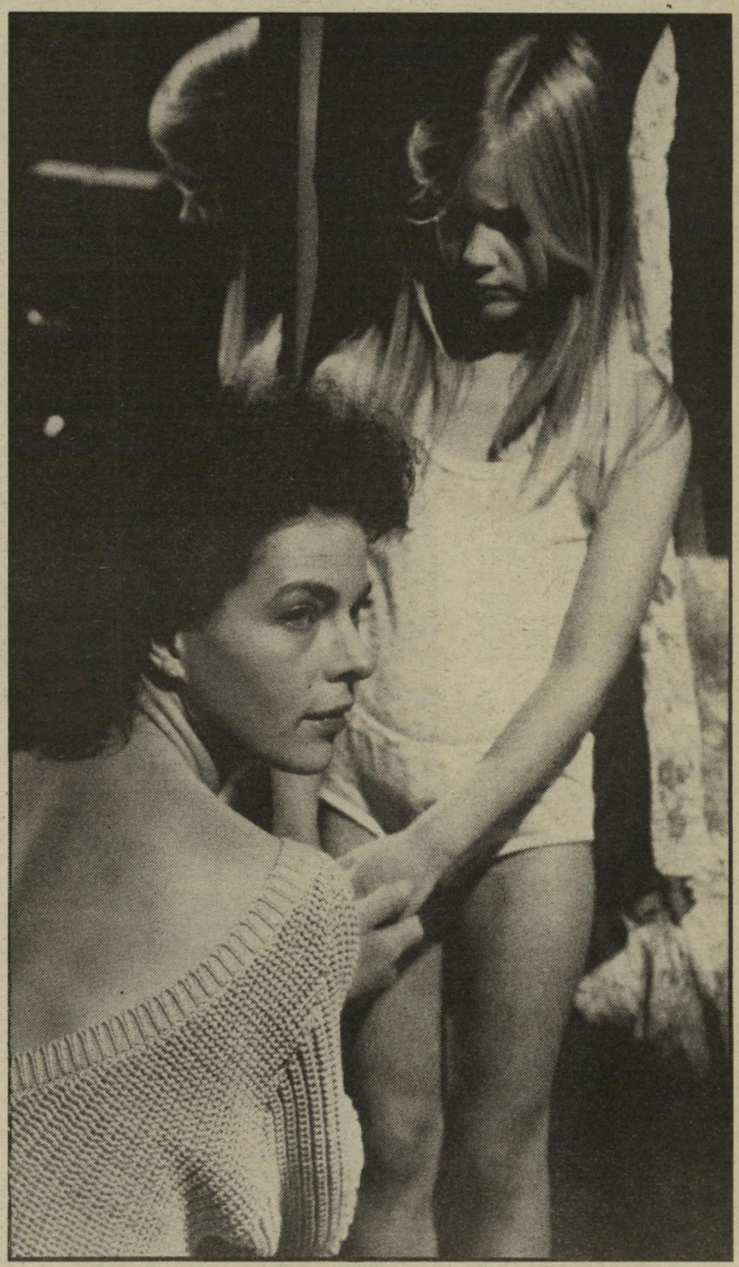
"אין לי שום רצון להיכנס לתוך המניעים של האם, להבהיר את התנהגותה, אני מכיר היטב את עולם העבריינות ואני יודע שאפשר תמיד לספק הסברים והבהרות לרוב, אבל אין זה מסביר ואין זה מבהיר אף פעם.

"רציתי להראות מה קורה לאדם שניסה כל חייו לשבור מוסכמות ולעבור גבולות, כאשר מכה נוראה מונחת עליו והוא — במיקרה זה היא — אינה מוכנה להשלים עם ההתנהגות שמצפים ממנה."

כך מסביר דינסט את גישתו לתסריט שכתב. תסריט המבוסס על עוברות שפורסמו באמצעי התיקשורת בלבר. כאשר שלח את התסריט לגיבורת המעשה, הוא נענה בשתיקה מוחלטת. אולי משום שבאותו השלב היא כבר הבטיחה את שיתוף הפעולה שלה לגירסה השניה של הסיפור.

קלבין וילדתה ג'וליה
בשמות בדויים

גודרון לאנדגרבה בתסקיד האם בסירטו של בורק הארדט דינסט
הבימאי ישב בעצמו בכלא

זה לא הרתיע את דינסט ואת מפיקיו, מה עוד שבינתיים הם הבטיחו לעצמם את שירותיה של אחת השחקניות המבוקשות ביותר בגרמניה היום, גודרון לאנדגרבה. אחרי הצלחתה האדירה בתפקיד עקרת־הבית שהופכת ליצאנית בהאשה הבוערת, (בישראל נקרא הסרט "היצאנית המכובדת") תפקיד שבעיקבותיו הפכה לנושא החלומות האירוטים של כל הגברים הגרמנים, מצאה את עצמה השחקנית האלמונית מרכז של תשומת־לב רבה.

הסכמתה להופיע בתפקיד מריאנה באכמייר כבר הבטיחה לסרט תהודה רבה. "אני אוהבת תפקידים של נשים הנמצאות במצבים חריגים," הסבירה את הסכמתה להופיע בסרט.

שעה שרינסט צילם את גירסתו, הנושאת את השם אמה של אנה, במינכן, ניגש מתחרהו, שחקן־בימאי בשם הארק בוהם, לעשות את אותו הדבר, באולפני האמבורג.

בוהם הוא דמות פעילה ביותר בקולנוע הגרמני החדש, הוא מרבה להופיע בסירטי עמיתיו והוא חביב על החוגים המתקדמים של תעשיית הסרטים שם, אותם החוגים הידועים בפעילות לקידום הסרט הגרמני, על־ידי פעילות ציבורית ענפה.

שמות בדויים. בוהם ניגש לסיפור מזווית אחרת. ראשית, הבטיח לעצמו את עזרתה של מריאנה באכמייר עצמה, כיועצת לכתיבת התסריט. שנית, הוא החליט לא להסתפק בתיאור הפרטים של הפרשה, כהווייתם בלבד, כפי שעושה זאת דינסט, אלא לחשוף בהרחבה את כל הרקע של מריאנה באכמייר וחייה, לפני המיקרה עצמו.

כדי לאפשר לעצמו כמה שאפשר יותר דרור בתימצות והחרפת נקודות, במיקרים הרצויים לו, החליט בוהם שלא להשתמש בשמות המקוריים של הנפשות הפועלות. לאם בסירטו, קוראים מאריה זלבאר, שם בתה הוא יוליה, אבל לסרט עצמו קוראים פרשת באכמייר. וזאת כדי לא להשאיר שום ספק, שגם אם השמות בתוך העלילה בדויים, הסיפור עצמו מתייחס לאותו המעשה.

לתפקיד הראשי בסירטו של בוהם, נבחרה שחקנית אוסטרית צעירה בשם מארי קולבין, שהופיע בעבר בכמה סרטים נועזים למדי, ואולי יש בכך רמז שעברה עולה בקנה אחד עם עבר הדמות שהיא צריכה לגלם.

הדיעות בגרמניה, בין המבקרים שראו את שני הסרטים, נוטות יותר חסד לגירסתו של בוהם, אולי משום שהוא היה תמיד קרוב אליהם יותר. בכל מיקרה, מעניין יהיה לראות שני סרטים כאלה, זה בצד זה, ולהשוות בין הגישות.

פרסים

הרשימה

בשבוע הבא תחלק האקדמיה לאמנות הקולנוע בהוליווד את פרסי האוסקר לשנת 1984. הנה רשימת המועמדים בקטגוריות הראשיות: אפשר להתחיל לנחש:

הסרט הטוב ביותר

החברים של אלכס – לורנס קאסדן
המלביש – פיטר ייטס
הצוות המובחר – פיליפ קאופמן
רגעים קטנים של חסד – ברוס ברספורד
תנאים של חיבה – ג'יימס ברוקס

הסרט הזר הטוב ביותר

אני אוהב אותך כרמן – קארלוס סאורה (ספרד)
אהבה ממבט ראשון – דיאן קוריס (צרפת)
פאני ואלכסנדר – אינגמר ברגמן (שוודיה)
איוב מתמרד – אימרה גינוגוסי ובארנה קאבאי (הונגריה)
המסיבה – אטורה סקולה (איטליה)

בימאי

פיטר ייטס — המלביש
אינגמר ברגמן — פאני ואלכסנדר
מייק ניקולס — סילקווד
ברוס ברספורד — רגעים קטנים של חסד
ג'יימס ברוקס — תנאים של חיבה

שחקן

מייקל קיין — לתנך את ריטה
טום קונטי — ראובן ראובן
טום קורטני — המלביש
רוברט דובאל — רגעים קטנים של חסד
אלברט פיני — המלביש

שחקנית

ג'יין אלכסנדר — צוואה
שירלי מקליין — תנאים של חיבה
מריל סטריפ — סילקווד
ג'ולי ואלתרס — לתנך את ריטה
דברה וינגר — תנאים של חיבה

סטיוארט ונובק: הקלאסי והחושני

מותח וגאוני כבראשונה

ורטיגו (כפיר, ירושלים, ארצות־הברית) – **המיבחן האכזרי ביותר של הקולנוע הוא מיבחן הזמן. אם סרט יכול לשמור על רעננותו ולהרשים אחרי 25 שנים, כמו שהוא הרשים בפעם הראשונה שהציגו אותו, סימן שמדובר ביצירה של ממש. מבחינה זו, סרטיו של אלפרד היצ'קוק לא זו בלבד שהם מחזיקים מעמד כאילו נעשו אתמול, אלא מקבלים עומק נוסף ונדמה כאילו הם עשירים יותר היום מכפי שהיו אי־פעם. כך גם ורטיגו, לדעת רבים, היפה שבסרטיו.**

בלש הסובל ממחד גבהים נשכר על־ידי ידיד כדי לעקוב אחרי רעייתו, המתנהגת בצורה מוזרה, ומגלה נטיות להרס עצמי. הבלש נכשל במשימתו, אולם מאוחר יותר הוא פוגש אשה שהיא בת דמותה של זו שנשמטה בין ידיו בפעם הראשונה, והוא מנסה לכפות על אשה זו את הצורה החיצונית המדוייקת של הראשונה.

על סמך סיפור זה שנכתב על־ידי צמד הצרפתים בואלו ונארסז'אק מתוך כוונה מוקדמת להציעו להיצ'קוק, מתפתחים כל נושאי המפתח ביצירתו של אמן המתח. אפשר למצוא כאן את רגש האחריות לזולת ואת תחושת התשא הקדמון המרובצת על גיבוריו, וגורמת להם ליטול על עצמם מנת אשמה גדולה בהרבה מן הראוי, יש כאן אובססיה כפולה של המוות, מצד אחד, ומילחמה נואשת נגד אובססיה זו, גם היא כפולה, יש כאן תשוקת־לב מירבית למיבנה הצורני של כל תמונה ותמונה,

לקח מופתי לסיפורת חזותית שאינה זקוקה, אלא למינימום של מלים, כדי להסביר את עצמה וברגיל, עיקר הסרט אינו חשיפת התעלומה הבלשית, אלא התהליך הפסיכולוגי שבעזרתו מגיע הגיבור לפתרון.

הסרט הוא בין הארוכים ביותר שעשה היצ'קוק (קצת יותר משעתיים), אבל אין בו דקה אחת נתה. סרט כזה אסור להחמיץ.

אסירים בסגוביה: להימנע מאידיאליזציה

לחפור אל החופש

הבריחה מסגוביה (פאר, תל־אביב, ספרד) – **דראמה דוקומנטרית זו, המשחזרת בריחתם של אסירים פוליטיים מכלא ספרדי, בשנת 1975 (כשפראנקו היה עדיין בחיים), היא דוגמה ומופת לעבודה נקיה, יעילה ונאמנה, שבה עושי הסרט ידעו בדיוק מה הם רוצים לספר, ולא הניחו לשום פיתוי לגרור אותם חצידת מן המסלול שלהם.**

מה שרצו לספר זה התהליך המדוקדק שבו תוכננה הבריחה על־ידי האסירים, תוך התעקבות על כל פרט חיוני ועל שלבי הביצוע. לעומת זאת, הם רצו להימנע מכל אידיאליזציה של דמות זו או אחרת מן הבורחים, מיצירת גיבורים מאולתרים שיזמינו את הצופה לחזדהות עימם, מתעמולה פוליטית שהיא כמעט מתבקשת מאליה (הרי מדובר בלוחמי חירות באסקים), או מחטפות מוסר מיותרות, שבמיסגרתן אפשר היה להציג את כל האסירים כקורבנות ואת כל השוחרים כמיפלצות.

ואמנם, המעלה הגדולה ביותר של הסרט הזה היא במה שאין בו. כל אותן הפשרות הכ"ל שבדרך־כלל חופכות את סירטי הבריחה מן הכלא למיקשה אחת מוכרת וחוזרת על עצמה. זאת ועוד, הביטאי אימנטל אודריה נשען על תסריט שכתב אדם אשר השתתף בבריחה, חלק גדול מן המשתתפים הם האסירים עצמם שהיו מחדש את החוויה מול המצלמות. ועם ניבחרת כזאת הוא לא יכול היה להרשות לעצמו סטיות רבות מן העובדות.

מה שהוא השכיל לעשות, זה להכניס את הסיפור למיסגרת של קצב קולנועי בנוי היטב, כאשר הוא משלב ביעילות רבה את ריגעי החדרפיה בחדר־האוכל של הכלא, עם הסצינות שבתן הוא מתעד את חפירת התעלה המובילה אל החופש.

נכון שאין בסרט כובבים זוהרים ואהבות סוערות, אבל מי שמעוניין לראות סיפור קולנועי מוצג היטב, ודאי לא יתאכזב.

קורטני ופיני: מישחק והצגה

תרגיל לשני שחקנים

המלביש (לב 2, תל־אביב, אנגליה) – **התנאי הראשון כדי לחנות מסרט זה, הוא התעניינות בחיי התיאטרון ובמה שמתרחש מאחרי הקלעים. התנאי השני הוא השלמה עם העובדה שמדובר כאן בעיבוד של מחזה לקולנוע, עם כל המשמעויות הכרוכה בכך. והתנאי השלישי, נכונות לקבל מיבצעים מישחקיים חריגים, גם כשהם מוגזמים מעל ומעבר לצורך, מתוך הערכה ליכולת של מי שמבצע אותם.**

המחזה של רונאלד הארווד עסק, על הבימה, בדמותו של מלביש חומו־סכסואלי העובד כבר שנים רבות במחיצתו של כוכב תיאטרון מזדקן מדרג ב', המסייר עם להקתו בערי השדה בבריטניה, תרחק מן הזרקורים הזוהרים של לונדון.

המלביש עצמו היה המוקד של המחזה, כהתגלמות תאיש שבצל שבלעדיו אין ההצגה יכולה להימשך, ולמרות זאת מתייחסים הכל לקיומו כמובן מאליו.

הסרט מנסה להרחיב את היריעה המקורית, נותן מישקל־יתר לדמות השחקן שמעסיק את המלביש, הופך אותו לכוכב גדול בעל כאריזמה עצומה, פותח את התחום הצר של הבימה על־ידי הוספת כמה מיבצעים.

אבל ביסודו של דבר, נשאר הסיפור כולו מחזה, העיקר בו הם עדיין הדיאלוגים והחופעה של שני השחקנים הראשיים.

ג'יימס בונד מסרב למות

ג'יימס בונד מסרב למות. שונאיו המושבעים, אלה העובדים עבור הק־ג־ב, ואלה שנשכרו על־ידי אירגוני פשע משגשגים כמו ס־מ־ר־ש או ס־פ־ק־ט־ר, שלא לדבר על כל צופי הקולנוע שעייפו כבר מן המירוץ אחרי המצאות חדשות ותעלולים דמיוניים — כולם יחד קיוו שכאשר יגמרו לעבד את כל הספרים שהותיר אחריו יאן פלמינג, אביו מולידו של 007, יילך גם הגיבור לעולמו.

אבל מה לעשות, תעשיית הסרטים ניצלה כבר את כל הספרים של פלמינג, כולל סיפור שבו בונד מופיע רק בסיום (המרגל שאהב אותי וסיפור קצר (אוקטופוסי), אבל הזרם עוד לא נעצר. ואם אין סיפורים חדשים, אין כל סיבה שלא להשתמש מחדש בסיפור ישן. העיקר שהשם בונד לא ייעלם.

צריך להודות, שכבר מזמן אין עוד חשיבות למקור הספרותי של המעשיה. תעשיית בונד קשורה יותר בפיתוח אפקטים מיוחדים, באתרי צילום אכזוטיים, בכמות החתיכות שאפשר לרחוס לכל תמונה, בפאר, בהדר, בחיים נוצצים, בכוכב שיישא את כל זה על כתפיו הרחבות ומעל לכל, במכונת פירסומת שתפציץ את העיתונות, הרדיו והטלוויזיה באינפורמציות חדשות ומופלאות על התכונות של האופוס האחרון בסידרה.

כך מציעים לעולם אל תאמר לא, שאינו אלא גירסה חדשה של סרט שנעשה כבר פעם כדור הרעם (1965). אז עלה הסרט כחמישה או שישה מיליון דולר ונחשב הפקה בזבזנית ויקרה, היום השלישו מפיקי הגירסה החדשה את סכום. גם השקעה של 25 מיליון היא כראית, אם לשפוט לפי מחזור העסקים של הסרט בארצות־הברית.

הקלף החזק של הסרט, שבזכותו אפשר היה למצוא משקיעים שיביאו כל־כך הרבה מיליוני דולארים, היה העובדה ששון קונרי חזר לתפקיד

בארברה קארדה היפהפיה ילידת ניקארגוואה שנר־ אתה כשבא, אהובתו היהודיה של סילווה, בסידרה הטלוויזיונית מצדה, ממלאה את תפקיד האוייבת היפה.

פאטימה בלש קאר־ רה עם נחש בגילגול החדש של פיונה.

לוצ'יאנה פאלוצי שיחקה בתפקיד פיונה היפהפיה ה־ מירשעת בכדור הרעם. למטה מימין: ג'יימס בונד רודף על אופנוע שטח ומדלג מעל מיכשולים שונים ומשונים.

נבל ישן השחקן האיטל־ קי אדולפו צ'לי בתפקיד לארגו, הנבל שתום העין.

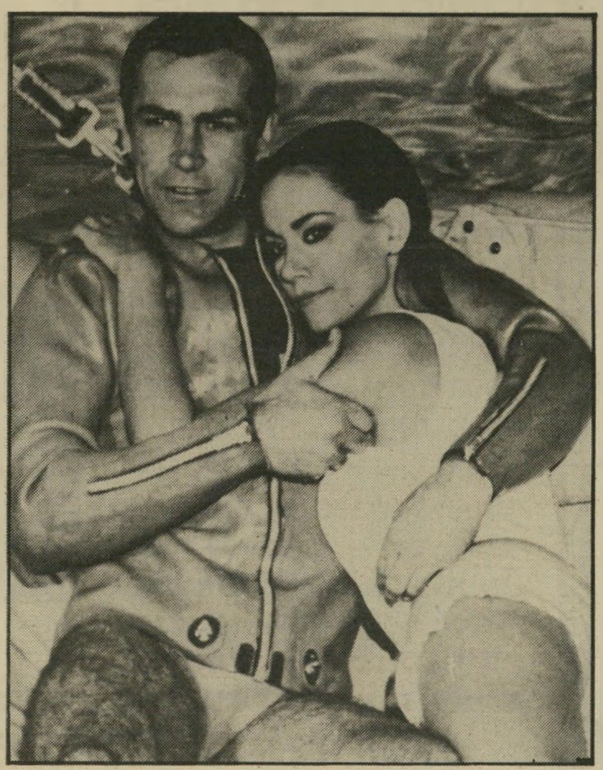
מאניפני חדשה אהובתו הנצחית של ג'יימס בונד היא פאמלה סאלם. בתמונה משמאל נראה שון קונרי צעיר יותר עם מאניפני המקורית, השחקנית לואה מקסוול.

נבל חדש השחקן האו־ בראנדאואר מגלם את לארגו.

סאסקיה כהן טאנוגי בימאית תי־אטרון שאביה הוא אחד מראשי איגוד המפיצים בצרפת נבחרה לגלם את דמותה של ניקול, העוזרת לבונד בשרות הוד מלכותה בלעולם אל תאמר לא. אם הקמטים שנוספו לשון קונרי מאז גילם את דמותו של בונד בגירסה המקורית לסיפור זה כדור הרעם, בשנת 1966 לא הרתיעו את המפיקים. הרי לא היו מוכנים להסתכן בקמטים של החתיכות שלצדו. לכן חידשו את המלאי בנבחרת רעננה בגיל ומגוונת בצבע.

הראשי, שאותו נטש בשאט־נפש לפני תריסר שנים. מדוע חזר? יש אומרים שחמישה מיליוני דולארים שיכנעו אותו. אחרים טוענים שאשתו, מישל, שיכנעה אותו לחזור לתפקיד שעימו זוהה על־ידי רבים, כל עוד אין ברוקולי המפיק (קונרי טען שברוקולי פשוט עשק אותו), שכן זוהי ההיזדמנות „לעשות פעם אחת בונד ברצינות".

אשר לשאיפות של קונרי, צריך לומר שהדיאלוג כאן קצת יותר מורכב מזה שהופקד בידי רוג'ר מור באוקטופוסי (כל מה שהוא צריך היה לומר שם, זה: „נעים מאוד, קוראים לי ג'יימס־בונד" ולחייך מאוזן לאוזן). ועוד צריך לומר, שהאפקטים המיוחדים מאופקים בהשוואה למה שהורגלנו בשנים האחרונות.

מה זה כבר קפיצה של בונד ונערתו, רכובים על סוס, מסלע בגובה של 30 מטר אל תוך הים (מובן שכולם יוצאים מזה בריאים, שלמים וקצת רטובים), שעונ־ייר מצוייר במכונת ריתוך העובדת על קרני לייזר, או עט נובע שהוא גם באזוקה לשעת הצורך? בקולנוע הרי הכל אפשרי.

עדנה סיינרו ■

קים באסינג'ר דומינו החדשה היא הרקדנית האמריקנית קים באסינג'ר, שהופיעה בסידרה מעתה ועד עולם בטלוויזיה. העובדה שהיא רקדנית עוזרת לה כאן מאוד, משום שבזמנה הפנוי היא מתרגלת במרץ רב ריקודים, כאילו התכוונה לפלאשדנס מס' 2.

דומינו הטובה השחקנית הצרפתיה קלודין אוז'ה בתפקיד דומינו, אהובתו הטהורה היפה והטובה של בונד. בכדור הרעם בזרועותיו של הגיבור ששיחרר אותה מהשבי.

האם האסטרולוגיה היא אמת?

קרא ושקול בעצמך:

הנוסח המלא של החומר המערכתי שפורסם בשבועון „העולם הזה" מס. 2426, שראה אור ב־29.2.84 (עמ' 19)

למרות שהשנה האזרחית החלה לפני חודשיים, סיפר השבוע האסטרולוג **שבתאי לביא** מה צופ־נים הכוכבים לדמויות המרכזיות במפה הפוליטית בישראל בשנה הקרובה.

לדעתו **יצחק רבין** יצא מהמשחק. **יצחק נבון** לא יכנס השנה במלוא המרץ לפעילות, יתכן שמסיבות בריאותיות יעדיף להיות מס. 2.

אם **יצחק שמיר** ייצג את הליכוד בבחירות, הוא יפסיד מול **שמעון פרס** ואם **דויד לוי** יתמודד בראשות הליכוד מול המערך – הוא ינצח.

אריאל שרון ישוב למרכז הבימה הפוליטית סמוך לשנת 1988, ובאותה תקופה חוזה לביא סכנה למישטר דיקטטורי.

לשר האוצר הנוכחי **יגאל כהן אורגד** לא צפוי עתיד רב ומכובד בשנים הקרובות.

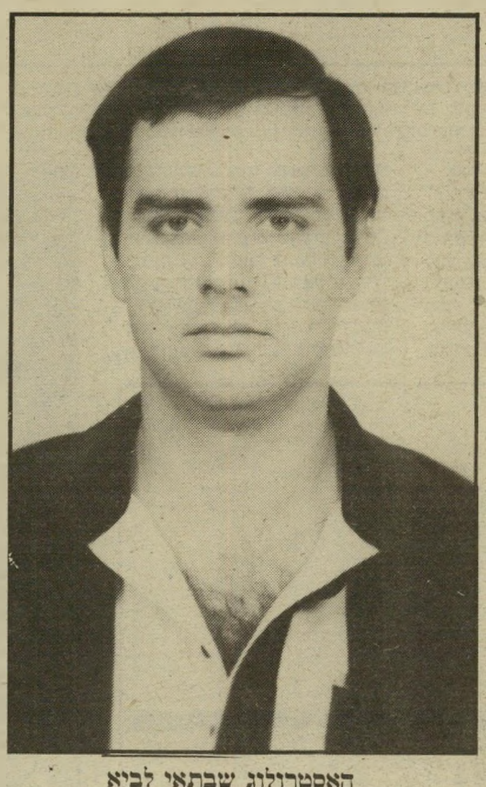
אגב עיניני אוצר: **שבתאי לביא** מציע לכל המתרגשים מהמתרחש ב**בורסה** לצאת לחופש עד חודש יוני. לדעתו, רק אחרי הקיץ יהיה כדאי לקחת חלק במשחק.

בשלב זה, כדאי רק להמר על מניות־נפט.

דברים אלה השמיע האסטרולוג **שבתאי לביא** שבוע קודם לכן, ב„**בית־לסין**" התל־אביבי, בערב ראיונות בהנחיית **יעקב אגמון**.

בינתיים התגשמה תחזיתו במלואה.

בדו־שבועון **אסטרוסקופ** מתפרסמת סדרת כתבות של **שבתאי לביא** בנושא **האסטרולוגיה של הבורסה**, אך אם אתה קצר־רוח, הודפסה למענך המהדורה השניה של הספר **חיזוי העתיד בעזרת האסטרולוגיה לאלה שאינם מאמינים לאסטרולוגים**, שבו תמצא מידע מהימן גם על האסטרולוגיה הסינית, הויבר־ציות של כוכב־הלכת, בתי ההו־רוסקופ, הזויות החיוביות והשליליות, הימורים ואסטרו־לוגיה, תחזית לכל המזלות ל־1984, קבוצות גורל, לידות, תאונות, הצלחות, תורת המספרים, זיווגים והתאמות, ועוד ועוד. כאשר הכל בשפה קלה, מבודחת וברורה לכל. מחירו של הספר בכריכה קשה, כולל דמי משלוח ומע"מ 1500 שקל. רכישת 3 ספרים, מזכה את הקונה בספר רביעי חינם.

האסטרולוג שבתאי לביא

שלח צ'ק ע"ס 1500 שקל לעותק ל„הי עיף בע"מ" – ת.ד. 1157 גבעתיים, ת.ד. 1157 גבעתיים, 53111. שישלחו אליך בדואר..... עותקים „חיזוי העתיד בעזרת האסטרולוגיה לאלה שאינם מאמינים לאסטרולוגים"

— — — — — — — — — — — — — —

הכתובת למשלוח: .....

רצ"ב שיק מס, ...משוך על בנק .....

תאריך..... חתימה .....

הי עיף!

הוצאה לאור * פרסום * יעוץ אסטרולוגי

שדרות אברהם 5 רמת־גן טלפון 734847

מכתבים ת.ד. 1157 גבעתיים 53111

לפני ארבע שנים עזב את הטלוויזיה ונחלץ לעזרתו של פרס. עכשיו הוא חזר לטלוויזיה בדלת השניה, ושוב „לובש את השכפ"ץ" למען פרס

ניר עם פרס
לא מחלקים את עור הדוב!

בימים אלה חזר אל הבימה הציבורית עמירם ניר, חוקר במרכז למחקרים סטרטגיים, והזרקור־רים שוב מאירים אותו.

בבת אחת גישרו כותרות העיתונים, כי האיש, שהיה הכתב הצבאי של הטלוויזיה, ונחשב „כובב", חוזר לפעילות הן כחבר הוועד המנהל של רשות־השידור, והן כראש מטה־הבחירות של מועמד מיפלגת העבודה לתפקיד ראש־הממשלה, שיהיה ככל הנראה שימעון פרס.

מאז שפרש מעבודתו בטלוויזיה והצטרף אל מטה־הבחירות של שימעון פרס ב־1981, דומה היה, למי שאינו מכיר את האיש, כי עמירם ניר כחר להתבצר אי שם במיגדלי־השן האקדמיים ולהניח את הילת הטלוויזיה ואת ניבכי הפוליטיקה לאחרים. גם מי שסברו כי בעיקבות נשואיו לג'ודי מוזס, בתו של נוח מוזס, בעל ידיעות אחרונות, יכניס עמירם יד ורגל בעיתון חותנו, התבדו.

אך מי שהכיר את האיש מקרוב, ידע כי אינו שוקט על שמריו. קשריו עם יושב־ראש מיפלגת העבודה, שימעון פרס, העמיקו והלכו. השנים היו נפגשים לעיתים מזומנות להחלפת דיעות.

מחקרו של ניר, הממליץ על מודל של סידורי ביטחון בלבנון, שיאפשר חזרת חיילי צה"ל הביתה, התקבלו במרכז המיפלגה כעמדת מיפלגת העבודה בנושא. ניר הצטרף כחבר בדור ההמשך של המיפלגה, נתן הרצאות בנושא לבנון ובנושאי ביטחון לפני חברי המרכז, ומי שהיה בעניינים ידע — עמירם ניר שוטט קרימה.

רבים זקפו גבות בתדהמה, כאשר נודע כי ניר הוא אחד ממועמדי מיפלגת העבודה לוועד־המנהל של רשות־השידור. עמיתים־לשעבר של ניר לא הבינו איזה עניין יש לאיש, שהיה אחד מכתביה המוכשרים של הטלוויזיה, לעסוק דווקא מן הצד הניהולי שלה. אחרים שהכירו אותו יותר מקרוב ידעו שעמירם ניר חוזר אל הפוליטיקה בדלת הקידמית.

כחבר הוועד המנהל תהיה לו השפעה על הנעשה בטלוויזיה. הוא יהיה בחדשות. איש לא חשד בניר, כי יהיה חבר אנמי בוועד־המנהל. כבר עכשיו ברור כי הוועד־המנהל של רשות־השידור עם עמירם ניר בתוכו יהיה חיה פעילה מאוד. מרכיב נוסף הוא יחסיו הצוננים של ניר עם חבר נוסף של הוועד־המנהל, גם הוא מטעם מיפלגת העבודה, הד"ר ישראל („רוליק") פלג, המשמש גם כרובר סיעת המערך בכנסת.

יחסיהם של השנים התערערו, כאשר בתקופת הבחירות הקודמות, והמדיום התפתח. אני מרגיש תחושה של מחוייבות כלפי הטלוויזיה. איני יכול להתנתק, זה עניין של אופי."

מדוע, התנתק אם כך, בזמנו מהקאריירה העיתונאית המצליחה שלו בטלוויזיה, כדי ללכת לעבוד עם שימעון פרס בבחירות? עמירם ניר אומר כי לא עזב את הטלוויזיה כדי ללכת עם פרס, אלא כדי לעבור למסלול חיים אחר: „גם פוליטי וגם כדי להתפתח בכיוונים חדשים שהרגשתי חסר בהם, כיוונים כמו העמקה אקדמית, רכישת כלי ניתוח וגם השפעה פוליטית."

ההשפעה הפוליטית, ההשפעה על מהלך הדברים ועל הכרעות חשובות, חשובה לניר והוא אינו מנסה להסתיר זאת. אחת הסיבות, לדבריו, שהביאה אותו לוועד־המנהל של רשות־השידור הוא הרצון לסייע לשנות את היחסים הגרועים שבין העיתונאים והוועד־המנהל. לדבריו, העיתונאים זקוקים לוועד־המנהל, „אך הם מרגישים כי

אני יוצא למילחמה!

אינם זקוקים לוועד בסיגנון ששלט בשנים האחרונות. חבל מאוד שהוועד־המנהל התפתח לכיוונים כאלה. הוועד הקודם עסק בתחומים שלא היו מעניינו ולא עסק בתחומים שהיו בעניינו."

עמירם אינו מוכן שיגדירו אותו כנציג בוועד־המנהל. הוא מעריף את ההגדרה „מומלץ מיפלגה". הוא רואה בעבודתו החדשה שליחות ציבורית, למרות שהוא מודה כי „היה נאיבי להגיד שמומלצי המיפלגות לא ישמרו מעת לעת על האינטרסים של המיפלגות שלהם."

כחבר הוועד־המנהל הוא רוצה להתוות מדיניות שידורים שתיגזר ממה שהתכוון המחוקק. הוא רוצה לעסוק בתיכנון מישדרים ובציוצוע, בתקציב ובתיכנון ארוך־טווח של אמצעי התיקשורת האלקטרוניים. „במילים אחרות," אומר עמירם ניר, „הוועד המנהל צריך להכין תשתית פיסית של משאבים והנחיות לעבודה מיקצועית."

כשהוא נשאל אם על הוועד־המנהל להתערב בעבודתם המיקצועית של העיתונאים ברשות־השידור, הוא אומר: „להתערב בדיעבד ובמידה שיש חריגות מעבודה מיקצועית, חובתו של הוועד־המנהל להחזיר את העבודה אל הכיוון המיקצועי האתי."

נגד תפירת חליפות

כ**ך רואה** עמירם ניר את עבודתו כחבר הוועד־המנהל של רשות־השידור. ומה ברבר עבודתו כראש מטה־הבחירות של המועמד לתפקיד ראש־הממשלה מטעם מיפלגת העבו־דה?

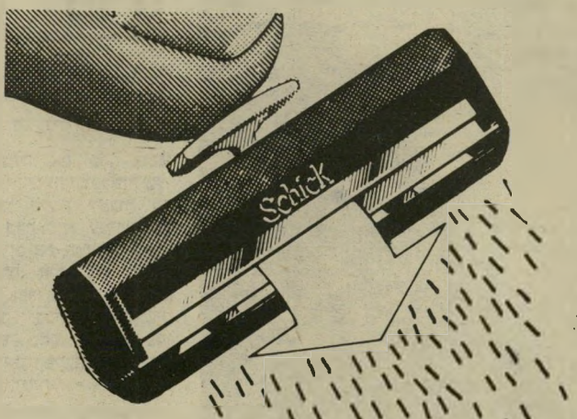
ניר זהיר מאוד בניסוחיו. היו כאלה במיפלגת העבודה, שראו בתפקיד החדש שעומד ניר לקחת על עצמו הצנחה מלמעלה. היו כאלה שטענו כי לא יתכן שהאיש יהיה גם חבר הוועד המנהל וגם ראש מטה הבחירות, אך הביא פרס את ניר כשחקן חיזוק לשלישיה הפותחת, שכוננתה „נערי פרס" ושכללה את יוסי ביילין, ישראל פלג וגדעון לוי.

השבוע נפגשו השניים. ניר מספר כי ישראל בירך אותו על הצטרפותו לוועד המנהל. ניר ענה בברכה והוסיף: „באופן אישי ובכנות, אני לא משרבב עיניינים אישיים בעבודה. כך נהגתי בטלוויזיה וכך אנהג בכל מקום. אני משתדל להיות ענייני ולא רואה כל בעיה של מתיחות על רקע אישי. במידה שבעיה כזאת קיימת, היא לא רלבנטית. ענייניות, לא תהיה בעיה ואני לא רואה שום סיבה מדוע שישראל ואני לא נעבוד ביחד."

לא יכול להתנתק

א**יזה עניין** יכול להיות לאיש כמו עמירם ניר להיות חבר בוועד־המנהל? הוא עצמו אומר שהוא לא צריך את זה, כי זה לא נותן לו שום דבר — לא קידום פוליטי ולא קידום כלכלי. יחד עם זאת, הוא מסביר מדוע הוא בכל זאת רוצה בכך: „במידה רבה, הרצון שלי להיות חבר בוועד־המנהל נוגע לרקע שלי. 10 שנים עבדתי בטלוויזיה ויחד עם אחרים נתתי את הנשמה כדי שנצליח. וכל מי שעבד בתקופה שנות ה־70 יודע שזו היתה תקופה של פריחה לטלוויזיה הישי־ראלית. הכיוון היה כיוון של עליה והמדיום התפתח בכל העולם. אני רואה את עצמי כמי שיכול לתרום לכיוון הזה. אני לא רוצה לחזור לעבוד כעיתונאי. אני רוצה לעשות משהו אחר, אבל בתוך המדיום הזה. אני מאמין שיש לי מה לתרום בתחום

רק הסכין הטוב ביותר מצוייד במתקן ניקוי עצמי

"שיק-פיבוטי", הסכינסובב המחליק בשלמות על עור פניך ומגלח אותן מכל זוית, מציע לך עוד יתרון חשוב ובלעדי: **מתקן ניקוי עצמי**. לחיצה קלה על הכפתור הלבן מסלקת את כל שיירי הזיפים והקצף מבין הלהבים.

רק להבים נקיים מעניקים לך גילוח מושלם לאורך זמן... אז בוא, עבור ל"שיק-פיבוטי".

שיק פיבוט-הסכינסובב עם מתקן הניקוי העצמי.

יבוא: י. רוזנהויז, בע"מ טל. 03-621775
הפצה ברק מפיצים בע"מ טל 03-9222855

שיק פיבוט

מנוקי נוסעים

הפלגות קו

לקפריסין — כרתים — רודוס — טינוס — אתונה

חיפה - כרתים

הלוך ושוב

החל מ- **$ 86** לתקופה מוגבלת

"ורגינה" שנת בניה 1964 דרגת סיווג בטיחותית א"א

סוכנים בישראל: מנו קוי נוסעים בע"מ

חיפה: רח' המגינים 39, קומה ב', טל. 522624, 04-531631
תל-אביב: רח' הירקון 114, קומה ג', טל. 246601, 03-244086
אשדוד: עורף הנמל, טל. 055-24011 ובכל משרדי הנסיעות

תיבת פאנדורה

(המשך מעמוד 11)

וכך, כמעט בחשאי, עבר איזי למקין מהמישרדים המפוארים במרכז רמת־השרון, מבלי שיתברר מדוע זה נעשה.

האם חשדו בלמקין? אם כן, מדוע לא הועבר החומר למישטרה?

תשובה חלקית על כך ניתנה בימים אלה בבית־משפט המחוזי בתל־אביב, במישפט רצח אלטרוביץ רווקא.

וסרצוג הועלה על רוכן העדים, ורק מהרמזים שנאמרו באולם התברר, שאם תימשך החקירה הכלכלית, ייחשפו פרשיות מאוד לא נעימות לראשי המשק הישראלי.

לבן־גל היתה ידידה, ששמה עדינה בוקצין. הם בילו ביחד ונראו במקומות שונים בעיר.

בוקצין עבדה בבטוחה ברמת־השרון כברוקרית.

בן־גל היה מקורב ביותר לנעשה בבטוחה אך לא רק זאת.

במהלך החקירה הוכיר פרקליטו של בן־גל, רני שיינמן, שבן־גל סיפר בחקירתו כי היא נהגה להביא לבית בן־גל בשיכון ל' חשבונות שהיו משותפים ללמקין ולאלטרוביץ. בדירתו של בן־גל היא ערכה התחשבנויות בין מנהל סניף בטוחה ברמת־השרון ומפעיל מוריץ את טוכלר באולם הבורסה.

כאשר נחקרה בוקצין בעניין זה, היא אישרה שהיא חשדה שיש חשבון כזה.

בן־גל סיפר בחקירתו, כך התברר בבית־המישפט, על נוהגים תמוהים באותן חברות הברוקרים. בעוד שבמוריץ את טוכלר עושים חשבונות ממוספרים למכובדים, הרי שבבטוחה נהגו להכין חשבונות פיקטיביים של אנשים שונים שהיו להם חשבונות בחברה.

איזי למקין היה בר־מזל. אחרי שגם עדינה בוקצין וגם בן־גל סיפרו במישטרה על מעלליו ועל קשריו עם אלטרוביץ, התכוונו אנשי זיגל לחקור אותו. אך למרבה מזלו, באותם ימים עצמם הכין צוות־החקירה את המיבצע לתפיסתו של שני־שגיא, שעמד להימלט מהארץ עם סכום־עתק בדר־לארים, שסיפקה לו אמו של בן־גל. מרוב עומס בעבודה, לא נחקר למקין.

מדוע לא נחקר למקין אחרי־כן? משיב וסרצוג בקצרה, אך בהחלטיות: „אני לא הייתי בעל־הבית על הצח"מ."

בוקצין סיפרה לחוקרים שהיה עימות בין אלטרוביץ ולמקין, משום שאלטרוביץ לא קיבל דיווח מפורט מלמקין על מצב החשבונות שלהם. מאי־הבנה זו הרוויח למקין בשנת 1982 סכום של יותר מחמישה מיליון שקל!

שיינמן לא הירפה, וביקש לדעת אם שיקולים זרים לא הינחו את הצוות כאשר נמנע מלחקור בבטוחה. ענה וסרצוג: „לא. בנושא הזה לא היו שיקולים זרים. לא היו שיקולים זרים, ואין לי ספק — ואני מסכים איתך — שהיה צריך לחקור את הנושא."

בוקצין רשמה לפני וסרצוג את רשימת התיקים שבהם היא טיפלה. גם רשימה זו, כפי הנראה, לא נברקה לפרטיה.

בשלב מסויים של החקירה הסתבר, שלאלטרוביץ היו נוסף לחשבונות ממוספרים במוריץ את טוכלר חשבונות של השקעות בבורסה האמריקאית.

בהמשך חקירתו סיפר וסרצוג שאחד הלקוחות הגדולים בבטוחה ברמת־השרון היה איש־העסקים מוניה שפירא. הוא אף זכה ליחס מיוחד. בחדרו שבקאנטרי־קלאב ברמת־השרון הוא היה מנהל שיחות ישירות עם אולם הבורסה ומבצע קניות ומכירות של מניות בזמן הפעולה באולם.

מדוע נתן למקין יחס מיוחד לשפירא? מי עוד השתמש בשירותים אלה? האם היה הקשר בין בן־גל וקבוצתם של שפירא, הקבלן שלום אהרון גניש והקבלן־מלונאי בצלאל מזרחי, שכנראה ניהלו את עיסקיהם מאותו סניף?

חוקרי זיגל מבטיחים שהחקירה הכלכלית לא נעצרה והיא תימשך.

במדינה

מישטרה

ידיד הקצינים

הוא העניק לשוטרים תמונות־שמן זולות וכרטיסי־ביקור

סגן־ניצב משה פרידמן, האיש הממלא את מקומו של אסף חפץ המושעה, היה המום. „תפתח את המגירות של השולחן," פקד עליו אחד מחוקרי היחידה לחקירות פנים (יח"פ) של המישטרה. חוקרי היח"פ סרקו את המישרד ביסודיות. הם שאלו את פרידמן מאיפה קיבל את המאפרה ואת מכשיר־הטלפון שעל שולחנו. אחר־כך נסעו פרידמן וחוקריו אל ביתו שברמת־השרון, שם החרימו חמש תמונות־שמן שנתן לו במתנה ידידו שימעון גרובר.

בכבי ביער. גרובר הוא בעל בית־הדפוס שהיה עד־המדינה במיש־פטו של שלמה שליט, קצין־המישטרה שגנב (העולם הזה 29.2.84). הידידות איתו עלולה לעלות לעוד קציני מישטרה בקאריירה ובסיכויי הקידום שלהם. לגרובר אין קשיי התבטאות. כשהוא מספר על קשריו ההדוקים עם קציני היחידה המרכזית, שחקירת ראשה, פרידמן, התקיימה בשבוע שעבר. השבוע הסכים גרובר לפרט:

„התמונות שנתתי לפרידמן לא שוות גרוש. כשהדוד שלי מת, הוא הוריש לי איזה 50 תמונות־שמן שצייר בעצמו. רצתי עם התמונות לכל מיני גלריות, ואמרו לי שהתמונות האלה לא שוות את הבד והמיסגרת. תמונה אחת, שנתתי לפרידמן, היא של איזה במבי תועה ביער. בתמונה אחרת מצויירים שמיים עם ציפור.

„אני ופרידמן היינו חברים טובים. לא היתה פעם שהוא בא אלי הביתה בידיים ריקות. הוא הביא לי הרבה מתנות יקרות. לילדים שלי — מישחקי טלוויזיה. לי הוא הביא מצית אלקטרוני ושני מישחקי שש־בש עם קישוטים. המתנות שהוא הביא לי שוות הרבה יותר ממה שאני נתתי לו."

„בחיים שלי לא ניצלתי את הקשרים שלי עם המישטרה. ביחידה לחקירות־פנים אמרו לי, עכשיו, שהם יודעים כי פרידמן ביטל עבורי דוחות חניה. אמרתי להם שאני תמיד שילמתי את הרפורטים שלי. יכול להיות שאם הייתי מבקש מחברי במישטרה לבטל רפורטים, הם היו עושים את זה בשבילי. אבל לא ביקשתי.

„גם לא פעם התנדבתי לשמש סוכן מישטרתי בלי לקבל תמורה. כשהיתה החקירה נגד הסחטנים בפרשת המכירות הפומביות של ההוצאה־לפועל, נתנו לי טייפ נסתר, שבעזרתו הקלטתי איך הסחטנים הרביצו לסוחר שהעז להציע מחיר יותר גבוה מהמחיר שלהם."

השבבה בחקירה. „כל הסיפור על כרטיסי־ביקור שעשיתי לפרידמן הוא עניין של 800 שקל. עשיתי להרבה שוטרים כרטיסי־ביקור מפסולת של נייר וגם הזמנות לשמחות שונות. עשיתי לפקד אחד הזמנות להולדת הילדה שלו. בגלל שאי־אפשר לעשות הזמנות כאלה מפסולת־נייר, הוא הביא בעצמו את הנייר. לקצין אחר עשיתי הזמנות לבר־מיצווה של הבן שלו. הוא רצה את ההזמנות על נייר בד משובח. זה נייר מאוד יקר. שלחתי אותו לקנות את הנייר.

גרובר בטוח שהמישטרה רוצה להפיל בפח קציני מישטרה, תוך שימוש ביחסי־הידידות שהיו בינו לביניהם. הוא מספר כי תת־ניצב אחד אמר לו בעת חקירתו: „חבל שאני לא יכול להשכיב אותך על שולחן הניתוחים ולפתוח לך את הראש: אני בטוח שהיינו מוצאים שם הרבה דברים." זה דווקא החמיא לגרובר. האומר בחיוך מיסתורי „תאמינו לי, אם מישהו היה פותח לי את הראש, היה שם מספיק חומר לאנציקלופדיה שלמה:"

אמא שלחה את רותי לבקר את סבתא. כאשר הלכה בין עצי השדרה פגש אותה הזאב, לקח אותה לדירתה ועשה בה מעשה מגונה

הקלסטרון של

ביפה אדומה

כמו **ביפה** אדומה שבאגדות מתגוררת גם רותי (שם בדוי, האמיתי נאסר לפרסום) בת ה־7 עם אמה הגרושה. כל יום, אחרי בית־הספר, הולכת רותי לסבתא, עד שאמה תסיים את עבודתה ותחזור הביתה. דווקא באותו יום, בספטמבר 1982, הוזליטה רותי לחזור הביתה לבדה. משום מה לא הלכה לבית הסבתא, אלא שלפה את המפתח מתיקה, פתחה את דלת הדירה ולקחה את הכלב לטייל בשדרה שליד הבית.

בשדרה ארב לרותי הזאב. הוא לבש מיכנסיים קצרים וחולצה משובצת וביקש מרותי לעלות איתה לדירתה. הילדה בת ה־7 לא חשדה בו ועלתה איתו לדירה. אולם ליד הדלת הנעולה נתקפה הקטנה חרדה, היא גימגמה ואמרה כי איננה יודעת להשתמש במפתח. הגבר חטף מיד את המפתח ופתח את הדלת. הוא דחף את הילדה לתוך חדר־השירותים, סגר את החלון, הפשיט את הילדה ועשה בה מעשה מגונה.

לחוקרת הנוער הסבירה רותי אחר־כך, כי לא צעקה, מכיוון שהאיש אמר לה כי הוא רוצה להכיר את אמא שלה. הוא ביקש שתחכה לו ואמר שהוא יחזור, כאשר אמה תהיה בבית, כדי לשוחח איתה. חוקרת־הנוער הת־רשמה כי הילדה הקטנה ערה מאוד לברידותה של האם ומנסה בכל כוח למצוא לה חתן.

עוד באותו יום נלקחה רותי למישטרה וסיפרה את מה שקרה לה בפרטי פרטים. היא ידעה לתאר את פניו של התוקף בצורה כה ברורה, שאיש המישטרה הרכיב קלסטרון מדוייק. המישטרה חיפשה את התוקף, אולם אחרי כמה חודשים התייאשה, והעניין נקבר באחד התיקים המעלים אבק בתחנת־המישטרה ברמת־גן.

מדי פעם היתה הילדה מספרת לאמה, כי ראתה את האיש שתקף אותה ברחוב, ליד בית־הספר או אפילו בתוך בית־הספר. אולם כאשר האם יצאה איתה לחפשו, לא מצאו איש.

כשנה אחרי המיקרה ירדה שוב רותי לשדרה לטייל עם הכלב. השעה היתה שעת ערב מוקדמת ורותי פגשה ברחוב את חברתה, ילדה המתגוררת בבניין סמוך. לפתע חזרה רותי הביתה בבהלה. היא סיפרה לאמה כי שוב ראתה את התוקף, הפעם ישב על ספסל בשדרה וניסה לדבר איתה. היא הכירה אותו הפעם בקלות, מכיוון שלבש בדיוק את אותם בגדים שתיארה ביום המיקרה למישטרה.

רותי ואמה ירדו לרחוב, אך שוב לא מצאו שם איש. אולם כאשר תיארה רותי את האלמוני לחברתה מהבניין הסמוך, זיהתה זו מייד את אחד ה־שכנים. „זה השכן מהכניסה השלי־שית," אמרה החברה. האם הזעיקה את המישטרה וזו ערכה חיפוש בדירתו של משה צבי קמיל, המתגורר בבניין הסמוך.

אליבי וסמרטוטים

קמיל הוא גבר מגושם ומוזר. הוא בן 46, ומוגדר כנכה 100 אחוז, בגלל מחלת־נפש. הוא מתגורר כבר שנים רבות בבניין סמוך לזה של רותי, יחד עם אחיו ואמו הישישה.

השופט חיים שטיינברג, אשר דן במישפט, התרשם מאוד מהמישפחה המוזרה שקורותיה עלו בדרך אגב במישפט. שני האחים החולניים מת־גוררים עם אמם בדירה מלאה ערימות סמרטוטים מלוכלכים ומצחינים. הנאשם איננו עובד כלל מזה שנים אחדות. לפני שחלה היה נשוי במשך שנה אחת והתגרש. הוא עבד כמורה לנהיגה, אולם אחרי שחלה לא יכול היה לתפקד, ולכן הפסיק לעבוד, והוא מתקיים בקושי מקיצבת נכות.

האם הישישה מטפלת בשני בניה ולפעמים יוצאת איתם לטייל בשכונה. האח השני מחלק בשעות הבוקר עיתונים ועובד לעיתים בשרברבות ותיקוני ביוב. הנאשם עוזר לו לפעמים בעבודות אלה.

סדר יומו של הנאשם תואר על ידו בבית־המישפט. הוא קם מדי בוקר בשעה 9 ויוצא עם אמו לערוך קניות בחיי יום־יום. רק בשעות הערב הוא יוצא לשעה קלה יחד עם אמו ויושב על ספסל־בשדרה.

חייו האומללים של עלוב־חיים זה הופרעו, כאשר נעצר על־ידי המישטרה כחשוד במעשה המגונה.

חיפוש שנערך בדירתו, גילה על מיטתו זוג מיכנסיים קצרים וחולצה משובצת בצבעי חום לבן, בדיוק כפי שתיארה הילדה במישטרה. קמיל הכחיש כל ידיעה על בגדים אלה. הוא אמר כי יתכן שאחיו אסף אותם בדרכו, והביא את הסמרטוטים לדירה. אחיו של הנאשם אוסף בגדים ישנים ומוכר אותם, כדי להגדיל את הכנסתו הדלה.

קמיל גם הכחיש בכל תוקף, כי הוא מכיר את הילדה או כי פגש בה אי פעם. הוא סיפר בבית־המישפט, כי הוא אמנם מכיר מראיה את אמה העוברת בשכונה, אולם הוא אמר שלא ידע שיש לה בת קטינה.

היה לו גם אליבי ליום שבו ויהתה אותו הילדה. לדבריו, לא היה כלל בחוץ בשעות הערב המוקדמות, כאשר ראתה הילדה את התוקף על הספסל בשדרה. הוא סיפר כי באותו יום עזר לאחיו בתיקוני אינסטלציה בגבעתיים וחזר הביתה בשעה 2 אחרי־הצהריים. לדבריו, מאז לא עזב כלל את ביתו, וכאשר חיפשו אותו השוטרים מצאוהו במיטתו.

דמיון מפליא לנאשם

קמיל נעצר עד תום ההליכים והוגש נגדו כתב־אישום על מעשה מגונה. התובעת במישפט, עורכת־הדין זהבה צקרימון, הביאה בפני השופט טיעונים משכנעים מאוד לאשמתו של קמיל. הקלסטרון שהרכיבה רותי ביום שבו נעשה המעשה המגונה היה דומה באופן מפתיע לנאשם. הבגדים ש־נמצאו על מיטתו תאמו בדייקנות את אלה שתארה הילדה במישטרה.

חיפוש הילדה הרכיבה את קלסטרון התוקף ותיארה אותו בדייר,,ות. אולם ימים רבים לא נתפס האיש. במיקרה חת־ברר, שאדם הדומה לו מאוד ואשר זוהה על־ידי הילדה, מתגורר בסמוך.

זיכוי למרות שהנאשם, קמיל, דומה דמיון מפתיע לקלסטרון שהר כיבה הילדה אחרי המיקרה, החליט השופט כי לא היו ראיות סייע. הנאשם זוכה. הילדה ואמה יצטרכו לעבור דירה בגלל הזיכרונות

השופט קיבל, למעשה, את כ טענותיה של התובעת. הוא ציין כ כמו־עיניו ראה במהלך המישפט כיצ נופל תלתל על מיצחו של הנאשם

(המשך בעמוד 55

זה הזמן להחליט

תאמינו לי שאני הוואליום של עצמי. אין בעולם כולו בן־אדם רוחה־צרות יותר ממני. הנה התחילו הדיבורים על בחירות. בכל מישפחה הגונה כבר התחילו המריבות. כל אחד רב עם עצמו, עם בן זוגו ועם כל הסובבים אותו.

אבל העולם הרי לא מטריד אותנו במיוחד. מה שבדרך־כלל הכי מטריד אותנו זה חוסר ההחלטה שלנו וההתלבטויות שלנו. בשביל מי להצביע? אלו מנוולים ואלו מושחתים. אלו שקרנים ואלו בלתי־מוכשרים. אם נצביע בשביל אלו, אז הם יעשו קואליציה עם אלו ואז נקבל יריקה בפרצוף. לעומת זאת, אם נצביע בשביל אלו, הרי ברור לכולם שההם וההם יתאחדו וששלנו לא יכנסו בכלל לממשלה.

בבחירות לעירייה היו לי שלושה שבועות קשים מאוד בעניין חוסר ההחלטה שלי, ממש עד לרגע שבו עמדתי מול הקלפי, סגרתי עין אחת ושילשלתי את הפתק. עד היום אני לא סולחת לעצמי על השטות הזאת.

הפעם, אני לא משתתפת בעניין. את ההחלטה שלי בעניין הבחירות של מאי־יוני־יולי־אוקטובר, כבר החלטתי ושום דבר לא ישנה את דעתי. אל תנסו לעבוד עלי. עד היום הגורלי אני בנירוואנה. שיתעצבנו חסרי כוח ההחלטה. אני גמרתי את ההתלבטויות.

הודעה לחקלאים

השנה זה כבר אבוד. יש בצורת. אין כבר מה לעשות. מה שהתייבש — התייבש.

אבל בשנה הבאה כבר יהיו לנו גישמי ברכה כמה שאתם רוצים, מתי שאתם רוצים ואיפה שאתם רוצים. אין שום בעיה. לא צריך להתפלל, לא צריך להדליק את התנורים בגליל ולא צריך לשלוח מטוסים עם יודיד הכסף. לא צריך כלום.

פשוט תתקשרו אלי ותודיעו לי באיזה יום ברזיל אתם רוצים גשם ובאיזה חלק של הארץ. אתם מצדכם רק תכינו שני מוטות וביניהם מתוח חבל־כביסה. אתם מטלפנים, מזמינים אותי ומייד אני נוסעת לאזור המבוקש, עם סל הכביסה הרטובה שלי. אני מגיעה, תולה את הכביסה ותוך 10 דקות יש גשם ולעפות.

זה בדוק. השנה זה קרה כבר 100 פעמים. אז אל תתביישו להתקשר אלי כשצריך. הכל אני אעשה בשביל להציל את המולדת מבצורת.

יורד מוצהר

פגשתי הרבה מאוד ישראלים שגרים כבר 20 שנה בחו"ל, אבל אף פעם עוד לא פגשתי מישהו שיודה שהוא יורד. זו בעיה שלהם הרבה יותר מאשר שלנו, אבל עובדה. אין יורדים מוצהרים. ובאמת, קשה, כנראה, להחליט יום אחד בבוקר „היום אני הופך להיות יורד," זה פשוט לא קורה.

השבוע פגשתי איש שחי באמריקה ובא לחופשה בארץ. הוא סיפר לי שכבר 15 שנה הוא גר באמריקה ורק לפני שלושה שבועות הסתבר לו שהוא יורד. איך נודע לך — שאלתי אותו.

„לפני שלושה שבועות התקלקל הטוסטר שלנו בבית בניו־יורק. הלכתי לקנות טוסטר חדש. נכנסתי לחנות ואמרתי שאני רוצה טוסטר. לא הוספתי את המישפט „תן לי אחד שאפשר להשתמש בו גם ב־200 וט. כשיצאתי מהחנות הבנתי שבאותו רגע הפכתי סופית להיות יורד."

הסתכלנו אחד על השני ושנינו היינו קצת עצובים. לא יודעת למה.

גם זו דרך לארוח

יש אנשים שלוקחים את עניין האירוח ברצינות גמורה. ידעתי על זה אבל התחמקתי מהמחשבה על הנושא, כדי לא להיפגע. אצלי, כידוע, נכנסים למיטבח בדיוק שעה לפני שבאים האורחים, ומה שיוצא זה מה שמוגש. הפסטנט הוא, כנראה, למצוא אורחים סובלניים כמו שלי ואז אף פעם אין תלונות ואפשר להמשיך ולחיות עם הדעה שבדיוק זו הדרך שבה צריך לארח.

אבל יש אנשים אחרים. ומאחר שאני פתוחה גם לרעות אחרות, החלטתי לארח במרור, מדי פעם, מישהו מהקיצוניות השניה.

את אשת החברה, אילנה אס, פגשתי יום אחד ברחוב והיא נראתה לי מאוד מוטרדת ועסוקה. שאלתי למה, והיא אמרה שבעוד שבועיים יש לה אורחים. תיכף התפרץ לי המבט האטום הזה שיוצא לי תמיד, כשאני לא מביגה משהו. היא הסבירה לי לאט (כדי שאבין טוב), ששבועיים מיום פגישתנו, ייערך אצלה בבית פייב־או־קלוק (אירוח של 5 אחרי הצהריים) ל־20 חברות ולכן היא נורא עסוקה, כי היא באמצע ההכנות של הכיבוד וכל השאר.

דווקא נראית נורמאלית אילנה אס, אז למה שאני אאמין לה דבר כזה? אמרתי לה מייד שביום־הדין גם אני אתייצב אצלה ואביא איתי צלם, כדי שיהיו לי הוכחות מצולמות על אירוע שמכינים אותו שבועיים מראש.

הגעתי. הסלון הגדול הוסב לבית־קפה ויקטוריאני. אילנה לבשה ביגדי קונצרט ועל השולחן, בין כלי־הכסף וסיפלי החרסינה, עמדו עוגת אגוזים, עוגת שוקולד, עוגה אנגלית, עוגיות קטנות, תותים מצופים בשוקולד ועוגת איטריות חמה שהיתה, לפי דעתי, פאר המסיבה. אחר־כך באו האורחות.

המשי התערבב בזמש והאנגורה בתחרה. בחיים שלי לא ראיתי בגדים יותר יפים במקום אחד. כולן שתו קפה, וללו עוגות ופיטפטו בשימחה. בשעה 7 הוגשו שוקים יבשים עטופים בבשר אווז מעושן, קוביות הודו ברוטב וכוסית יין אדום. היה יפה ואלגנטי ומעניין. ובכל זאת, זה שווה שבועים עבודה, לפי דעתכם?

סירבתי לצאת מביתה של אילנה לפני שהיא שיחררה, לטובתי ולטובתכם, את המירשם של עוגת האיטריות החמה.

חצי חבילה איטריות מס' 10, חב' צימוקים, 3/4 ק"ג גבינה לבנה רזה, חצי חב' מרגרינה, 3/4 כוס סוכר, 5 ביצים מופרדות, 100 גרם שקדים קצוצים גס, 2 חב' סוכר וניל, חצי תפ"ע גרנד אלכסנדר מגורד. זהו. עכשיו ניגשים להכנה.

מבשלים את האיטריות ומסננים אותן. בקערת מיקסר שמים את המרגרינה, 5 החלמונים והסוכר ומערבבים טוב. על זה שמים את האיטריות וכל השאר ונותנים עירבוב קל. את 5 החלבונים מקציפים לחוד ומערבבים קלות עם השאר. משמנים תבנית טפלון עם חור, כדי שתזכיר את סיר הפלא שהיה הראשון להחזיק את המאפה המצויין הזה, שמים את התערובות בתוך התבנית העגולה והופ לתנור מחומם.

אופים כשעה על חום בינוני ומעלה. מגישים חם ומי שרוצה מוסיף לו שמנת חמוצה וקונפיטורה על החתיכה הפרטית שלו. כמו שאומר הבן שלי בסלנג של היום „משהו, משהו".

אילנה אס ליד השולחן הערוך, ובתמונה למטה, במיטבח

ממש לעג לרש

יש פיתגם שאומר „כל יום אתה לומד משהו ובסוף אתה מת אידיוט." בחיי נכון. הנה, עד היום לא ידעתי שיש דבר שנקרא מועצת הצמר הבינלאומית, ושתפקידו להמציא דברים משונים. הדבר האחרון שהם המציאו זו שמיכת־צמר לקיץ. וזה שהם שלחו לי תמונה וכמה מילים על העניין, מראה לי שהם לא מתכוונים למכור את זה רק באלסקה, אלא גם בישראל. מענין אם מי שהמציא את הרעיון הגאוני הזה היה פעם בתל־אביב ב־17 באוגוסט. אם הוא היה ועדיין הוא עומד בדעתו שזה הכרחי אצלנו, זה בטח בגלל הבחורה ששוכבת מתחת לשמיכה (ראה תמונה).

אם אתם מעוניינים ביותר פרטים על שמיכת הצמר לקיץ, אל תפנו אלי, כי אני את כל החומר על זה כבר זרקתי לפח.

המצאה של שוקולד

מוצרי בית־יצחק, הם אהבה ישנה שלי וכל מוצר חדש שלהם מגיע אליי תוך זמן קצר. עכשיו הם המציאו שני מימרחי שוקולד הכי טובים בעולם. זה באחריות. בשוקולד יש לי דוקטורט. מימרח שוקולד עם אגוזים טחונים ומימרח שוקולד בטעם תפוז.

זה שאפשר לאכול את המימרחים מרוחים על פרוסת־לחם או בכפית ישר לפה, זה גם אתם כבר יודעים. אבל זה שאפשר למרוח שיכבה של מימרח שוקולד על בצק עלים, לגלגל ולאפות 20 דקות, ידעתם? וזה שאפשר למרוח את המימרח על עוגת שוקולד בתור קרם, ואף אחד לא יידע שלא טרחתם חמש שעות בלערבב רברים ולבשל אותם יחד, זה ידעתם? בבקשה. זה ממני באהבה.

(המשך מעמוד 53)

בדיוק כפי שתיארה ואת רותי לחוקרת־הנוער. הוא גם שם לב לפיאות הלחיים שתארה רותי. אולם כיוון שחוקרת־הנוער לא הירשתה לילדה להופיע בבית־המישפט, קשה היה לשופט להעריך נכוחה את עדותה.

החוקרת סברה כי עדות בבית־המישפט עלולה לגרום נזק בל ישוער לילדה הקטנה שעברה חוויה טראומטית כזו. על כן גם מנעה החוקרת עריכת מיסדר־זיהוי כלשהו מן הילדה.

הנאשם הורה כי הכיר את בית־הספר שבו לומדת רותי, הנמצא בקיר־בת מקום מביתו. הוא היה עובר ליד בית־הספר בימים שבהם הלך לקניות עם אמו. אך חזר וטען כי מעולם לא ראה את הילדה וכמובן לא ניסה אי־פעם לפגוע בה.

השופט זיכה את קמיל וכתב דברים מאלפים בפסק־הדין. „לגבי דידי נדמה כי זיהוי על פי קלסתרון עדיף לעיתים מזיהוי על פי תמונה, או אפילו מזיהוי חי. זיהוי על פי תמונה או לפי בני־אדם חיים קל לאין ערוך מאשר יצירת יש מאין של הרכבת קלסתרון. לנגד העד מונח נייר חלק שאותו הוא ממלא תוכן, אגב סימון תיאור סימנים וקווי אופי של קלסתרו של החשוד. במיקרה הנידון הדמות והסימנים שתוארו בקלסתרון, כמו התלתל על המצח ופיאות הלחיים דומים דמיון מפליא לדמותו של הנאשם. דא־עקא שאין

מזוכה קמיל
החולצה התאימה

ראיות אוביקטיביות נוספות הקושרות אותו למעשה."

סיכם השופט: „לא זו בלבד שלא הובא סיוע לגירסתה של הקטינה בדבר זהותו של האיש, אלא שקיימים ספקות ותמיהות שלא באו על פתרונם. יתכן שאכן הנאשם הוא אשר ביצע את המעשה המתועב בקטינה, אך מאחר שמדובר בזיהוי שלא הוכח כוודאות, כפי שנקבע בפסיקה, שומא על בית־המישפט לזכותו."

הספק נותר ביתר שאת בליבן של רותי ואמה. הן תצטרכנה לעבור דירה, כדי להתרחק מהזכרונות ומהשכנים.

(המשך מעמוד 45)

„**אני מצטרף למועדון!**" החבר־רים של שוש הם אנשים מעולם התיאטרון, ואנשי תיקשורת שאיתם היא עבדה ועובדת. בארץ ובחו"ל. היא אוהבת חברה, אוהבת לצאת לבלות, ולא נמחקה, בגלל מות הבעל, משום רשימת מוזמנים לאירועים ופרמיירות. להיפך, מהתיאטרון מצלצלים לוודא אם היא קיבלה הזמנה זו או אחרת ואם תבוא להצגה. חייה נמשכים כמו קודם: תיאטרון, סרטים, טיולים, נסיעות, מסיבות.

יענקל'ה בן־סירא אומר על שוש: „הכרנו בים, ונוצר בינינו קשר טוב.

„מוטב להיות רוצח מאשר אדם משעמם!"

הים יוצר קשר, כי האנשים בלי בגדים, והכל פתוח, אפשר להגיד. יש לה חוש־הומור מיוחד במינו, יקה כזה, רומה קצת לזה של גדעון זינגר. תמיד היא לבושה טיפ־טופ, מאוד אסתטית בהופעתה, בעלת אישיות חזקה."

הוא נזכר בהכרות שלה עם שימעון: „אחרי שעשינו הכרה ביניהם, הוא, הרווק היחיד בינינו, התנדב ללוות אותה הביתה. למחרת פגשנו אותו מלא התלהבות. סיפר שהוא ושוש דיברו שעות. הוא אמר שהיא בחורה מעניינת, וטען שנדלק חזק מאוד. אמרנו לו: ‚אנחנו מכירים אותך, אתה הרי מתלהב מהר ונרגע מהר.' אבל הוא התעקש שהפעם זה משהו מיוחד, בחורה אינטלקטואלית, בעלת טעמים רומים לשלו. כאשר החליטו להתחתן, הוא הודיע לנו: ‚חבר'ה, אני מצטרף למועדון.'

„הייתי קרוב מאוד אליו. הכל הוא ירע, האיש הזה. היה פרפקציוניסט. אשף בישול במיטבח, איש אשכולות. רצה פעם להיות רופא, והתעניין ברפואה. הרופא שלו ביקש ממנו להרצות על סכרת בפני חולים. ‚אתה יודע על הנושא בדיוק כמוני,' אמר לו הרופא. היה לו מוח פוטוגרפי — היה מסתכל פעמיים על טקסט, מצלם אותו וזוכר בעל־פה. הוא היה הלחשן שלנו בהופעות. היה לו קול פעמונים. על־ידו הפסקתי לשיר, לא יכולתי. הוא היה חזק מאוד, פיסית, בעל מרץ, תמיד עסוק.

„מעניין שמבין ארבעתנו הוא היה, כביכול, הכי בריא. אני קרעתי שריר בקפיצה, גדעון חלה בדלקת־ריאות, ורובק'ה אני כבר לא זוכר מה. כשדיברנו פעם על הסכרת שלו, ענה לנו בפיתגם רומני: ‚שבר־הכלי חי יותר מהכלי.' אני זוכר עוד פיתגם שבו השתמש, צרפתי: ‚מוטב להיות רוצח, מאשר אדם משעמם.'

„כשאני בא לפעמים לשוש, ורואה את הספרים המיותמים שלו, את החדר שלו, זה צובט לי בלב."

בלי הסגנת־עצב. עדינה, אשתו של בן־סירא מוסיפה: „הנשים היו חלק מהמישפחה. היה ברור שכאשר ארבעת הגברים יוצאים להופעה, אנחנו נפגשות ומחכות להם יחד. אחר־כך, עד השעות הקטנות, כשאחת מאיתנו מכינה ארוחת־לילה, היינו מחלקים חוויות. עוד לא ראיתי אשה שעמדה כל־כך לצד בעלה, דאגה לו ועודדה אותו, כמו שוש, בתקופת המחלה של שימעון. היא היתה איתו כל הזמן, דחפה אותו להמשיך לצאת לאירועים ולהיפגש עם חברים. היא ידעה לתת כבוד לאדם, גם כשחלה, ידעה להתנהג אליו כאילו הוא בריא."

על השאלה אם היתה מתחתנת שוב, עונה שוש: „אילו הייתי יודעת את העתיד שלי... זה לא מעסיק אותי. אני נהנית מן ההווה. אני נגד לחיות עם הפגנת עצב. לא מאמינה בלחיות על זכרונות. הם איתי, אבל לא מפריעים לי ללכת קדימה."

נעמי רון ■

מנוקי נוסעים
הפלגות קו
לקפריסין — כרתים — רודוס — טינוס — אתונה
חיפה - קפריסין
הלוך ושוב
החל מ- $ 52 לתקופה מוגבלת

"ורגינה" שנת בניה 1964 דרגת סיווג בטיחותית א"א
סוכנים בישראל: מנו קוי נוסעים בע"מ
חיפה: רח' המגינים 39, קומה ב', טל. 522624, 04-531631
תל־אביב: רח' הירקון 114, קומה ג', טל. 246601, 03-244086
אשדוד: עורף הנמל, טל. 055-24011 ובכל משרדי הנסיעות

אלטרנטיבה
למען ישראל אחרת
במת אלטרנטיבה מארחת דיון בנושא:
הפיכה צבאית בישראל—
סיוט או אפשרות ריאלית?
בעקבות ספרו של עמוס קינן
הדרך לעין חרוד
ישתתפו: אלוף (מיל.) מתי פלד
אל"מ (מיל.) מאיר פעיל
הסופר עמוס קינן
תא"ל (מיל.) דב תמרי
הדיון יתקיים ביום ד', 4 באפריל 1984,
בשעה 7.30 בערב, בבית בני ברית, רח' קפלן 10, ת"א

גזור ושמור
פרסומפון
פרסום מודעות בטלפון לכל העתונים
03-229353|221667|231345
שרות חדש ויעיל למחזיקי כרטיסי אשראי

תשבצופן

פתרון תשבצופן 2429

מאת

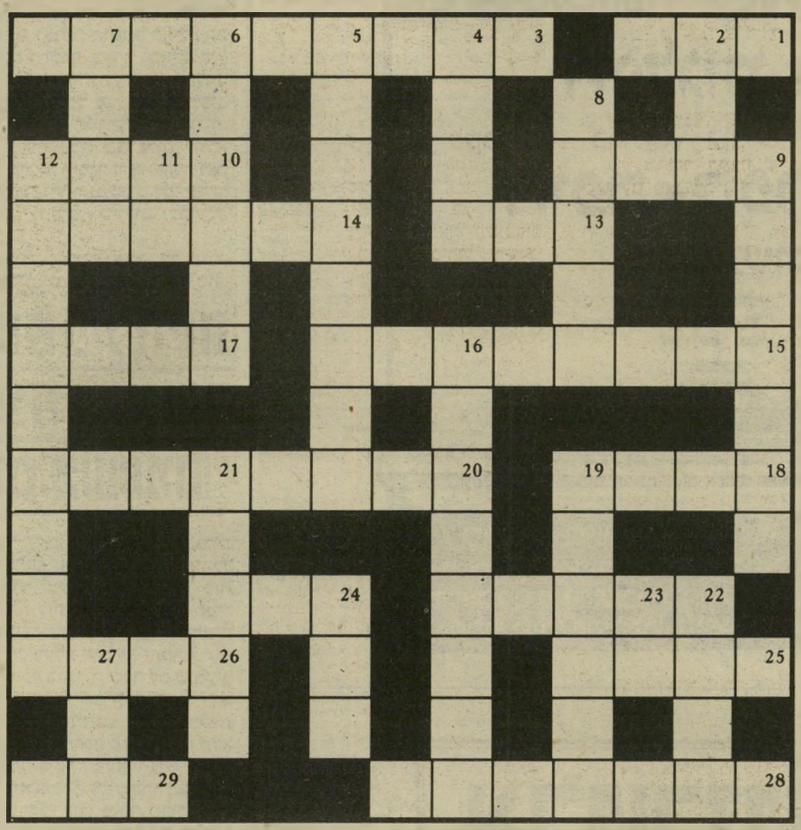
אביגיל ינאי

מאוזן:

1. מוטב לו לפחדן שלא יסתכל לאחור (3)
3. אחרי הרפליקה האחרונה של סקרלט או'הרה, עולם כמנהגו נוהג (3,3,3)
9. בבטוי הזה משתמשים בחיל הים (4)
10. זהו לקח ההסטוריה — ישתו כרת גם בלעדיה (4)
13. בגלל אמו סבל אכילס כל ימיו (3)
14. עם מספר כזה ההצלחה מובטחת (3,3)
15. בקצור, בהחלט לא היו דברים מעולם, גם נח וגם רק? (4, 4)
17. חבר טוב יושיט לך שתי ידים (4)
18. אמן מחליק דברים (4)
20. כשהיא לידו, מזכירה את בנו הסורר של המלך (2, 6)
22. רשעים בגיהנום יטלטלו מקצה העולם ועד קצהו (שמואל א') (2, 3)
24. ישיבה ממושכת ביקב מסחררת את המומחה ביותר (3)
25. גלוף עץ ואבן אינו ראוי לפי דין (4)
26. מחרפת ומגרפת ללא כל קושי (4)
28. איזה פיות, שפתיים יישקו וגם את כל השאר (7)
29. הקץ בא מכל עבר (3).

מאונך:

2. עשתה מעשה טוב כי היה לה לב רחב (3)
4. אנשי הסיירת הסתפקו במועט (4)
5. אבוי למשק בלא מוצא למגמה מבוקרת (4, 4)
6. אין כמו המקצוע הזה (6)
7. אין יצור כזה? עם המול של שר התעשיה — יהיה! (2, 2)
8. כשיש סדר הם נקלטים היטב (5)
9. המתאבנים מוציאים את איש השגרירות מן המשחק (7)
11. קבלת הזמנה להרים. שיצא עשן, אבל לא אש (2)
12. לא יסדו את המקום למען העמלה (4, 5)
16. סיסמתו של המתווך הקפצן באזורנו היתה יעול, אבל מי אהב את זה? (4, 4)
19. כיף ענקי — לעצום עין אחת ולהנות מפול קיץ על החוף (6)
21. הייתם מאמינים שזה הדבר הטוב ביותר לגוף? שמעון בן גמליאל האמין (5)
22. לא לכך משתוקק בן תשחורת (4)
23. אצל מי לן הגבור הזה? (2)
24. אלילן של כמה נשים לא נשואות (3)
27. רפסודיה ספרדית רק ליחידים (3).

מחפוד פטישי

(המשך מעמוד 43)

בכלא, מנסה להתאבד, אך הפעם מכיוון שלא נותנים לו להיפגש עם אהובתו הצעירה. בתיה, אשתו, היא שוב זו שמזעיקה את עורכי־הדין וה־עיתונאים לבוא לעזרתו של בעלה.

שנות הנישואין עם מיכאל היו שנים קשות לבתיה. למרות הבטחותיו החוזרות ונשנות לצאת מעולם הפשע, חזר והסתבך כל פעם מחדש. אחרי המאסר הראשון בא שני ובינתיים נולדו הילדים.

באחת מתקופות המאסר, התגלה כי מיכאל הוא זמר מוכשר ואף מחבר שירים. הוא החל מפתח את כשרונו זה בבית־הסוהר, אך רוחו הסוערת לא נרגעה. הוא ברח שוב מבית־הסוהר, והפעם הצליח להגיע לפאריס. אך הוא הוחזר לישראל והמשיך לרצות את תקופת המאסר עד תום.

אחד משיריו, מאמי, הפך ללהיט גדול והושמע שוב ושוב ברדיו. כאשר השתחרר מהמאסר היה נסיון לשקמו כזמר. הוא ערך הופעות במקומות שונים בארץ, ואף זכה להופעת יחיד בצוותא. תקופה ארוכה לא חזר להסתבך בפלילים.

כאשר חשבה בתיה כי הפעם הגיעה אל המנוחה והנחלה, קרה המיקרה האחרון. לפני כשנה התעוררה קטינה בת 15 שישנה במיטת אמה בהוד־השרון בצעקות: „אמא, אמא, מה את עושה ליי?" התברר כי גבר זר חדר

עציר מחפוד פטישי
בריחה לפאריס. להיט ברדיו

לבית שדלתו היתה תמיד פתוחה, התגנב למיטת הילדה ושלח לעברה ידיים.

כאשר התעוררו הילדה והאם ברח הגבר במהירות בחשיכה. אולם הילדה אמרה שהיא מזהה את השכן, מיכאל מחפוד־פטישי, על פי שערו וקולו, כאשר היסה אותה במיטה. מכיוון שלילדה לא קרה כלום, החליטו בני המישפחה לא להגיש תלונה למישטרה ולא לעשות מזה עניין. אולם כאשר שמע אביה של קטינה, הגרוש מאמה, על מה שקרה — פתח במריבה עם הזמר. כאשר יצא האב מהבית, מיהר אחריו הזמר במכוניתו, איים עליו, וירה לעברו יריות הפחדה. כך טוענת התביעה בכתב־האישום.

מיכאל נעצר ואחר־כך שוחרר בתנאי שיישאר במעצר־בית אצל הוריו בעקרון, ולא יתקרב להוד־השרון או להרצליה. יום אחד טילפנה בתיה למיכאל והודיעה לו כי בתם הקטנה חלתה. הוא לא עשה חשבון, ומיהר במכוניתו להוד־השרון. שם נעצר על הפרת תנאי השחרור בערובה, והפעם לא עזרו טענוני סניגורו, אמיר גורן, והוא הוחזר לבית־המעצר.

נראה כי בליבו של הזמר היתה תיקווה, כי אחרי שתסיים המתלוננת את עדותה בבית־המישפט הוא ישוחרר בערבות, וכיוון שדבר זה לא קרה, חזר לבית־המעצר בכפר־סבא מדוכדך וזועם. באותו ערב קרו כל הדברים שהזעיקו אותי לתחנת־המישטרה. מאחר שלא שמעתי שנית מבתיה, אני משערת כי מיכאל בסדר, ואינו נזקק יותר כרגע להגנה עיתונאית.

אילנה אלון ■

סובלת מצרות?
אקס - לאקס
השוקולד המשלשל
להשיג בכל בתי המרקחת

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים לחדברת תיקנים (ניוקים), תוקעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' עסק 481/75
שמירה על בריאותך ורכושך

למכירה
דירה
בבת־ים, דירה 3 חדרים מרווחים
ברחוב יוספטל 43
טל: 87 46 99

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור
★ קורסים
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)
★ סלון ומכון יופי
תסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעווה
★ הכנת כלות
* מחירים עממיים * שרות מעולה
1982
ת"א, דיזנגוף 190 (יחדפת 4) 226066, 229388

האם אונן — או לא אונן — הצייר המפורסם מאחורי הסטודנטית?

מתלוננת סימונטי
„הוא התקרב אל חברתי הרכונה..."

הצייר, הצלקת ושתי הסטודנטיות

„מה אני, מניאק?" משיב הצייר המפורסם בלהט על טענותיהן של שתי הסטודנטיות, שהיו מעורבות איתו בתקרית שאירעה לפני חצי שנה בחנות־צבעים ברחוב אינן־גבירול בתל־אביב.

הצייר הנודע הגיב בזעם על טענותיהן, אחרי שהמישטרה, שהוזמנה לטפל בנושא, שלחה הודעה, שעל פיה „אין עניין ציבורי" בפרשה, וכי רק תביעה פרטית יכולה להיות מוגשת נגדו.

מאחורי הגב

שתי סטודנטיות זרות, הלומדות באוניברסיטת תל־אביב ומתגוררות בדירה משותפת, נכנסו לחנות־הצבעים ברחוב אינן־גבירול, לא הרחק מהקסטל. סטלה סימונטי (28) לומדת לימודי תואר שני במדעי־המדינה. את התואר הראשון קיבלה באתונה, שם נולדה וגדלה. ארצה הגיעה כשזכתה במילגה מקרן לחילופי־סטודנטים, והיא לומדת כאן מזה 30 חודשים. עברית כמעט אינה מבינה, אך מדי פעם היא זורקת מילה או שתיים שקלטה.

חברתה, שרון בייקי (26) מניו־יורק, לומדת מזה שלוש שנים רפואה. ארצה הגיעה במיסגרת תוכנית סקאלר; תוכנית־מילגות לסטודנטים זרים, הנשלחים ארצה ללימודי רפואה. הוריה של שרון הם רופאים בבולטימור בארצות־הברית.

אחרי שבחרו בצבעים הדרושים לשיפוץ הדירה, והתכוננו לצאת מהחנות, נכנס גבר בלתי־מוכר להם.

מספרת סטלה סימונטי:

זה היה בשעות הצהריים. נכנסנו לחנות צבעים מול הסופר־סל ברחוב אינן־גבירול. קנינו את הצבעים. אני ארזתי את הצבעים בתיק־הגב שהבאתי איתי. שרון עמדה רכונה על הדלפק, והתחילה לרשום צ'ק לפקודת בעל־החנות.

לחנות נכנס גבר גדול־מידות, אמר שלום רחב לכולם, שאל על צבע מסויים, תוך כדי כך התקרב אל אחוריה של חברתי הרכונה והתחיל לשחק בידו באבר־המין שלו מבעד למיכנסיו. לא היתה זאת תנועת־גירוד קצרה, אלא פעולת־אוננות. אינני נערה צעירה, אני יודעת בדיוק מה ההבדל בין תנועות כאלה ואחרות.

התקרבתי לשרון ואמרתי לה, בקול שקט, „היזהרי! הוא משחק באשכיו בדיוק מאחוריך!" שרון לא סובבה את ראשה והמשיכה להכין את הצ'ק. אך הגבר שמע את הדברים שאמרתי (באנגלית, כמובן), ותגובתו הראשונה היתה: „כן, אני מאונן בשבילך!" הוא הפטיר זאת באירוניה.

עניתי לו: „לא! אתה מאונן בשבילה!" הגבר השיב לי: „אפילו לא ראיתי אותך!" ואז אמרתי לו „אתה צריך להתבייש, כי אתה אדם זקן!" והוא השיב: „אני לא אדם זקן, ואני לא מאונן בחנות־צבעים!"

„אתה חור־תחת (אס־הול, באנגלית), ואתה משחק באבר־המין שלך!" קראתי לעומתו, והוא השיב בכעס: „יו אר א פאקן קאנט־הול," וסטר בכוח על הלחי שלי.

הייתי המומה. זרקתי את תרמיל־הגב על הריצפה ודחפתי אותו. הגברים שהיו בחנות ניגשו והפרידו בינינו, והוציאו את הגבר החוצה.

ביקשתי מבעל החנות לקרוא למישטרה, והוא אמנם צילצל והזמין אותם לבוא.

בינתיים התקהלו אנשים רבים, והצייר דיבר עם רבים מהם, ורובם התחילו לצחוק לנו. כשהמישטרה הגיעה, התחילו לדבר קודם עם הצייר, וכששוחחו איתו ניגש לעברנו גבר צעיר, צחק ועשה תנועות כאילו אף הוא מאונן. הבחור היה קטן־קומה. התרסתי לעברו, כמו לצייר בעת התקרית: „אתה חור קטן בתחת!" (יו אר א ליטל אס־הול), הוא התרגז והשיב באנגלית: „אני אזיין אותך!"

הגבר הצעיר ניגש לאחר השוטרים, וטען שקראתי לו „אס־הול". השוטר פנה אלי ושאל מדוע קראתי כך לגבר הנמוך. התחלתי להסביר לו, כמובן באנגלית, שהוא אמר מה שאמר. השוטר לא הבין אנגלית, ונאלצתי להסביר את מה שאמר בעזרת הדגמה בידיי, כדי שיבין את משמעות הדברים. רק אז ניענע השוטר את ראשו בהבנה.

אולי גירד בצלקת

השוטרים הציעו שהצייר ייסע במכוניתו, כשהוא מלווה באחד השוטרים. ואנחנו נסענו במכונית־המישטרה, עם השוטר השני. הובאנו לתחנת־המישטרה ברחוב־הרכבת. ה־צייר והשוטר כבר היו שם לפנינו. הצייר לחץ את ידיהם של אנשי־המישטרה ושוחח איתם.

אשה שלא ראיתי קודם ניגשה אלינו ואמרה: „באמת! הרי הוא לא עשה זאת!" ביקשתי אותה שתעזוב אותנו במנוחה, אך היא התעקשה. עברה לידינו שוטרת, פניתי אליה וביקשתי שתוציא את האשה מהמקום. שמעת את הסיפור שלי!" רק אז הציע הקצין: „או־קיי. שבו..."

תחילה חזר הקצין על הדברים ששמענו מאנשים אחרים: „הוא אדם מפורסם מאוד בישראל!" ואז המשיך ואמר: „לצייר הזה עשו ניתוח גדול, אולי מה שראית היה שהוא גירד קצת את הצלקת." הוא הצביע והראה כיצד גירד, כביכול. אך עשה זאת על חזהו. עניתי שראיתי טוב מאוד מה הוא עשה.

אז התערב הצייר ואמר: „בואי נעשה עסק, את תסלחי לי, ואני אסלח לך." והקצין הוסיף: „אני ממליץ שתסלחי לו. לפי דעתי את צריכה לסלוח."

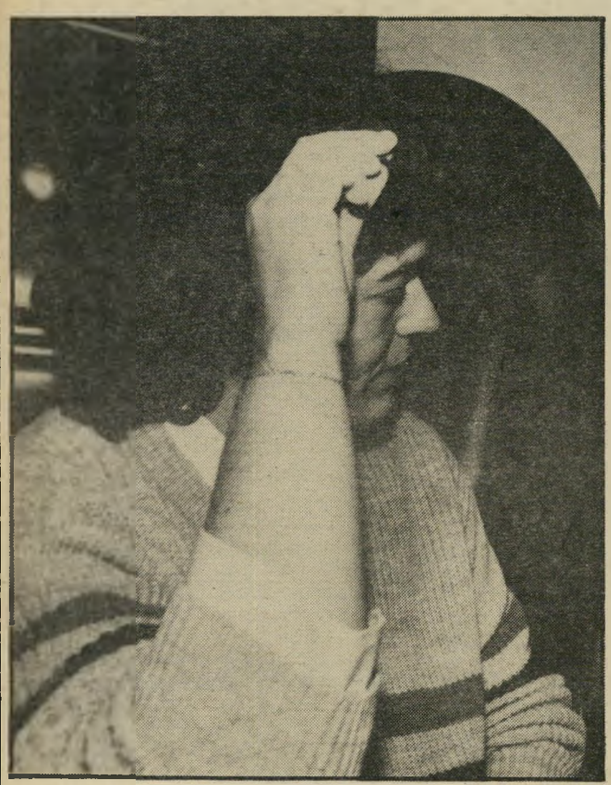
שאלתי את הקצין, מה הן זכויותי החוקיות. הוא השיב שכבר פתחו תיק עם תלונתי, אך אפשר שלא להמשיך בפעולה בו. התיק יישמר, ורק אם תהיינה תלונות נוספות נגדו, יפעלו נגדו. וישנה אפשרות, כמובן, שנמשיך בפעולה בתיק, „אך עליך לדעת שהמישטרה ובתי־המישפט עמוסים בעבודה, ויש נושאים חשובים יותר לעסוק בהם, ומיקרה זה אינו כל־כך לחשובה אילו במקום לסטור לי היה הצייר שובר את זרועי. במיקרה כזה היה נחשב לאדם מסוכן, והיה נעצר, כמובן.

שאלתי מה היא הפרוצדורה שעל פיה מתנהלת החקירה, וכיצד ארע מה קורה. השוטר השיב לי שישלחו לי במיכתב את תשובתם והחלטתם, אם יטפלו בתלונתי או לאו. אך הדבר יקח זמן רב, לפחות חודש. ועדה מישטרתית תחליט אם יש מקום להמשיך לטפל בנושא.

שאלתי אותו אם יוכלו לשלוח את הודעתם אלי באנגלית, והוא השיב שהוא מצטער, אך התשובה תהיה בעברית, ואוכל להראותה למישהו. שיתרגם אותה עבורי.

אחרי ארבעה ימים בלבד קיבלנו את תשובת המישטרה, ובה הוסבר לנו שאין המישטרה מוצאת עניין ציבורי בהמשך הטיפול בתלונתי.

הדבר חרה לי מאוד. ניסיתי לפנות ולעורר את העניין בכמה מקומות, עד שפניתי אליכם. אינני רוצה לצאת

מתלוננת בייקי
„אני מאונן בשבילך!"

רציני. לכן אני ממליץ לפניך לבטל את תלונתך, ולנהוג כמו אנשים תרבותיים."

אז התחלתי להבין שלא יעשו כלום נגד הצייר, ולא יטפלו בתלונתי. אך השבתי לקצין שאני דורשת להמשיך בטיפול בתלונה. הקצין הסתכל לעברו של הצייר, כשמבטו אומר: „ניסיתי, לא הצלחתי!" הוא קרה לשוטר, וביקש שנתלווה אליו. הצייר נשאר בחדר, וכמו בעת שנכנסנו, נראה ביחסים ידידותיים ונוחים עם הקצין.

אחרי המתנה ארוכה יצא קצין מחדר סמוך, שבו ישב ודיבר שעה ארוכה עם מישהו, וביקש שניכנס לחדרו ונספר לו שוב את כל מה שקרה. הוא ישב ורשם את כל מה שסיפרתי. כשגמר ביקשתי ממנו, שיקרא לי את הדברים שכתב. הוא השיב לי, זה בסדר, „מה שאמרת זה מה שנכתב." מובן שלא קרא לי את הדברים, אך ביקש שאחתום. חתמתי על הדברים.

שאלתי אותי מה יעשה בתלונתי. הוא השיב שהתביעה שלי איננה רצינית וחשובה, אך היתה הופכת כי היא מטרידה אותנו. השוטרת לא שמה לב לבקשתי ועזבה. אז התחילה האשה לצעוק: „יצאת מדעתך!" כל אותה עת עמד הצייר ושוחח בידידות רבה עם כל הנוכחים במקום, ונראה במצב־רוח מרומם. לא ראיתי לאן הלך אחר־כך, אך הוא נעלם מעיני, ואני וחברתי ישבנו והמתנו והמתנו, זמן רב מאוד, ואיש לא ניגש אלינו. ראינו שוטר דובר אנגלית ושאלנו „כמה זמן נצטרך להמתין?" והוא השיב: „שבו והמתינו בסבלנות!"

סוף־סוף ניגשה שוטרת במדים וביקשה שאצטרף אליה למישרדה, וביקשה שאספר לה מה קרה. היא רשמה את דברי, ואת היתה ההזדמנות הראשונה שמישהו שמע מפי את מה שקרה בחנות.

תוך כדי רישום דברי נכנס איש־מישטרה במדים ושאל אותה מה אני טוענת. היא הסבירה לו מה אמרתי. הבנתי קצת עברית ואני זוכרת שהיא הסבירה, בין השאר: „הוא שיחק בכיצים..." השוטר יצא, גמרנו את רישום הדברים, והשוטרת ביקשה שאשוב ואחכה בחוץ.

שוב ישבנו וישבנו זמן ארוך מאוד. אף אחד לא שם לב אלינו, כאילו לא היינו שם. שאלנו מישהו מה קורה, וכמה זמן נחכה, והשיב לנו שעלינו לשבת ולהמתין בסבלנות.

בסוף בא שוטר וביקש שנבוא לבוס שלו. עלינו למעלה, הוכנסנו לחדר שבו ישב כבר קודם לכן הצייר וקישקש על נייר. הקצין עישן, ועוד לפני שהציע לנו לשבת אמר: „שמעתי את הסיפור!" השבתי לו „אך הרי לא

מישראל עם ההרגשה שזו הדרך שבה מטפלים בנושאים כאלה.

עד כאן סיפורה של סטלה סימונטי. במהלך סיפורה התערבה כל הזמן חברתה, שמאחורי גבה אונן או לא אונן הצייר המפורסם, אישרה, הוסיפה ותיקנה את דיברי חברתה. כמוה גם היא הרגישה פגועה ונעלבת על חוסר הטיפול וצורת־ההתייחסות לתלונתן. הן סבורות שלולא היה הצייר אדם כה מפורסם וידוע, ולולא היו הן תיירות זרות בישראל, היתה המישטרה נוהגת בדרך אחרת.

כאשר פנה העולם הזה אל הצייר כדי לשמוע את תגובתו לדיברי המתלוננות, הוא אמר: אלה שתי מטומטמות. שיתבעו אותי, אם הן רוצות! מי שייכנס לחנות שעליה מדובר, יראה שאי־אפשר לעשות שם דבר כזה. הן לא יצליחו להדביק לי את הסיפור שהדביקו לדן בן־אמוץ, עם הילדה בת ה־14. לבחורה הזאת יש פה יותר גדול מאשר ליגאל תומרקין, היא צעקה בן זונה, חרא, זקן מלוכלך. זאת אינה בחורה מחונכת. אילו הייתי מכה אותה, היתה מתעוררת בבית־חולים!

הווי

כסף בקצף

ב**גברעם** הודיע האחראי על המכבסה של הקיבוץ הנגבי, כי בחודשים האחרונים גילה בכביסה לא רק מציתים, סיגריות, גפרורים, עטים, סיכות, מחטים ואסימונים אלא גם 50 פיאסטרים לבנוניים, 10 פיאסטרים מצריים, 10 פאונד אורוגוואיות, 10 איירה דניים, פרנק צרפתי אחד ורבע דולר אמריקאי.

* * *

וגר זאב עם כבש

ב**תל־אביב** פורסמה בחינמון מקומי מודעה שבה ביקשו לקבל במתנה כלב רטריוור שחור או כלב לברדור חום והבטיחו לכלב בית חם, עם חצר, הרבה אהבה, ילדים וחתול.

* * *

סגירת המעגל

ב**לונדון** נתכבד נשיא המדינה, חיים הרצוג, המבקר בבירה הבריטית, בהסרת הלוט מעל השלט שקבעה עיריית לונדון, לרגל יום־מותו ה־100 של סר משה („השר") מונטיפיורי, מראשוני הנדבנים ליישוב יהודים בארץ־ישראל, בבית, בשכונת־היוקרה, שבה חי מונטיפיורי את רוב שנותיו. כאשר התעניין הנשיא בזהותם של בעלי הבית העכשווים, גילה כי הם ערביים מנסיכויות המיפרץ.

* * *

סדר צריך להיות

ב**באר־שבע** תקף בעל שיכור, שביקש לקיים יחסי־מין עם אשתו, את האשה, שבר שתיים משיניה, פצע את אפה, לא הצליח לקיים את רצונו, כאשר היא נמלטה עירומה מהבית, נעצר, הובא לפני שופט, שאסר עליו לקרב לאשתו במשך חמישה ימים וגם אסר עליו לשתות משקאות חריפים, להוציא את ארבע כוסות־החובה של ליל־הסדר הקרב.

* * *

ואחד — בראש תמ"י

ב**תל־אביב** הודיעה ברית־יוצ־אי־מרוקו בישראל כי מבין 500 אלף יוצאי מרוקו בארץ מכהנים כיום 23 כראשי עיריות; 20 — כרבנים ראשיים של עריהם; 19 — כמזכירים של מועצות־פועלים; 14 — כראשי ועדי־ עובדים במקומות עבודה גדולים ו־11 כחברי־כנסת.

* * *

לא ריפלומטי וגם לא ספורטיבי

ב**תל־אביב** התרעמו לא רק אנשי־ציבור על קביעת מועד הבחירות ליום ה־23 ביולי, שבו חל גם יום־השנה להפיכה המצרית והם לא יוכלו, עקב עיסוקיהם ליד הקלפיות לבוא ולברך את שגרירות מצריים, אלא התרעמו גם 40 הספורטאים האמורים לצאת לאולימפיאדת לוס־אנג'לס. הנפתחת ארבעה ימים אחרי ה־23 ביולי, אבל אירועיה הקדם־אולימפיים נקבעו לתאריכים מן ה־22 ביולי ואילך.

* * *

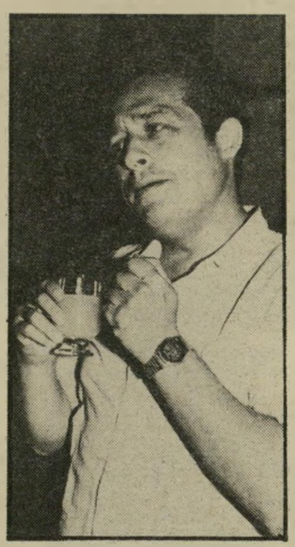
ההברל הקטן

ב**ירושלים** הסבירה עסקנית אמריקאית מדוע שינתה תנועת נשות מזרחי האמריקאית את שמה לעמית (בכתיב אנגלי, ראשי התיבות של אמריקאיות למען ישראל והתורה). יותר מדי פעמים נשאלו המתרימות מטעם התנועה: כשביל מה אתן זקוקות לכסף, הרי אתן בעלות בנק המזרחי המאוחד?

חמרורים

נתמנתה ♦ לשגרירת ניקרגואה בוושינגטון **נורה אסטורגה**, 37, סגן שר־החוץ של ניקרגואה, שהת־ פרסמה כתובעת במישפטי סייעני המישטר הרודני של אנסטסיו סומוזה, אחרי שהתנועה הסנדיניסטית עלתה לשילטון. אולם עוד קודם לכן הפ אסטורגה לגיבורת המחתרת, כאשר הצליחה להביא לחדר־מיטותיה את הגנרל ריינאלדו („הכלב") פאראז ווגה, סגן מפקד המישמר הלאומי הרצחני, ושם המתינו לו, במקום חסדיה, חמישה אנשי־מחתרת אשר שיסעו את גרונו של גנרל הדמים.

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־46 של **דן מרגלית**, בעלייה רגלית לפיסגת המצדה. מרגלית, בנו של רופא תל־אביבי, הוא כתב הארץ ואי"ש

עיתונאי מרגלית
ברגל לפיסגת המצדה

טלוויזיה (ערב חדש. מיפגשים). שהחל את דרכו העיתונאית בהעולם הזה ונודע בחשיפת חשבון הדולארים הווישינגטוני של לאה רבין, שהביאה להשעייתו העצמית של יצחק רבין מראשות הממשלה. ערב עליית הליכוד לשלטון.באביב 1977.

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־48 של **פרופסור** (להנדסת תעשייה וניהול) **שאול לדני**, איש אוניברסיטת בארי־שבע הידוע יותר כאלוף ישראל בהליכה למרחקים. לדני, יליד בלגראד, בירת יוגוסלביה, הוא ניצול שואה (שנכלא בגיל 8, במשך שנה וחצי במחנה הריכוז ברגן־בלזן) וניצול טבח הספורטאים באולימפיאדת מינכן (1972). לדני ירוץ לא רק כמחזיק השיא העולמי להליכה של 50 מייל (80 קילומטר) אלא גם כמפרסם חיבורים מדעיים בנושאי חקר־ הביצועים, בקרת־האיכות וניהול־ הייצור.

נחוג ♦ יום הולדתו ה־51 של ניצב **אברהם תורגמן**, מפקד מישטרת תל־אביב. בעיצומה של הסערה סביב השעייתו של איש המדור המרכזי, ניצב־מישנה אסף חפץ. תגובתו היחידה של תורגמן ליום־הולדתו: „אני עוד צעיר!"

נחוג ♦ יום הולדתו ה־68 של **מנחם פרוש**, ח"כ אגודת ישראל. יליד ירושלים ודור שמיני בארץ. לשעבר סגן ראש עיריית ירושלים ובו של מי שהיה סגן ראש עיריית ירושלים, שהחל את דרכו כבעל בית־דפוס ובית־מלון והמקדיש עתה חלק ניכר מזמנו לנושאי הרווחה של החרדים. מניהול רשת קופות גמ"ח (גמילות־חסדים) ועד טיפול ב־197 מועדוני נוער.

נחוג ♦ בקלוסטר, שווייץ, יום הולדתו ה־71 של **ארווין שו**, סופר אמריקאי הידוע ברבי־המכר שלו. המשמשים מקור לסדרות־טלוויזיה (עני ועשיר). יום־ההולדת נחוג ב־ מיצעד מחליקות־קרח בכיכר העיר, שהעניקה לשו את מפתח־העיר. שבה הוא חי זה 31 שנה ושישנתה, לאותו יום, את שם הרחוב הראשי לשדרות אירווין שו. הסופר שו, יהודי ותותחן־אוויר של מילחמת־העולם, שהתפרסם בספר הבכורה שלו, לאחר המילחמה, כפירי אריות. העדיף את צרפת לשנה ואת שוויץ לאחר מכן, כאשר נטש בשנות ה־50 את ארצות־הברית, שבה נרדף על־ידי המק־קסתיזם בגלל פעילותו השמאלנית בימי צעירותו.

נחוג ♦ ברסיפה, ברזיל, יום־ הולדתו ה־75 של **הלדר קאמארה**, ארכיבישוף האזור הצפון־מיזרחי של ברזיל, המדינה בעלת האוכלוסיה הקתולית הגדולה ביותר בעולם (כמאה מיליון), שלחם משך 20 השנים האחרונות ללא־חת במישטר הצבאי בארצו. קאמארה, הקרוי בפי כל דום (אדון) הלדר, והעוסק בשעות־הפנאי שלו בחיבור מוסיקה לבלט ולתיזמורת, הורה, ביום כניסתו לתפקיד, לסלק את כס־הארכיבישוף המוזהב מארמונו ולהחליף, לאחרונה, את גלימת־ הכמרים השחורה שלו בגלימה בצבע בז', בהסבירו כי „זה לא הגיוני להטיף לתיקווה כשאתה לבוש שחורים."

נרצח ♦ ביריה, בלואס־אנג'לס, ביום־הולדתו ה־45, **מרווין גיי**, זמר הפופ, כנראה על־ידי אביו, בעת ויכוח על עריכת מסיבת יום־ההולדת.

נהרג ♦ בגיל 62, בתאונת־דרכים בגליל, עת שעטו לפתע שני סוסים

ח"כ פרוש
מבית־דפוס לקופות גמ"ח

למרכז הכביש. **ברוך דובדבני**, מראשי המפד"ל, מחנך ולשעבר מנהל מחלקת־העלייה של הסוכנות, שהיה הרוח החיה, מייד אחרי תום מילחמת־ העולם, בהעלאת יהודי לוב ארצה.

נפטר ♦ בגיל 63, בעת ניתוח־לב פתוח, **אחמד סאקו טורה**, מי שהיה במשך 26 השנים האחרונות, מאז קיבלה את עצמאותה, נשיא גיניאה אשר במערב אפריקה (בעלת ארבעה מיליון התושבים). טורה, סוציאליסט קשוח, שלט בארצו ביד קשה (במשך ימי שלטונו הוצאו להורג 17 משרי ממשלותיו ו־18 נידונו למאסר־עולם באשמת קשר נגדו) והצטיין בנאומיו (שלעיתים נמשכו שש שעות) ובפולחן האישיות, שהיקנה לו תוארים כמורה הדרך חד־העין והעץ הנצחי של אפריקה.

נפטרה ♦ בירושלים, בגיל 92, **רחה פרייאר**, מייסדת עליית־ הנוער. אשר יזמה את רעיון הבאת צעירים ללא הורים ארצה בראשית עליית הנאצים לשלטון. פרייאר ילידת גרמניה, ויתרה על מעמד הבכורה שלה במיפעל כאשר האמריקאית הנרייאטה סאלד תפשה את מקומה והתמסרה, בשנים הבאות, לחינוך ומוסיקה וגידול שלושת ילדיה, שהיו לימים אנשי בטחון ומדע ושזכו בשמות יוצאי דופן: זרם, עמוד, שלהבת.

אשת הבכור יוסף, שהגיעה עם בעלה מגרמניה, הארץ בה הם חיים, לפני כשבוע ללוויית האם. לא חדלה לבכות כל זמן ההלוויה, שנערכה בהר־הזיתים. ליוסף ולה אין ילדים.

מות הגברת הזקנה

אמא יפה התאלמנה מבעלה דוב, בגיל צעיר, ודא־ גה כל חייה לבנים העשירים.

„ה**יא האדם** היחידי שלא איכזב אותי. היא היתה נאמנה לי כל חיי. הנאמנות שלה היתה בלי פשרות — בעיניה, הייתי סמל השלמות!" כך הצהיר השבוע נרגשות חיים שיף, המיליונר ובעל רשת־המלונות. בימים אלה הוא סיים לשבת שיבעה על מות אמו, יפה שיף (94).

הוא ישב לבדו. שני אחיו, שהגיעו להלוויה שנערכה ביום השני בשבוע שעבר בהר־הזיתים בירושלים, עזבו למחרת את הארץ.

מגרמניה בא האח הבכור, יוסף, עם אשתו, הגרמניה טינה, ולשם הוא חזר מייד. מצרפת בא דויד שיף, שחזר מייד לפאריס, שבה הוא מתגורר.

דויד היה נשוי בעבר לאחת מנערות הזוהר של ישראל, עורכת־הדין אלה שיף. היא הסתבך בכספים וחוכר פושט־ רגל. כיום הוא מתגורר עם אשתו השניה, סמדר, בצרפת ועם שני ילדיו. הוא עוסק במיסחר ברהיטים.

ב**שביקרתי אצלו** בשיבעה, ישב חיים שיף כשלפניו נצבה קערה מלאה בעשרות מיברקים, שהגיעו מדי יום. ביניהם מיברקים משרי־הממשלה.

עד גיל 94 סובבה אמו של המלונאי בחדרים וכיבתה אורות מיותרים — כדי לעזור לבנה, חיים שיף

גם נציגי המערך שלחו מיברקי־נחמה, ביניהם טדי קולק ורב בן־מאיר.

שני מיברקים התקבלו מיצחק שמיר — האחד בשם מישרד־החוץ והשני ממישרד־ראש־הממשלה.

כתב שמיר: „חיים יקר, קבל נא, ידידי, תנחומים מקרב־לב על פטירת האם היקרה, זיכרונה לברכה. המקום ינחם אותך ואת כל בני המישפחה, בתוך שאר אבלי ציון וירושלים."

סיפורה של האם הוא סיפורה של תקופה שגיבוריה כבר נעלמו מזמן. היא עלתה לארץ עם בעלה, דוב, וארבעת ילדיה מהעיירה מלישצובי בפולין, שם השאירה בן חמישי, שנפטר אחר־כך כתוצאה ממחלה.

במאורעות 1936 נהרג הבעל מיריות צלף ערבי בחיפה. האלמנה בת ה־46 התחילה לעבוד בחנות למימכר עופות שחוטים, כדי לפרנס את המישפחה.

כשנעצר הבן, חיים, שהיה חבר אצ"ל, ונלקח למעצר בלטרון — אפשר היה לפגוש אותה יום־יום כשהיא צועדת עמוסת חבילות מזון, מאפה ידיה, בדרכה הארוכה מה־אוטובוס בדרך לכלא.

בערבים היתה מפציצה את עורכי־הדין בבקשו לעזור לחייקה, הבן. היא שלחה מיכתבים למלך בריטניה ג'ורג' השישי, שבהם כתבה: „יש לי בן טוב, ואין מי שיפרנס אותנו. אנא, שחרר אותו!"

אחרי 11 חודש הוקל לה, כשחיים הועבר לבית־הכלא בעכו, לחמישה חודשים נוספים.

מייד אחרי שפרצה מילחמת העצמאות גוייסו שלושת הבנים למילחמה. בבית נשאר הבן הצעיר, צביקה. כדי לעזור לאם. אך ביום שנודע על הטבח של הפועלים היהודיים שעבדו במיפעלי־הזיקוק בחיפה, הלך צביקה, שהיה בן 14 וחצי בלבד, והתגייס אף הוא לצבא. אחרי שזייף מיכתב הסכמה של האם.

הוא גוייס ונשלח, ללא אימונים מוקדמים, לקרב בית־מרדכי, שם נפצע פעמיים. אחרי חודש נהרג צביקה, כשנפלה יד־מרדכי בידי המצרים.

הגברת עד גיל 84 המ־שיכה האם הישי־שה לנהל את מלון אורגיל בחיפה.

כחייה לא פסקה יפה לעבוד. היא מונתה על־ידי הבן כמנהלת מלון אורגיל בחיפה, ועברה שם בשכר. היא הכירה כל חבר־כנסת וידעה מה כל אחד מהם נוהג לאכול.

אצלה לא היה ביזבוז. היא היתה מסתובבת בחדרים ודואגת לכבות אורות מיותרים.

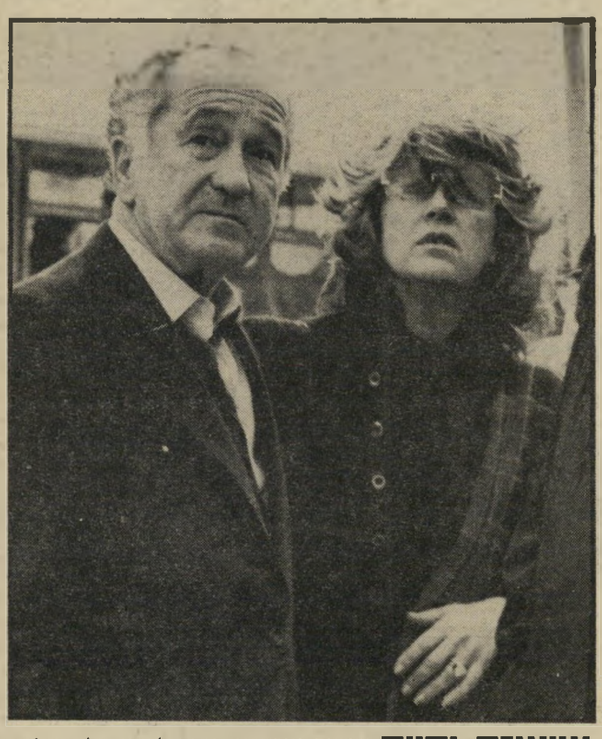
מה שהיה מביא אותה לידי כעס היה מה שכינתה „הישראלי המכוער". שהיה מעמיס על צלחתו ולוקח מזון מיותר מהמיזונונים. היא לא התביישה להעיר, ואפילו להוריד מנות מיותרות.

גם כשפרשה, לפני 10 שנים, ועברה להתגורר במלון דיפלומט בירושלים, המשיכה לכבות את האורות, והיתה מסתובבת במלון כבעלת המקום.

ליפה שיף היה מפתח לחדר עבודתו של בנה. לא אחת היא היתה נכנסת לחדר ומסלקת את היושבים בו, בטענה: „שחיימקה עבד מספיק, הוא עייף, ואתם מבלבלים לו את המוח.

בכי חרישי

חיים שיף, בעל רשת־המלו־נות, היה קשור מאוד לאמו, לפני 10 שנים, כשנחלשה, דאג שתהיה לה אחות צמודה, שיצאה לפנסיה, ושחיה עם בעלה לצד האם, בדירת פנטהאוז במלון ירושלים דיפלומט. חיים היה לצידה ברגעיה האחרונים בבית־החולים שבו נותחה.

הבאתי לו שיסלע (קעריית) עם קומפוט־תפוחים שהוא אוהב."

כשנסעה איתו ועם שושנה שיף לפסטיבל הסרטים בקאן, לקחה עימה צינצנות מלאות בחזרת מעשה ידיה. „איך אפשר לאכול דגים בלי החזרת שחיים אוהב?" שאלה. בחג־החנוכה האחרון הגישה לבנה חיים רמי־חנוכה של 10 אלפים שקל. לידידתו, המליונרית בזכות עצמה, איילה, הודיעה: „גם בשבילך יש לי משהו." היא רוקנה את המעות בארנקה, כשהיא מסבירה: „שתדעי שגם זה הרבה כסף."

צער רב נגרם לה בגלל העובדה שהמישפחה היא קטנה. ליוסף הבכור אין ילדים, לחיים יש בן אחד, דובי, שנקרא על שם בעלה שנהרג, ולדויד יש שני ילדים, שאותם כמעט שלא הכירה.

אחרי שהתעוררה מניתוח בביטנה, בגלל סיבוך־מעיים שבו לקתה — זאת היתה המחלה הרשונה שלה בימי חייה — היו המילים האחרונות לפני מותה לבן חיים: „איך הוב נישט אין גרושן" (אין לי אף פרוטה).

שולמית יריב ■

שושנה וחיים שושנה ויינר־שיף היתה לצידו של המיליונר חיים שיף בזמן ההלוויה, ואילו אשתו בנפרד של חיים, איילה שיף, לא הגיעה ללוויה, שנערכה ביום שני שעבר.

שלושה בנים ונכד משמאל: ה־אח הבכור יו־סף, המתגורר בגרמניה, הנכד דובי, בנו היחיד של חיים, האח דויד וחיים שיף. אח נוסף, צביקה, נהרג במילחמת־העצמאות, בקרבות הדרום, בגיל 15 בל־בד. היה זה ביד־מרדכי, שנפלה בידי הצבא המצרי.

רחל המרחלת עקבה אחרי הכוכבת הגדולה

אל־על לא הסבירו מדוע כוכבת־על טסה כל הלילה ומגיעה עייפה עד מוות לפנות בוקר. כבר אין טיסות בשעות נורמאליות? בגלל השעה, או מסיבות אחרות, המתינו מעט מאוד אנשים מלבדי. היא והכבודה עלו על אוטובוס (!) ונסעו להילטון. אני שכרתי מונית (הקבלה מצורפת), וירדתי אחריהם. בהילטון כבר המתינו צלמים בכל פינה. מלוויה חשבו לעשות תרגיל התחמקות מסביב, אך דבר לא עזר. הצלמים הרביצו תמונות של שחקנית וזמרת תשושה ועייפה עד מוות, ביג דיל.

בבוקר היא קמה מאוחר. אני לא עצמתי עין, במקום לצאת לסיור בבית־התפוצות ובאוניברסיטה, יצאה לריצה קלה מלווה בגורילות. התחפשתי לשימפנזה והצטרפתי. רצנו קצת לכאן וקצת לשם. יש לה כושר יותר טוב משל הקופים, כולל הקוף הפרטי שלך.

בחזרה לחדר. נצמדתי לחור־המנעול, וכשחששתי שיגלו אותי, ניצלתי רגע ללא שמירה והתגנבתי לחדר, התחבאתי מתחת לשטיח, יחד עם בדל־סיגריה אחד, גפרור שרוף, וקטע מעיתון ישן, מי שמקנא בקהיליית המזדיעין...

אין ספק שאנשי הילטון השכיבו את עצמם לאורך ולרוחב לכבוד הכוכבת. החדר קושט וטופח לכבודה פרפקט. סידורי־פרחים הגיעו מהאוני־ברסיטה ומכל מיני מוסדות המצפים לתרומה הגונה. סידור משגע שלח

אך ארוך, דיבור ב־י"דיש ואיחור בכל מקום. בין ארנון מילצ'ן, המפיק הישראלי,

בייגעל ליענטה

לא יצאתי מדעתי, ולא השכמתי באשמורת הראשונה לנמל־התעופה כדי לראותה. השארתי זאת לקולגות. אך שלחתי את השפיון שלי, שידווח. "סע," אמרתי לו, "סע לנמל־התעופה, הקביל את פניה והיצמד לשימלתה עד שתצא את הארץ, אחרת חיי אינם חיים, ועל חייך, מותק, אינני שמה גרוש."

השפיון נסע ודיווח.

לרחל שלומות.

להלן דוח מפורט בנושא ביקורה של ברברה סטרייסנד בישראל. ברור לך שדוח זה הוא חלקי בלבד, ואשלים את החומר לגיליון הבא. אגב, הזכרת אותי בכמה מקומות בנימת זילזול, שאין לה הצדקה. מעמד המרגלים מכובד אפילו בתנ"ך, ועל מרחלות לא נכתבה בו אף מילה אחת, ואם נרמז, היה זה לגנאי. שמרי לשונך איפוא.

ולגופו של דיווח: א. נמל־התעופה: היא הגיעה לפנות בוקר במטוס ארנון מילצ'ן, אבל ארנון זה כבר סיפור אחר.

מחאה ממושמעת

ב ערב הצטרפתי לקולגים שלך מהעיתונות, בכניסה לקולנוע שתוך הפעם העמידו אותם ואת צלמיהם מאחרי חבל מתוח. הם נראו עצבניים. בארץ לא רגילים לתנאים כאלה. הקהל באולם המתין עד בוש (ובושה!), מר דוד כהן בשם המארגנים ביקש מהצופים המכובדים, שיכבדו את הכוכבת בעמידה כשתיכנס לאולם. כשראו שהיא לא באה, קמו כולם לצאת, ובדיוק באותו רגע נכנסה סטרייסנד לאולם. מעניין אך שני הדברים קרו בדיוק ביחד. אחרת, אין להסביר את פשר הקימה של כולם בדיוק בשעה שהגיעה, ואת אחרי שקיבלו במחאה את בקשתו של אותו כהן לכבד אותה בקימה.

אם לסרט איחרה, מילא. אך לארוחה איחרה עוד יותר, וקהל הנוכחים ישב באולם הגדול בהילטון ליד צלחות ריקות, הרבה זמן.

את הצלמים והעיתונאים גדשו בחדר קטן סמוך לאולם, ובו היתה ברברה אמורה לקיים מסיבת־עיתונאים קצרה ולהצטלם בשביל הפרס הישראלי והבינלאומי. הושיבו את העיתונאים בשורות ונתנו להם להמתין, כמו כל היתר.

אנשי הפרס לא פריירים, כל הכבוד.

הם לפחות מוחים. מחו מחו ושכחו, לבסוף הזיזו מחיצה ואחרי שראו איך שר־התיירות שותה קוקטייל (כמו מיקצוען), ועוד אחמ"ים שהתחככו בשרוולו, נכנסה הכוכבת. שמעה מהעיתונאים דיברי מחאה, נתנה להם צ'אנס לצלם אותה שלוש דקות ונעלמה בכיוון האולם הגדול והסעודה החגיגית.

האוכל היה בסדר. בהילטון יודעים לבשל. הגישו מימרח אווזים עם ראשי־התיבות של שמה. סטייקים עם שם מסובך, עם תוספת ירקות ומנות אחרונות.

כשקמה לשאת דברים, נראתה נרגשת. הוכירה שהקדישה את הסרט לכל האבות — אביה שנפטר בעודה ילדה קטנה, ולזכר אברהם יצחק ומוישה...

אחרי הסעודה היא התרכזה קצת כלפי העיתונאים, והקדישה להם קצת תשומת־לב, ובכלל העלתה טענה.

כותבי החומר אלן ומרלין ברגן, כותבי מחזות וסרטים מהגדולים ביותר באמריקה־הברית, שהגיעו עם כוכבת הקולנוע ברברה סטרייסנד, הם גם ידידיה הקרובים ביותר.

הוד מעלותיהם שגריר ארצות־הברית בישראל סם לויאיס הרים כוסית עם ברברה וכל משתתפי הארוחה החגיגית שנערכה מייד אחרי ההקרנה של הסרט ינטל.

ובין ברברה סטרייסנד, הכוכב, היה פעם רומן נרגש. הפעם הוא היה רק מלווה

שאין לה ולא כלום עם האיחורים והסדרים הלקויים, וכי היא עושה את כל מה שמטילים עליה המארגנים ואנשי יחסי־הציבור.

רוחקה. קבלי טענה זאת עם קצת פילפל ומלח. היא עשתה עליהם קצת אבו־עלי.

אחרי הארוחה וכל המהומה עלתה ברברה כשהיא מלווה בארנון מילצ'ן לדירתה. נכנסתי אחריהם. ואני יכול לומר בכל האחריות שארנון ג'נטלמן מושלם. לא עשה לנו בושות.

רדפתי אחריו כשירד למטה ונכנס למרצדס הירוק שלו ונסע הביתה לישון, בהרצליה. מרוב וויסקי והשד יודע מה התעייפתי, ונפלתי שדוד לרגלי מיטתה.

מילצ'ן הביתה

בוקר קמתי כמה דקות לפניה, נקושי הספקתי לצחצח שיניים והתחבאתי בשירה שבפינה. היא כמעט לא אוכלת כלום כל היום. ביקשה לארוחת־בוקר בייגלך במקום קרואסון שהכין בשבילה האופה של המלון. בכלל, היא מנסה לתבל את דבריה במילים בודדות ביידיש, תפסה יהדות, יעני. אבל אני מוכרח להודות שכללית היא נחמדה, משוגעת על כל הראש. אבל נחמדה.

לארוחת־הצהריים נסעה למכון וייצמן, והתארחה אצל שרה סלע, אשת נשיא המכון. אין לי מה לדווח, לא הצלחתי להתגנב, טיילתי ברשאים של המכון ותפסתי קצת שמש. ער כאן רוחקה, הערב, את מחליפה אותי ומתגנבת לארוחה אצל ארנון, אני לוקח ערב חופשי, העבודה מתישה אותי.

להתראות ש'.

ינטל בפוליטיקה

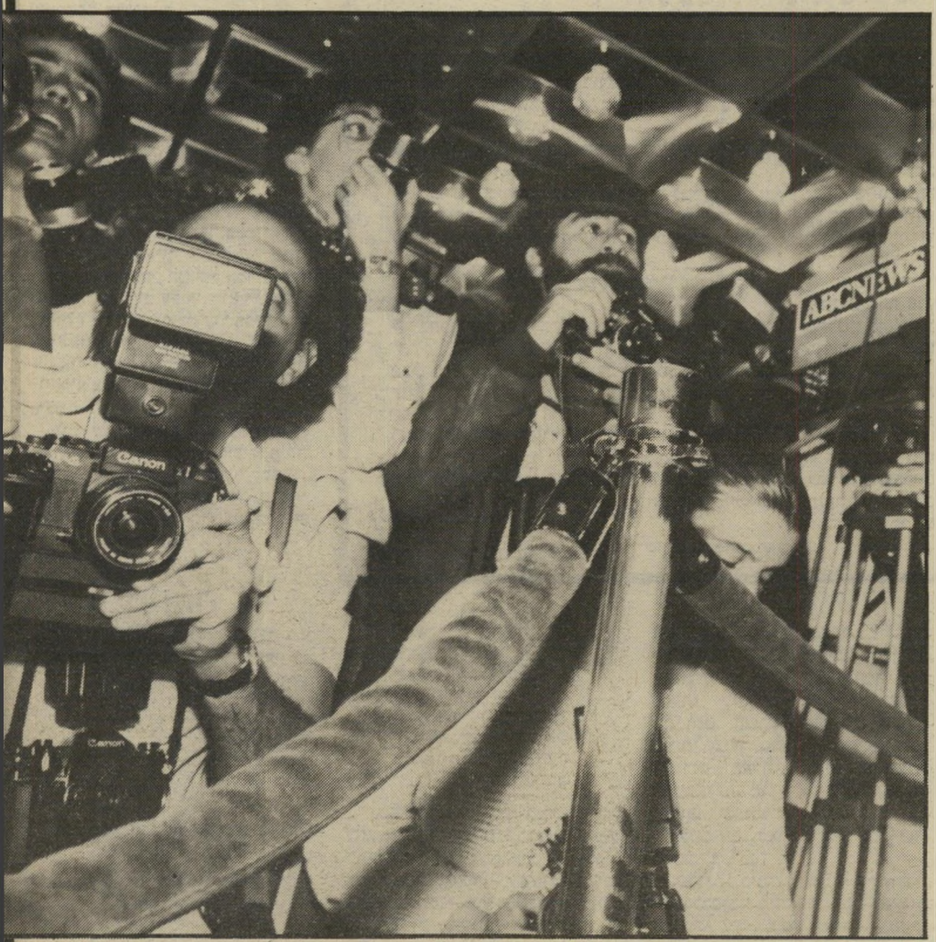
ד טמבל הזה משגע אותי. אלף פעמים ביקשתי שיציין ברוחות שלו גם פרטים קטנים כגון מה לבישה. איזה תיסרוקת היתה לה, מה נעלה, איך היתה מאופרת או מה לחשה באוזנו של ארנון. כשישלחה אותו הביתה כמו ילד טוב. דברו אל הקירות, אני חושבת שאחליף אותו.

בערב אתחפש כמו שהבטחתי לכם, ואדווח לכם בשבוע הבא על הצטרפו־תה של ינטל למערך.

וזה, קוראי היקרים, הסקופ של השבוע — היא מצטרפת למערך. הפרטים יסוכמו הערב בשעת הסעודה שיערוך לכבודה ארנון בביתו. את המערך ייצגו שימעון פרס וגד יעקובי. השיחות ייערכו בחדר־השינה של ארנון, וכהסוואה הוזמנו יצחק מודעי וגדעון פת, ובשעה שהם יפטפטו בסלון תיחתם העיסקה בחשאי מאחורי גבם.

שולמית אלוני תבוא לארוחה להשגיח ששום מנה כשרה לא תוגשם שם אך גם אותו יסדרו, ויגישו חומוס וטחינה וסטייקים בסיגנון ישראלי־אמריקני. כדי שגם השגריר לואיס ורעייתו יהיו מבסוטים.

אפרופו מילצ'ן, שלא אשכח לספר לכם. לפני שאני הולכת לישון קצת ולאגור כוח לארוחה, בריז'יט, אשתו לשעבר של ארנון, הגיעה עם בעלה הד"ר הצרפתי ועם ילדיהם לאילת לחופשה קצרה. כשיסתיים ביקורה של סטרייסנד, יסתיים ביקורה של בריז'יט, והיא ובעלה יסעו לפאריס. ואילו ארנון ירד אילתה, ויצטרף להמשך החופשה של ילדיו.

שערוריית הצלמים מצלמת הטל־ויזיה, ועש־רות צלמים חיכו כשעה וחצי לבואה של ברברה. הם הורשו לצלם רק מבעד לחבל שהפריד בינם ובין הכוכבת ורבים מביניהם לא צילמו. מאוחר יותר ניסתה ברברה לפצות את העיתונאים והצלמים.

במדינה

(המשך מעמוד 26)

מכוניות שעברו לתומן בכביש המהיר תל־אביב־ירושלים, שודדים רעולי־פנים איימו על הנהגים ושדדו את רכושם. במיקרה שבו נחשד נזרי, היה הנשדד סוחר תכשיטים. רכב גנוב עצר אותו בכביש בתחילת ינואר השנה, והשודדים יצאו בשלל של כארבעה קילוגרם זהב.

השופט עיין בחומר החסוי שהגישה לו המישטרה, וקבע כי יש ראיות לכאורה הקושרות את החשוד למשא־ומתן בדבר מכירת הזהב שנשדד. על־כן החליט השופט להשאיר את החשוד במעצר.

35 יום ישב נזרי מאז במעצר ולמרות שבמכונת־האמת יצא דובר־שקר, לא הצליחה המשטרה לאסוף נגדו ראיות חדשות, ולא היו בידיה ראיות מספיקות להגשת כתב־אישום. השבוע שוחרר נזרי ממעצרו.

מישפט

לחנך את האחות

אבל עבשיו — אסור לאח לדבר עם אחיותיו

„שלמה דעבול תופס את עצמו כגבר של הבית. הוא מנסה לחנך את אחיותיו וחושב אותן לזונות," כך כתבה העובדת הסוציאלית שהגישה דוח לבית־המישפט.

דעבול, צעיר נמוך ורזה, נאשם לפני כשנה באיומים ותקיפות של אמו ואחיותיו. הוא נעצר אז על ידי בית־המישפט עד תום ההליכים.

הדודה נשואה לנוכרי. אולם עבר זמן רב ומישפטו לא התחיל. דעבול פנה לבית־המישפט וביקש לדון מחדש במעצרו. בית־המישפט החליט לשחרר אותו בתנאי שלא יתקרב לביתו, ויתגורר בביתה של דודתו. אולם גם מאז החלטה זו עבר זמן ניכר, והמישפט טרם החל.

הפעם פנה דעבול לבית־המישפט המחוזי וביקש מהשופט אריה אבן־ארי לשנות את תנאי שיחרורו בערובה. הוא התחנן לפני השופט לתת לו לחזור הביתה, כדי שיהיה לו מקום לאכול ולישון. „אני מתגורר אצל דודה שנשואה לנכרי, היא ילדה עכשיו ואני מפריע שם," הסביר.

„היכן אתה עובד?" שאל השופט. ודעבול ענה כי הוא עובד בבית־אבות ברמת־גן. „האם אינך יכול לישון שם?" שאל השופט, אבל הנאשם אמר כי אין שם מקום מגורים עבורו. הוא הוסיף כי אחיותיו אינן מתגוררות עוד בבית, ורק אמו ואחיו הקטן שם.

„אני מבקש שבית־המישפט יעזור לי שלא אדרדר, ואוכל לחזור הביתה," סיכם.

ליבו של השופט נכמר על הצעיר. אך הוא הזהירו כי אם ידבר אפילו מילה אחת עם אחיותיו, יוחזר מייד למעצר. „אתה יכול להתגורר בבית. בתנאי שלא תדבר עם אחיותיך מטוב ועד רע," הדגיש השופט.

שערוריה במיזנון הח"כים

מיזנון־הכנסת המה מרוב אדם. חברי־כנסת, עיתונאים, עסקנים מכל הסוגים, בעלי־אינטרסים ונציגי־שדולה הצטופפו סביב השולחנות.

הכל יודעים כי מיזנון הח"כים הוא הבורסה הפוליטית האמיתית של המדינה. מעטים זוכרים כי זוהי גם מיסעדה.

אך עובדה זו לא נשכחה מלב התברואנים של עיריית־ירושלים. לפני ארבעה חודשים ערכו בדיקה במיזנון, וגילו בו ליקויים חמורים.

פחים מזוהמים. הכנסת נכנסה למישכן הנוכחי ב־1966. כבר אז הושמעה הדיעה כי המתכננים שמו את הדגש על הפאר החיצוני המרשים, אך לא תיכננו כראוי את הבניין מבחינת הצרכים הממשיים.

המיסעדה של הכנסת שוכנת באחת מפינות הבניין, בקומה השלישית. כאשר באמצע נמצא המיטבח. המשרת את שתי המיסעדות הנמצאות משני צידיו: „מיזנון הח"כים", שבו יש הגשה לשולחנות, ושהוא יקר יותר, ו„המיזנון הכללי", העומד לרשות עובדי־הבית והאורחים. במיזנון הכללי יש הגשה עצמית. ומחיריו נמוכים יותר.

כאשר ערכו התברואנים את בדיקתם, קבעו בדוח שלהם את הליקויים הבאים:

- המצב־הסניטרי במיטבח גרוע, והוא מתחת לכל ביקורת.
- בעת הבדיקה חסרו במקום פחי־אשפה. הפחים שהיו במקום היה מזוהמים וחלודים.
- בחדר ההקפאה לא מצאו הפקחים הפרדה בין מזון גולמי ומזון מוכן.
- עובדי המיטבח לבשו חלוקים וכובעים שלא היו נקיים.
- סכו"ם וכלי־אוכל שנבדקו לא היו נקיים.
- ארגזי קרטון וארזיזות־עץ היו זרוקים על הריצפה.
- אריחי־חרסינה על הקירות היו פגומים. הקירות לא היו צבועים כהלכה.
- הדפנות הפנימיות של המקרר היו חלודים ומזוהמים.
- בחדר־ההקפאה היה קיים אי־סדר, ולא היתה הפרדה בין בשר ודגים.

תברואני העירייה דרשו מאלי ברדוגו, המתפעל את המיזנון על פי זיכיון מטעם הכנסת, לדאוג לתיקון הליקויים.

תיקון בצלחת ועוד חברים. הגילוי כי המצב במיטבח הכנסת אינו שונה מן המצב במיטבחים הפוליטיים שלו לא הגיע לאוזניהם של רוב חברי־הבית. אך לא היתה זאת הפעם הראשונה שבה התגלו בו ליקויים תברואתיים.

גם בשנים 1974 ו־1979 התגלו ליקויים תברואתיים במיזנון. לאחרונה התלונן אחד הח"כים כי מצא תיקון (ג'וק) במזון שהוגש לו, ולעיריית ירושלים הוגשה תלונה. התיקון שנתפס בצלחת לא היה בודד. כמה מחבריו נתגלו אחר־כך על ריצפת המיזנון.

ביום החמישי בשבוע שעבר, היום שבו הוחלט ברוב קולות להעביר חוק לפיזור הכנסת ה־10, המה המיזנון בחברי כנסת, בנכחרי־ציבור, בעיתונאים ובאנשים אחרים. שקבעו בו את פגישותיהם. המלצרים, לבושים במגדי־הם האדומים, התרוצצו בין השולחנות וניסו למלא אחרי ההזמנות.

רוב היושבים ליד השולחנות לא ידעו כלל על דוח התברואה שהתפרסם על מיזנון הח"כים. חברי־הכנסת הצעיר חיים רמון זקף גבות בתדהמה: הוא מעולם לא שמע על הדוח, ואין לו בכלל מושג מהו המצב התברואי של מיזנון הכנסת. אבל „עם יד על הלב," אמר רמון, „עד היום עוד לא חטפתי אפילו הרעלת קיבה אחת כתוצאה מאכילה במיזנון. אבל למה לשאול אותי, תשאלי אותם." הוא היפנה את השואלת לכתבים המכסים את בית־הנבחרים, „הם יותר ותיקים ממני במיזנון."

העתונאי צבי טימור מבלה שעות רבות במיזנון הכנסת. שם בעצם הוא עושה את העבודה האמיתית שלו: „אני אוכל פה כבר הרבה שנים. האוכל בכלל לא רע, ואני לא זוכר שהיתה לי אי־פעם בעיה עם האוכל. שמעתי שפורסם דוח על מצב תברואה ירוד של המזנון, אבל דוח כזה מתפרסם כל כמה זמן, ואף אחד לא שם לב אליו."

חברת־הכנסת ערנה סולודר מהמערך: „האוכל פה נורא. המון רעש, הגשה גרועה. לא שמעתי על הדוח, אבל אני באופן אישי מעדיפה לאכול במיזנון של העובדים. אני כמעט שלא אוכלת במיזנון הח"כים."

„זה מה שיש". חברי־הכנסת אהוד אולמרט מהליכוד התנצל: „שמעתי על הדוח. מה אני יכול לעשות? יותר טוב שלא ארבר. אני חי בבית הזה, ואני חייב להשתמש בשירותי המיזנון. זה הרי בלתי־אפשרי לצאת מהכנסת כדי לאכול בחוץ."

חברי־הכנסת מאיר שיטרית מהליכוד הוא חבר ועדת המיזנון. מה אומר הוא על דוח התברואה החמור? „הליקויים תוקנו ברובם, בינתיים. מפעיל המיזנון, אלי ברדוגו, כבר הודיע על כך למהנדס המחוז לבריאות הסביבה, שלמה אלפי.

„אני לא מאשים אותו, אני מאשים את התחזוקה הגרועה הנהוגה בבניין הכנסת. מה הוא אשם שהמקרר ישן־נושן ומתקלקל חדשות לבקרים? צריך להחליף את המקרר! מה הוא אשם כשיש בעיות עם האינסטלציה? זה לא מתפקידו. זה מתפקידו של מתחזק הבית לדאוג לדברים כאלה."

ממשיך שיטרית: „המיזנון הזה הוא ישן־נושן ולא ערוך למה שקורה פה כעת. האמת היא, שבימים אלה ממש החלטנו להאריך למר ברדוגו את החוזה בשנה נוספת. אם רוצים שיהיה פה היילטון. אז צריך להביא בחשבון שהמחירים יהיו גבוהים פי כמה. אי־אפשר לדרוש שהמחירים יהיו עממיים וסבירים, ויחד עם זאת לדרוש רמה גבוהה יותר של מזון.

„אפשר כמובן להעמיד פה מלצר על כל חבר־כנסת — זו לא בעיה, זה הכל עניין של תשלום. אפשר להגיש פה לארוחת־הצהריים סטייק־פילה ברוטב שמפיניון. גם זו לא בעיה. זה הכל עניין של כסף. אבל אם רוצים מזון סביר. במחירים עממיים — אז זה מה שיש."

שרית ישי ■

ח"כים סולודר, אולמרט ושיטרית
המצב במיטבח אינו שונה מן המצב במיפלגות

במאי כהן
„אני פצ'יפיסט!"

על הבימה אומרת לורנס: „יום ראשון זה היום של אחי. זה נכון, הוא נפל ביום ראשון אחד... הבן שלהם (של השכנים), שהיה קצת יותר גדול מהאח שלי, הלך קודם, אבל זה היה ביום שני ואני זוכרת את זה טוב, כי אני והוא, הבן של השכנים, אני מתכוונת, היינו מאורסים איך שאומרים... היינו אמורים להתחתן כשיחזור, אבל הוא אף פעם לא חזר... בגלל זה, בימי שני, אני תמיד חושבת על חתונה... שלישי ורביעי מוקדשים למישפחה, כי הבן־דוד של אחות של חמותי נפל ביום שלישי, והבעל של גיסתה של הבת שלה הלך ביום רביעי דווקא... ואז מגיע יום חמישי, זה היום של אבי... יום שישי הוא יום מביך, כי הוא היום של הדוד שלי. הוא מת מהתקפת־לב בדיוק לפני שהספיק להגיע לשדה־הקרב... אז זהו: אז כשאתמול בעלי יצא לקרב, אמרתי לו: אין ברירה, היום היחידי שנשאר בשבילך זה רק יום שבתי."

מספיק אחד. שולי לא חושב שהוא יסרב ללכת, אם יקראו לו שוב ללבנון, ועם זה הוא עומד בהכרה מלאה מאחורי המסר בהצגה. גם השיר שנקרא העריץ וקורא לסרב פקודה. „אני לא עומד מאחורי סירוב־פקודה," אומר שולי, כשהוא מנסה להבהיר את הסתירה ברבריו. „אני עומד מאחורי שיר העריץ. אני מציג דמות שאליה אני שואף. אולי אני לא מספיק חזק כדי לסרב, ובכלל, מדובר כאן על אדם שעומד מאחורי האמירות שלו, לא רק לגבי מילחמות. לא צריך 150 איש כאלה בארץ, מספיק אחד. אלי גבע זה לא מספיק. הוא התפטר, אבל לא עמד מאחורי זה עד הסוף. הוא הפך לכותרת וזהו."

ישנן תגובות קשות מאנשים. קשה להם לעכל הצגה הקוראת לעריקה. המציגה את הצדדים המכוערים של המילחמה בצורה צינית וברורה, בלי רמזים, אלא מביאה את העניין עד לקיצוניות. אין זה פלא. לכן, שהם לא קיבלו מימון להצגה זאת, והיו צריכים לעבוד עליה בתנאי מחתרת, מכלי לוותר על הרעיון שלהם, בהצגה הנקראת בשם האומר את הכל „אל תירו בי, אני פצפיסט!"

מדברים על מילחמה ושוכחים שאנשים מתים במילחמה. הארץ הזאת נמצאת כל הזמן במילחמות. אפילו אני, שנמצאת כאן רק שמונה שנים, מתחילה לחשוב על מילחמה כעל מצב תמידי וזה אבסורד."

לורנס הביאה את השירים וכתבה את קיטע־הקישור, שולי כהן היה פתוח לרעיון וכך הם מצאו את עצמם עם עוד שני שחקנים, ז'יל בן־דוד ויעקב איילי, במיקלט קטן בתל־אביב, כשהם עושים חזרות להצגה שאולי תפתח קצת לאנשים את העיניים. כל ההפקה נעשתה בהתנדבות, כשהרעיון עומד מעל לכל.

קל יותר להעביר מסר בתיאטרון, הם אומרים: „התיאטרון מפתה להיכנס לתוכו: זה דבר מעודד, אסתטי, עם תאורה ותפאורות. תיאטרון זה לא מצע מדיני, ובכל זאת זה חודר."

מחאה

השבת שמורה לבעל

בארץ של מילחמות
כל יום בשבוע
מזכיר הלל אחר

לקול תופים יוצא
חייל לקרב /
הוא בן עשרים.
ליבו עוד לא אהב /
סמל בראש פוקד על צעדיו /
ימין ושמאל קופץ
תרמיל הגב.
כשחייל יוצא לקרב
הוא שר /
נושא חלום של תהילה /
כשחייל חוזר מקרב
הוא שר /
ועל לבו גבו השק
עם הכביסה.
לצאת זה מעט למות /
אל הקרב. כן אל הקרב /
למות כך סתם בטעות /
החייל עוד לא אהב...

במשך חודשיים וחצי, במיקלט אפל בתל־אביב ובבתים פרטיים, כמו במחתרת, עבדו כמה אנשים צעירים על הצגת תיאטרון מיוחדת במינה שנושאה: שירי מחאה וקטעים אנטי־מילחמתיים, כדוגמת כשחייל יוצא לקרב, פרי עטו של הצרפתי פרנסיס לאמרק.

את ההצגה מביים שולי כהן (30). הוא בימאי צעיר שהשתתף במילחמת לבנון אמר: „חשבתי שזה חלום, שזו לא מציאות," נזכר שולי במילחמה, „ואז נסעתי לפאריס בתחושה שהכל מתמוטט. חשבתי שזה סוף העולם והייתי צריך איזון. כשקראתי את השירים האלה בפעם הראשונה, הרגשתי שזה מחזיר אותי למציאות של אנשים שאומרים: אני לא רוצה להילחם. פה בארץ לומר דבר כזה, נחשב לבגידה."

שולי, בוגר החוג לתיאטרון באוניברסיטת תל־אביב, נסע לפאריס כדי לעשות משהו אחר: „נסעתי לפאריס לעשות הצגה עם פלסטינים וישראלים. רציתי לביים את עקידת־יצחק. להראות את הסיכסוך בין שני העמים כמו קללה עתיקה. אספתי פלסטינים שלחמו וישראלים שלחמו, והתחלנו לעבוד ביחד. אבל ההצגה נפלה בגלל קשיים תקציביים."

ואז, אחרי שמונה חודשים בפאריס, חזר שולי לארץ במטרה להקים את פרוייקט עקידת־יצחק כאן. הוא מקווה שיצליח, כשהוא משתדל לשמור שלא להיות יותר מדי „יפה־נפש", כדבריו.

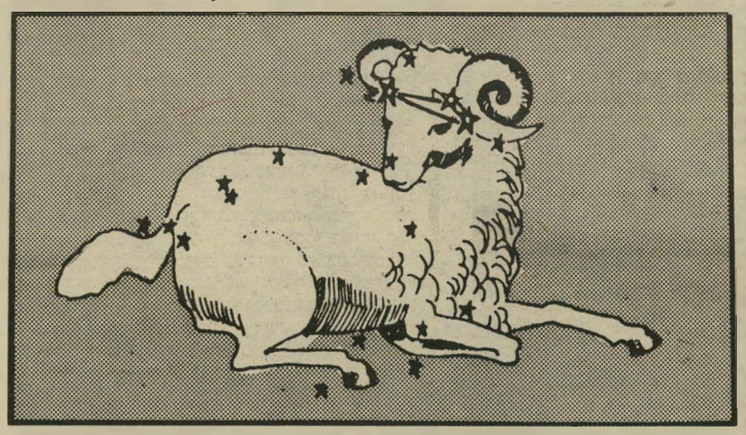
לא מצע מדיני. ואז הגיעה אליו לורנס סנדרוביץ, צרפתיה לשעבר, שמונה שנים בארץ, שחקנית בת 25. לורנס אספה שירים צרפתיים של בין שתי מילחמות־העולם, שירים אנטי־מילחמתיים של בוריס ויאן, פרנסיס לאמרק ואחרים: „בארץ אין שירי־מחאה אמיתיים," היא אומרת, „היום

מרים בניחיני

מזל החודש:

טלה

מזל טלה הוא הילד של גלגל המזלות. בני מזל זה חסרי סבלנות ומחקשים לדחות סיפוקים כילדים

השפעת ההורים על ילידי טלה

מזל טלה הוא הראשון בגלגל המזלות ומסמל תחילתו של כל דבר. בן מזל טלה נחשב ה"ילד" של גלגל המזלות. הצורך לספק את הדחפים ברגע שבו הם מתעוררים וחוסר הסבלנות להמתין עד שהמאוויים יסופקו מזכירים במידת־מה התנהגות של ילד שאינו מסוגל להבין שגורמים שונים יכולים לעכב את סיפוק רצונותיו.

אנחנו מכירים פחות או יותר את התכונות העיקריות המאפיינות כל מזל ומזל, אך כפי שהוזכר כאן כבר, לא כל אחד מוצא בעצמו את אותן תכונות אופייניות. קורה שאדם נולד עם תכונות מסויימות שבילדותו הן באות לידי ביטוי ואילו בבגרותו לא נשאר להן זכר. לכך ישנם הסברים רבים. כידוע, הסביבה הראשונית שבה האדם גדל משפיעה לא מעט על אישיותו והתנהגותו בעתיד. כאן ננסה לברר מהי השפעתם של ההורים, לפי המזל שבו הם נולדו. לא פעם יוצר המזל של ההורים דיסונאנס למזל של הילדים. ואז נוצרים קונפליקטים העלולים לעוות את האופי המקורי של הילד. לפנינו סקירה קצרה של אופיים של הורים וילדים במזלות השונים.

טלה

להורים טליים אמביציות לגבי ילדיהם. הם כופים את רצונותיהם, אם כי מתוך כוונה טובה. הם תמיד יודעים מה טוב לילדים, דואגים להם ולא מחסירים דבר. אך אם לילדים לא יהיו הישגים שיוכלו להתפאר בהם, הם לא יהיו מרוצים. אם מישהו ינסה להתקיף את הילד הם יוצאים להילחם. לזכותם ייאמר שהם תמיד עומדים לצידו של הילד לא חשוב מי הוא העומד ממול – שכן מורה או מחנך.

הילד טלה הוא השובב של המישפחה ושל הכיתה. הוא חסר סבלנות ונמצא בכל מקום שיש בו ריח סכנה או הרפתקה. הוא אינו מקבל עליו מרות. כשלא נוח לו הוא בורח – וחוזר כשאין לו ברירה.

שור

הורים במזל שור אוהבים מישמעת, הם אינם גמישים ואינם מתפשרים, חשוב להם שהילד „יאכל טוב" ובזמן. דרישות לא מעטות יש להם מהילדים, אולם בכל מה שנוגע לצרכיהם הפיזיים הם יעשו הכל כדי שהילדים יקבלו כל מה שנחוץ.

ילד במזל שור אינו סובל שכופים עליו מישמעת, הוא עיקש, הכל חייב להתנהל בקצב שלו. אסור להכריח את השור הקטן לרוץ קדימה. הוא איטי, אך עיקבי. כל כפיה יוצרת אצלו התמרמרות ומרדנות. כש־הולכים לקראתו, אין נוח וחמוד ממנו.

תאומים

הורים תאומים עלולים להיות ביקורתיים מדי, מצבי הרוח המשתנים שלהם מבלבלים את הילדים. ברגע אחד הם מתנהגים כילדים לכל דבר, צוחקים משתוללים ולפתע ללא אזהרה הם מתפרצים בצעקות ובעס, עד שזה עובר להם. אז הם שוב לובשים צורה בלתי מוכרת ונהפכים לדמות אחרת. לזכותם ייאמר, שהם מפתחים את דמיונו של הילד ודואגים שילמד להכיר כל שטח ותחום שיש בו עניין.

סרטן

הסרטנים נשוט נולדו להיות הורים, אולם כמעט תמיד הם חונקים את הילד בעודף אהבה ודאגה. הם חיים את החיים של הילדים וסובלים יחד עם הילדים מכל בעיה שמציקה באותה עת. הם מסוגלים לפרוץ בבכי יחד עם הילד. הם מואשמים לעתים קרובות בפינוק יתר. אולם ביתם חם בטוח ונעים.

הילד הסרטן – רך חמים ואוהב אך פגיע מדי. רגישותו גורמת לו סבל. רוב ילדותו הוא סובל מכאבי־בטן מוזרים ובלתי־מוסברים שנגרמים בגלל רגישותו הרבה. להוריו הוא קשור במידה מוגזמת. כשאין הרמוניה בבית, הדבר משפיע עליו בצורה הורסנית ואופיו עלול להתעוות.

אריה

הורה אריה עלול לדרוש יותר מדי מהילדים ולאחר מכן להתאכזב. מטבעו הוא אוהב ילדים וגם אם הוא אדם קשה, הוא מתרכך כשהוא בא במגע עם ילדים. לא פעם הוא שוכח שאלו הם ילדיו ולא נתיניו. לא תמיד הוא זוכר לכבד את עצמאותו ורצונותיו של ילדו. אולם אין טוב, נאמן ומסור ממנו.

לילד אריה שאיפות גבוהות ביותר, הוא עצמאי, בעל גאווה וכבוד עצמי, נדיב ומוכן לעזור, אך צריך להיזהר לא לשבור את רוחו. כשמדכאים אותו – הוא נתפס לחוסר מעש ומאבד את שימחת החיים.

בתולה

הורים במזל בתולה חוטאים לעתים קרובות בכך שהם מרגילים את ילדיהם להיות תלויים בהם. מטיבעם הם דאגנים מדי ורגילים לשרת. הם מוכנים להקריב את עצמם למען הילדים, יחד עם זאת אינם שוכחים להזכיר זאת. הביקורת שלהם

(המשך בעמוד 64)

טלה
21 במרס – 20 באפריל

ב־4 וב־5 בחודש אתם נוטים להסתכן, מדובר על שטח הכספים. באותם ימים רצוי לא להשקיע כספים בתוכנית שאינה בטוחה, ולהימנע מלהיכנס להוצאה גדולה. אלה שנותנים יצטרכו לשים לב ולהיזהר במחצית השבוע, גם כאן נראית סכנה. בשטח הקאר־יירה נראה שזו תקופה דינאמית ומלאת אירו־עים. בימים אלה עומ־דים להתחולל שינויים שתהיה להם השפעה לטווח ארוך. בשטח הרומנטי – הפתעות.

* * *

אתם מרגישים עייפות ורצון לנוח, כדאי לחימנע מלהבטיח הבטחות שקשה לכם למלא. ברגע זה רצוי להתרחק מפגישות חב־רתיות, אתם מרגישים עצבנות, חוסר שקט וחוסר סבלנות, הטוב ביותר להתרכז ברגע בעבודתכם. ה־5 וה־6 בחודש הם ימים שאינם מתאימים לעסקות כס־פיות מכל סוג שהוא, גם מכיוון שתמצאו את עצ־מכם מרומים בצורה זו או אחרת, וגם משום שהשיפוט אינו טוב ביותר באותם ימים.

שור
21 באפריל – 20 במאי

השבוע נראה שתוכלו ליהנות ממיפגשים חברתיים ומבלויים משותפים עם אנשים מעניינים ומשעשעים. זה לא חזמן לשבות ב־בית. כדאי לנצל את התקופה, לצאת לבלות ולהנות. בשטח הרומנ־טי התקופה מאוד נלח־בת. קיימת נטיה לתת־אחז ממבט ראשון ולח־לליש החלטות נמהרות. התקופה מאוד מלהיבה והרגשות שולטים וסי־חפים ולכן אין שליטה על הענין. בתחום המיקצועי מתפתח רצון לשנות את התחום.

תאומים
21 במאי – 20 ביוני

סרטן
21 ביוני – 20 ביולי

ח־6 וה־7 בחודש ימים מאוד מעייפים ולא נוחים, באותם ימים תצטרכו להיזהר מהר־נאה ומירמה, שכן לא תהיו עירניים במידה חדרושה, ואתם עלולים להצטער מאוחר יותר על מה שהחלטו והוס־כם. מה־8 בחודש הכל מתנהל בצורה יותר חיו־בית. תרגישו שקל יותר להתרכז ועבודתכם תש־תפר. באוא תיוכחו עקב הצעות שתגענה אליכם. אנשים יעריכו את עבודתכם. בשטח הרומנטי הכל פועל לטובתכם, נצלו זאת.

* * *

למרות המתח והדאגות שמאפיינים את התקופה האחרונה, החודש תוכלו למצוא כמה פתרונות לבעיות שהציקו מאוד. בתחום העבודה עליכם לקחת יוזמה ולהחליט מהו רצונכם. יתכן שיהיה עליכם לשנות את הא־זור שבו אתם פועלים. אל תשש, זה יכול לצאת לטובה. התחום המיש־פחתי מציק ולוחץ עלי־כם, יותר מדי זמן מת־בזבז על ענינים שוליים, חשוב שתתרכזו בקידום שלכם, ותחשבו על דרך קלה יותר.

אריה
21 ביולי – 21 באוגוסט

* * *

מיכתב או שיחת טלפון מחו"ל עשויים לגרום לכם חרגשת הקלה ב־4 או ב־5 בחודש. יתכן שיגיעו אורחים מארץ אחרת, למרות העבודה שכרוכה בעניין נראה שתהנו מכך. בינתיים עליכם לדאוג לבריאותכם ובריאות של בני המישפחה, קיי־מת הגישות להצטננות ולאלרגיות. בשטח הכ־ספי שמאל, אולם כל זה זמני ביותר ויסתדר תוך זמן קצר. לא טוב לתכנן ברגע זה תוכניות לטווח רחוק.

בתולה
22 באוגוסט – 22 בספטמבר

מאזניים
23 בספטמבר – 22 באוקטובר

כל דבר שאתם מתכוננים אליו יוצא אחרת ממה שחשבתם, אלמנט ההפתעה חזק מאוד בתקופה זו. בתחום המיקצועי צריך לצפות לבלתי־צפוי. השינויים שעוברים עליכם די מבלבלים ועלולים אפי־לו לדכא. אולם למעשה לכל התתרחשויות המר־זיות יש כיוון טוב. בני חזוג עומדים לצידכם ומעוניינים לעודד ולע־זור. כדאי לחאזין למה שהם אומרים ולהתחשב בעצות שהם מייעצים. ידידות חדשה עומדת להתפתח.

* * *

בתחום העבודה קיימת האטה מוחלטת של כל התוכניות. למרות שברגע הראשון זה מקומם ומרגיז זה יביא יותר תועלת לטווח רחוק. אין ספק שמוטל עליכם עומס רב, אולם אל תדחו את ביצוע הדברים הלא־נעימים, התחרגשה שמשחו אינו נמור עלולה לגרום לעצ־בנות. בשטח הרומנטי הכל נראה שיגרתי ומש־עמם מדי ויש הרגשה שמוטרחים לשנות. שיחות אינטלקטואליות תהיינה יותר משמעותיות ממה שנראה לכם.

* * *

בתקופה זו כדאי להתמסר להנאות ובילו־יים, חחודש כדאי שתרשו לעצמכם לעשות ככל העולה על רוחכם. רגשי אשמה והטלות מוסר פנימיות לא שיי־כות לתקופה זו. בתחום הקאריירה תוכלו לד־כות בהזדמנות לקי־דום. ובענייני כספים כדאי אפילו לקחת סיכונים. התחום היותר מעניין קשור לחיי האהבה. כאן נראה שהכל זורם. קשרים מסובכים עומדים להסתיים ואחרים קלילים יותר – להתחיל.

קשת
23 בנובמבר – 20 בדצמבר

עקרב
23 באוקטובר – 22 בנובמבר

בתקופה זו אתם מתמסרים יותר לענייני הבית והמישפחה. ענייניים שהזנחתו דורשים טיפול. כדאי לשנות את חריזוט, להפטר מחפ־צים שאין להם שימוש ולרכוש אחרים. תוכלו להתעניין בקניה של רחיטים עתיקים, כעת תחזיה הזדמנות למצוא משהו מעניין. שיפוץ חדירה גם הוא בא בחשבון ומה שחשוב יותר זה להקדיש יותר זמן להורים מבוגרים שזקוקים לעזרתכם. בתחום הרומנטי – אופטימיות יתר מזיקה.

גדי
21 בדצמבר – 19 בינואר

* * *

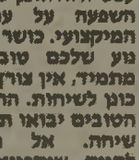
השבוע רצוי להזיז כל מה שהתעכב עד עכשיו, זה הזמן לשוחח עם אנשים שיש להם השפעה על עתידכם המיקצועי. כושר השיכ־נוע שלכם טוב יותר מתמיד, אין צורך להת־כונן לשיחות. הרעיונות הטובים יבואו תוך כדי שיחה. אל תתפתו לקיים שותפויות, אך בהחלט רצוי לחשוב על שינוי בתחום העבודה. נסיעות קצרות וטיולים עשויים להיות מוצלחים ומחנים. גם חמצב הכספי משתפר, כדאי להתייעץ עם מומחים.

* * *

חדאגות והאכזבות שחיו לכם לא מזמן מתחילות להעלם, כל מה שחופסק לפתע יחזור ויעסיק אתכם. מי שנאלץ לעזוב את מקום העבודה נגד רצונו, יוכל להפעיל כעת את כושר השיכנוע ולהשיג תוצ־אות חיוביות. תפקידים חדשים עומדים להיות מוצעים לכם וכדאי לחשוב פעמיים לפני שאתם חוזרים לעבודה הישנה. בשטח הרומנטי אתם ממש קוצרים הצלחות. אלח שעדיין לא מצאו להם בני זוג כדאי שלא ישבו בבית.

דגים
19 בפברואר – 20 במרס

דלי
20 בינואר – 18 בפברואר

(המשך מעמוד 63)

עלולה לערער את ביטחונם העצמי של הילדים, כמו גם אי־השקט והעצבנות שמאפיינים אותם.

ילדים במזל בתולה עלולים להיות שקטים, מרוחקים וסגורים, הם אינם דורשים יחס מיוחד או תשומת־לב ומעניינים את עצמם. בלימודים הם יצטיינו ויהוו מקור של נחת להוריהם.

מאזניים

הורים במאזניים חמימים, עדינים בביתם, אווירה שקטה שלווה והרמונית. הם יודעים לדרוש מהילדים סדר, משמעת והתנהגות טובה, אך זאת בעיקר משום שאינם סובלים שילדיהם יהיו חסרי חינוך ובעלי נימוסים גרועים. הם נותנים להם יחס חם וערכי צדק מוסר ויושר.

ילדים במאזניים חינניים ומקסימים, אולם אינם החלטיים דיים וצריך לעודד אותם ליתר ביטחון ודעה עצמית.

עקרב

הורים עקרביים עלולים להיות קשים ושתלטנים. קשה להם לחשוף את ריגשותיהם, כך שהילדים לא תמיד בטוחים מהו היחס האמיתי אליהם. ניתנת האמת להאמר שהעקרבים קשורים לילדיהם ומוכנים לעשות למענם הכל – אך זאת בתנאי שאיש לא ידע על „חולשתם" זו.

הילדים העקרביים שומרי סוד וסגורים, הם אינם משתפים את הוריהם בעולמם הפרטי ואינם מוכנים לוותר על רצונותיהם. רצוי לא להילחם בהם, אלא לבוא לקראתם, שכן זו מילחמה אבודה והמנצחים בה שייכים תמיד לאותו מזל, היינו עקרב.

קשת

הורים בקשת אינם יודעים מהו יחסם לילדים עד שאינם חווים את החוויה. רק כשלהם עצמם ילדים, הם מגלים שבעצם הם אוהבים ילדים. מרגע היוולדם הילדים זוכים ליחס שווה כמבוגר למבוגר. הקשתים רואים בילדיהם חברים לחיים ומעניינים אותם בכל השטחים המרובים שבהם הם עצמם מתעניינים. הם הוגנים וישרים, אך נוהגים להתערב בחייהם של הילדים יותר מן הרצוי.

ילדים קשתים מתקשים לקבל על עצמם משמעת, כל מה שהם רוצים הוא חופש לעשות ככל העולה על רוחם.

גדי

הם שמרנים, קפדניים ומעדיפים לחנך את ילדיהם כפי שהם עצמם חונכו. על פי רוב אינם נוטים לשנות ולהפוך דברים. הם דורשים שהילדים יגיעו להישגים ומחנכים אותם להיות אזרחים שומרי חוק וסדר.

ילדים גדיים יהיו ספורטאים טובים, תלמידים וילדים ממושמעים. הם שייכים לאותם הילדים שהורים אחרים מביאים בתור דוגמה.

דלי

הורים דליים אינם מעוניינים בקירבה יתרה, חשוב להם שילדיהם יהו עצמאיים. הם מעדיפים אותם כידידים ולא כילדים מפונקים התלויים בהם. הורים דליים לעתים יותר מדי רציונאליים וקרירים: את ילדיהם יחנכו לאינדיבידואליות ויקפידו לפתח את האינטליגנציה שלהם.

ילדים דליים יהיו חכמים, מבריקים, חברותיים ובכל זאת מוזרים בהתנהגותם.

דגים

הורים במזל דגים לעתים רכים מדי ומפנקים, הם אינם מסוגלים להעניש את הילדים או להיות קשים כלפיהם. הם דורשים מהילדים להגיע להישגים בדרכים מוזרות ובלתי מקובלות. הם מוכנים להקריב את עצמם ומפתחים בילדים רגשי־אשמה. אמהות בנות דגים עלולות להיות יותר מדי חסטניות ולהתערב בחיים הפרטיים של הילדים. ילדים במזל דגים שונאים משמעת, הם חולמניים ורגישים. הם יהיו במיטבם אם יפתחו את הצד האמנותי שבהם. בחברה לא תמיד קל להם, אלא אם יצטיינו בנגינה או באיזה כישרון אמנותי אחר.

ספורט

כדורגל

עם טאקטיקה, בלי מוטיבציה

מי שהכין, ללא ספק, את שיעורי־הבית יצלו טוב יותר היה המאמן אריה רדלר, שנערך השבת, עם קבוצתו, מכבי נתניה, מול הפועל תל־אביב של צביקה רוזן. כל מי שנכח בבלומפילד ראה בבירור רק קבוצה אחת טובה על המיגרש — את מכבי. היה זה הפסדם הראשון העונה של שחקני הפועל שלא התלוו אליו כל מיני תירוצים כמו השופט היה גרוע, או חוסר מזל, או משהו אחר.

לעיני 10 אלפים צופים לעגה נתניה ונקמה במתיקות בשחקני הפועל תל־אביב, על הפסדה 4:1 במיגרשה הביתי בסיבוב הראשון בין השתיים.

בעת המישחק במיגרש היפואי בלטו שני אלמנטים: שחקני הפועל שיחקו בחוסר מוטיבציה ואדישותם שיגעה את אוהדיהם. ניהול המישחק, בעיקר הטאקטיקה שנקט המאמן רדלר, עלתה לאין־ערוך על זאת של הפועל.

לדוגמה: כשנתניה התקיפה, היא לא התפתתה לשלוח את כל שחקני ההגנה שברשותה לעזרת החלוצים, תמיד השאירה לפחות שני שחקנים לעמוד עמוק בעורף, כדי לקדם, אם צריך. התקפות מתפרצות שבהם מוכרת הפועל.

לטאקטיקה הזאת לא היה לצביקה רוזן מענה.

כדורסל

הסיגנון האיטלקי

צביקה שרף, מאמנה של מכבי תל־אביב, לקח העונה סיכון גדול כשזרק את ארל וילי־אמס וניסה לבנות מישחק קבוצתי שלא היה אופייני לאלופה; שהתרגלה בשנים האחרונות למישחק אינדווידואלי של כוכבים. למרות שתוכניתו חרקה במשך כל העונה, הצליח שרף הצעיר, בסופו של דבר, להנהיג מישחק כדורסל בסיגנון איטלקי, הנחשב ליותר מבוקר, קבוצתי, עם הגנת־ברזל — בניגוד לקונצפציה שהתגבשה בארץ, של מישחק מהיר וייפה. אומנם לקח לשחקנים זמן עד שהסתגלו למישחק הקבוצתי הנכון, אך לבסוף שרף עשה את זה.

יותר טוב מאשר קודם. האומנם היתה לכדורסל האיטלקי השפעה על מה ששרף עשה העונה במכבי תל־אביב?

מאשר שרף: בטח. הכדורסל האיטלקי הוא הכי טוב באירופה ויש מה ללמוד ממנו. אחד הסודות הגדולים שלהם זה מה שהם עושים בהגנה. אולי זה מכוער לעין, ולא מגיעים ל־120 נקודות במישחק, והוא נראה הרבה יותר אגרסיבי, אבל המישחק יותר נכון וחבל שלא היה לנו עוד שחקן חזק אחד.

לא הגענו לתוצאות בגביע אירופה, אבל התוצאות היו בפליי־אוף.

למראית־עין היה נדמה שההתקפה בנויה רק על מיקי ברקוביץ, אבל זה מפני שהוא צובר־נקודות מס' 1. למעשה, היו יותר מסירות, יותר תנועה, יותר הנעת כדור לפני זריקה לסל. זה, לדעתי, עוד לא היה מספיק, אבל היה יותר טוב מאשר קודם. אפילו דן פטרסון, מאמן בילי מילנו. הנחשב בין הטובים באירופה, הודה, כשפגש אותנו בטורניר בלונדון שמכבי משחקת כדורסל יותר טוב בהגנה, מאשר קודם לכן.

בשבילי זה לא היה סיכון לשחק בסיגנון הזה. זאת הגישה שבה אני מאמין. גם עם רמת־גן, שאימנתי קודם, שיפרתי את ההגנה. היינו זקוקים ליותר מישחקים קשים, שבהם נאלצים להשתמש באופן בולט בהגנה חזקה. אם אמשיך במכבי אמשיך לשפר את הסיגנון הזה. זה גם תלוי באיש. חסרים במכבי שחקנים חזקים, שחקן־ציר ורייבאונדר טוב.

יגאל מנחם (בלבן): „מכבי" בסעולה
לא השופט

שוער „הפועל" בזרנו מעל פקעת שחקנים
לא המזל

גדי מכנס (בסמים): „הפועל" בסעולה*
לא משהו אחר

יש!

לחובבי הכדורסל שהתייאשו משידוריה המקוצצים של הטלוויזיה הישראלית נמצאו פיתרון ונחמה בטלוויזיה הלבנונית. המידל איסט היא תחנה אמריקאית, המשדרת מדי יום שני בערב, ברוחב־לב, מישחק כדורסל שלם, וראוי לשמו, של ליגת המקצוענים האמריקאית, האן־בי־איי.

ולפני כשבועיים יכלו ישראלים, שקלטו את השידורים מלבנון,לחזות במישחק הנערך פעם בשנה של נבחרת הכוכבים של הליגה הטובה בעולם. המתארגנים בשתי קבוצות מכל רחבי ארצות־הברית, והנקראים מיזרח נגד מערב.

המישחקים המשלהבים מתחילים בשעה 9.30 בערב ומסתיימים כעבור שעתיים וחצי.

מתיחות

בינתיים: רק בשבת

בתוכנית הספורט של קול השלום ריאיין העיתונאי שאול אייזנברג, את אברהם שפירא, יו"ר הקואליציה, על האפשרות שמישחקי הכדורגל ייערכו ביום שישי ובאמצע השבוע. שפירא הסכים לחשוב על אפשרות כזאת.

בשבת, כשישב אייזנברג בתא־הכבוד ב־בלומפילד. נכנס המאמן הלאומי יוסלה מיי־רמוביץ לתא, שיבח את אייזנברג על „הראיון הפנטסטי שהיה לך עם שפירא."

הסוד, שאייזנברג לא גילה למאמן, היה שהראיון היה מתיחה ושאת שפירא חיקה יוסי ברק, המרצה־החקיין, המופיע לאחרונה בג'ינג־לים של ההתאחדות לכדורגל לקראת המישחק עם נבחרת אירלנד, שייערך השבוע.

* מאחוריו, שחקן מכבי, יגאל מנחם.

מאת מאיר תדמור

כן לדולר המפגר אחרי המדד

למרות שיש כאלה שאינם רוצים בלכלת־בחירות ודעתם נשמעת, תהיה כלכלת־בחירות.

עכשיו, איך מסתדרים עם הדבר הזה? אישית, אם אינכם עובדים באחד הענפים שייהנו ישירות מעונת הבחירות, תלוש־המשכורת שלכם ימשיך לפגר אחרי המדד, בעיקר אם את ההתייקרויות של השבוע האחרון תקבלו בשקלים של מאי, השנה, א"ה. יהיה הרבה כסף, בעיקר אצל אלה שרגילים לגלגל כספים — שתחילתם במרתפי בנק־ישראל ומשהו עוד נשאר לצריכה מוגברת, כולל נסיעות לחו"ל.

בין יתר הדברים הטובים שבהם נזוכה בתקופת החודשים הקרובים, הדולר יפוחת פחות מהמדד. במילים אחרות, הכל יתייקר בשיעור עליית המדד ולעיתים הרבה יותר, חוץ מהדולר. הדולר שוב יהיה זול, בימיו הטובים של יורם אריזור.

מישהם יכולים לחשוב שאם כך, כדאי למכור את הדולארים ולקנות, למשל, אג"ח צמוד למדד, שהרי המדד ימשיך לרוץ והדולר יפגר.

מי שרוצה להשקיע בספו בבורסה, בבקשה. אבל מי שרוצה למכור את"מ כדי לשמן את גלגלי הבורסה, מתוך מחשבה מוטעית שהדולר ממילא יפגר, עושה טעות. את כל הפיגור יחסל הדולר בבת־אחת אחרי הבחירות, בעיקבות סיחות גדול, ולא חשוב מי יהיה אז בשילטון.

מי שנוסע לחו"ל, יואיל לרכוש מט"ח במלוא ההקצבה לו, לאשתו ולבני־ביתו אשר איתו. נא להכפיל באלפיים. לא חשוב כמה תוציאו בחו"ל, את היתרה תוכלו לשמור לעצמכם למסע הבא, אם היה ואם לא יהיה. אלה יהיו הדולארים החשובים ביותר באמתחתכם, בעיקר משום שקניתם אותם בזול יחסית, והם בכיס ולא בכרטיס.

שר־אוצר לשעבר אריזור
פיחות

עצה לנוסעים לחו"ל כולל אוהדי הליכוד והמערך

קודם כל, בכל מיקרה עליכם לצאת את הארץ לפני הבחירות.

מי שיכול ורוצה — יחזור לפני. מי שיכול ואיננו רוצה, יחזור אחרי. מי שלא יכול, שלא יחזור. גם לאלה שנוסעים וגם לאלה שחוזרים, ושוב לא חשוב מתי, יש לי כמה הצעות מעניינות בתחום המיזוורות ויתר כלי־איחסון שימושיים לצורכי מסע עבר־ימי. הים־התיכון או אפילו האוקיינוס.

את החפצים הללו לא ראיתי בארץ. אפשר למצוא אותם בחנויות יוקרה בחו"ל, ועם קצת מזל וחבר שיש לו כרטיס־אשראי של אמריקן אקספרס, אפשר גם לקבל הנחה ראויה לשמה. נתחיל מן הקל אל הכבד: נרתיק אישי לטיפול פרטי, המכיל מסרק קשיח לשיער, מחזק (על מישקל מסרק) למיברשת־שיניים, מחזיקים למשחת־שיניים, מייבש־שיער דיסקי, נייד ודק, מקצף־ציפורניים, שעון קווארץ מיטלטל להעירך משנתך, מכונת גילוח־מגלח (על מישקל מגהץ) חשמלי, טוב לגילוח יבש וגם לגילוח עם קצף גילוח, תוצרת פאנאסוניק והאביזר האחרון הוא מטען למגלח.

אתה יכול להזמין את הנרתיק ולשלם כעבור חמישה חודשים, ואפילו לא יחייבו אותך בריבית. המחיר הוא 125 דולר בתשלום אחד, או חמישה תשלומים של 25 דולר. הכל, למי שיש כרטיס אמריקן אקספרס. מי שנמצא במיקרה בארצות־הברית מוזמן לטלפן לטלפון 800־528־8000 ללא תשלום ולקבל פרטים נוספים.

מציאה של ממש הם סידרת תיקי המסע של "סיור קרדין". בעלי סיגנון, עמידים לאורך זמן בדברי הפרוספקט (הטלפון למעלה). תיקי־הנסיעה החדי־שים מיועדים לנוסע העסוק והממהר לנסיעה קצרה או ארוכה, ועל הכל מקצרים את הזמן הדרוש לארוז ולפרק. תאים שונים פתוחים ועם רוכסנים, לשימושך ולנוחיותך. ארבעה תיקים בגדלים שונים, קלים לנשיאה ולאחסנה, עשויים לענג את שהייתך בחו"ל — וכל זה במחיר של 75 דולר בלבד.

ועכשיו ההמצאה האחרונה בתחום מיזוודות־המסע. חמש שהן אחת ולהיפך — אחת שהן חמש. חמש מיזוודות בגדלים שונים, המתכנסים אחת בתוך השניה. מהגדולה, 70×50×20 סנטימטר ועד לקטנה, 40×34×15 סנטימטר. משהו. בעלות פינות מעוגלות, רצועות־עור, עמידות בפני פגיעות מכל סוג ומין. השילוב של ניילון ויניל הופכים אותן לעמידות בכל מזג־אוויר. מיסגרת פלדה הופכת את המיזוודה לחזקה עוד יותר. כל האבזרים הפנימיים עשויים מניקל וכל הרוכסנים מאלומיניום מחוזק. כל אלה מבטיחים לך אריכות ימים ובעיקר למיזוודות, שהרי כל המרבה בנסיעות מאריך ימים וזקוק למיזוודות־מסע כאלה.

כל המיזוודות מצויידות בגלגליות וברצועת משיכה, וכמובן ביידיות־נשיאה נוחות לנשיאה. אהה! וכמה הן נוחות לאיחסון, כאשר הן אריזות האחת בתוך השניה! אכן חמש בתוך אחת ולא נודע כי באו אל קירבי האחות הגדולה.

ועוד משהו, אתם וכאים לחמישה תג־זיהוי חינם, ואפשרות של חמישה תשלומים שווים של 30.40 דולר ללא ריבית, או תשלום אחד של 152 דולר.

וכאמור „מטרתנו היא שביעות רצונך המלאה" (כך כתוב) ואם כך, מי לא יקנה? פרטים בטלפון האגרי הרשום למעלה, וכולו על חשבון המשוק.

ולמי ששכח, הרי עדיין הוא רשאי לקחת עימו לטיול, פרט למיזוודות, גם 500 דולר במזומן ועוד אלף חמש מאות בהמחאות נוסעים, או סתם המחאה.

סיפור מן החיים או הבנק והפקיד המסור

כדי למנוע טעות, אני כבר בהתחלה של סיפור נחמד זה מודיע שזה לא קרה בארץ. ובכן, מר בריאן מולוני נשלח לכלא על גניבת יותר מ־10 מיליון דולר קנדיים, שהם בערך 7.8 מיליון דולר אמריקאיים, או ליתר פשטות: איזה מיליארד ומאתיים מיליון שקל. ואותם הוא גנב מהבנק האימפריאלי הקנדי למיסחר, שבו היה עוזר המנהל בסניף גדול בעיר טורונטו. כאשר נאסר, באפריל 1982, נשארו ברשותו רק כ־27 אלף דולר. את היתר הצליח להפסיד בהימורים.

מאז ינואר 81' ערך יריד־נו מולוני 37 ניחות לקאזינו שבמלון ציזארס בעיר ההימורים אטלנטיק־סיטי שבניו־ג'רסי. על־פי הדיווחים שנמסרו לבית־המישפט, הוא היה אהוב על הקאזינו. הוא קיבל חינם משקאות, נשים, סוויטה מהודרת וטיסה במטוס־סילון פרטי, שהיה מטיס אותו אל שולחנות־ההימורים, אחרי העבודה, ואחר־כך חזרה, כדי שיגיע בזמן למישרתו בבנק.

שבו השתכר כ־26 אלף דולר בשנה. בנוסף למסעותיו לאטלנטיק־סיטי ערך גם כמה מסעות ללאס־וגאס. בלילה שלפני היאסרו הפסיד 1.2 מיליון דולר, על פי המיסמכים שסיפקו לבית־המישפט מנהלי הקאזינו. 1.07 מיליון דולר הוא הצליח להפסיד תוך 48 רקות.

מהפסדים לרווחים. עכשיו, כיצד הוא הגיע אל הכסף: הוא פתח 11 חשבונות בנק מזוייפים בתוך 15 חודש. בעלי החשבונות המזוייפים פנו לקבלת הלוואות והחשבונות זוכו בהתאם, כאשר מולוני מושך מהם כל פעם כשנזקק למזומנים. כדי לשמור על לקוחות הצללים' שלו, נהג להישאר במישרדו שבבנק שעות רבות, ובשל כך נחשב לעובד מסור ואפילו הועלה בדרגה במהירות.

בשעה שנשאר בבנק בשעות המאוחרות, הוא יצר 93 עיסקות כוזבות, בערך כולל של 8 מיליון דולר.

הבנק לא הצליח לגלות את הגניבה. המישטרה עשתה זאת. יחידת־הביקורת הפנימית של הבנק, שערכה ביקורת שיגרתית בסניף לא גילתה דבר, אף כי בשעת מעשה היה מולוני בטוח שתגלה את הגניבה.

בפברואר הגיש הבנק תביעה נגד שני בתי־ההימורים, להחזיר לו את הכסף הגנוב. כאשר נתפס מולוני, שוחרר בערבות ועד לסיום מישפטו עבד כמנהל חברת־תוכנה למחשבים. ותאמינו או לא — הצליח להוציאה מהפסדים לרווחים. קרוב לוודאי שהמישרה תמתין לו כשיצא את שערי בית־הכלא. סוף.

התקדים האיטלקי

ה „סקאלה מוביליה", היא תוספת־היוקר האיטלקית, הצמודה למדד, כמו אצלנו. אבל אחרי כמה שנים של אינפלציה של 15 עד 20 אחוז (לשנה) הגיעו שם למסקנה, שכל מה שהסקאלה עושה זה ללבות את האינפלציה.

תקנה מינהלית. ראש־הממשלה הסוציא־ליסטי, בטינו קראקסי, החליט לשים קץ להצ־מדת השכר המלאה. שתי הסתדרויות עובדים, הנוצרית־דמוקרטית והסוציאליסטית, קיבלו את הדין. הסתדרות העובדים הקומוניסטית, הגדולה בין השלוש, התנגדה. אבל קראקסי עמד על שלו: כצעד ראשון הורה השבוע, בתקנה מינהלית, לצמצם את ההצמדה ל־70% בלבד מעליית המדד.

הבורסה

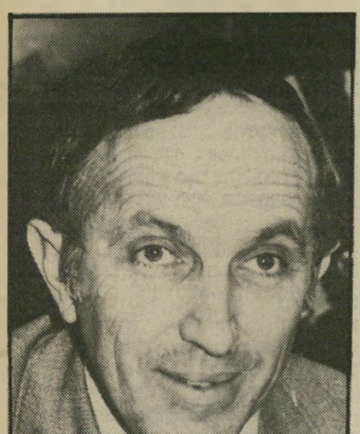
1982 לא תחזור אנחנו כבר ב־1984

מי שחושב, ואני לא, שארבעת החודשים הקרובים הבאים עלינו לטובה, יהיו מהדורה מקוצרת של 1982, טועה. על אחריותי. כן, בטח, יהיו כאלה שיעשו קצת או הרבה כסף, ויהיו גם כאלה שיפסידו קצת והרבה. נכון, הכיוון הכללי יהיה למעלה. אבל הדר הסעם יותר חלק, כי הסיכוי קרובה יותר.

צפוי לנו שוק מתנדנד למעלה, בסופו של חשבון. בשוק כזה, צריך לעקוב אחרי מה שנעשה כדי לדעת מתי להחליף סוסים, אם בכלל.

מי שאין לו היכולת, הזמן, העצבים וההבנה לעקוב כל יום אחרי מה שקורה, יעבור למיסדר הקרנות, או מנהלי התיקים, אם יש לכם הרבה כסף, או לברוקרים גדולים.

אתם חייבים לדעת למה לצפות. אפשר לסכם דברים מראש. לא שזה תמיד עוזר, אבל בכל זאת.

יו"ר הבורסה ד"ר חת
זהירות

מי שלא אוהב את אלה, ובכל זאת אלת ההימורים לוחצת על זנבו, ישקיע כספו באופן אלגנטי. סיכוי מועט וסיכוי גדול יותר. אתם רשאים להציץ ברשימת בעלי עניין הרוכשים ממניותיהם. בעיקר אם אלה מניות של חברות כבדות. עשו כמוהם, גם כשהם מוכרים: הם אומנם עושים את כל אלה כמה ימים לפני שהדבר מתפרסם, אבל על פי רוב לא מאוחר. שימו לב, לא בכל מיקרה, רק במיקרים הטובים.

היום, למשל, היו יריד־ות חדות והמון „מ"; אני מכיר שלושה מבינים שאמרו ביום חמישי האחרון שביום ראשון יהיה „אש". „עפר ואפר" היה, זה מהערימה שהכינו לכיבוי האש.

אבל לא צריך להיבהל. בינתיים שום דבר לא בוער. המקורבים הם היחידים שחייבים לשחק למכור ולקנות, כדי להצדיק את שברם; אתם, שפרנסתכם אינה על הבורסה, שבו בשקט, מה שירד יעלה ובשיהיה למעלה, תהיה לכם הזדמנות למכור. ומה שיותר חשוב: המבינים לעיתים קרובות טועים, ואחר כך מסבירים מדוע טעו, על חשבונכם. נא להימנע מטעויות. בבורסה הן עולות ממון רב, מן המעט שבידכם.

זהירות, זאת עצתו של ד"ר מאיר חת, יו"ר הדירקטוריון של הבורסה, והוא צריך לדעת על מה הוא מדבר. הנה, למשל, בינואר לפני שנה הוא אמר כמה דברים זהירים ו... טרח, הבורסה נפלה. זהירות!

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

„העולם הזה": 1123
תאריך: 8.4.1959

גילוין. „העולם הזה" שראה־אור השבוע לפני 25 שנה, הביא סיפור־בלעדי, תחת הכותרת „מבונת הבהלה". כתבה זו התייחסה לקריאה פומבית ב־קול ישראל" מטעם צה"ל — המוכרת כיום בכינוי „שידור ברווזי־מים" — לגיוס המוני של יחידות המילואים. ב־1 באפריל 1959 בשעה 19:00, הזקיאו עשרות רבות של סיסמות (שאחת מהן היתה „ברווזי־מים") ליחידות המילואים. ישיבת הכנסת הספיקה מחשש שעומדת לפרוץ מלחמה. בציבור קמה התרגשות רבה ובצבאות ערב הכריז מצב הכן. בו בערב הביעה הממשלה את צערה על הפירסום. ההודיעה שהיה זה תימרון. שלוש סיעות האופוזיציה העלו הצעת אי־אמון בממשלה, לאחר שהסתבר כי התימרון נעשה, כביכול, ללא ידיעת ראש־הממשלה. הוקמה ועדת־חקירה בראשות עו"ד יעקב שימשון שפירא, אלוף (מיל') יוסף אבידר ועו"ד משה נבט. הועדה הגישה מסקנותיה ב־6 באפריל, וציינה כי היה ליקוי מישמעתי בדרג הבכיר. כתוצאה מהמלצות אלה הורה שר־הביטחון, דויד בן־גוריון, להעביר מתפקידו את ראש אגף המטה הכללי (אג"ם), אלוף מאיר זורע. ראש אגף המודיעין, אלוף יהושפט הרכבי, נשלח ללימודים. בשער הגיליון: יובל גצלר, ניצול יחיד מרצח מישפחתו, אחרי שאביו, רב־סרן יהודה גצלר, רצח את אשתו ושלושת ילדיו ואיבד עצמו לדעת.

גיוס ברווזי־המים

(קטעים מתוך מאמרו של אורי אבנרי בפרשת גיוס־המילואים).

בשעה 20.05 שידר קול ישראל, באמצע תוכנית של פירקי חזנות, הודעה דרמאתית שדרשה מן המאזינים להישאר ליד המקלטים כדי להמתין להודעה חשובה. במשך השעה חזרה התחנה כמה פעמים על הודעה זו.

הפצצה עצמה התפוצצה רק בשעה תשע. ליד המיקרופון עמד יגאל ברק, אחד הקריינים הצעירים של קול ישראל. שהתמחו בתקופת מבצע־סיני בסיגנון המתכתי של גיבוריות כוזבת, מן הסוג שבו היו קרייני מוסקבה מודיעים בתקופת המילחמה על נצחונות אמיתיים ומדומים של צבאות סטאלין.

הוא לא קרא את החדשות. בקול של שעה־הרת־גורל קרא הודעה של ראש אגף־כוח־האדם של צה"ל על גיוס חיילי המילואים. לפי סיסמות היחידות שיוקראו לאחר מכן. אותה הודעה ארוכה חזרה בערבית, באנגלית, בצרפתית, ביידיש, בפולנית, בהונגרית, ברומנית ובלאדינו. עד שנסתיימה ההודעה בשפה התשיעית, כבר היה ברור לכל המאזינים כי צה"ל הכריז על גיוס כללי של מאות אלפי חיילי המילואים.

הצד ההומוריסטי של הפרשה סופק על־ידי מנהיגי האומה בכנסת. הוא הזכיר את פרשת הסרן מקופניק בגרמניה הקיסרית, כאשר אסיר משוחרר לבש מדי־קצין, גייס חיילים ברחוב ואסר ראש־עיריה — פרשה שעוררה צחוק עולמי מפני שהאירה את הגיחוך בפולחן־הצבא הפרוסי. חברי־הכנסת לא עשו רק צחוק מעצמם — הם ביימו ללא הכנה סאטירה עוקצת על המישטר השורר בישראל.

דקות מעטות אחרי שידור הודעת־הגיוס בקול ישראל, כבר הגיעה ההמולה באולם הכנסת לשיא. אי־אפשר היה להמשיך בניהול הישיבה. בכנסת, כמו ברחוב, שררה הדעה שהוכרז על גיוס כללי, וכי בכל רגע עומדת לפרוץ מילחמה.

איש לא ידע איזו מילחמה. מילחמה לשם מה. ומילחמה נגד מי.

אבל כל אחד הגיב כדרכו.

קראה היושבת־ראש, בבה אידלסון (מפא"י) בפאתוס: „חברי הבית! מה הפאניקה? בבקשה לשבת! ביקשתי לברר!... אני יודעת שעברנו בכנסת הזאת רגעים קשים והתגברנו עליהם".

לעיני היושבת־ראש עמדה התמונה הגיבורית של כנסת אמיצה ומושמעת. הממשיכה בריניה בשקט גם כשבחוץ רועמים התותחים — כמו בסרט אנגלי טוב, המרומם את לב החיילים בחזית.

מידת־האחריות. הרתיים הבינו כהרף־עין שהנה הגיעה הזדמנות היסטורית: אם פרצה מילחמה, הם יכולים לעלות בחזרה על עגלת הקואליציה, מבלי שבוחריהם יחשבו זאת לבגידה. לכן שינו בו־במקום את עמדתם, נמנעו מלהצביע נגד תקציב המרינה, שעמד באותו רגע לקריאה שלישית ואחרונה. הסביר מיכאל חזני (דתי לאומי): „ההוראות אשר חברי סיעתנו קיבלו מאת מיפלגתם היו להצביע נגד התקציב... אולם ברגעים האחרונים נפל כנראה דבר מה במרינה, וכפי שמוסרים נמסרה הודעה חשובה ביותר בקול־ישראל..."

שיסע אותו חברו לסיעה, יצחק רפאל: „ברדיו הודיעו שיש גיוס כללי!"

המשיך חזני: „אם ידיעה זו נכונה אנחנו סבורים... שעל אף היותנו באופוזיציה, מידת היה זה מחזה קומי — חברי הממשלה ניסו באופן קדחתני להשיג קשר טלפוני עם ראש־הממשלה בתל־אביב, כדי להיוודע מהי המילחמה או התכונה הביטחונית, אשר הם יצטרכו לשאת עבורה באחריות כלפי האומה וההיסטוריה.

„אין טעם לבהלה!" שר־המישפטים פנחס רוזן, היה הליצן של המחזה, בהומור פורק־נשק הודה בגלוי במצבו האומלל: „לפי ההודעה ברדיו היה ברור שהגיוס היה מופנה לא לכל הצבא, כי שמעתי את ההודעה יחד עם חברי־הכנסת יזהר הרארי (פרוגרסיבים) אשר בקיא יותר בעניינים אלה, והוא התרשם שההודעה מופנית לחלק מהצבא... בינתיים אני מבין שיושב־ראש ועדת־החוץ והביטחון (של הכנסת) קיבל הודעה חצי־רשמית אשר בה נאמר: בבקשה. אין טעם לבהלה, אבל אי־אפשר לומר בטלפון מהי הסיבה של הגיוס".

מילים אלה רק הגבירו את הרגשת הכלל אחריותנו היא גדולה במידה כזו, שנחשוב כי אולי מוטב שלא יהיו מתנגדים לתקציב המדינה בשעה כזו."

„בולנו — כאיש אחד!" גיבור הערב היה, כלי ספק, מנחם בגין. גם הוא לא ידע איזו מילחמה עומדת לפרוץ ונגד מי, אך מנוי וגמור היה עימו לעמוד בראש הצועדים.

קרא בגין: „המטה הכללי של צבאנו הכריז על גיוס כללי של כל החייבים בגיוס... הודעה על גיוס, בין כללי או לא־כללי, הנמסרת כאוזני העם והעולם, היא בכל מדינה ההודעה החשובה ביותר אשר תיתכן בחייה. ברגע זה איננו יודעים מאומה מה גרם להודעה. יתכן, אם ישנו גיוס כללי, שצבאנו עומד לצאת למיבצעים... אם צבאנו, המגוייס כתוצאה ממה שאירע, ייקרא לפעולה — כולנו נעמוד מאחוריו!... כולנו נעמוד כאיש אחד!"

אומללים יותר מכל היו חברי הממשלה, שרו־בם ישבו באולם הכנסת. גם הם היו משוכנעים כי קרה משהו גורלי. לא היה להם מושג מהו הדבר — וזה לא הפתיע אותם כלל.

יותר מזה: מעמדתם של השרים באותו רגע נסתבר, כי איש מהם לא פיקפק בזכותו הבלעדית של דויד בן־גוריון להכריז מילחמה, על דעת עצמו, מתוך שיקולים הידועים רק לו. כל אשר ביקשו הם, חברי הממשלה, היה לקבל במאוחר ידיעה כלשהי על אשר עשה ראש־הממשלה בשמם.

המיקרופון אשם! הקריקטורה של זקי הביאה לאבסורד את שערוריית „ברווזי המים". נראים בה ראש־הממשלה דויד בן־גוריון, הרמטכ"ל והשדר שקרא את הודעת הגיוס והם מאשימים בגיוס הנפל את המיקרופון.

שקרה משהו גורלי. כי אחרת — מדוע אי־אפשר היה לומר את הדבר בטלפון?

רוזן: „אני בטוח שלא היו נימוקים או סיבות מיוחדות במינן לכך שלא היה קשר במשך שעה או שעתיים בין ראש־הממשלה ושר־הביטחון ובין חברי הממשלה. לזאת אנחנו רגילים (צחוק כללי וממושך באולם) וכל אחד יכול להעיד על כך שבמצבים כאלה ראש־הממשלה ושר־הביטחון הוא הראשון."

נזק ציבורי. כאשר החליט דויד בן־גוריון לבסוף לבטל את הודעת־הגיוס והודיע על כך ללוי אשכול בכנסת, נגמרה ההתלהבות המילחמתית. סיכם אותה יוסף ספיר (ציונים כלליים): „דבר כזה יכול היה להסעיר כל־כך את הרוחות פה בכנסת, עד כדי כך שאפשר היה להגיע פה, בצחוק, במידה ידועה גם לאכסטזה, כמעט על־ידי שירת התיקווה פה בכנסת..."

עד כאן הקומדיה. השאר אינו מצחיק. הוא רציני מאוד, מדאיג מאוד, מעורר מאוד למחשבה על מהות המישטר.

הודעת הגיוס הכוזבת גרמה לנזק ציבורי. היא עוררה בהלה, גרמה לשיבוש תוכניותיהם האישיות של רבבות תושבים, ואין ספק שהנחיתה מכה נוראה על עונת־התיירות הקרובה, שהיתה צריכה להיות, לפי האומדן, הטובה ביותר מאז קום המדינה. היזק זה עלול להסתכם במיליוני דולארים, כי איש לא יסע בלב קל לבלות חופש ולהינפש בארץ שבה עלולה לפרוץ בכל רגע מילחמה.

שר־הביטחון הוציא עצ־מו אוטומטית, בזריזות מפליאה, מכלל האשמים הפוטנציאליים. הוא מינה ועדת־חקירה של שלושה, שלושתם אנשים הנאמנים לו אישית.

זאת היתה ועדת־טישטוש גלויה. היא מונתה כמצח נחושה. כשם שבן־גוריון זילזל בראשית הפרשה בחבריו בממשלה, בחברי־הכנסת וב־ציבור, כן זילזל בהם בגלוי על־ידי מינוי ועדה זו, שהיא עלבון לאינטליגנציה של האזרח. שר־הביטחון קבע ששר־הביטחון בסדר, ובחסדו כלל בכך גם את הרמטכ"ל. ועדה שחבר בה אלוף, יכלה מטבע מהותה לחקור רק ברדר של אלוף ומטה.

אנשים

● ח"כ המפלגה הפרוגרסיבית **יזהר הרארי**, על הודעת „ברווזי מים" ברדיו: „כששמעתי בקול ישראל על הגיוס בשפות רבות, חשבתי לרגע שמגייסים את נאטו (אירגון האמנה הצפון־אטלנטית, שבו חברות 16 מדינות. המשתמשות ב־12 שפות שונות)."

● הבריחה האחרונה הנפוצה בארץ היא: נודע כי עתשיין חשוב מאוד עומד לרדת מהארץ. **דויד בן־גוריון** החליט להתערב אישית, קרא את האיש אליו ושאל אותו לסיבות ירידתו. אמר התעשיין: „יש לי שתי סיבות. הראשונה היא שאני חושש כי תנועת החרות תגיע לשילטון. תכריז על מילחמה בערבים, תהרוס את הכלכלה הישראלית, ותביא חורבן על כולנו." בן־גוריון חייך ב־עליונות: „זה הכל?" שאל. „אני נותן לך ערבות אישית שמפא"י תישאר בשילטון בשלושים השנים הקרובות." אמר ה־תעשיין: „זוהי הסיבה השניה. שבגללה אני יורד."

העם

שיווי מישקל

לפני כמה שנים הוחרדה המדינה על־ידי הידיעה המדאיגה, כי ראש־הממשלה איבד את שיווי־מישקלו הגופני, ונזקק לטיפול רפואי. השבוע נראה לרבים כי הממשלה כולה איבדה את שיווי־מישקלה.

לכל ממשלה יכול לקרות מישגה. אולם כאשר המישגים מתרחשים בצרורות, עולה גם בלב האזרח הזהיר ביותר, החשש שמשהו יסודי אינו בסדר. היבול של החודש האחרון היה:

● נאומי דויד בן־גוריון ושימעון פרס, שרצחו ובלמו את העליה מרומניה, נשארו בלתי־מובנים עד היום.

● המישחק המבולבל בהיטלים, שהוטלו ובוטלו לסירוגין, גרם לבהלה כלכלית ויצר רושם של אנדרלמוסיה במנהיגות המישקית.

● תרהמת מישרד־החוץ לנוכח ביטול המענק האמריקאי, שהוכן במשך חודשים רבים, מבלי ששירות־החוץ ירגיש במשהו.

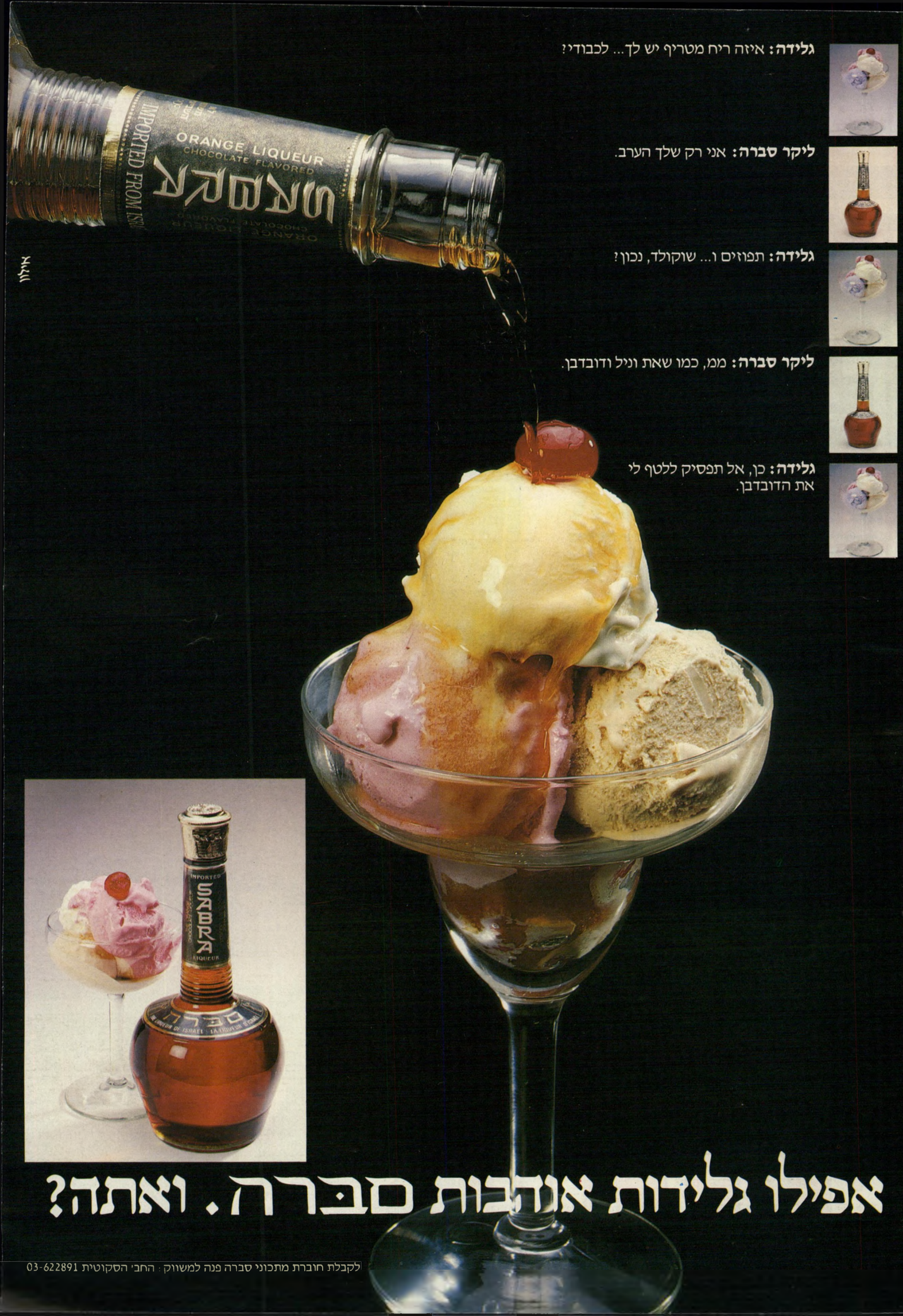
● הפרשה הסתומה של הודעת הגיוס הפית־אומית, שגרמה לבהלת־מילחמה, וזיעזעה את מעמר ישראל בעולם.

שורה כזו של מיקרים הרי־אסונות, שוב אינה יכולה להיות מיקרית. היא חדרה להכרת המונים כפי שום שרשרת נסיבות בעבר לא עשתה זאת. בפעם הראשונה נצטיירה הצמרת לא בדמות מנהיגים כלי־יכולים, אהודים או בלתי־אהודים, אלא כקבוצה של אנשים מזדקנים, שאינם יודעים בדיוק מה הם עושים ומה קורה מסביבם.

חיק הטבע

מזרזה של לילי גלילי, „העולם הבא", הביא מדי שבוע מעשה שהיה ובולו על טהרת הציזבאת הישראלי של שנות ה־50. לי־דוגמא:

שמעתם על הנערה שהלכה לטייל ליד הסהנה. הסתלקה סביבה ולא ראתה שום דבר מלבר עצים ודיבאז היא התפשטה וקפצה לתוך הבריכה. קיפצה חצי שעה בכיס ופיתאום ראתה קצין מתקרב מרחוק. היא יצאה מהמים והספיקה להתלבש לפני שהקצין הגיע. אבל הוא לא שם אליה לב ורק נתן פקודה: „פלוגת הסוואה חטיבתית. לפני — בשלשות. הסתדר!" וכל העצים שעמדו מסביב לבריכה התייצבו ב־מיסדר.

ORANGE LIQUEUR
CHOCOLATE FLAVORED
IMPORTED FROM ISRAEL
סברה
IMPORTED
SABRA
LIQUEUR
גלידה: איזה ריח מטריף יש לך... לכבודי?
ליקר סברה: אני רק שלך הערב.
גלידה: תפוזים ו... שוקולד, נכון?
ליקר סברה: ממ, כמו שאת וניל ודובדבן.
גלידה: כן, אל תפסיק ללטף לי את הדובדבן.
אפילו גלידות אוהבות סברה. ואתה?
לקבלת חוברת מתכוני סברה פנה למשווק: החב' הסקוטית 03-622891

ב' ניסן תשמ"ד, 4.4.84 מיספר 2431 שנה 48 המחיר 250 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

סקופ

כיצד סיכל השב"כ התנקשות בח"כ הקאנצלר הגרמני

אשת־העסקים מס' 1 במדינה חשודה בביצוע גניבת מאות המיליונים

יעל מוריץ